

WOJEWODA PODKARPACKI
ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów

Rzeszów, 2023-10-27

I-IV.742.3.1.2023

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE WOJEWODY PODKARPACKIEGO

w sprawie wprowadzenia obszaru udokumentowanego złoża gazu ziemnego „Rączyna” do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kańczuga

Na podstawie art. 96 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 8, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 633 z późn. zm.), w związku z art. 65 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688), zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kańczuga, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXXVIII/431/2022 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 23 czerwca 2022 r., wprowadza się obszar udokumentowanego złoża gazu ziemnego „Rączyna”.

2. Obszar, o którym mowa w ust. 1 wskazano w załącznikach do niniejszego zarządzenia zastępczego, które stanowią:

1) Załącznik Nr 1 - tekst Studium:

- a) Część I - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego;
- b) Część II – Kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- c) Część III – Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń Studium;

2) Załącznik Nr 2 - rysunek Studium w skali 1:10 000 - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego;

3) Załącznik Nr 3- rysunek Studium w skali 1:10 000 -Kierunki zagospodarowania przestrzennego;

4) Załącznik Nr 4 - Dane przestrzenne, o których mowa w art.67c ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977z późn. zm.)w związku z art. 65 ust. 2 pkt 3 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw.

§ 2.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 95 ust. 3 Ustawy Prawo geologiczne i górnictwo z art. 65 ust. 2 pkt 3 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw. Gminy są zobowiązane do ujawniania w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obszarów udokumentowanych złóż węglowodorów, w terminie 6 miesięcy od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża węglowodorów przez właściwy organ administracji geologicznej. Jeżeli gmina nie wywiąże się z obowiązku wprowadzenia złoża do studium, w ciągu 6 miesięcy od upływu ww. terminu, wojewoda wprowadza udokumentowany obszar kopaliny do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, wydając w tej sprawie zarządzenie zastępcze.

Do Wojewody Podkarpackiego w dniu 18 stycznia 2023 r. wpłynęła decyzja Ministra Klimatu i Środowiska znak DGK-WD-II.735.27.2022.AJ z dnia 17 stycznia 2023 r., zatwierdzającą dokumentację geologiczno-inwestycyjną złoża gazu ziemnego „Rączyna”, położonego na terenie gminy Pruchnik w powiecie jarosławskim i gminy Kańczuga w powiecie przeworskim, w województwie podkarpackim. Termin, o którym mowa wyżej na wprowadzenie obszaru tego złoża do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kańczuga, minął 17 lipca 2023 r. W związku z powyższym, z dniem 18 lipca 2023 r., obowiązek ujawnienia ww. złoża w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kańczuga przeszedł na Wojewodę, w trybie art. 96 Ustawy Prawo geologiczne i górnictwo z art. 65 ust. 2 pkt 3 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw.

Pismem znak I-IV.742.3.1.2023 z dnia 18 lipca 2023 r. tut. organ zwrócił się z prośbą do Narodowego Archiwum Geologicznego Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego o przesłanie kopii dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża gazu ziemnego „Rączyna”. Ponadto w związku z faktem, że upłynął termin określony przepisami prawa na aktualizację przez gminę studium, pismem z dnia 19 lipca 2023 r., znak I-IV.742.3.1.2023, Wojewoda Podkarpacki zawiadomił Wójta Gminy Kańczuga o wszczęciu procedury w przedmiocie wydania zarządzenia zastępczego oraz wezwał do przedłożenia aktualnego i kompletnego dokumentu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kańczuga.

Powyższe dokumenty tut. organ otrzymał od Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w dniu 24 lipca 2023 r. oraz od Wójta Gminy Kańczuga w dniu 1 sierpnia 2023 r.

Po dokonaniu analizy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kańczuga, w oparciu o dane z Narodowego Archiwum Geologicznego Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, wprowadzono zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kańczuga w zakresie ujawnienia udokumentowanego złoża gazu ziemnego „Rączyna”.

Studium w formie ujednocionej z wyróżnieniem wprowadzonych zmian dotyczących ujawnienia udokumentowanego złoża gazu ziemnego „Rączyna” składające się z :

- ujednocionego tekstu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kańczuga – załącznika Nr 1,
- ujednocionego rysunku Studium – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego – załącznika Nr 2,

- ujednoliconego rysunku Studium – Kierunki zagospodarowania przestrzennego – załącznika Nr 3,
- danych przestrzennych, o których mowa w art.67c ust.5 pkt2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z art. 65 ust. 2 pkt 3 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw – załącznika Nr 4, stanowi załącznik do niniejszego Zarządzenia.

Zgodnie z art. 96 ust. 2 i art. 208 ust. 2 Ustawy Prawa geologicznego i górnictwa w związku z art. 65 ust. 2 pkt 3 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, zmiana studium w formie zarządzenia zastępczego Wojewody Podkarpackiego, wywołuje takie same skutki prawne jak zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalona przez radę gminy.

Z uwagi na to, że Rada Miejska w Kańczudze nie podjęła stosownych uchwał w terminach wskazanych w ww. ustawie, wydanie zarządzenia zastępczego dot. wprowadzenia obszaru udokumentowanego złoża gazu ziemnego „Rączyna” do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kańczuga, przyjętego uchwałą Nr XXXVIII/431/2022 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 23 czerwca 2022 r., stało się konieczne.

W oparciu o regulacje art. 96 ust.3 Ustawy Prawa geologicznego i górnictwa w związku z art. 65 ust. 2 pkt 3 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, koszty sporządzenia zmiany studium ponosi w całości gmina, której obszar dotyczy zarządzenie zastępcze.

Na niniejsze zarządzenie zastępcze służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Skargę wnosi się za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego.

Z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

(-)

Krzysztof Sopol

Dyrektor Wydziału Infrastruktury

(Podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym)

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Kańczuga,
2. Przewodniczący Rady Miejskiej w Kańczudze,
3. aa.

ZAŁĄCZNIK NR 1

Część I

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

do Zarządzenia Zastępczego Wojewody Podkarpackiego

w sprawie wprowadzenia obszaru udokumentowanego
złoża gazu ziemnego „Rączyna”

do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego miasta i gminy Kańczuga

znak I-IV.742.3.1.2023

z dnia 2023-10-27

Z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

(-)

Krzysztof Sopol

Dyrektor Wydziału Infrastruktury

(Podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym)

[TEKST JEDNOLITY Z WYRÓŻNIONYMI ZMIANAMI]ZWP

[]ZWP oznaczenie ustaleń wprowadzonych Zarządzeniem Zastępczym Wojewody Podkarpackiego I-IV.742.3.1.2023 z dnia 27 października 2023 r.

**BURMISTRZ MIASTA I GMINY
KAŃCZUGA**

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXXVIII/431/2022
Rady Miejskiej w Kańczudze
z dnia 23 czerwca 2022 r.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY KAŃCZUGA**

**TEKST STUDIUM
CZĘŚĆ I
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

SPIS TREŚCI	
SPIS TREŚCI	2
INFORMACJE WPROWADZAJĄCE	6
PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE	6
CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA	7
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU	9
1.1. Ogólna charakterystyka gminy	9
1.2. Analiza porównawcza gminy, powiatu i województwa na podstawie wybranych cech	12
1.3. Struktura użytkowania gruntów i przeznaczenie terenów	15
1.4. Uzbrojenie terenu	17
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	18
2.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	18
2.2. Decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	19
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY, O KTÓREJ MOWA W ART. 10A UST. 1 USTAWY Z DNIA 6 GRUDNIA 2006 R. O ZASADACH PROWADZENIA POLITYKI ROZWOJU, PRZYGOTOWANEJ NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY	23
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	24
4.1. Położenie fizyczno-geograficzne	24
4.2. Rzeźba terenu i budowa geologiczna	25
4.3. Klimat	31
4.4. Gleby	35
4.5. Fauna i flora	36
4.6. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna	41
4.6.1. Rolnictwo	41
4.6.2. Leśnictwo	45
4.7. Uwarunkowania wynikające z ochrony krajobrazu	47
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	58
5.1. Ochrona zabytków	58
5.2. Informacje ogólne	59
5.3. Zabytki nieruchome	60
5.4. Zabytki ruchome	65
5.5. Zabytki archeologiczne	65
5.6. Obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz do gminnej ewidencji zabytków	77

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYTCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	88
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA, ORAZ ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, O KTÓRYCH MOWA W USTAWIE Z 19 LIPCA 2019 R. O ZAPEWNIENIU DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, ZGODNIE Z UNIWERSALNYM PROJEKTOWANIEM	89
7.1. Potencjał demograficzny	89
7.2. Ruch migracyjny.....	92
7.3. Struktura wieku i płci	93
7.4. Rynek pracy	95
7.5. Gospodarka mieszkaniowa	96
7.6. Infrastruktura społeczna	98
7.6.1. Oświata.....	98
7.6.2. Ochrona zdrowia	99
7.6.3. Opieka społeczna.....	100
7.6.4. Stan bezpieczeństwa.....	100
7.6.5. Kultura.....	101
7.6.6. Turystyka i sport.....	101
7.6.7. Działalność gospodarcza	102
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	105
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	109
9.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne	109
9.1.1. Analiza ekonomiczna	109
9.1.2. Analiza środowiskowa.....	123
9.1.3. Analiza społeczna	128
9.2. Prognozy demograficzne w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje na obszarach funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju	136
9.3. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę	140
9.4. Chłonność położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej.....	146
9.5. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	156
9.6. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	160
9.7. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	163
9.8. Źródła zewnętrzne	170
9.9. Źródła wewnętrzne	170
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	175

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.....	176
11.1. Obszary i obiekty chronione prawem zgodnie z ustawą o ochronie przyrody	176
11.2. Ochrona gruntów rolnych i leśnych.....	178
11.3. Strefy ochronne ujęć wody	178
11.4. Stefa zagrożenia powodziowego	179
11.5. Strefa ochrony sanitarnej cmentarzy czynnych	181
12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	182
13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	199
13.1. Złoża kopalin	199
13.2. Zasoby wód powierzchniowych	205
13.3. Zasoby wód podziemnych	211
13.4. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.....	219
14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	220
15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	223
15. 1. Komunikacja i transport	223
15.1.1. Drogi.....	223
15.1.2. Komunikacja zbiorowa.....	228
15.1.3. Transport towarowy.....	228
15.2 Gospodarka wodno-ściekowa.....	228
15.2.1. Zaopatrzenie w wodę.....	229
15.2.2. Odprowadzanie ścieków.....	229
15.3. Elektroenergetyka.....	229
15.4. Gazownictwo	230
15.5. Ciepłownictwo.....	230
15.6. Telekomunikacja	231
15.7. Gospodarka odpadami	231
16. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	234
16.1. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju	234
16.2. Krajowy Program Zwiększania Lesistości	234
16.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.....	235
16.4. Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego.....	239
16.5 Program Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2017 – 2019 z perspektywą do 2023 r.....	240

16.6 Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa Podkarpackiego 2022 r.....	240
17. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	240
SPIS TABEL	244
SPIS RYSUNKÓW	245
SPIS WYKRESÓW	246

CZĘŚĆ I. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

Obowiązujące dotychczas Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga przyjęto uchwałą Nr V/34/2000 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 27 października 2000 r. ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr V/60/2011 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 20 maja 2011r. oraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr XXV/273/2017 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 31 maja 2017r.

W wyniku dokonanej przez Burmistrza Miasta i Gminy Kańczuga analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności Studium, stwierdzono konieczność sporządzenia nowego Studium. Konieczność sporządzenia przedmiotowego opracowania wynika także z nowych potrzeb związanych z rozwojem Miasta i Gminy Kańczuga. Zachodzące zmiany społeczne i ekonomiczne, ale również troska o zrównoważony rozwój przyczyniły się do podjęcia przez Radę Miejską w Kańczudze uchwały nr XVIII/213/2020 z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga.

PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga opracowane zostało na podstawie:

- art. 9 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503);
- art. 18 ust. 2 pkt. 5 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.);
- uchwały nr XVIII/213/2020 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga.

STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga, uchwalone na podstawie uchwały nr XVIII/213/2020 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 27 sierpnia 2020 r.

opracowane przez:

GIS-PLAN II sp. z o.o.

Al. Powstańców Wielkopolskich 66

85-090 Bydgoszcz

Zespół autorski w składzie:

- główny projektant mgr Rafał Łucki - posiadający kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty uzyskane na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów;
- asystenci projektanta:
  - mgr Anna Pilżys-Gezela,
  - mgr inż. Monika Zdrodowska,
  - inż. arch. kraj. Sara Madej,
  - mgr inż. Karolina Giolda.

CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA

Ustalenia Studium winny być rozumiane, jako świadome działanie władz Miasta i Gminy Kańczuga, zmierzające do optymalnego wykorzystania uwarunkowań przestrzennych Miasta i Gminy w celu osiągnięcia wyznaczonych kierunków jego rozwoju. Generalną zasadą kształtowania i zagospodarowania przestrzeni miasta i gminy winny być reguły określające rozwój zrównoważony. Pojęcie to określa rozwój przestrzenny, gospodarczy, społeczny i kulturowy, który harmonizuje z uwarunkowaniami przyrodniczymi ograniczając jednocześnie degradację przyrody i nie naruszając możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń.

Zakres opracowania Studium obejmuje cały obszar Miasta i Gminy Kańczuga w granicach administracyjnych.

Pierwszym etapem opracowania była inwentaryzacja uwarunkowań w zakresie środowiska przyrodniczego, kulturowego, stanu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy oraz infrastruktury technicznej i społecznej.

Następnym etapem było uwzględnienie ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego oraz rozpatrzenie wniosków do Studium.

Ostatnim etapem było wyznaczenie kierunków rozwoju przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga.

Sporządzone Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga uwzględnia wnioski instytucji i organów rządowych oraz samorządowych, wyznacza nowe obszary pod zainwestowanie, wprowadza inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym oraz wprowadza zapisy zawarte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego i programach rządowych. Ustalenia Studium w części tekstowej i graficznej zostały wykonane w dostosowaniu do obowiązujących uwarunkowań prawnych i programowych.

Studium składa się z następujących części:

- 1) tekstu Studium, stanowiącego **Załącznik nr 1** do uchwały i składającego się z trzech części:
  - Część I - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
  - Część II - Kierunki zagospodarowania przestrzennego,
  - Część III - Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań i synteza ustaleń Studium,
- 2) rysunku Studium - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego stanowiącego **Załącznik nr 2** do uchwały,
- 3) rysunku Studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego stanowiącego **Załącznik nr 3** do uchwały,
- 4) rozstrzygnięcia o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu Studium, stanowiącego **Załącznik nr 4** do uchwały,
- 5) zbioru danych przestrzennych w rozumieniu art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 4 marca 2010r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz. U. z 2021 r. poz. 214), stanowiącego **Załącznik nr 5** do uchwały.

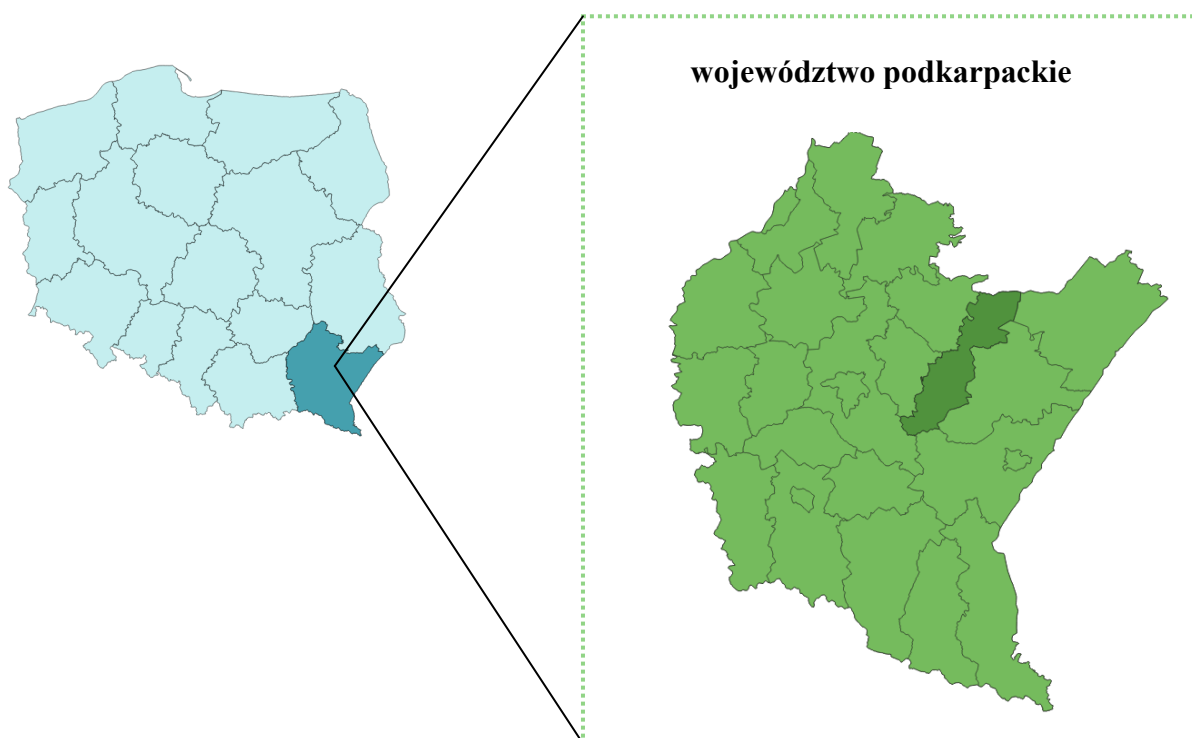
UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

1.1. Ogólna charakterystyka gminy

Miasto i Gmina Kańczuga położona jest w środkowo-wschodniej części województwa podkarpackiego oraz w południowej części powiatu przeworskiego. Zajmuje obszar 105 km² (stan na rok 2019 wg GUS), co stanowi 15,04 % powierzchni całego powiatu.

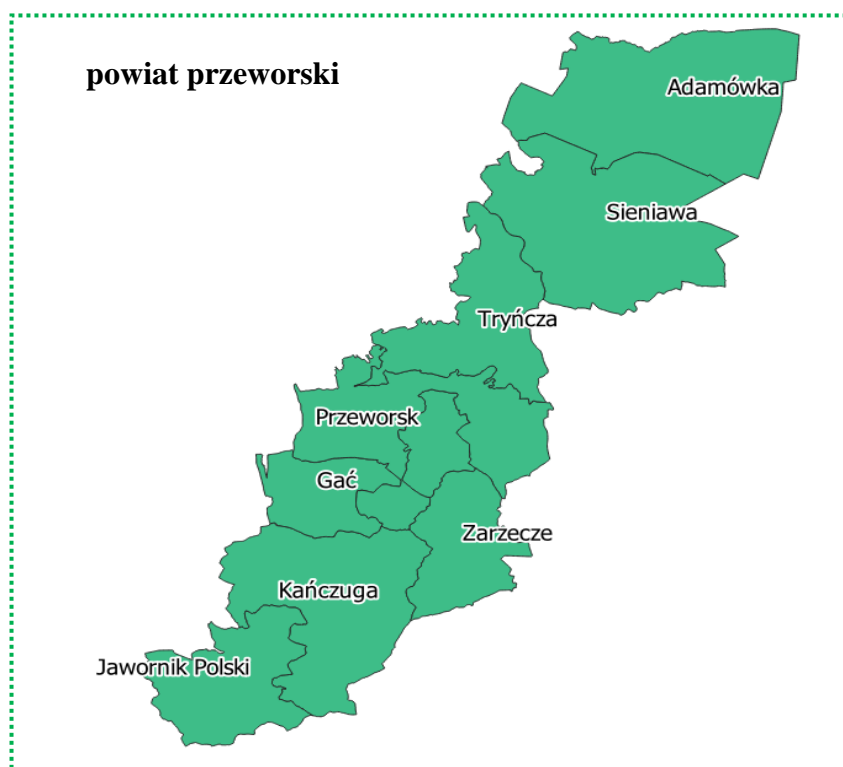
Gminami sąsiadującymi są:

- od północy graniczy z gminami: Gać i Przeworsk (powiat przeworski),
- od wschodu z gminami: Zarzecze (powiat przeworski) i Pruchnik (powiat jarosławski),
- od strony południowej z gminą Dubiecko (powiat przemyski),
- od zachodu z gminami: Jawornik Polski (powiat przeworski) i Markowa (powiat łańcucki).

Rysunek 1. Lokalizacja województwa podkarpackiego na tle mapy Polski i powiatu przeworskiego na tle mapy województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 2. Lokalizacja Gminy Kańczuga na tle powiatu przeworskiego
Źródło: Opracowanie własne

Pod względem administracyjnym gminę tworzy miasto Kańczuga oraz 14 miejscowości: Krzczowice, Siedlecza, Sietesz, Rączyna, Medynia Kańczucka, Łopuszka Wielka, Łopuszka Mała, Lipnik, Żuklin, Bóbrka Kańczucka, Chodakówka, Nizatyce, Pantalowice i Wola Rzeplińska. Głównym centrum gminy i siedzibą jej samorządu jest miasto Kańczuga spełniające rolę administracyjną, usługową i przemysłową dla okolicznych miejscowości. Miasto położone jest w centralnej części gminy nad rzeką Mleczką, 12 km od Przeworska (siedziby powiatu), 18 km od Łącuta, 34 km od miasta Rzeszów (siedziby władz wojewódzkich) oraz 42 km od Przemyśla, równie ważnego jak Rzeszów wielkomiejskiego ośrodka przemysłowego i regionalnego.

Ze względu na bliskość usytuowania w stosunku do drogi o niezwykle ważnym znaczeniu krajowym i międzynarodowym (DK4, E40), biegnącej do przejścia międzynarodowego z Ukrainą w Korczowej oraz bliskość usytuowania w stosunku do ważnego węzła kolejowego w Przeworsku (połączenia kolejowe relacji: Szczecin-Wrocław-Katowice-Kraków-Przemyśl-Kijów, połączenie z Lublinem i Bełżcem), gmina jest łatwo dostępna zarówno dla turystów jak i przedsiębiorców. Ponadto dogodny dojazd do

miejsowości i do znajdujących się w nich zabytków zapewnia pokrycie terenu gminy siecią dróg lokalnych oraz przebiegająca przez gminę trasa kolejki wąskotorowej.

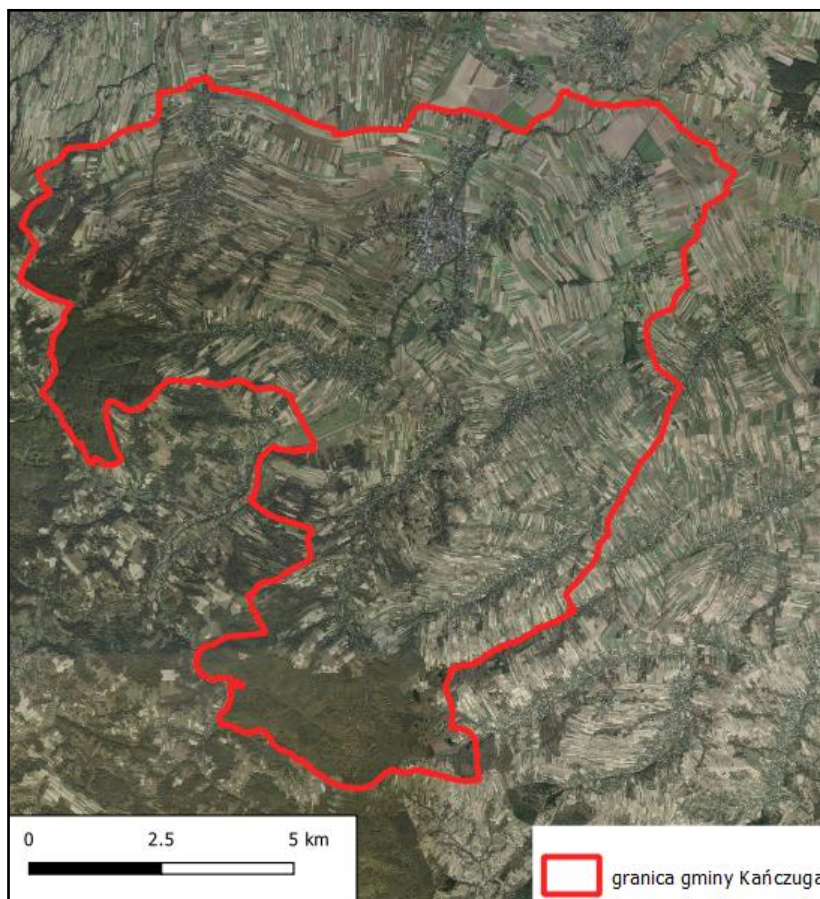
Charakterystyczne położenie gminy, z dala od dużych aglomeracji miejskich i liczne bogactwa naturalne sprawiają, że klimat tej ziemi jest wyjątkowy i specyficzny. Okoliczne tereny nastawione są głównie na rolnictwo i przemysł.

Kańczuga jest gminą rolniczo – przemysłową. Działalność rolnicza prowadzona jest głównie w niewielkich gospodarstwach indywidualnych.

Gmina Kańczuga może być atrakcyjnym miejscem dla rozwoju rekreacji i turystyki ze względu na zaplecze w postaci zabytkowego Kościoła pw. Św. Michała Archaniola w Kańczudze, odrestaurowanego Dworku w Lipniku, zalewu rekreacyjnego w Łopuszce Małej, zajazdu Ranczo w Łopuszce Małej, kolejki wąskotorowej i cerkwi grecko – katolickiej w Krzeczowicach.

Do uwarunkowań zewnętrznych rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga wynikających z jej położenia należy również zaliczyć procesy integracji europejskiej i wynikające z nich możliwości korzystania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Na tle województwa podkarpackiego powiat przeworski charakteryzuje się jedną z wyższych stóp bezrobocia. Fakt występowania dużego zasobu wolnej siły roboczej może być atutem gminy w pozyskaniu inwestorów.

Rysunek 3. Lokalizacja gminy Kańczuga na tle ortofotomapy

Źródło: <http://maps.geoportal.gov.pl/>

1.2. Analiza porównawcza gminy, powiatu i województwa na podstawie wybranych cech

W niniejszym podrozdziale przeprowadzono analizę porównawczą Miasta i Gminy Kańczuga z powiatem przeworskim i województwem podkarpackim. W celu porównania wykorzystano dane z Głównego Urzędu Statystycznego, takie jak:

- gęstość zaludnienia wyrażoną w liczbie osób przypadających na dany kilometr kwadratowy powierzchni;
- procentowy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym;
- odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej;
- zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca;
- średnią powierzchnię użytkową mieszkania.

Tabela 1. Miasto i Gmina Kańczuga na tle powiatu i województwa.

L.p.	Główne wskaźniki	województwo podkarpackie	powiat przeworski	gmina Kańczuga
1	Powierzchnia ogółem w km ²	17 846	698	105
2	Ludność	2 127 164	78 362	12 307
3	Gęstość zaludnienia (osoby/km ²)	119	112	117
4	Ludność w wieku przedprodukcyjnym w %	15,2	15,5	15,3
5	Ludność w wieku produkcyjnym w %	64,4	64,6	64,3
6	Ludność w wieku poprodukcyjnym w %	20,4	19,9	20,4
7	Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności	81,21	89,03	83,39
8	Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności	71,13	78,21	65,42
9	Korzystający z gazu w % ogółu ludności	72,69	65,14	61,83
10	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³	23,9	24,0	20,7
11	Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w m ²	26,2	26,9	28,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Stan na rok 2019

Miasto i Gmina Kańczuga powierzchnią wynoszącą 105 km² stanowi 0,59% powierzchni województwa podkarpackiego oraz 15,04% powierzchni powiatu przeworskiego. W roku 2019 ludność Miasta i Gminy Kańczuga liczyła 12 307, co stanowi 15,71% ludności zamieszkującej powiat przeworski oraz 0,58% populacji województwa podkarpackiego.

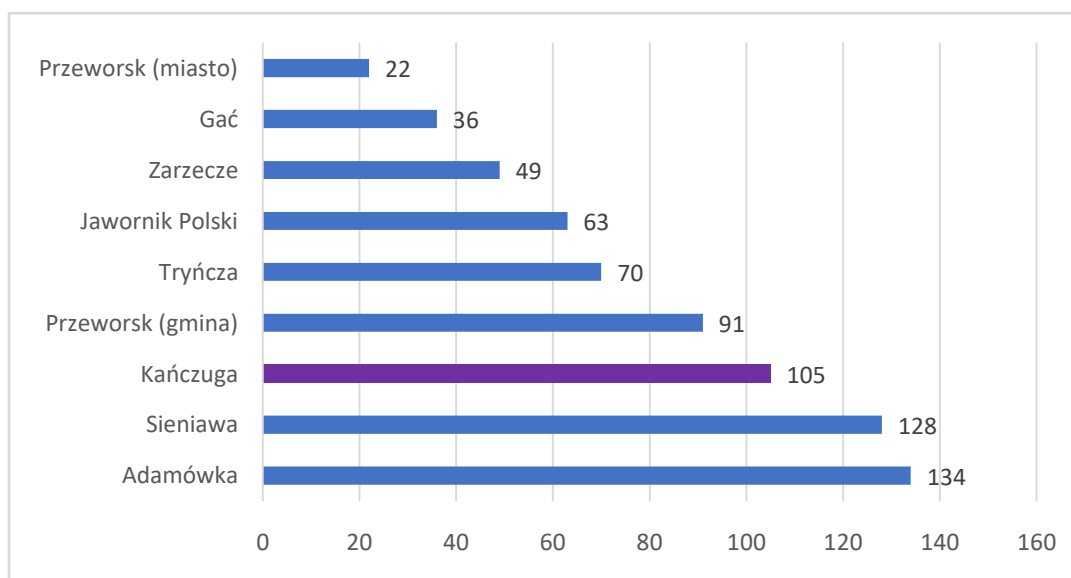
Reasumując Miasto i Gmina Kańczuga prezentuje się:

- porównywalnie pod względem udziału procentowego osób w wieku produkcyjnym na tle województwa podkarpackiego;
- korzystnie pod względem udziału procentowego osób korzystających z instalacji wodociągowej na tle województwa podkarpackiego;
- porównywalnie pod względem udziału procentowego osób korzystających z instalacji kanalizacji sanitarnej na tle województwa podkarpackiego;
- porównywalnie pod względem udziału procentowego osób korzystających z gazu na tle powiatu przeworskiego;

- zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca było niższe od średniej powiatu i województwa;
- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania była wyższa od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

Miasto i Gmina Kańczuga zajmuje obszar 105 km² jest trzecią największą jednostką administracyjną pod względem powierzchni w porównaniu do pozostałych gmin powiatu przeworskiego. Największą jednostką administracyjną jest gmina Adamówka o powierzchni 134 km², a najmniejszą powierzchnię zajmuje Miasto Przeworsk (22 km²).

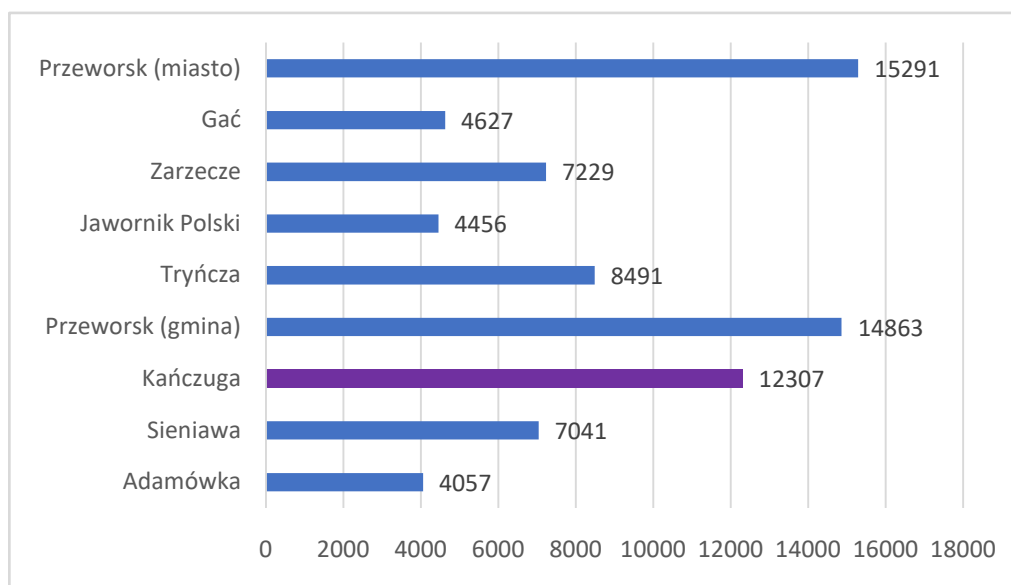
Wykres 1. Powierzchnia gmin położonych w powiecie przeworskim wyrażona w km².

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Stan na 2019 r.

Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego na rok 2019 Miasto i Gmina Kańczuga zamieszkała była przez 12 307 osób i była to trzecia najbardziej zaludniona jednostka administracyjna w powiecie przeworskim. Najmniej ludności ze wszystkich gmin powiatu przeworskiego odnotowano w gminie Adamówka (4057 osób). Najwięcej ludzi zamieszkuje Miasto Przeworsk – 15 291 osób, co stanowi 19,51 % ludności powiatu przeworskiego.

Wykres 2. Liczba ludności w gminach położonych w powiecie przeworskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Stan na 2019 r.

1.3. Struktura użytkowania gruntów i przeznaczenie terenów

W poniższej tabeli i na wykresie przedstawiono strukturę użytkowania gruntów dla Miasta i Gminy Kańczuga.

Tabela 2. Ogólna struktura zagospodarowania gruntów gminy Kańczuga - stan na 1 stycznia 2020 r.

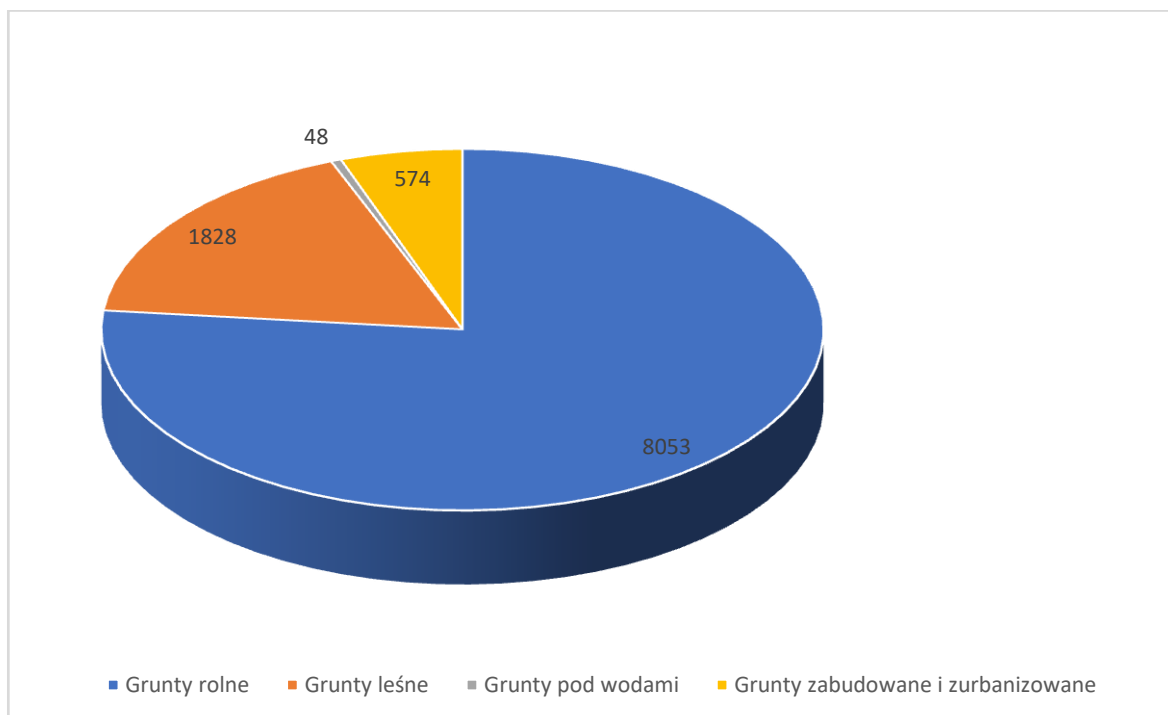
Grunty rolne									
Użytki rolne								Nieużytki	Razem
grunty orne	sady	łąki trwałe	pastwiska trwałe	grunty rolne zabudowane	grunty pod stawami	grunty pod rowami	grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych		
w ha									
5678	517	355	359	325	10	33	763	13	8053

Grunty leśne		Grunty pod wodami			Użytki ekologiczne	Tereny różne
lasy	gr. zadrz. i zakrzew.	morskimi wewnętrznymi	powierzchniowymi płynącymi	powierzchniowymi stojącymi		
w ha						
1828	0	0	39	9	0	0

Grunty zabudowane i zurbanizowane										
tereny mieszk.	tereny przemysł.	inne tereny zabudow.	zurb. tereny niezabud. lub w trakcie zabudowy	tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	użytki kopalne	tereny komunikacyjne				Razem
						drogi	tereny kolejowe	inne tereny komunik.	grunty przezn. pod bud. dróg pub. lub linii kolej.	
w ha										
69	16	43	2	27	0	403	14	0	0	574

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Wykres3. Ogólna struktura zagospodarowania gruntów gminy Kańczuga - stan na 1 stycznia 2020 r.

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga- opracowanie własne

1.4. Uzbrojenie terenu

W tabeli poniżej przedstawiono główne wskaźniki dotyczące uzbrojenia terenu gminy Kańczuga w infrastrukturę techniczną, dokonując przy tym porównania danych odnoszących się bezpośrednio do gminy Kańczuga z danymi dotyczącymi obszaru województwa podkarpackiego oraz powiatu przeworskiego. Przedstawione dane pozyskano z informacji posiadanych przez Główny Urząd Statystyczny aktualnych na rok 2019.

Tabela 3. Główne wskaźniki dotyczące uzbrojenia terenu gminy Kańczuga na tle powiatu przeworskiego i województwa podkarpackiego.

Lp.	Główne wskaźniki	województwo podkarpackie	powiat przeworski	gmina Kańczuga
1.	Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności	81,2	89,0	83,4
2.	Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności	71,1	78,2	65,4
3.	Korzystający z gazu w % ogółu ludności	72,7	65,1	61,8

Źródło: Opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego na 2018 r.

Analizując wskaźniki charakteryzujące uzbrojenie terenu, należy stwierdzić iż gmina Kańczuga prezentuje się pod tym względem zróżnicowanie, biorąc pod uwagę zarówno powiat przeworski, jak i całe województwo podkarpackie. Procent ogółu ludności korzystający z instalacji wodociągowej na terenie gminy jest wyższy niż w województwie podkarpackim natomiast nieco mniejszy niż w odniesieniu do powiatu przeworskiego. W roku 2019 wskaźnik osób korzystających z kanalizacji wynosił 65,4% ogółu ludności. Był on nieco niższy od wskaźnika dla województwa oraz niższy od wskaźnika powiatowego. Wskaźnik ludności korzystającej z gazu, jest niższy zarówno od wojewódzkiego oraz powiatowego.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

2.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Tabela 4. Zestawienie aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.

Lp.	Nazwa Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego	Nr uchwały Rady Miejskiej w Kańczudze
1	MPZP terenu budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego we wsi Sietesz	Uchwała Nr IV/35/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.
2	MPZP terenu budownictwa zagrodowego we wsi Siedlecza	Uchwała Nr IV/36/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996r.
3	MPZP terenu domu ludowego we wsi Medynia Kańczucka	Uchwała Nr IV/37/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.
4	MPZP terenu kaplicy rzymsko-katolickiej we wsi Łopuszka Mała	Uchwała Nr IV/38/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.
5	MPZP nr 4/01- zbiornik retencyjny Łopuszka Mała	Uchwała Nr IV/37/2002 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 23 sierpnia 2002 r.
6	MPZP terenu przedszkola wiejskiego we wsi Sietesz	Uchwała Nr IV/39/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.
7	MPZP terenu budownictwa jednorodzinnego we wsi Pantalowice	Uchwała Nr IV/40/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.
8	MPZP terenu budownictwa jednorodzinnego we wsi Siedlecza	Uchwała Nr IV/41/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.
9	MPZP terenu stacji paliw we wsi Siedlecza	Uchwała Nr IV/42/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.
10	MPZP terenu budownictwa zagrodowego we wsi Sietesz	Uchwała Nr IV/43/96 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 28 listopada 1996 r.
11	MPZP Nr 1/01 „Budownictwo jednorodzinne i zagrodowe Łopuszka Mała”, Nr 2/02 „Cmentarz komunalny Łopuszka Mała”, Nr 3/01 „Zbiornik rekreacyjny Łopuszka Mała”	Uchwała Nr IV/38/2002 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 23 sierpnia 2002 r.

12	MPZP Nr 1/02 „Przetwórstwo i usługi w Siedleczce”	Uchwała Nr III/25/2003 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 26 maja 2003 r.
13	MPZP Nr 2/02 „Przemysł, przetwórstwo i usługi w Kańczudze”	Uchwała Nr III/24/2003 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 26 maja 2003 r.
14	MPZP Nr 5/08 „Sietesz – Niżatyce”	Uchwała Nr XIV/172/2012 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 18 maja 2012 r.
15	MPZP Nr 4/08 „Pantalowice”	Uchwała Nr XXI/237/2013 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 6 lutego 2013 r.
16	MPZP „Nr 1/2014” w Kańczudze	Uchwała Nr XXXII/327/2018 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 15 lutego 2018 r.

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga.

Aktualnie na obszarze Miasta i Gminy Kańczuga obowiązuje 16 planów miejscowych.

W części gminy nieobjętej planami miejscowymi, zmiany w sposobie zagospodarowania terenów odbywają się poprzez decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Wskazane decyzje administracyjne wydawane są także w terenach zainwestowanych, na których istnieje już zabudowa, która często podlega uzupełnieniu i rozbudowie. Wydawanie dużej liczby decyzji o warunkach zabudowy nie jest korzystnym zjawiskiem w planowaniu spójnego i zorganizowanego rozwoju przestrzennego. Taką sytuację należy określić, jako szczególnie niekorzystną, zapewniającą niski stopień realizacji polityki przestrzennej określonej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy.

2.2. Decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Jednym z narzędzi w zagospodarowaniu terenu w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 2009 - 2019 były decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Na podstawie obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dla terenów, dla których gmina nie posiada aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, realizacja inwestycji jest możliwa po uzyskaniu w/w decyzji. W Mieście i Gminie Kańczuga obowiązuje 16 planów miejscowych. Jednak w analizowanym okresie sporo inwestycji było realizowanych po uzyskaniu decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu inwestycji celu publicznego. Zestawienie

decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009 - 2019 przedstawia poniższa tabela i wykresy.

Tabela 5. Zestawienie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w Mieście i Gminie Kańczuga.

Rok	Decyzje o warunkach zabudowy	Decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego
2009	62	13
2010	55	4
2011	81	7
2012	74	8
2013	64	6
2014	40	11
2015	52	16
2016	67	17
2017	63	15
2018	52	18
2019	78	26
Razem	688	141

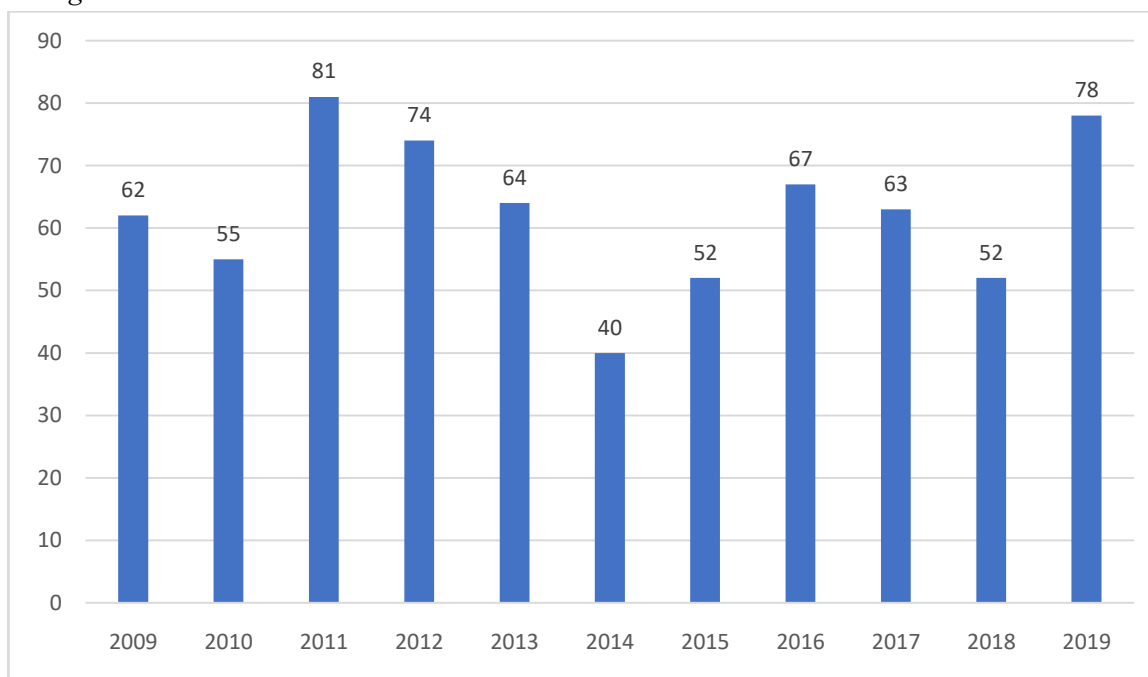
Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2009- 2019 na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wydano łącznie 688 decyzji o warunkach zabudowy. W roku 2011 wydano największą liczbę decyzji- 81decyzji, zaś najmniej decyzji wydano w 2014 roku- 40. W analizowanym okresie wydawano średnio 63 decyzje o warunkach zabudowy w ciągu roku.

W analizowanym okresie na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wydano łącznie 141 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W roku 2019 wydano największą liczbę decyzji - 26, zaś najmniej decyzji wydano w 2010 roku – 4 decyzje. W analizowanym

okresie wydawano średnio 13 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w ciągu roku.

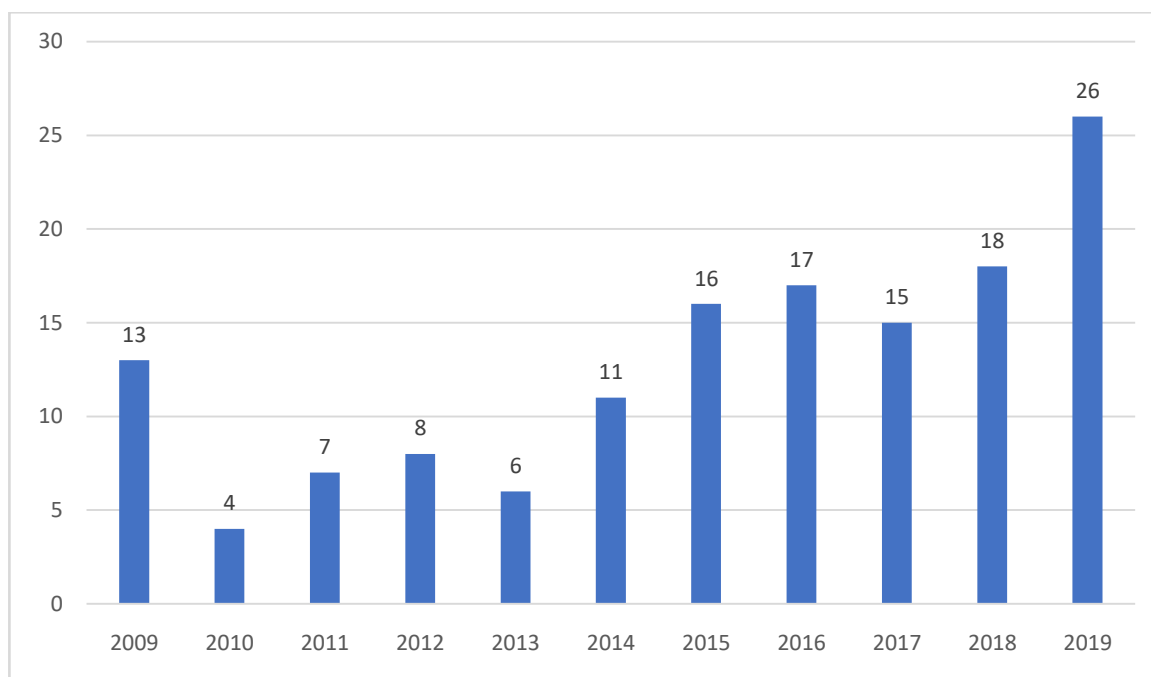
Wykres 4. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy w latach 2009-2019 w Mieście i Gminie Kańczuga.

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009-2019.

Wykres 5. Liczba wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009-2019 w Mieście i Gminie Kańczuga.

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY, O KTÓREJ MOWA W ART. 10A UST. 1 USTAWY Z DNIA 6 GRUDNIA 2006 R. O ZASADACH PROWADZENIA POLITYKI ROZWOJU, PRZYGOTOWANEJ NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY

Obowiązująca Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022 przyjęta uchwałą Nr XIV/153/2016 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 13kwietnia 2016 roku nie zawiera diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju nie przeprowadził dotychczas ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju.

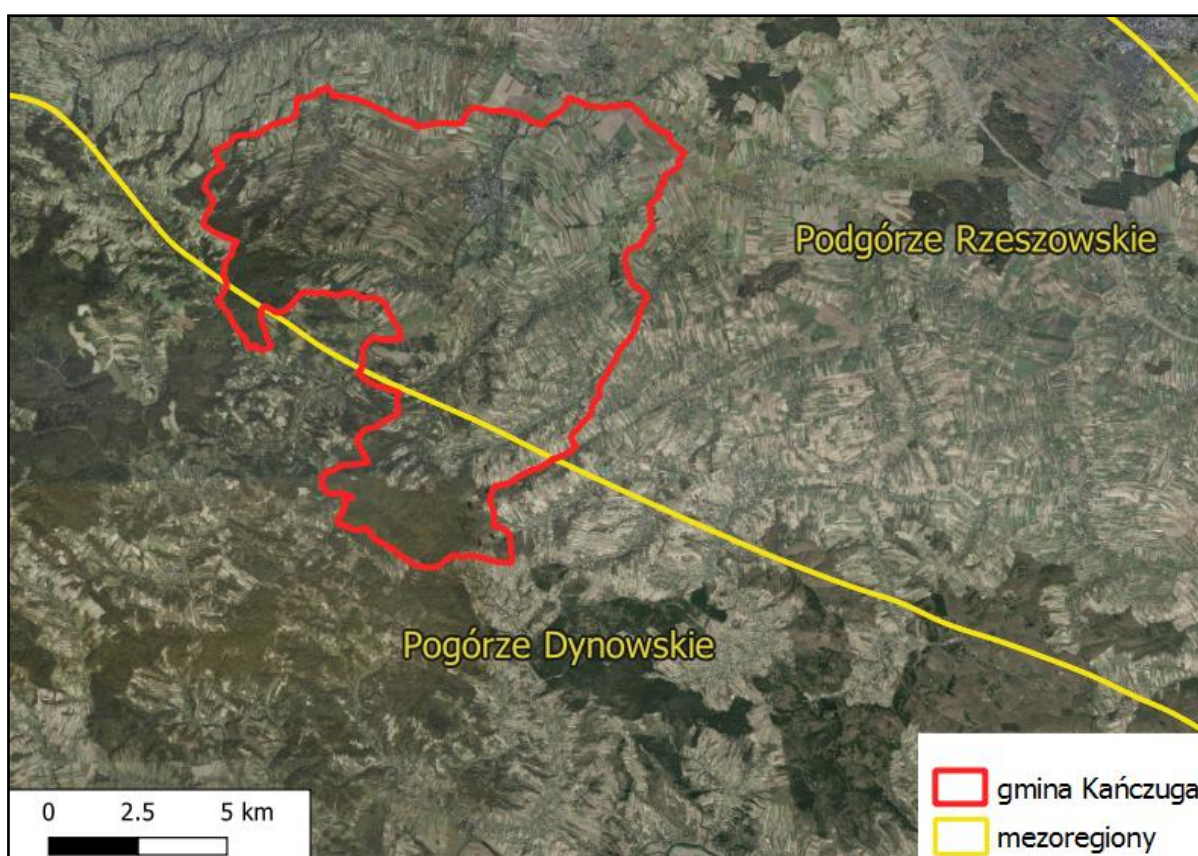
UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. Położenie fizyczno-geograficzne

Tabela 6. Regionalizacja fizyczno-geograficzna na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.

Jednostki	Nazwa jednostki
Prowincja	Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym
Podprowincja	Podkarpacie Północne, Zewnętrzne Karpaty Zachodnie
Makroregion	Podgórze Środkowobeskidzkie, Kotlina Sandomierska
Mezoregion	Podgórze Rzeszowskie, Podgórze Dynowskie

Źródło: <http://m.bazagis.pgi.gov.pl/>

Rysunek 4. Regiony fizyczno-geograficzne na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://m.bazagis.pgi.gov.pl/>

Zgodnie z podziałem Polski na mezoregiony fizyczno-geograficzne wg Kondrackiego, obszar opracowania Studium położony jest w obrębie dwóch makroregionów Podgórze Środkowobeskidzkie i Kotliny Sandomierskiej. Kotlina Sandomierska jest rozległą, monotonną równiną, urozmaiconą niewielkimi kulminacjami wydm i płaskowyżów polodowcowych oraz rozcięciami dolinnymi. Gmina Kańczuga leży na pograniczu mezoregionów: Podgórze Rzeszowskie oraz Podgórze Dynowskie.

Podgórze Rzeszowskie – mezoregion fizycznogeograficzny w południowo-wschodniej Polsce, stanowiący część Kotliny Sandomierskiej. Podgórze Rzeszowskie to skrajna, południowa część Kotliny Sandomierskiej, o powierzchni ok. 860 km², położona między dolinami Sanu i Wisłoka. Rozciąga się łukiem o długości ok. 60 km od Rzeszowa po Przemyśl i osiąga wysokości od 240 do 280 m n.p.m. Sąsiaduje na południu z Pogórzem Dynowskim i Pogórzem Przemyskim, a na północy z Pradolina Podkarpacką i Doliną Dolnego Sanu.

Pogórze Dynowskie – mezoregion geograficzny w południowej Polsce. Nazwa pochodzi od miasta Dynów. Na zachodzie graniczy z Pogórzem Strzyżowskim (granicą jest Wisłok), na wschodzie z Pogórzem Przemyskim (granicą jest San na odcinku od Trepczy (koło Sanoka) po Przemyśl), na północy droga Rzeszów – Jarosław – Przemyśl, a na południu Doły Jasielsko-Sanockie. Najwyższymi szczytami są: Sucha Góra (591 m n.p.m.), Królewska Góra (554 m), Grabówka (531 m), Kiczora (516 m).

Typowymi zespołami roślinnymi na Pogórzcu są grądy, w dolinach rzecznych lasy łąkowe, a w wyższych partiach buczyna karpacka, lasy jodłowo-bukowe, lasy sosnowe.

4.2. Rzeźba terenu i budowa geologiczna

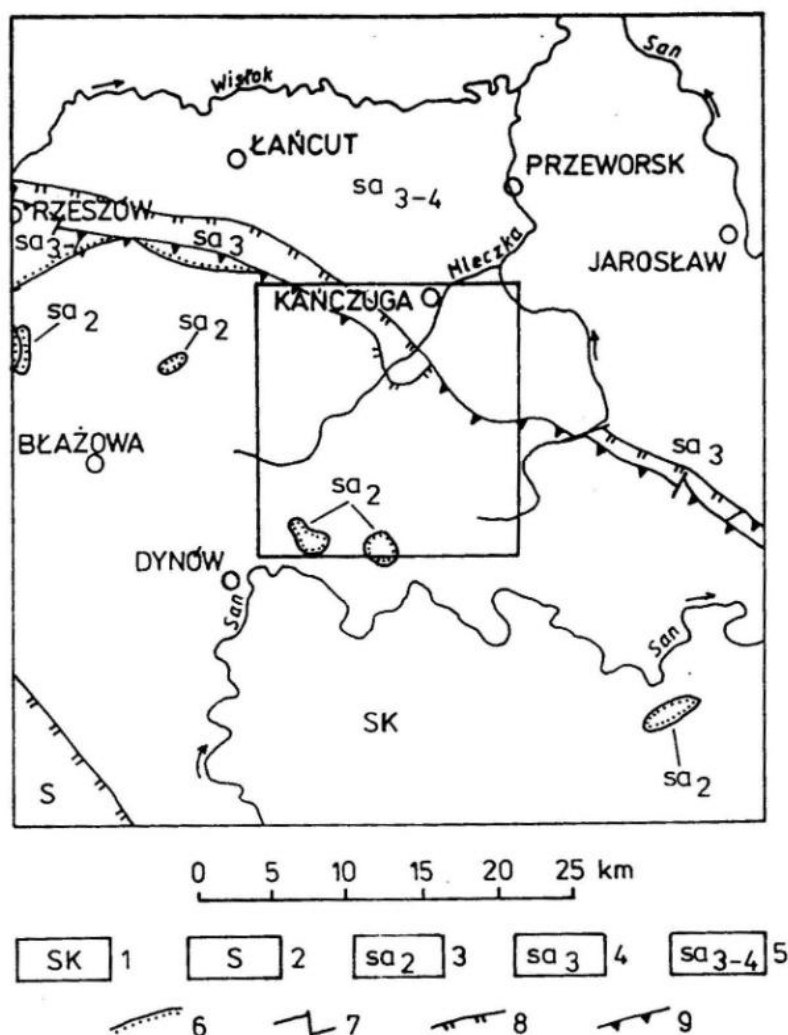
Rzeźba terenu

Miasto i Gmina Kańczuga leży na Pogórzcu Rzeszowsko-Dynowskim, na pograniczu Podkarpacia i Niziny Sandomierskiej. Region ten charakteryzuje się pofałdowaniami terenu z niewielkimi wzniesieniami od 188,8m n.p.m. w północno – wschodniej części gminy w dolinie rzeki Mlecza do 412 m n.p.m. w okolicach Łopuszki Wielkiej w południowej części gminy. Różnica wysokości względnych wynosi 223 m. Północna i środkowa część gminy Kańczuga obejmująca lessowe Pogórze Rzeszowskie charakteryzuje się małym urozmaiceniem rzeźby terenu. Występują tu łagodne wierzchowiny obniżenia przedkarpackiego z charakterystycznymi formami, do których zaliczyć należy przede wszystkim doliny denudacyjno – erozyjne, płytkie zagłębienia bezodpływowe, wąwozy i

inne. Na obszarze tym dominuje rzeźba falista z deniwelacjami do 20 m i spadkach terenu do około 60.

Południowa część gminy leżąca w obrębie Pogórza Dynowskiego posiada rzeźbę wzgórzową z deniwelacjami dochodzącymi do około 75 m i pochyleniem terenu sięgającym 20°. Ten typ rzeźby charakteryzują wierzchowiny pogórzy fliszowych, leżące na wysokości 320 – 412 m n.p.m. poprzecinane gęstą siecią wąskich „v” – kształtnych dolinek wcinających się na głębokość nawet 100 m.

Budowa geologiczna na podstawie Objasnień do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000, Arkusz Kańczuga (1006)

Rysunek 5. Położenie arkusza Kańczuga na tle szkicu geologicznego regionu wg K. Zytki (1989)
 Źródło: Objasnienia do mapy geosrodowiskowej Polski 1:50 000, Arkusz Kańczuga (1006)

Karpaty fliszowe 1 – jednostka skolska, 2 – jednostka śląska Zapadlisko przedkarpackie 3 – obszar dolnego badenu molasowych osadów morskich facji przybrzeżnej; 4 – obszar górnego badenu

molasowych osadów fliszu; 5 – obszar badenu i sarmatu morskich osadów molasowych facji przybrzeżnej i litoralnej; 6 – granica obszaru neogeńskiego cyklu sedymentacyjnego na fliszu karpackim, 7 – dyslokacje; 8 – linie nasunięć jednostek tektonicznych; 9 – czołowe nasunięcie Karpat na przedpole

Na przeważającej części terenu arkusza podłoże osadów czwartorzędowych stanowi utwory fliszowe serii skolskiej, które w północno-wschodniej części omawianego obszaru są nasunięte wraz z osadami miocenu transgresywnego na Karpatach (tzw. zatoki Łopuszki Wielkiej) na serię stebnicką i zgłobicką. Wszystkie zaś jednostki tektoniczne zostały nasunięte na utwory molasowe zapadliska przedkarpackiego, które leżą na utworach prekambriu.

Duża część terenu arkusza jest przykryta przez osady czwartorzędowe. Na podstawie wierceń kartograficznych, sond mechanicznych (WH) i ręcznych oraz badań elektrooporowych oraz tomografii elektrooporowej oszacowano ich miąższość. Stwierdzono, że znaczne miąższości są jedną z przyczyn tworzenia się licznych płytkich koluwiów osuwiskowych. Ponadto stwierdzono występowanie licznych osuwisk na podłożu fliszowym, a także znacznych obszarów zajmowanych przez deluwia, które są predysponowane do tworzenia się koluwiów osuwiskowych. Niestety nie udało się rozdzielić lessów pod względem wieku.

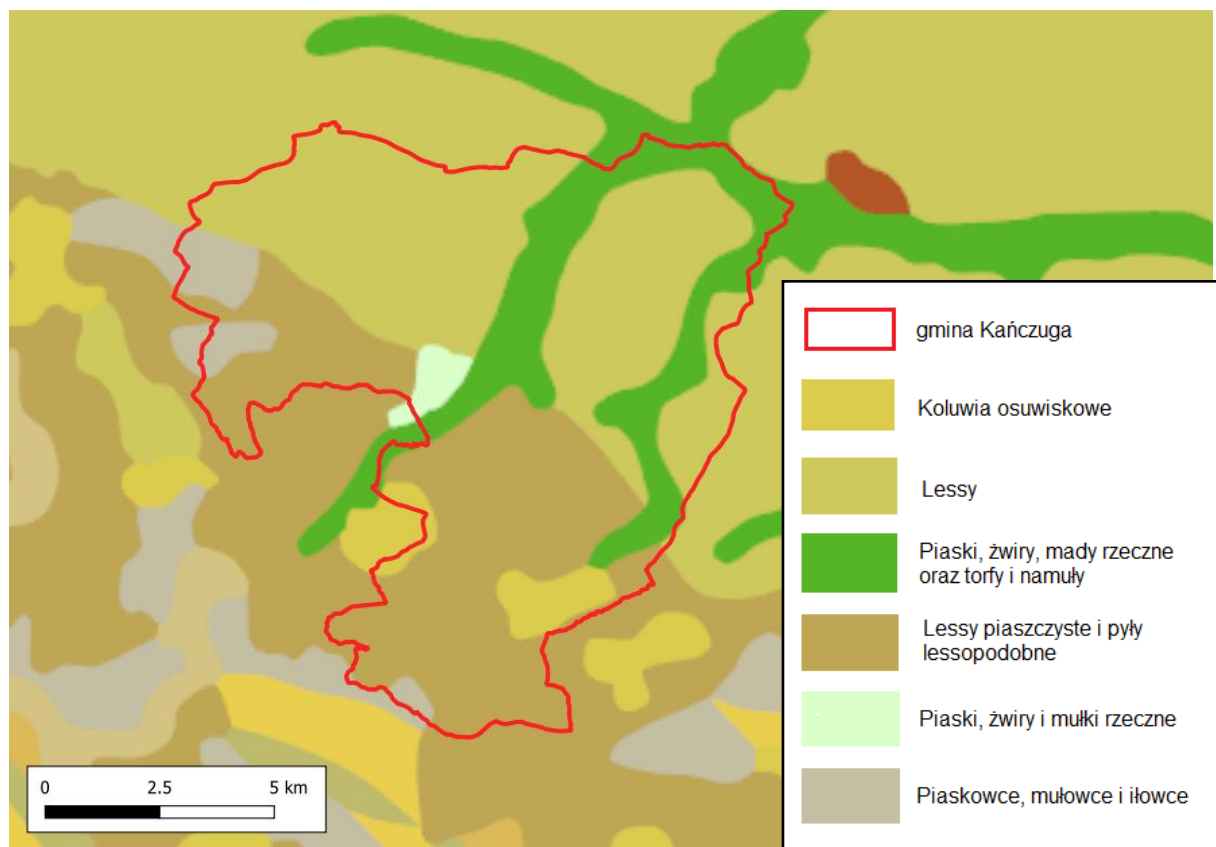
Osady czwartorzędowe występują na dużej części obszaru opisywanego arkusza.

W zapadlisku przedkarpackim przykrywają zwartą pokrywą osady miocenu. Miąższość osadów czwartorzędowych wynosi tu od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. Na terenie Karpat fliszowych miąższość osadów czwartorzędowych są zdecydowanie mniejsze, wynoszą od kilku do kilkunastu metrów (lokalnie do 20,0–30,0 m). Są to najczęściej lessy i gliny zwietrzelinowe z okruchami skał podłoża.

Spąg osadów czwartorzędu najwyżej położony jest przy granicy nasunięcia karpackiego (powyżej 250,0 m n.p.m.). Ku północy położenie spągu osadów czwartorzędowych generalnie obniża się do 170,0 m n.p.m. w północno-wschodnim krańcu arkusza (lokalnie występuje podwyższenia stropu miocenu); w środkowej i północno-zachodniej części arkusza i lokalnie obniżenia stropu miocenu, w południowo-wschodniej części arkusza, w okolicy Kańczugi – poniżej 170,0 m n.p.m.).

Na obszarze arkusza Kańczuga znaczenie surowcowe posiadają złoża gazu ziemnego: Husów–Albigowa, Jodłówka i Kańczuga, a lokalnie gliny wykorzystywane przez cegielnie w rejonie Nienadowej i Kańczugi.

Na obszarze opracowania Studium w większości występują lessy w północnej i w północno - wschodniej części oraz lessy piaszczyste i pyły lessopodobne w południowej i południowo - zachodniej części gminy. Na terenie opracowaniu występują również piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły, a także koluwia osuwiskowe. Najmniejszym utworem geologicznym na terenie analizy są piaski, żwiry i mułki rzeczne zlokalizowane w środkowej części gminy. Położenie utworów geologicznych na terenie Gminy Kańczuga przedstawia *Rysunek 6*.

Rysunek 6. Położenie Gminy Kańczuga na tle mapy geologicznej
 Źródło: <http://m.bazagis.pgi.gov.pl>

Warunki podłoża budowlanego na podstawie Objśnień do mapy geośrodowiskowej Polski 1:50 000, Arkusz Kańczuga (1006) oraz użytkowanie terenu

O warunkach geologiczno – inżynierskich podłoża decyduje kilka czynników: rodzaj i stan gruntów, morfologia terenu i głębokość położenia zwierciadła wód gruntowych. Na obszarze opracowania Studium występują dwa podstawowe wydzielenia: obszary o warunkach korzystnych dla budownictwa oraz obszary o warunkach niekorzystnych, utrudniających budownictwo.

Obszary o warunkach korzystnych dla budownictwa to tereny występowania gruntów spoiстых: zwartych, półzwartych i twaroplastycznych oraz niespoistych średnio

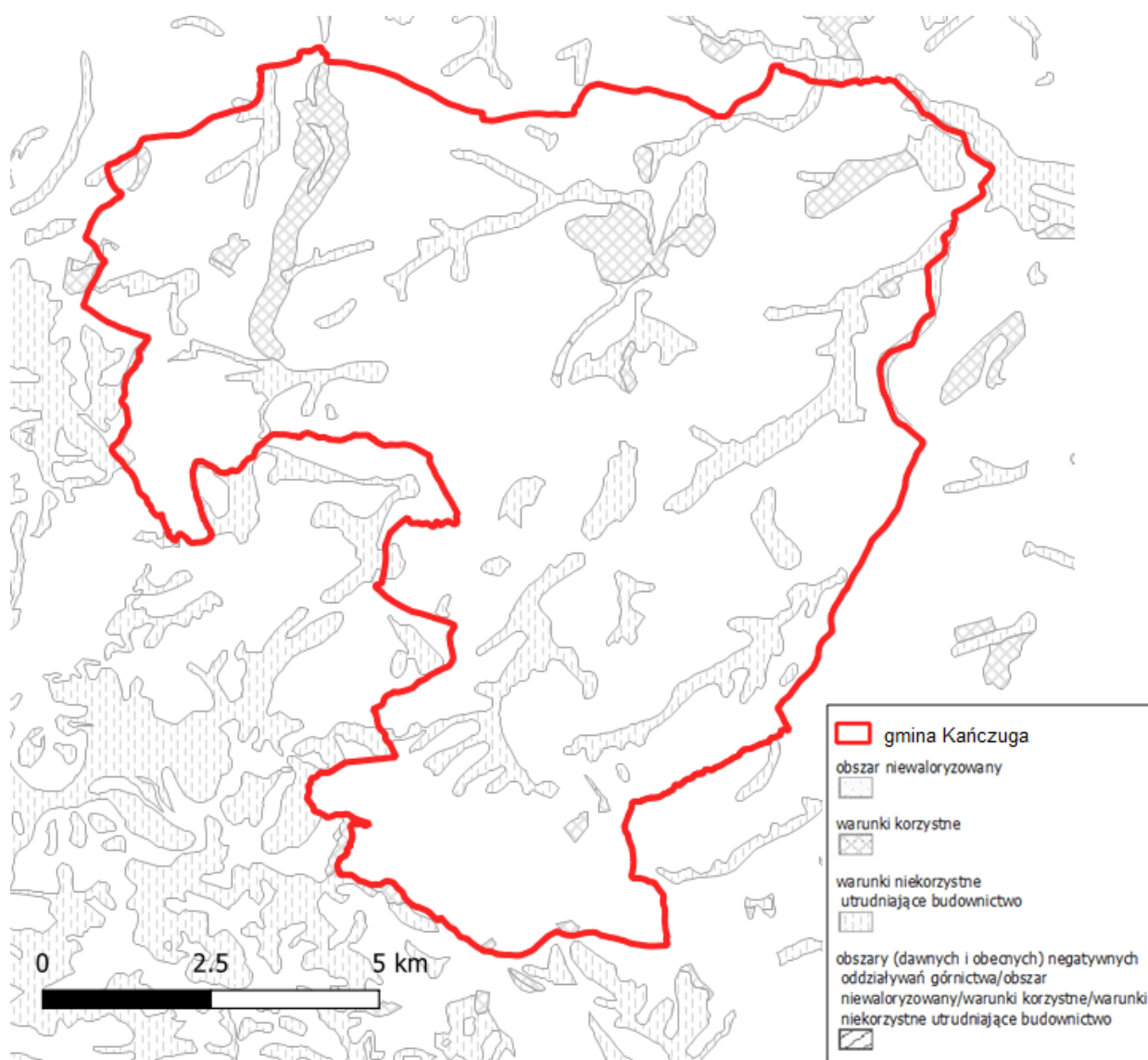
zagęszczonych i zagęszczonych, na których nie stwierdzono zjawisk geodynamicznych, a głębokość wody gruntowej przekracza 2 m od powierzchni terenu. Gruntami spoistymi są czwartorzędowe, zwietrzelinowe gliny i gliny piaszczyste oraz pylaste, lessy, jak również mady holoceniowe. Warunki takie występują na niewielkich obszarach istniejącej już zabudowy, gdzie grunty są częściowo zmienione antropogeniczne, głównie w rejonie miejscowości Kańczuga, Sieterz, Husów, Krzeczowice, Siennów, Rozbórz, Bachórz i Nienadowa.

Obszary o warunkach niekorzystnych, utrudniających budownictwo, są to tereny występowania gruntów słabonośnych (organiczne, grunty spoiste w stanie miękkoplastycznym i plastycznym, grunty niespoiste luźne), w których zwierciadło wody gruntowej znajduje się na głębokości mniejszej niż 2 m od powierzchni terenu. Niekorzystne warunki występują na terenach podmokłych i zabagnionych, w dolinach rzek i potoków wokół Kańczugi i Bóbrki Kańczuckiej. Znajdują się tam rozległe obszary podmokłe okresowo, w czasie obfitych opadów zalewane. Niewskazane dla budownictwa są także, stromo nachylone zbocza, o spadkach terenu przekraczających 20%. Na obszarze całego arkusza mapy Kańczuga licznie występują jary, pa-rowy i głębokie doliny potoków okresowych. Miejsca te sprzyjają występowaniu ruchów masowych i procesów sufozycznych. Znaczne nasilenie tych zjawisk obserwować można w okolicy Nienadowej, Jawornika Polskiego, Husowa, Jodłówki i Łopuszki Wielkiej.

Liczne w tym rejonie osuwiska są realnym i potencjalnym zagrożeniem dla zabudowy, infrastruktury, upraw polowych i leśnych. Z dostępnych materiałów kartograficznych wynika, że można tu spotkać wszystkie typy osuwisk: obrywy, zsuwy, spływy i spelzywanie (Kamiński, 2002). Do najliczniej występujących należą zsuwy. Czynnikiem wpływającym na uruchamianie ruchów masowych są przede wszystkim: ukształtowanie terenu (kąt nachylenia zboczy), warunki klimatyczne (nasilenie, wielkość i rozkład w czasie opadów, zmiany temperatur), oraz budowa geologiczna. W obszarze Pogórza najbardziej podatnymi na powstawanie osuwisk, są łupki menilitowe, warstwy krośnieńskie oraz inoceramowe. Spływy natomiast tworzą się najczęściej w obrębie zwietrzeliny, a obrywy w dolinach potoków o dużej dynamice przepływów. W północno-wschodniej części arkusza, gdzie rzeźba terenu jest mniej urozmaicona a stoki łagodniejsze, osuwiska występują znacznie rzadziej. Dominują tutaj procesy sufozji rozwijające się w obrębie pokrywy lessowej. W obszarze arkusza Kańczuga, w miejscowości Łopuszka Wielka, w rejonie byłej ko-palni alabastru, na niewielkiej

powierzchni, występuje obszar zapadania nad podziemnymi wyrobiskami górniczymi. Są to niegłębokie leje i płytkie obniżenia terenu, stanowiące nieużytki, porośnięte krzakami.

Pomimo generalnie trudnych warunków budowlanych, od wieków rozwija się tu osadnictwo, co należy wiązać przede wszystkim z występowaniem urodzajnych gleb, a w późniejszym okresie z sąsiedztwem dużych ośrodków miejskich. W rejonach występowania skomplikowanych warunków podłoża budowlanego wskazane jest przed przystąpieniem do realizacji inwestycji budowlanych wykonanie każdorazowo dokumentacji geologiczno – inżynierskiej.

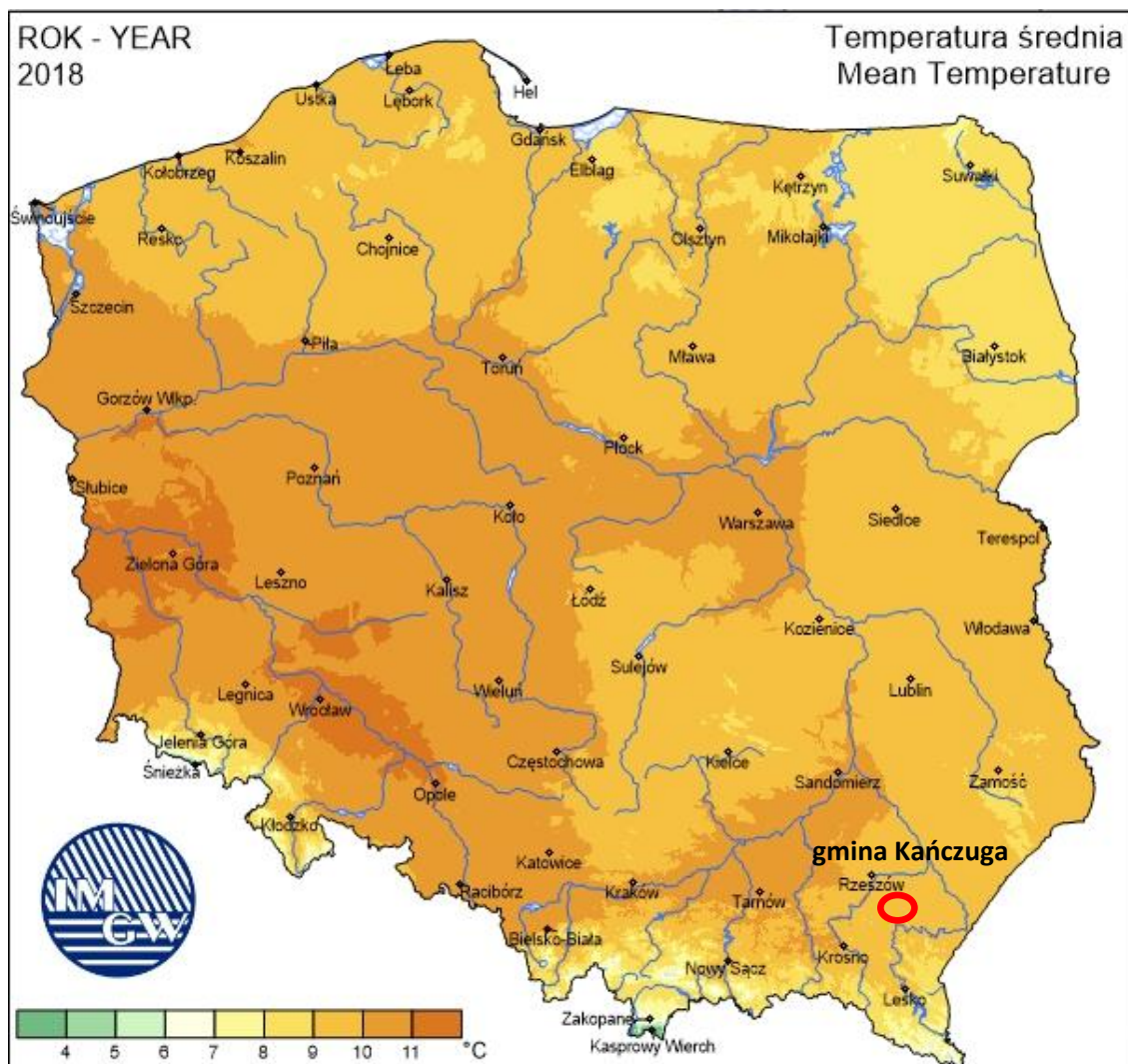

Rysunek 7. Warunki podłoża budowlanego na terenie gminy Kańczuga

Źródło: opracowanie własne na podstawie Mapy georodowiskowej Polski 1:50 000

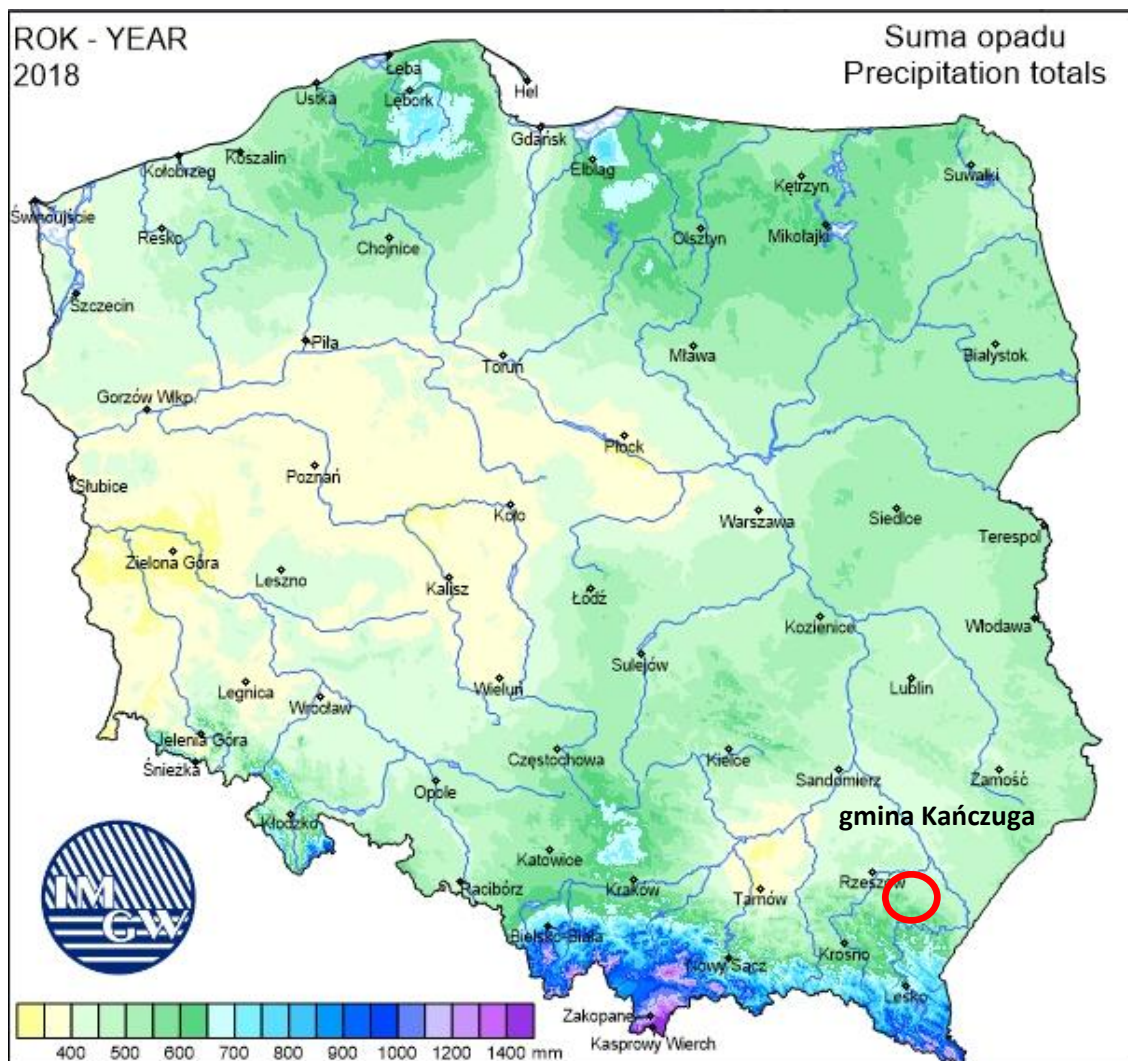
4.3. Klimat

Obszar gminy należy do pasa klimatów typu podgórskiego. Jest to klimat typowy dla Podgórza Karpackiego i zaliczany jest do dzielnicy klimatycznej sandomiersko – rzeszowskiej. Cechami charakterystycznymi tego pasa klimatycznego są dość wysokie dobowe amplitudy temperatury powietrza szczególnie na stokach o ekspozycji dosłonecznionej i niskie amplitudy na zboczach i stokach zacienionych. Według obserwacji stacji meteorologicznej w Przeworsku, teren ten charakteryzuje się wiatrami zachodnimi i południowo – zachodnimi wiejącymi wiosną i latem, a jesienią i zimą wschodnimi i północno – wschodnimi. Średnia roczna temperatura wynosi 7,8 stopni C. Najwyższą średnią temperaturę miesięczną zanotowano w lipcu 1976 roku (20,1°C) natomiast najniższą w styczniu 1972 (-10,2°C). Liczba pogodnych dni wynosi przeciętnie 63 dni zaś pochmurnych do 115 dni. Czas wegetacji trwa 210 – 215 dni. Opady na tym terenie są dość wysokie, gdyż suma rocznych opadów sięga 780 mm. Najwyższy poziom opadów atmosferycznych obserwuje się w miesiącach letnich, natomiast najmniej w miesiącach zimowych. Najwyższe opady śniegu przypadają na miesiące grudzień i styczeń, przy średniej grubości pokrywy śnieżnej około 11 cm. Pokrywa śnieżna utrzymuje się od 60 do 80 dni, a liczba dni z przymrozkami średnio około 116 dni. Maksymalny okres występowania przymrozków rozciąga się od października do około 25 maja.

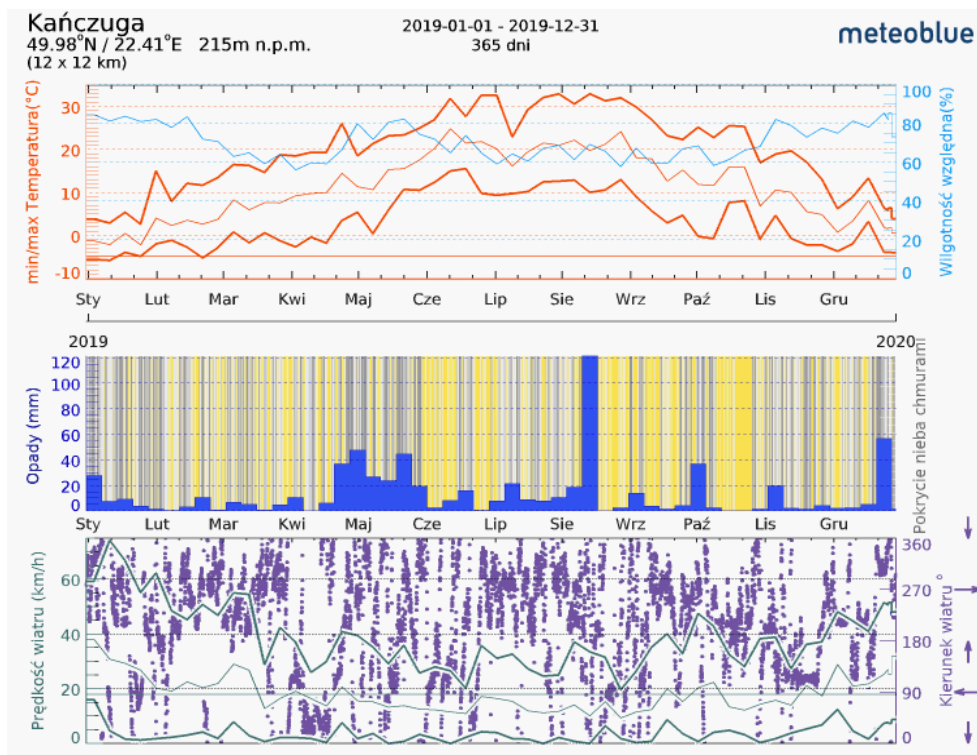
Rysunek 8. Średnia temperatura na terenie Polski w roku 2018.

Źródło: <http://klimat.pogodynka.pl/pl/>

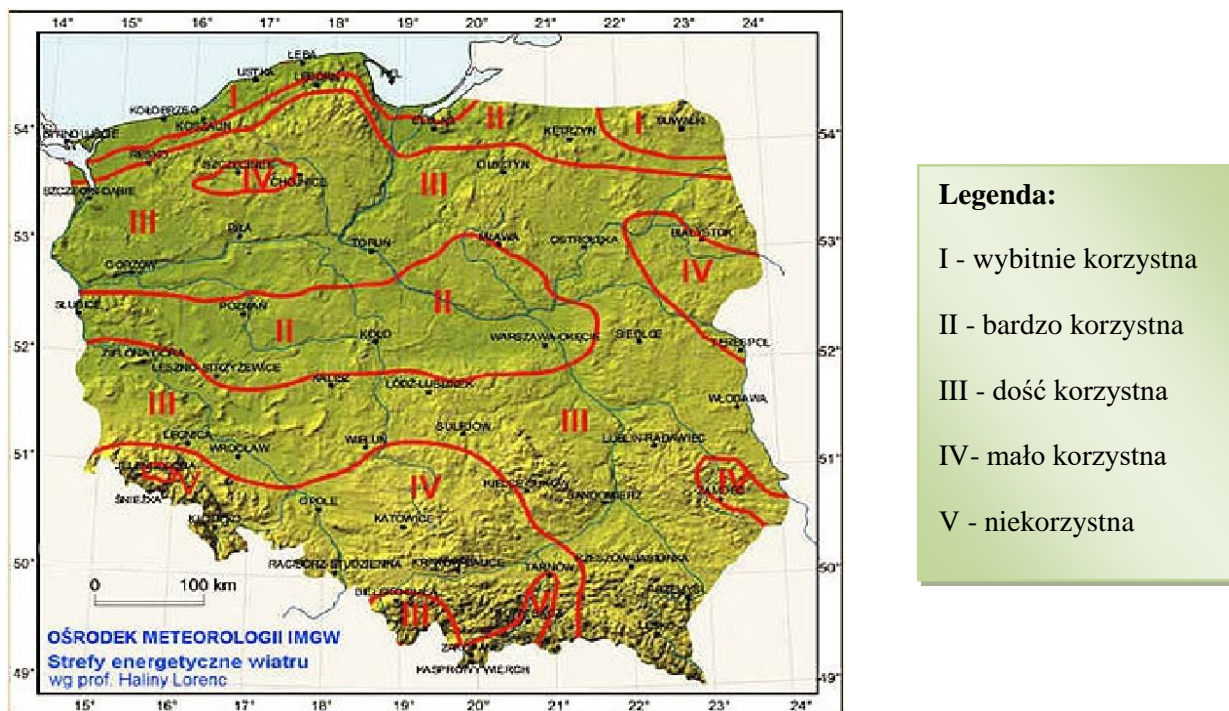
Rysunek 9. Suma opadów na terenie Polski w roku 2018.

Źródło: <http://klimat.pogodynka.pl/pl/>

Rysunek 10. Temperatura, opady i prędkość wiatru w rejonie Kańczugi w 2019 r.
 Źródło: www.meteoblue.com

Według mapy „Zasoby energii wiatru w Polsce” sygnowanej przez IMGW Oddział Warszawski Ośrodek Meteorologii Autor Halina Lorenc, teren opracowania leży w strefie III „dość korzystnej”.

Rysunek 11. Strefy energetyczne wiatru wg Haliny Lorenc.
 Źródło: <http://www.baza-oze.pl>

4.4. Gleby

Rodzaje gleb występujące na terenie gminy Kańczuga są determinowane przez rodzaj skał na których zostały utworzone, oraz przez warunki glebotwórcze występujące w poszczególnych obszarach gminy.

Na obszarze gminy Kańczuga występują stosunkowo dobre warunki agrotechniczne. Rodzaj i jakość gleby jest silnie powiązana z powierzchniowym ukształtowaniem terenu i odpowiada jej głównym utworom:

- ❖ Kotlinie Sandomierskiej, mezoregionie Pogórza Rzeszowskiego pokrytego utworami lessowymi odpowiada dolina rzeki Mleczki z wytworzonymi glebami typu: brunatnego, czarnoziem i pseudobielicowe stanowiącymi podstawę bogactwa tych okolic. Są to cenne ziemie pszenno – buraczane klasy I i II;
- ❖ część Pogórza Dynowskiego należącego do obszaru gminy z utworami zwietrzelin pyłowych i gliniastych, z których powstały gleby brunatne i pseudobielicowe. Są to gleby najniższej klasy, tereny na których mają miejsca przypadki występowania osuwisk.

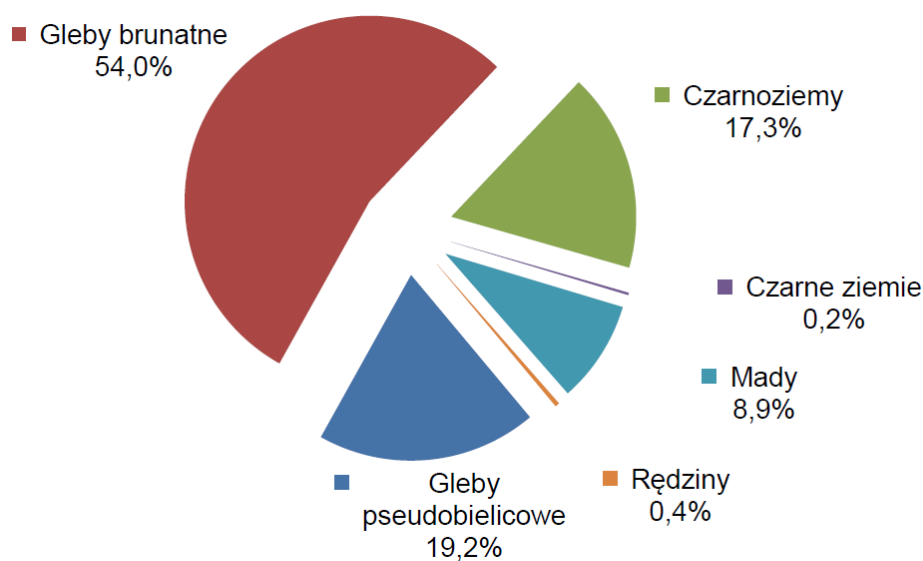
Dość silne pofałdowanie powierzchni i wynikające z tego procesy erozyjne wpłynęły na typologiczne zróżnicowanie gleb w rzeźbie terenu. Na wierzchołkach występują czarnoziemy zdegradowane, gleby pseudobielicowe i wyjątkowo brunatne. Na stokach tworzą się niemal wyłącznie gleby brunatne, w terenie płaskim – czarnoziemy, czarne ziemie, zaś w obniżeniach gleby deluwialne (namyte). Obszar gminy poprzecinany jest kilkoma dolinami rzek i potoków, w których wytworzyły się mady. Ponadto na omawianym obszarze występują niewielkie powierzchnie gleb typu: rędziny, gleby glejowe, czarne ziemie, gleby mułowo – torfowe.

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga można wyróżnić następujące rodzaje gleb:

- ❖ **Gleby bielicowe** – gleby tworzące się na różnego rodzaju piaskach, dochodzi w nich do procesu wymywania niektórych związków chemicznych tworzących minerały co nazywane jest bielicowaniem;
- ❖ **Gleby brunatne** – powstające na glinach zwałowych oraz piaskach i piaskowcach, można wśród nich wyróżnić:
  - **Brunatno – kwaśne**, tworzące się na podłożach bogatych w związki fosforu, potasu, wapnia i magnezu,

- **Brunatno** – wylugowane, które cechują się wylugowanie górnej części profilu z kationów zasadowych oraz brakiem zawartości węgla wapnia, co ogranicza ich żyzność,
- **Mady** – są to gleby tworzące się w wyniku nagromadzenia się materiałów niesionych przez wody rzeczne.

Wykres 6. Udział poszczególnych gleb na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.

Źródło: POŚ dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023

Klasy bonitacyjne

W północno-wschodniej części gminy Kańczuga dominują gleby I-III klasy bonitacyjnej, natomiast w części południowej dominują gleby klasy V-VI (obszar wsi Łopuszka Wielka, Rączyna).

4.5. Fauna i flora

Flora

Na terenie gminy Kańczuga znajdują się biosystemy o szczególnym charakterze przyrodniczym. Na uwagę zasługują tzw. Parki Podworskie, których na obszarze administracyjnym gminy jest 5. Zespoły pałacowe z otaczającymi je parkami leśnymi powstały głównie w XIX wieku. Obecnie, parki podworski porośnięte są w większości starodzewiem. Na szczególną uwagę zasługuje park podworski w Krzczowicach z okazałymi

drzewami, wśród których wyróżnia się ponad stuletni orzech kaukaski. W większości kompleksy zieleni wokół pałaców są zaniedbane i wymagają odrestaurowania oraz ciągłej pielęgnacji aby przywrócić ich dawne walory estetyczne. W wyniku naturalnych procesów zarastania oraz braku konserwacji i cięć sanitarnych trudno jest odtworzyć dawny wygląd alejek. Należy również zauważyć, że na terenie gminy znajdują się następujące pomniki przyrody:

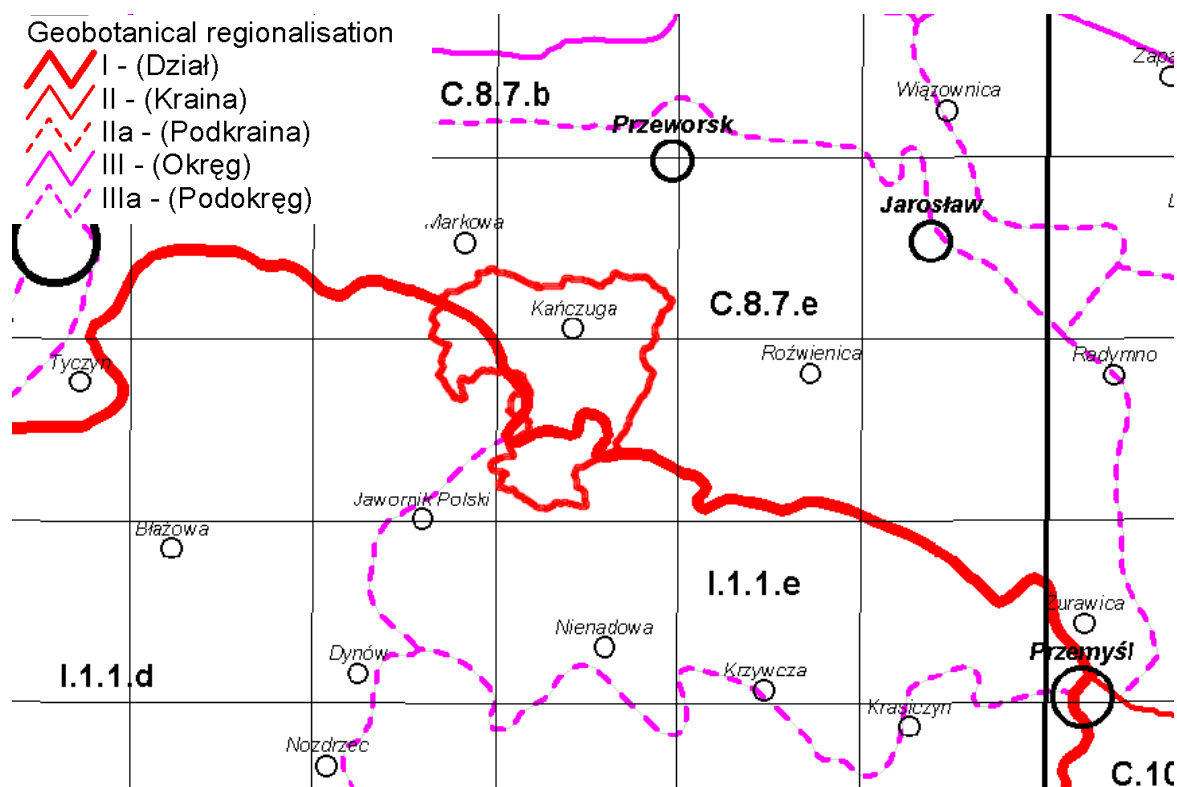
- Aleja lipowa w Żuklinie złożona z 58 drzew o wym.: obwody pni na wys. 1,3 m od 150 do 280 cm, wys. drzew od 12 do 18 m w wieku 60 do 80 lat;
- Dąb szypułkowy w Kańczudze o wym.: obw. pnia na wys. 1,3 m = 3,20 cm, wys. drzewa 19 m, w wieku około 200 lat.

Na obszarze gminy jest niewiele lasów. Tereny leśne występują w południowej części gminy, w części występujących wyniesień, porozcinanymi przez jary i doliny potoków będących najczęściej dopływami rzeki Mleczka Zachodnia. Dominują tutaj lasy mieszane i liściaste, a najczęściej występującym gatunkiem jest buk. Z drzew szpilkowych największy udział mają jodła i sosna.

Lasy gminy Kańczuga są zarządzane przez Nadleśnictwo Kańczuga. Zgodnie z danymi ww. nadleśnictwa na podległych im terenach napotkać można różne typy siedliskowe lasu: Las mieszany wilgotny, Las wyżynny świeży, Las wyżynny wilgotny, Las wyżynny, Las mieszany świeży, Ols jesionowy wyżynny.

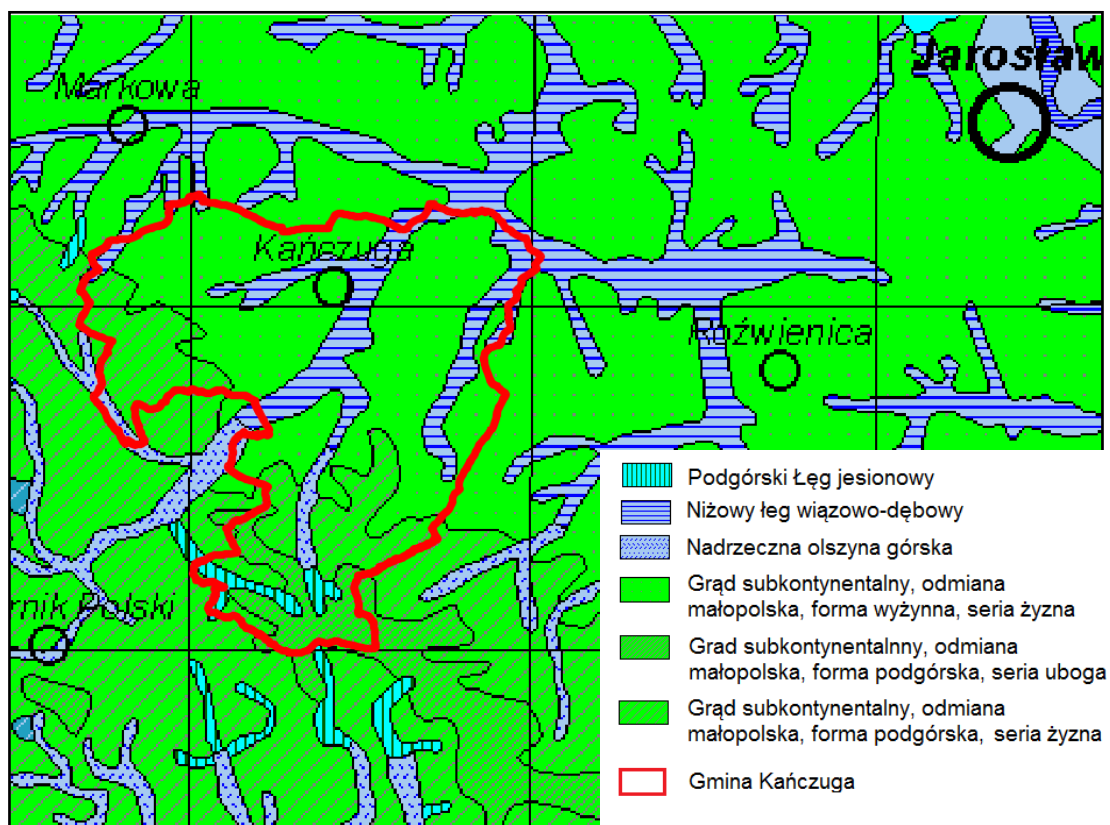
Pod względem geobotanicznym wg J. M. Matuszkiewicza obszar gminy leży w:

- Państwie Holarktydy,
- Prowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej
- Dziale Wschodniokarpackim (I), Dziale Wyżyn Południowopolskich (C),
- Krainie Karpat Wschodnich (I.1), Krainie Kotliny Sandomierskiej (C.8.)
- Okręgu Pogórze Strzyżowsko-Dynowsko-Przemyskiego (I.1.1), Okręgu Przemysko-Rzeszowskim (C.8.7),
- Błazowski (I.1.1.d), Nienadowski (I.1.1.e), Przeworski (C.8.7.e).

Rysunek 12. Lokalizacja gminy Kańczuga na Mapie Regionów Geobotanicznych Polski 1: 2 500 000, wg Matuszkiewicza
 Źródło: IGiPZ PAN

Koncepcja potencjalnej roślinności naturalnej, wprowadzona przez Tuxena (1956), zakłada, że jest to roślinność, jaka ukształtowałaby się na danym terenie, gdyby tendencje rozwojowe tkwiące w aktualnej roślinności zrealizowałyby się natychmiast i bez ograniczeń. Potencjalna roślinność naturalna opisywana jest przy pomocy podstawowych, typologicznych jednostek geobotanicznych, jakimi są zespoły roślinne. Ich rozmieszczenie na terenie gminy opisano na podstawie mapy Matuszkiewicza i in. (2008), której fragment przedstawiono poniżej.

Rysunek 13. Potencjalna roślinność Gminy Kańczuga
Źródło: Mapa przeglądowa. Potencjalna Roślinność Naturalna Polski 1:300 000, wg Matuszkiewicza (2008r.)

Według powyższej mapy potencjalnej roślinności na terenie gminy Kańczuga w większości występują łąki subkontynentalne, odmiany małopolskiej, formy wyżynnej, serii żyznej. Oprócz łąk subkontynentalnych występują również, nadrzeczne olszyny górskie, niżowe łąki wiązowo - dębowe oraz podgórskie łąki jesionowe.

***Tilio-Carpinetum* – łąka subkontynentalna**

Łąka subkontynentalna jest jednym z najbardziej wielopostaciowych zbiorowisk leśnych w Polsce, co odpowiada jej wielkiej plastyczności ekologicznej. Występuje w pięciu odmianach geograficznych, dodatkowo zróżnicowanych na formy wysokościowe, łącznie w kilkunastu podzespołach i wariantach, obejmujących bardzo szeroką skalę zmienności lokalnosiedliskowej. Łąki Nadleśnictwa należą do odmiany małopolskiej i obok borów mieszanych stanowią główny komponent szaty roślinnej.

W typowej postaci drzewostan omawianego zespołu zróżnicowany jest na 3-4 podwarstwy. Najwyższą tworzy dąb szypułkowy *Quercus robur* z domieszką jaworu *Acer pseudoplatanus*, lipy drobnolistnej *Tilia cordata*, osiki *Populus tremula* brzozy

brodawkowatej *Betula pendula* i buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*, niższą – grab zwyczajny *Carpinus betulus* z domieszką lipy, jesionu, klonu zwyczajnego, brzoź oraz czereśni *Cerasus avium*. W najniższej, oprócz młodych okazów wymienionych gatunków, spotkać można jabłoń, drzewiaste okazy leszczyny, niekiedy iwę.

Warstwę krzewów, zwykle bujnie rozwiniętą, buduje najczęściej leszczyna *Corylus avellana* i podrosty drzew, rzadziej pojawiać się mogą również: głogi: jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, dwuszyjkowy *C. laevigata*, bez czarny *Sambucus nigra*, trzmieliny: zwyczajna *Euonymus europaeus*, brodawkowata *E. verucosus*, suchodrzew pospolity *Lonicera xylosteum*, dereń świdwa *Cornus sanguinea*, jarzębina *Sorbus aucuparia* i czeremcha *Padus avium*.

Runo zwykle jest dobrze rozwinięte, przy czym jego skład gatunkowy jest ściśle uzależniony od warunków siedliskowych i przynależy niższemu jednostkom syntaksonomicznym. Większość gatunków należy do grupy roślin, które optimum ekologiczno-socjologiczne osiągają w mezo- i eutroficznych lasach liściastych. Na siedliskach stosunkowo najbardziej ubogich grąd wykazuje florystyczne nawiązania do kwaśnych dąbrów, natomiast w warunkach siedlisk żyznych i wilgotnych wzbogacony jest o gatunki łąkowe. Gatunkami charakterystycznymi zespołu są: turzyca orzęsiona *Carex pilosa* i jaskier kaszubski *Ranunculus cassubicus*. Do grupy tej zaliczyć można także większość gatunków charakterystycznych dla związku *Carpinion*, gdyż *Tilio-Carpinetum* jest tu jego jedynym przedstawicielem. Należą tu: grab *Carpinus betulus*, kupkówka Aschersona *Dactylis polygama*, przytulia Schultesa *Galium schultesii*, gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea* i lipa drobnolistna *Tilia cordata*.

Warstwa mszysta, zwykle słabo wykształcona, zbudowana jest najczęściej z: żurawca fałdowanego *Atrichum undulatum*, krótkosza szorstkiego *Brachythecium rutabulum*, merzyka pokrewnego *Plagiomnium affine* i m. fałdowanego *P. undulatum*.

Fauna

Duże zróżnicowanie fizjograficzne jest przyczyną znacznego bogactwa świata zwierzęcego. Na granicy Kotliny Sandomierskiej oraz Pogórza następuje mieszanie gatunków typowo górskich z gatunkami nizinnymi. Na obszarze doliny rzeki Mlecza obok gatunków typowo górskich takich jak: ryjówka górską, orzechówka, pliszka górską, traszka górską i karpacka, pluszcz, salamandra plamista czy kumak górski występują gatunki typowo nizinne takie jak skowronek borowy, kureczka nakrapiana, łożówka, potrzuszcz, remiz, rókietniczka,

traszka grzebienista, ropucha paskówka, żaba moczarowa i śmieszka czy kumak nizinny. Lesistość terenu decyduje o występowaniu licznych gatunków fauny leśnej. Są wśród nich sarna, jelen, ryś, wilk, wydra, kuna leśna, gadożer, orzesznica, bocian czarny (ciconia nigra, rzadko spotykany gatunek występujący na terenie rezerwatu Husówka), bielik, głuszek, cietrzew, krogulec, orlik krzykliwy, kruk, sójka, i jarząbek. Z uwagi na występowanie terenów otwartych – łąk i pól uprawnych – duży udział w faunie stanowią zwierzęta tych biotopów. Zaliczyć do nich można sarny polne, zające, bażanty i kuropatwy oraz liczne szkodniki z rzędu gryzoni. Szacuje się, że na omawianym terenie liczba żyjących gatunków kręgowców przekracza liczbę 250, co stanowi ponad połowę ogólnej liczby gatunków tego typu występujących w Polsce.

4.6. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

4.6.1. Rolnictwo

Miasto i Gmina Kańczuga charakteryzuje się dużym arealem rolnym. Większość gminy użytkowana jest rolniczo. Grunty rolne stanowią ok. 77% ogólnej powierzchni gminy. Przeważającym typem zagospodarowania użytków rolnych są grunty orne. Z uwagi na korzystne uwarunkowania środowiskowe, rolnictwo na tym terenie odgrywa główną rolę.

W oparciu o dane pozyskane z Powszechnego Spisu Rolnego przedstawiono poniżej analizę przemian zachodzących w rolniczej przestrzeni produkcyjnej na terenie Miasta i Gminy Kańczuga. W celu dokonania charakterystyki rolnej gminy wykorzystano aktualnie dostępne dane statystyczne z roku 2010.

Tabela 7. Liczba gospodarstw gminy Kańczuga według klas wielkościowych.

Wielkość gospodarstw	Liczba gospodarstw
do 1 ha włącznie	1 293
1 ha – 5 ha	1 071
5 ha – 10 ha	175
10 ha – 15 ha	25
15 ha i więcej	33

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2010 r.

Jak wynika z danych pozyskanych z Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku, na obszarze opracowania Studium funkcjonowało łącznie 2 597 gospodarstw rolnych. Największą część liczby gospodarstw rolnych tj. 49,8% stanowiły gospodarstwa o

powierzchni do 1 ha włącznie. Najmniej gospodarstw (25) odnotowano w grupie 10 ha – 15 ha.

Tabela 8. Powierzchnia gospodarstw rolnych gminy Kańczuga według klas wielkościowych.

Wielkość gospodarstw	Powierzchnia gospodarstw w ha
do 1 ha włącznie	721,58
1 ha – 5 ha	2 964,09
5 ha – 10 ha	1 260,55
10 ha – 15 ha	345,19
15 ha i więcej	1 159,44

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2010 r.

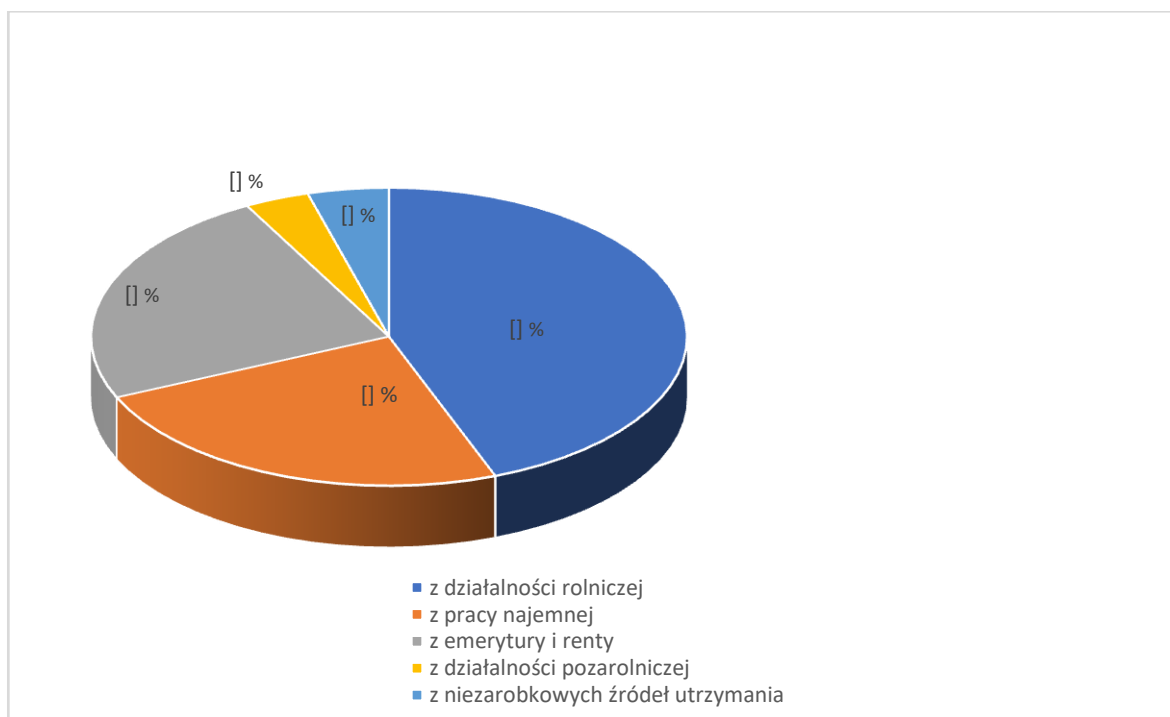
Największą powierzchnię na terenie gminy Kańczuga zajmują gospodarstwa liczące 1 ha – 5 ha. Łączna powierzchnia tych gospodarstw wyniosła 2 964,09 ha. Najmniejszą powierzchnię odnotowano w grupie 10 ha – 15 ha, gdzie łączna powierzchnia gospodarstw wyniosła 345,19 ha.

Tabela 9. Gospodarstwa domowe według struktury dochodów.

Rodzaj dochodów	Liczba gospodarstw
z działalności rolniczej	2 081
z pracy najemnej	1 136
z emerytury i renty	1 120
z działalności pozarolniczej	163
z niezarobkowych źródeł utrzymania	210

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2010 r.

Wykres 7. Gospodarstwa domowe według struktury dochodów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r.

W wyniku analizy struktury dochodów gospodarstw rolnych stwierdzono, że najczęściej gospodarstw utrzymywało się z działalności rolniczej – 44,2%. Kolejne miejsca zajmują gospodarstwa utrzymujące się z pracy najemnej – 24,1%. Z kolei 23,8% gospodarstw czerpało dochody z emerytury i renty. Gospodarstwa, dla których główne źródło utrzymania stanowiły niezarobkowe źródła utrzymania wynoszą 4,4%. Najmniejszy odsetek stanowią gospodarstwa z dochodami z działalności pozarolniczej – 3,5%.

Tabela 10. Kierunki produkcji roślinnej gminy Kańczuga.

Kierunki produkcji roślinnej	Powierzchnia zasiewów (ha)
zboża razem	2 129,46
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	2 064,13
pszenica ozima	1 427,89
pszenica jara	154,98
żyto	9,77
jęczmień ozimy	43,84

jęczmień jary	120,97
owies	92,09
pszenżyto ozime	47,91
pszenżyto jare	4,52
mieszanki zbożowe ozime	35,23
mieszanki zbożowe jare	126,92
kukurydza na ziarno	56,54
ziemniaki	311,37
uprawy przemysłowe	553,68
buraki cukrowe	96,97
rzepak i rzepik razem	456,71
strączkowe na ziarno jadalne razem	5,68
warzywa gruntowe	68,14

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2010 r.

Według danych przedstawionych w tabeli powyżej najpopularniejszą uprawą w gminie Kańczuga są zboża, których łączna powierzchnia stanowi 64,3% upraw. Najmniej popularnymi uprawami są: żyto (9,77 ha), strączkowe na ziarno jadalne (5,68 ha) oraz pszenżyto jare (4,52 ha).

Tabela 11. Kierunki produkcji zwierzęcej gminy Kańczuga.

Kierunki produkcji zwierzęcej	Liczba gospodarstw	Liczba zwierząt
Bydło razem	330	603
Bydło krowy	323	426
Trzoda chlewna razem	393	4624
Trzoda chlewna lochy	285	730
Konie	70	90
Drób ogółem razem	909	32915
Drób kurzy	879	21796

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2010 r.

Spośród wszystkich gospodarstw rolnych w gminie Kańczuga, najwięcej bo aż 909 gospodarstw zajmowało się hodowlą drobiu w ogólnej liczbie 32 915 sztuk. Najmniej gospodarstw zajmowało się hodowlą koni – 70 gospodarstw (90 sztuk zwierząt).

4.6.2. Leśnictwo

Wg danych GUS powierzchnia lasów w Mieście i Gminie Kańczuga w 2019 r. kształtowała się następująco:

- Powierzchnia lasów ogółem – 1 722,38 ha,
- w tym lasy publiczne – 1 722,38 ha,
- w tym lasy publiczne Skarbu Państwa – 1 316,92 ha,
- w tym własność gminy – 65,10 ha,
  - lesistość – 16,4 %.

Wg danych z Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga powierzchnia gruntów leśnych (stan na 1 stycznia 2020 r.) wynosi 1828 ha, a lesistość gminy wynosi 17,4%.

Na obszarze gminy jest niewiele lasów. Tereny leśne występują w południowej części gminy, w części występujących wyniesień, porozcinanymi przez jary i doliny potoków będących najczęściej dopływami rzeki Mleczka Zachodnia. Dominują tutaj lasy mieszane i liściaste, a najczęściej występującym gatunkiem jest buk. Z drzew szpilkowych największy udział mają jodła i sosna.

Lasy gminy Kańczuga są zarządzane przez Nadleśnictwo Kańczuga. Zgodnie z danymi ww. nadleśnictwa na podległych im terenach napotkać można różne typy siedliskowe lasu. Opisano je poniżej:

- ❖ **Las mieszany wilgotny** – zajmuje siedliska żyzne i bardzo żyzne, wilgotne. Tworzy się na glebach brunatnych, murszowo-torfowych, murszowatych, gruntowo-glejowych oraz niektórych czarnych ziemiach. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy oraz jesion z domieszkami wiązu, klonu, jawora, lipy, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się kruszynę, leszczykę, czeremchę, jarzab, bez czarny, bez koralowy, porzeczkę czarną, dereń, trzmielinę oraz kalinę koralową. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez wysokie byliny, w tym dużą ilość roślin azotolubnych takich jak pokrzywy.

- ❖ **Las wyżynny świeży** – występuje na glebach piaszkowych oraz lessach. Główny drzewostan tworzą buki z domieszkami jodły, rzadziej świerka. Charakterystyczne dla runa tych siedlisk rośliny takie jak: starzec Fuchsa, jeżyna gruczołowata, starzec, paprotnik kolczysty czy szaflwia lepka.
- ❖ **Las wyżynny wilgotny** – występuje w zagłębieniach terenu na obszarach zajmowanych przez lasy wyżynne świeże. Zajmuje obszary gdzie utrudniony jest odpływ wód opadowych. Tworzą się na glebach gliniastych, piaszczystych oraz łupkach. Charakterystyczne dla runa tych siedlisk rośliny takie jak: miesięcznica trwała, jęczmierz zwyczajny, czartawa drobna, kostrzewa olbrzymia, gwiazdnica gajowa, czyściec leśny.
- ❖ **Las wyżynny** – występuje na glebach brunatnych, rdzawych oraz płowych, w okolicach szczytów wzniesień oraz terenach płaskich. Główny drzewostan tworzą buki, jodły oraz świerki. Runo tych siedlisk budują rośliny takie jak: starzec Fuchsa, przęta purpurowa, kosmatka gajowa, przęta purpurowa.
- ❖ **Las mieszany świeży** – występuje na uboższych typach gleb brunatnych, tam gdzie widoczny jest duży wpływ wód stokowych oraz opadowo-deszczowych. Główny drzewostan tworzą świerki buki oraz jodły. Charakterystyczne dla runa tych siedlisk są rośliny takie jak: żurawiec falistolistny, kosmatka, jeżyna fałdowana, malina właściwa, turzyca leśna, zachyłka trójkątna oraz nercznica samcza.
- ❖ **Ols jesionowy wyżynny** – występuje w miejscach okresowo zalewanych, o utrudnionym spływie wód czego efektem jest zabagnienie. Główny drzewostan tworzą jesion oraz olsza. Charakterystyczne dla runa tych siedlisk są rośliny takie jak: skrzyp olbrzymi, czartawa pośrednia czy szczaw gajowy.

Nadleśnictwo Kańczuga zarządza w imieniu Skarbu Państwa lasami państwowymi na powierzchni 11 984 ha położonymi na Pogórzu Rzeszowskim i Pogórzu Dynowskim, w zlewni Sanu, Wisłoka i Mleczy.

Większość lasów zaliczona jest do ochronnych, wśród których wyróżnia się lasy wodochronne, glebochronne, stanowiące strefy ochronne źródeł i ujęć wody, lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności oraz drzewostany nasienne.

Charakterystyczną cechą lasów Nadleśnictwa jest wielość gatunków, które budują drzewostany. Występują tutaj m.in. : buk, jodła, sosna, dąb, grab, modrzew i brzoza. Przeważają drzewostany jodłowo – bukowe, bukowe, bukowo – jodłowe oraz sosnowe.

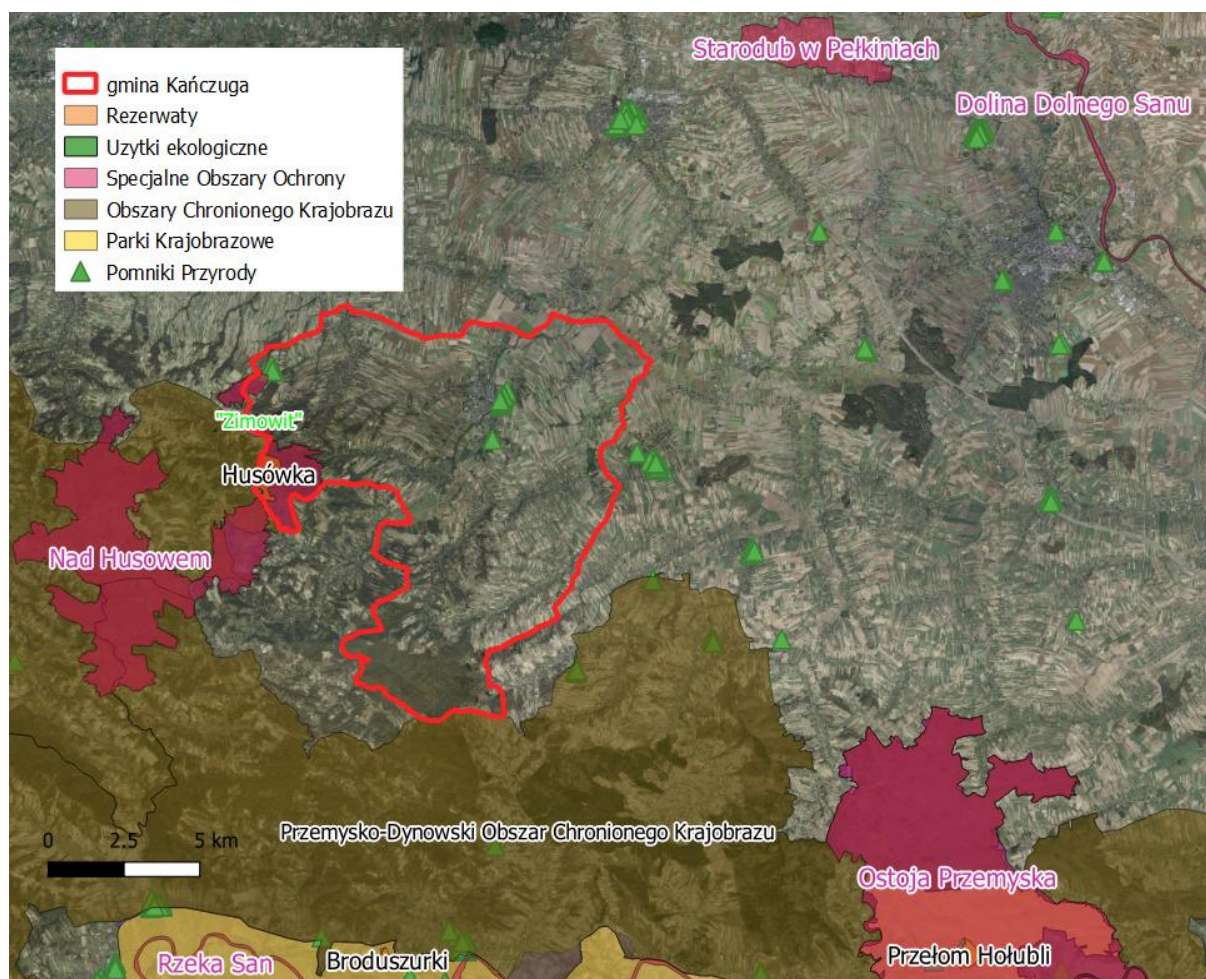
Rysunek 14. Położenie gminy Kańczuga na tle podziału nadleśnictw

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>

4.7. Uwarunkowania wynikające z ochrony krajobrazu

Na obszarze gminy Kańczuga występują następujące obszary chronione, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 ze zm., z 2022 r. poz.84):

- Obszar Natura 2000 specjalny obszar ochrony siedlisk Nad Husowem PLH180025,
- Rezerwat przyrody - Husówka,
- pomniki przyrody.

Rysunek 15. Położenie obszarów chronionych na terenie gminy Kańczuga
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie RDOS

Obszar Natura 2000

Obszar Natura 2000 PLH180025 Nad Husowem to leżący na Pogórzu Dynowskim kompleks leśny, w którym dominuje żyzna buczyna *Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion* oraz w mniejszym stopniu grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*. Obecność stawów i cieków dodatkowo stwarza dogodne warunki dla życia i rozwoju ssaków (bóbr europejski *Castor fiber*, wydra *Lutra lutra*), a także płazów oraz gadów. Z cennych gatunków występują żaby: wodna *Pelophylax kl. esculentus*, jeziorkowa *P. lessonae* trawna *Rana temporaria*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, salamandra płamista *Salamandra salamandra*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, traszka karpacka *Lissotriton montandoni*, kumak górski *Bombina variegata*, jaszczurka żyworodna *Zootoca viviparacy* żmija zygzakowata *Vipera berus*. Wśród bogatej fauny chrząszczy szczególną uwagę należy zwrócić na gatunki z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej: zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus* biegacz urozmaicony *Carabus*

variolosus. Ponadto stwierdzone były motyle: czerwонецzyk nieparek *Lycaena dispar*, modraszek telejus *Phengaristeleius*, modraszek nausitous *Ph.nausithous*, i krasopani hera *Euplagia quadripunctaria* oraz ważka trzepla zielona *Ophiogomphus cecylia*. Równie bogata jest flora roślin naczyniowych objętych ochroną gatunkową, gdzie notowano szereg storczyków, m.in. podkolan biały *Platanthera bifolia*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, buławnik mieczolistny *Cephalanthera longifolia*, buławnik wielkokwiatowy *C.damasonium*, a także ciemiężycy zielona *Veratrum lobelianum* czy lilia złotogłów *Lilium martagon* (Olbrycht T., Bury J. 2011. W: Rogala D., Marcela A. Obszary Natura 2000 na Podkarpaciu).

Przedmiotami ochrony (wg SDF) w obszarze Natura 2000 Nad Husowem PLH180025 są 2 typy siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz 8 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Wymieniono je poniżej (* oznaczono siedliska i gatunki o znaczeniu priorytetowym).

- Przedmiotami ochrony są następujące typy siedlisk przyrodniczych wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- 9130 Żyzne buczyny *Dentario glandulosae*-Fagenion, *Galio odorati*-Fagenion;

- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*.

- Przedmiotami ochrony są następujące gatunki zwierząt wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- 1193 kumak górski *Bombina variegata*;

- 4014 biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*;

- 1086 zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*;

- 6199 krasopani hera *Euplagia quadripunctaria*;

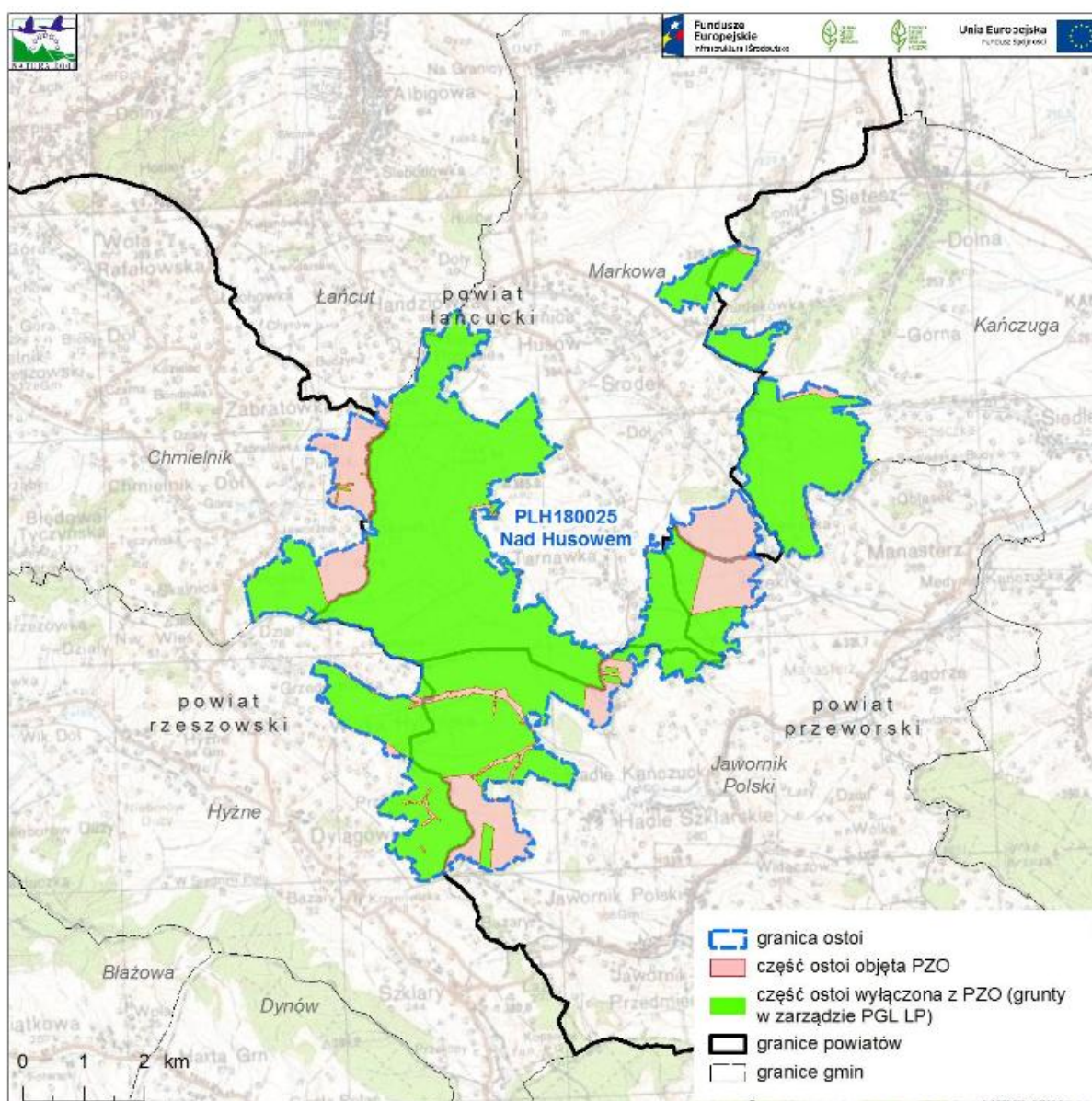
- 1060 czerwонецzyk nieparek *Lycaena dispar*;

- 6179 modraszek nausitous *Phengaris nausithous*;

- 6177 modraszek telejus *Phengaris teleius*;

- 2001 traszka karpacka *Triturus montadoni*.

Aktualnie trwają prace nad planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 nad Husowem (Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 17 marca 2020r. o przystąpieniu do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nad Husowem PLH180025 w częściach leżących poza gruntami Lasów Państwowych, położonego w województwie podkarpackim, powiecie łańcuckim, gminach Łańcut, Markowa; powiecie przeworskim, gminach Jawornik Polski, Kańczuga; powiecie rzeszowskim, gminach Chmielnik, Hyżne.

Rysunek 16. Obszar Natura 2000 PLH180025 Nad Husowem na tle podziału administracyjnego
 Źródło: Założenia do projektu PZO dla obszaru Natura 200 Nad Husowem

Plan zadań ochronnych (PZO) jest narzędziem ochrony siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Ustalenia planu mogą jednak

dotyczyć również terenów znajdujących się poza granicami obszaru, jeśli są istotne dla zachowania lub przywrócenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz zachowania spójności sieci Natura 2000, w tym utrzymania korytarzy migracyjnych. Podstawowym celem opracowania projektu PZO jest szybkie podjęcie działań, niezbędnych do zachowania przedmiotów ochrony. Obowiązek sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 ze zm., z 2022 r. poz.84 t.j.). Szczegółowy zakres dokumentu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34, poz.186 ze zm.).

Rezerwat przyrody Husówka

Utworzono go, aby chronić liczne naturalne stanowiska kłokoczki południowej. Gatunek ten znalazł w tym miejscu właściwe warunki do rozwoju i doskonale się odnawia. Ozdobą rezerwatu jest również 150-letni drzewostan modrzewia europejskiego. Licznie występują tu także dęby, graby i buki. Krajobraz rezerwatu jest bardzo urozmaicony. Szczególnego piękna dodają potoki płynące w głębokich jarach. Swe wody toczą do przepływającej niedaleko rezerwatu rzeki Husówka. Poznawanie atrakcji tego terenu ułatwia ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna. Rezerwat utworzony został w 1995 roku, jego powierzchnia to 71,96 ha.

Na terenie rezerwatu odnotowano 189 gatunków roślin, m.in. modrzew europejski, kalina koralowa, trzmielina pospolita, szałwia lepka, turzyca leśna, żywokost sercowaty, zerwa kłosowa, sałatnica leśna, buławnik wielokwiatowy, buławnik mieczolistny, storczyk męski. Lasy są ostoją wielu zwierząt, takich jak: biegacz granulowany, polny, wręgaty, pomarszczony, fioletowy, skórzasty, modraszek telejus, czerwonończyk nieparek, niepylak mnemozyna, rzekotka drzewna, salamandra plamista, traszka grzebieniasta i karpacka, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata, bóbr europejski, wydra.

Rezerwat został ustanowiony na podstawie Zarządzenia Ministra ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 stycznia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. 1995.5.78) w celu zachowania jedyne w Polsce naturalnego stanowiska kłokoczki południowej (*Staphylea pinnata*).

Fot. 1 Zdjęcie Kłokoczka południowa (Staphylea pinnata) z rezerwatu przyrody Husówka

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze

Aktualnym aktem prawnym regulującym obszar rezerwatu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 9 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Husówka".

Typ i podtyp rezerwatu wg głównego:

- rodzaju - rezerwat florystyczny (Fl),
- przedmiotu ochrony – florystyczny (PFl), krzewów i drzew (kd);
- środowiska chronionego - lasów i borów (EL), podtyp lasów górskich i podgórskich (lgp).

Fot. 2 Wiosenny aspekt żyznej buczyny karpackiej w formie podgórskiej

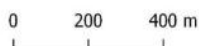
Źródło: Plan Urządzenia Lasu. Program ochrony przyrody w Nadleśnictwie Kańczuga

Na podkreślenie zasługuje zróżnicowanie zbiorowisk roślinnych rezerwatu. Stwierdzono tu 2 zespoły leśne: żyzna buczyną karpacką w formie podgórskiej *Dentario glandulosae* – *Fagetum collinum* oraz grąd *Tillio-Carpinetum* wykształcony w 4 podzespołach: niskim *T* – *C. stachyetosum*, typowym *T* – *C. typicum*, wysokim *T* – *C. caricetosum* i „kwaśnym” *T* – *C. luzuletosum*.

Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody
HUSÓWKA

Położenie arkuszy

Układ współrzędnych: PL-1992

Legenda

 Granica rezerwatu przyrody

Rysunek 17. Położenie i przebieg granicy rezerwatu Husówka
Źródło: Załącznik nr 2 do zarządzenia RDOŚ w Rzeszowie

Rezerwat „Husówka” położony jest na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Nad Husowem” kod PLH 180025.

Pomniki przyrody

Jak wynika z danych przekazanych przez Urząd Miasta i Gminy Kańczuga, na terenie omawianej gminy występuje 9 pomników przyrody, które zostały wymienione w poniższej tabeli.

Tabela 12. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Kańczuga.

L.p.	nazwa	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika
1	-	1973-08-31	pomnikowa aleja znajduje się przy drodze kańczuga -żuklin	Aleja lipowa złożona z 58 drzew
2	-	1973-08-31	zabytek znajduje się przy stacji pkp w Kańczudze	Wiek ok. 200 lat
3	Franciszek	2016-05-14	Drzewo rosnące na terenie Gminy Kańczuga w miejscowości Lipnik nr ewid. działki 117	Dąb czerwony
4	Sebastian	2016-05-14		Dąb czerwony
5	Bronisław Markiewicz	2016-05-14	Drzewo rosnące na terenie Gminy Kańczuga w miejscowości Lipnik, nr ewid. działki 117	Dąb czerwony
6	Jan Balicki	2016-05-14	Drzewo rosnące na terenie Gminy Kańczuga w miejscowości Lipnik, nr ewid. działki 117	Dąb czerwony
7	Jan Paweł	2016-05-14	Drzewo rosnące na terenie Gminy Kańczuga w miejscowości Lipnik, nr ewid. działki 117	Buk pospolity odm. Purpurea
8	Jan z Dukli	2016-05-14	Drzewo rosnące na terenie Gminy Kańczuga w miejscowości Lipnik, nr ewid. działki 117	Dąb czerwony
9	Platan Jan	2018-08-21	Łopuszka Mała, obręb4.0015, dz. ew. 238	Drzewo znajduje się na terenie Zabytkowego Dworu Pogonowskich, w którym prowadzona jest placówka opiekuńczo -wychowawcza. Zagrożenia: posusz, łamanie konarów przez wichury

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl>

Teren gminy Kańczuga graniczy z obszarami chronionego krajobrazu:

- Od strony zachodniej z Hyżniańsko-Gwoźnickim Obszarem Chronionego Krajobrazu,
- Od strony południowej z Przemysko-Dynowskim Obszarem Chronionego Krajobrazu.

Bezpośrednie sąsiedztwo gminy z chronionymi przyrodniczo obszarami oraz dominująca funkcja rolnicza terenów gminy utrzymuje szeroki korytarz ekologiczny obejmujący dwie części:

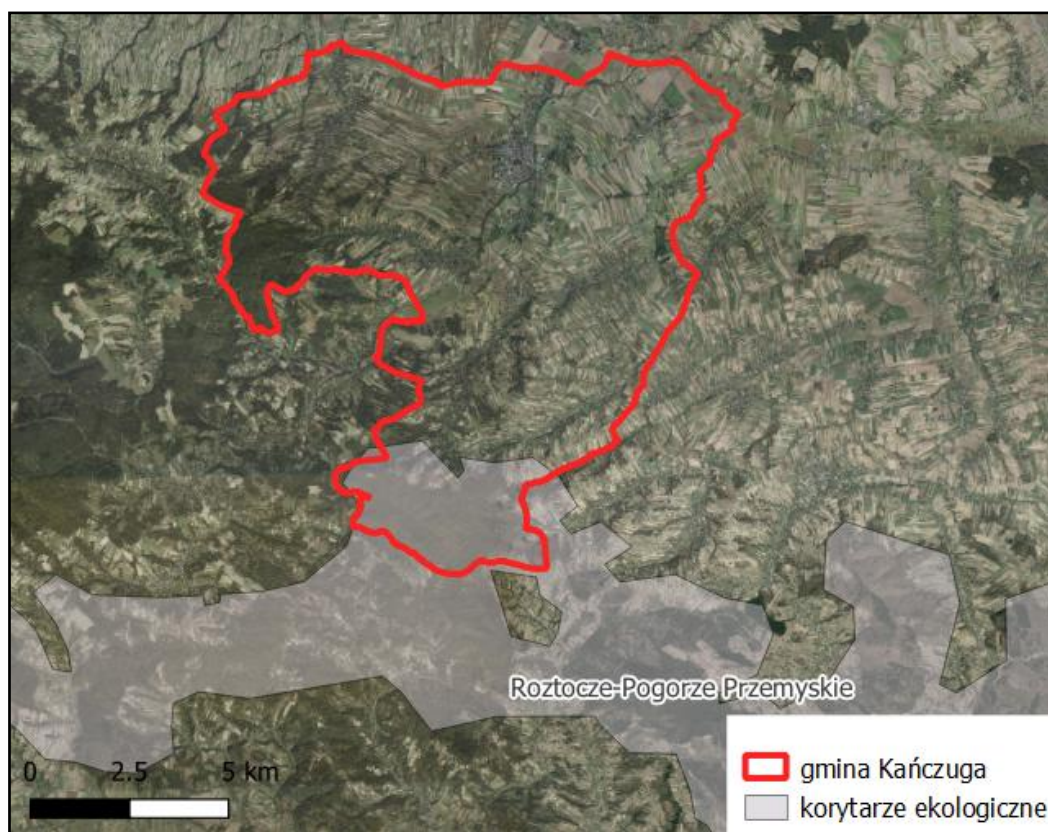
- Część zachodnią terenu gminy graniczącą z Hyżeńsko-Gwoźnickim Obszarem Chronionego Krajobrazu, w tym:
  - tereny lasów ze starodrzewiem modrzewiowym,
  - rezerwat Husówka,
  - źródła potoków: Markówka, Potok Średni, Graniczny,
  - zespół dworsko-parkowy w Lipinku,
  - grodzisko „Chodakówka”,
  - tereny rolne i sadownicze.
- Część południową terenu gminy graniczącą z Przemysko-Dynowskim Obszarem Chronionego Krajobrazu, w tym:
  - tereny lasów, jary leśne,
  - dział wodny u źródła większych rzek i potoków przepływających przez gminę i tereny gmin sąsiadujących : Mleczka Zachodnia, Rączyna, Rzeplin,
  - tereny osuwiskowe nadbrzegami rzek,
  - tereny upraw rolnych i łąk.

Korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne są ważnym elementem sieci Natura 2000 gdyż umożliwiają przemieszczanie się organizmów między siedliskami. W skutek działalności człowieka dawniej bardzo rozległe siedliska zwierząt i roślin zostały rozdrobnione i często izolowane. Z tego też względu w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju gatunku umożliwiania mu zdobycia pożywienia, ustanowienia terytorium, znalezienia partnera do rozrodu czy umożliwienia ucieczki przed drapieżnikami jak i zdarzeniami losowymi typu pożar niezbędne

jest połączenie siedlisk terenami umożliwiającymi bezpieczne przemieszczanie się zwierząt, czyli liniowymi pasami lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami, które poza możliwościami przemieszczania się dadzą zwierzętom niezbędne schronienie oraz dostęp do pożywienia. Szerokość korytarza musi być uzależniona od gatunku, dla którego został stworzony. Zazwyczaj większe potrzebują szerszych korytarzy niż gatunki mniejsze. Szerokość i typ korytarza uwzględniać musi także typ przemieszczeń, który ma umożliwić. Przykładowo, połączenie, stworzone w celu pokonywania krótkich dystansów przez mobilne zwierzęta, musi zapewnić jedynie osłonę i niezbędną przestrzeń. Natomiast korytarz umożliwiający rozproszenie gatunku w większej skali musi zapewniać również schronienie do odpoczynku oraz pokarm.

Przez obszar gminy Kańczuga w południowej części przebiega korytarz ekologiczny Roztocze-Pogórze Przemyskie.

Rysunek 18. Położenie gminy Kańczuga na tle mapy korytarzy ekologicznych
Źródło: Opracowanie własne

W Polsce korytarze ekologiczne nie są włączone do krajowego systemu obszarów chronionych. Prawo polskie odnosi się jedynie bardzo generalnie do ochrony korytarzy ekologicznych w zapisach ustawy o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004 r. oraz

nakazuje uwzględnianie potrzeb zachowania łączności ekologicznej przy sporządzaniu decyzji środowiskowej dla inwestycji znacząco oddziałujących na środowisko (m.in. Bar & Jendrośka 2010).

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. Ochrona zabytków

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 710 ze zm.) określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków.

Według ustawy zabytkiem nazywamy nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zabytkami nieruchomymi są krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki i kultury materialnej, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zieleni zaprojektowanej, także miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne, bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji. Zabytkami nieruchomymi są także stanowiska archeologiczne. Zabytkami ruchomymi są dzieła sztuki, rzemiosła artystyczne i sztuka użytkowa, kolekcje, numizmaty oraz pamiątki historyczne, wytwory techniki, materiały biblioteczne, instrumenty muzyczne, wytwory sztuki ludowej i rękodzieła oraz inne obiekty etnograficzne, przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji. Wyżej wymienione zabytki podlegają, bez względu na stan zachowania ochronie i opiece.

Formami ochrony prawnej zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków;
- wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach

zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Zgodnie z art. 19 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 710 ze zm.) w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- parków kulturowych.

W zależności od potrzeb, w studium ustala się również strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

5.2. Informacje ogólne

Krajobraz kulturowy w Mieście i Gminie Kańczuga nie uległ jeszcze całkowitemu zdominowaniu przez formy współczesne. Zachowały się tutaj dla dziedzictwa kulturowego obszarów wiejskich tradycyjne rozplanowania zagród (głównie wielobudynkowe o dużej powierzchni obejścia, w skład której wchodziły chałupa, stodoła, stajnia, spichlerz, wozownia, rzadziej były to zagrody jednobudynkowe i zagrody okólne), typowe dla osadnictwa łańcuchówki, historyczne formy zabudowy wiejskiej oraz zabudowy małego miasteczka. Na szczególną uwagę zasługują występujące tutaj domy przysłupowe (domy łużyckie). Domy tego typu po raz pierwszy zaczęły pojawiać się w średniowieczu na terenie Górnych Łużyc. Obecnie możemy je podziwiać na terenie Niemiec, Czech i Polski. W Polsce występują one głównie na Dolnym Śląsku oraz w Rzeszowskim. Pojawienie się domów przysłupowych w okolicach Przeworska miało związek z przybyciem na te tereny kolonistów ze Śląska oraz z terenu dzisiejszych Niemiec.

Na krajobraz kulturowy Miasta i Gminy Kańczuga, jako ważny element dziedzictwa kulturowego składają się: dziedzictwo archeologiczne gminy, zespoły dworsko – parkowe, zespół pałacowo – parkowy w Żuklinie, pozostałości po zapleczach gospodarczych tutejszych dworów, obiekty architektury wiejskiej, obiekty architektury charakterystyczne dla małego miasteczka, kościoły, cerkwie, cmentarze, liczne kapliczki i krzyże przydrożne, malowniczo

położoną kolej wąskotorową wraz z jej elementami, układ pól oraz elementy środowiska naturalnego (wzniesienia terenu, lasy, rzeka Mlecza wraz z dorzeczem).

5.3. Zabytki nieruchome

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga znajduje się wiele cennych zabytków nieruchomych, wśród których na wyróżnienie zasługują: zabytki sakralne, cmentarze, zespoły dworsko - parkowe, zabytki techniki.

Tabela 13. Zabytki nieruchome MiG Kańczuga - Kościoły

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie
1.	Kańczuga	Kościół parafialny rzym. – kat. pw. św. Michała Archanioła	Przełom XV i XVI w.
2.	Krzeczowice	Kościół parafialny rzym. - kat. pw. Św. Andrzeja Boboli	2 poł. XX w.
3.	Łopuszka Mała	Kościół parafialny rzym. - kat. pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	2 poł. XX w.
4.	Łopuszka Wielka	Kościół parafialny rzym. – kat. pw. NMP Królowej Polski	1937 - 1938
5.	Pantalowice	Kościół parafialny rym. – kat. pw. Niepokalanego Poczęcia NMP	1900 - 1902
6.	Rączyna	Kościół parafialny rzym. – kat. pw. Nawiedzenia NMP	1926 r.
7.	Siedleczka	Kościół parafialny rzym. - kat. pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła	2 poł. XX w.
8.	Sietesz	Kościół parafialny rzym. – kat. pw. św. Antoniego Padewskiego	1906 - 1910

Źródło: Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2020

Fot. 3 Kościół parafialny rzym. - kat. pw. Św. Antoniego w Sieteszy

Fot. 4 Kościół parafialny rzym. - kat. pw. św. Michała Archanioła Padewskiego w

Kańczudze

Tabela 14. Zabytki nieruchome MiG Kańczuga - Cerkwie

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie
1.	Kańczuga	Cerkiew greko – kat. pw. Opieki NMP, dzwonnica	ok. 1740 r.
2.	Krzeczowice	Cerkiew greko - kat. pw. św. Mikołaja	1770 lub 1793 r.

Źródło: Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2020

*Fot. 5 Cerkiew greko - kat. pw. Opieki NMP w
Kańczudze*

*Fot. 6 Cerkiew greko - kat. pw. św.
Mikołaja
w Krzeczowicach*

Tabela 15. Zabytki nieruchome MiG Kańczuga - Kaplice grobowe

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie
1.	Łopuszka Wielka	Kaplica grobowa rodziny Scipio del Campo	1893 r.
2.	Nізатыce	Kaplica grobowa rodziny Kellermanów	1805 r.
3.	Sietesz	Kaplica grobowa rodziny Łastowieckich	II poł. XIX w.

Źródło: Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2020

Fot. 7 Kaplica grobowa rodziny Scipio del Campo w Łopuszce Wielkiej

Fot. 8 Kaplica grobowa rodziny Łastowieckich w Sieteszy

Tabela 16. Zabytki nieruchome MiG Kańczuga - cmentarze

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie
1.	Kańczuga	Cmentarz rzym. – kat.	poł. XIX w.
2.	Kańczuga	Cmentarz rzym. – kat.	1918 - 1939

3.	Kańczuga	Cmentarz rzym. – kat.	ok. XVII w.
4.	Krzeczowice	Cmentarz gr. – kat.	II poł. XIX w.
5.	Krzeczowice	Cmentarz rzym. – kat.	II poł. XIX w.
6.	Łopuszka Wielka	Cmentarz rzym. – kat.	1918 - 1939
7.	Łopuszka Wielka	Cmentarz rzym. – kat.	II poł. XIX w.
8.	Niżatyce	Cmentarz epidemiczny	l. 80 XIX w.
9.	Niżatyce	Cmentarz	1805 r.
10.	Pantalowice	Cmentarz kościelny	pocz. XX w.
11.	Rączyna	Cmentarz rzym. – kat.	1943 r.
12.	Rączyna	Cmentarz choleryczny	XIX w.
13.	Rączyna	Cmentarz rzym. – kat.	l. 70 XX w.
14.	Siedlecza	Cmentarz żydowski	II poł. XIX w.
15.	Siedlecza	Mogiła z II wojny światowej, ob. mogiła	1942 r.
16.	Siedlecza	Cmentarz choleryczny	ok. 1915 r.
17.	Siedlecza	Cmentarz rzym. – kat.	l. 70 XX w.
18.	Sietesz	Cmentarz rzym. – kat.	II poł. XIX w.
19.	Żuklin	Cmentarz choleryczny	II poł. XIX w.
20.	Żuklin	Cmentarz rzym. – kat.	XVIII w.

Źródło: Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2020

Tabela 17. Zabytki nieruchome MiG Kańczuga - zespoły dworskie

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie
1.	Kańczuga	Pozostałości zespołu dworskiego, spichlerz, czworak	poł. XVIII w. – XIX w., poł. XIX w.
2.	Krzeczowice	Zespół dworski, oficyna, spichlerz, park, drewniany dwór przeniesiony do Przeworska	XVIII – XX w.
3.	Lipnik	Zespół dworski, dwór, park	ok. 1920 r.

4.	Łopuszka Mała	Zespół dworski, dwór, park	ok. 1895 r.
5.	Łopuszka Wielka	Pozostałości zespołu dworskiego	XIX w.
6.	Pantalowice	Park	XIX w.
7.	Sietesz	Zespół dworski, dwór, park	II poł. XIX w.
8.	Żuklin	Zespół pałacowy, pałac, park	II poł. XIX w.

Źródło: Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2020

Fot. 9. Dwór w Łopuszce Małej

Tabela 18. Zabytki nieruchome MiG Kańczuga - zabytki techniki

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie
1.	Kańczuga	Budynek stacyjny kolejki wąskotorowej, wieża ciśnień, magazyn	XIX, XX w.
2.	Kańczuga	Urządzenia techniczne związane z kolejką wąskotorową	XIX, XX w.
3.	Krzeczowice	Budynek stacyjny kolejki wąskotorowej	XIX, XX w.
4.	Krzeczowice	Urządzenia techniczne związane z kolejką wąskotorową	XIX, XX w.

5.	Łopuszka Wielka	Urządzenia techniczne związane z kolejką wąskotorową	XIX, XX w.
----	-----------------	--	------------

Źródło: Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2020

Fot. 10 Budynek stacyjny kolejki wąskotorowej w Kańczudze

Fot. 11 Wieża ciśniowa w Kańczudze

5.4. Zabytki ruchome

Na zabytki ruchome z terenu Miasta i Gminy Kańczuga, wpisane do rejestru zabytków ruchomych składają się głównie wyposażenie oraz wystrój miejscowych świątyń. Ze względu na przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1429 ze zm.), a także ze względów etycznych i bezpieczeństwa nie publikuje się szczegółowych danych na temat zabytków ruchomych.

5.5. Zabytki archeologiczne

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga jest ok. 400 stanowisk archeologicznych, czyli miejsc w których stwierdzono ślady pobytu człowieka z czasów prehistorycznych, wczesnośredniowiecznych i średniowiecznych. Wielkość tych stanowisk jest zróżnicowana. Część z nich to jedynie punkty, inne mają zasięg nawet kilkudziesięciu hektarów. Występują również stanowiska wielokulturowe, świadczące o pobycie człowieka z różnych epok i okresów. Na terenie gminy nie występują ślady pobytu praludzi kultur zbieracko - łowieckich z paleolitu i mezolitu. Dość licznie występują ślady pobytu ludności kultury ceramiki wstęgowej rytej oraz innych kultur neolitu i eneolitu na terenie wszystkich

miejsowości Miasta i Gminy Kańczuga. Są to znaleziska fragmentów ceramiki, kamienia i narzędzi z powierzchni pól.

Tabela 19. Stanowiska archeologiczne na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.

Obszar AZP 104-79

Lp.	Miejscowość	Numer stanowiska		Charakter stanowiska	Chronologia
		w miejscowości	na obszarze		
1	Chodakówka	1	4	osada, grodzisko	okres wczesnośredniowieczny
2	Chodakówka	2	162	osada, ślady osadnictwa, cmentarz	mł. epoka kamienia, prehistoria, okres wczesnośredn. lub okres średniowieczny
3	Chodakówka	3	163	osada	okres wczesnośredniowieczny
4	Chodakówka	4	164	osada, ślady osadnictwa,	okres wczesnośredniowieczny, okres średniowieczny
5	Chodakówka	5	165	osada	mł. epoka kamienia, okres wczesnośredniowieczny
6	Chodakówka	6	166	osada	mł. epoka kamienia, prehistoria, okres wczesnośredn.
7	Chodakówka	7	167	osada, ślady osadnictwa	okres wpływów rzymskich, prehistoria, okres wczesnośredn., okres średn.
8	Chodakówka	8	168	osada	mł. epoka kamienia, prehistoria, okres wczesnośredn.
9	Chodakówka	9	169	osada, ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia, prehistoria, okr. wczesnośredn., okr. średniow.
10	Chodakówka	10	170	osada, ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
11	Chodakówka	11	171	osada, ślady osadnictwa	prehistoria, okres wczesnośredniow.
12	Chodakówka	12	172	ślady osadnictwa	prehistoria
13	Chodakówka	13	173	osada	mł. lub późn. okres wpływów rzymskich, prehistoria, okr. wczesnośredniow.

14	Chodakówka	14	174	osada	prehistoria
15	Chodakówka	15	175	osada	okr. wczesnośredniow.
16	Chodakówka	16	176	osada	prehistoria, okres wczesnośredniow.
17	Lipnik	1	151	osada, ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia, prehistoria, okres wczesnośredniow.
18	Lipnik	2	152	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia
19	Lipnik	3	153	osada	mł. epoka kamienia, mł. lub późn. okres wpływów rzymskich, prehistoria
20	Lipnik	4	154	osada, ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu, późn. okres wpływów rzymskich, prehistoria
21	Lipnik	5	155	osada	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu, późn. okres wpływów rzymskich, prehistoria
22	Lipnik	6	156	osada, ślady osadnictwa	mł. lub późn. okres wpływów rzymskich, okr. wczesnośredniow.
23	Lipnik	7	157	osada ślady osadnictwa	mł. lub późny okres wpływów rzymskich, prehistoria, okres wczesnośredniow.
24	Lipnik	8	158	osada, ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia, okres średniow.
25	Lipnik	9	159	osada	mł. epoka kamienia
26	Lipnik	10	160	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia
27	Lipnik	11	161	ślady osadnictwa	prehistoria
28	Siedleczka	6	219	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
29	Siedleczka	7	220	ślady osadnictwa	prehistoria
30	Siedleczka	8	221	ślady osadnictwa	prehistoria
31	Siedleczka	9	222	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
32	Sietesz	1	70	ślady osadnictwa	wczesny okr. wędrówki ludów
33	Sietesz	31	71	osada	mł. epoka kamienia

34	Sietesz	32	72	osada	prehistoria
35	Sietesz	33	73	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
36	Sietesz	34	177	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
37	Sietesz	35	178	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
38	Sietesz	36	179	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
39	Sietesz	37	180	ślady osadnictwa	prehistoria
40	Sietesz	38	181	osada, ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu, prehistoria, okr. wczesnośredniow.
41	Sietesz	39	182	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu, prehistoria,
42	Sietesz	40	183	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
43	Sietesz	41	184	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
44	Sietesz	42	185	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu, prehistoria, okr. wczesnośredniow., okr. średniow.
45	Sietesz	43	186	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
46	Sietesz	44	187	ślady osadnictwa	nieokreślone
47	Sietesz	45	188	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
48	Sietesz	46	189	ślady osadnictwa	prehistoria
49	Sietesz	47	190	osada	mł. lub śrdok. epoka brązu
50	Sietesz	48	191	osada, ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu, prehistoria, okr. wczesnośredniow.,
51	Sietesz	49	192	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
52	Sietesz	50	193	osada	prehistoria

53	Sietesz	51	194	osada	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu, prehistoria
54	Sietesz	52	195	osada, ślady osadnictwa	prehistoria
55	Sietesz	53	196	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia
56	Sietesz	54	197	osada	prehistoria
57	Sietesz	55	198	osada, ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
58	Sietesz	56	199	osada, ślady osadnictwa	mł. lub późn. okr. wpływów rzymskich, prehistoria, okr. wczesnośredniow.
59	Sietesz	57	200	osada, ślady osadnictwa	prehistoria
60	Sietesz	58	201	osada, ślady osadnictwa	okr. średniowieczny
61	Sietesz	59	202	osada, ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu, mł. lub późny okres wpływów rzymskich, prehistoria
62	Sietesz	60	203	ślady osadnictwa	prehistoria
63	Sietesz	61	204	osada	mł. epoka kamienia
64	Sietesz	62	205	osada	mł. epoka kamienia
65	Sietesz	63	206	ślady osadnictwa	prehistoria
66	Sietesz	64	207	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
67	Sietesz	65	208	osada	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
68	Sietesz	66	209	ślady osadnictwa	prehistoria
69	Sietesz	67	210	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
70	Sietesz	68	211	osada, ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia, prehistoria
71	Sietesz	69	212	ślady osadnictwa	okr. średniowieczny
72	Sietesz	70	213	ślady osadnictwa	okr. średniowieczny
73	Sietesz	71	214	ślady osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu, prehistoria

74	Sietesz	72	215	osada	mł. epoka brązu lub wczesna epoka brązu
----	---------	----	-----	-------	---

Obszar AZP 104-80

Lp.	Miejscowość	Numer stanowiska		Charakter stanowiska	Chronologia
		w miejscowości	na obszarze		
1	Kańczuga	1	1	śl. osadnictwa	III okres epoki brązu
2	Kańczuga	2	2	śl. osadnictwa	mł. okres wpływów rzymskich
3	Kańczuga	3	3	grób	epoka brązu lub wczesna epoka żelaza
4	Kańczuga	4	4	osada	średniowiecze
5	Kańczuga	5	5	osada	wczesna epoka brązu
6	Kańczuga	6	39	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu, pradzieje, średniowiecze
7	Kańczuga	7	40	śl. osadnictwa, osada	epoka brązu lub wczesna epoka żelaza
8	Kańczuga	8	46	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
9	Kańczuga	9	47	śl. osadnictwa	wczesne średniowiecze XII - XIII w., średniowiecze
10	Kańczuga	10	48	śl. osadnictwa	mł. okres wpływów rzymskich
11	Kańczuga	11	49	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka kamienia, mł. okres wpływów rzymskich, pradzieje, wczesne średniowiecze XII - XIII w.
12	Kańczuga	12	50	śl. osadnictwa	pradzieje
13	Kańczuga	13	51	śl. osadnictwa	pradzieje, średniowiecze
14	Kańczuga	14	65	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
15	Kańczuga	15	66	śl. osadnictwa	okres wpływów rzymskich
16	Kańczuga	16	67	śl. osadnictwa	pradzieje
17	Kańczuga	17	71	śl. osadnictwa	mł. epoka brązu
18	Kańczuga	18	77	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
19	Kańczuga	19	78	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu, pradzieje
20	Kańczuga	20	79	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
21	Kańczuga	21	80	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu

22	Kańczuga	22	81	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
23	Kańczuga	23	82	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
24	Kańczuga	24	83	śl. osadnictwa	pradzieje
25	Kańczuga	25	85	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
26	Kańczuga	26	86	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
27	Kańczuga	27	87	osada	pradzieje
28	Kańczuga	28	88	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
29	Kańczuga	29	89	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
30	Kańczuga	30	90	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
31	Kańczuga	31	91	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
32	Kańczuga	32	92	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
33	Kańczuga	33	93	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienia, średniowiecze
34	Krzeczowice	8	98	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, pradzieje
35	Krzeczowice	9	99	osada	mł. epoka kamienna
36	Krzeczowice	10	103	śl. osadnictwa	średniowiecze
37	Krzeczowice	11	104	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka kamienna, mł. okres wpływów rzymskich
38	Krzeczowice	12	105	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu
39	Krzeczowice	13	106	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka kamienna, wczesna epoka brązu, okres wpływów rzymskich, wczesna średniowiecze
40	Krzeczowice	14	107	śl. osadnictwa	średniowiecze
41	Krzeczowice	15	108	osada	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, okres wpływów rzymskich
42	Krzeczowice	16	109	osada	mł. epoka kamienna, II okres epoki brązu, mł. okres epoki brązu
43	Krzeczowice	17	114	śl. osadnictwa	średniowiecze
44	Krzeczowice	18	115	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna, lub wczesna epoka brązu
45	Łopuszka Mała	1	30	osada	pradzieje
46	Łopuszka Mała	2	70	śl. osadnictwa	średniowiecze

47	Łopuszka Mała	3	94	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka brązu, mł. okres wpływow rzymskich, pradzieje, wczesne średniowiecze
48	Łopuszka Mała	4	95	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, pradzieje
49	Łopuszka Mała	5	96	śl. osadnictwa	średniowiecze
50	Niżatyce	1	6	śl. osadnictwa	pradzieje, wczesne średniowiecze, VIII-IX wiek, XI-XIII, średniowiecze
51	Niżatyce	2	26	osada	średniowiecze, okres nowożytny XVI w
52	Niżatyce	3	27	śl. osadnictwa	średniowiecze
53	Niżatyce	4	29	śl. osadnictwa	wczesne średniowiecze XII - XIII w
54	Niżatyce	5	35	śl. osadnictwa, osada	wczesna epoka brązu, II okres epoki brązu, III okres epoki brązu, wczesna epoka żelaza, wczesne średniowiecze IX- XI w
55	Niżatyce	6	36	śl. osadnictwa	pradzieje
56	Niżatyce	7	37	osada	mł. okres wpływów rzymskich
57	Niżatyce	8	38	śl. osadnictwa	okres wpływów rzymskich
58	Niżatyce	9	41	osada	okres wpływów rzymskich
59	Niżatyce	10	52	śl. osadnictwa	okres wpływów rzymskich, pradzieje
60	Niżatyce	11	53	śl. osadnictwa, osada	pradzieje, średniowiecze
61	Niżatyce	12	145	śl. osadnictwa	wczesne średniowiecze XII - XIII w
62	Pantalowice	2	69	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, pradzieje
63	Siedlecza	4	72	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu
64	Siedlecza	5	76	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka kamienna
65	Sietesz	2	8	kopiec	okres nowożytny
66	Sietesz	3	9	kurhan	średniowiecze
67	Sietesz	4	23	śl. osadnictwa	średniowiecze
68	Sietesz	5	57	śl. osadnictwa, osada	wczesna epoka brązu, II okres brązu, mł. okres wpływów rzymskich, pradzieje, wczesne średniowiecze VI-VII, IX- XI średniowiecze
69	Sietesz	6	24	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu

70	Sietesz	7	25	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu
71	Sietesz	8	32	śl. osadnictwa	średniowiecze
72	Sietesz	9	33	śl. osadnictwa	średniowiecze
73	Sietesz	10	34	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu
74	Sietesz	11	42	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, III okres epoki brązu, średniowiecze
75	Sietesz	12	43	śl. osadnictwa, osada	okres wpływów rzymskich, pradzieje
76	Sietesz	13	44	śl. osadnictwa	pradzieje
77	Sietesz	14	45	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, II okres epoki brązu, mł. okres wpływów rzymskich, pradzieje, wczesne średniowiecze
78	Sietesz	15	54	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, II okres epoki brązu, mł. okres wpływów rzymskich, pradzieje, średniowiecze
79	Sietesz	16	55	śl. osadnictwa	średniowiecze
80	Sietesz	17	56	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, pradzieje, średniowiecze
81	Sietesz	18	58	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, pradzieje
82	Sietesz	19	59	śl. osadnictwa	pradzieje
83	Sietesz	20	60	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna
84	Sietesz	21	61	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu
85	Sietesz	22	62	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, pradzieje, średniowiecze
86	Sietesz	23	63	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, pradzieje, średniowiecze lub okres nowożytny
87	Sietesz	24	64	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, mł. epoka brązu
88	Sietesz	27	73	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu
89	Sietesz	28	74	osada	pradzieje

90	Sietesz	29	75	śl. osadnictwa	pradzieje lub wczesne średniowiecze
91	Sietesz	30	84	śl. osadnictwa	mł. okres wpływów rzymskich
92	Żuklin	1	13	śl. osadnictwa, kurhan	średniowiecze
93	Żuklin	2	22	śl. osadnictwa	wczesna epoka brązu
94	Żuklin	3	31	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu
95	Żuklin	4	97	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze lub średniowiecze
96	Żuklin	5	100	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu
97	Żuklin	6	101	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu, pradzieje
98	Żuklin	7	102	śl. osadnictwa	średniowiecze
99	Żuklin	8	110	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna, okres wpływów rzymskich
100	Żuklin	9	111	śl. osadnictwa	średniowiecze
101	Żuklin	10	112	osada	mł. epoka kamienna
102	Żuklin	12	113	śl. osadnictwa	pradzieje
103	Żuklin	13	116	śl. osadnictwa	II okres epoki brązu
104	Żuklin	14	117	śl. osadnictwa	pradzieje, średniowiecze
105	Żuklin	15	118	śl. osadnictwa, osada	pradzieje, wczesne średniowiecze, średniowiecze
106	Żuklin	16	119	śl. osadnictwa	mł. okres wpływów rzymskich
107	Żuklin	17	120	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna
108	Żuklin	18	121	śl. osadnictwa	średniowiecze
109	Żuklin	19	122	śl. osadnictwa	wczesne średniowiecze lub średniowiecze
110	Żuklin	20	123	śl. osadnictwa	wczesne średniowiecze XII - XIII w
111	Żuklin	21	124	śl. osadnictwa, osada	mł. epoka brązu, pradzieje, średniowiecze
112	Żuklin	22	125	śl. osadnictwa	wczesna epoka żelaza
113	Żuklin	23	126	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna, średniowiecze
114	Żuklin	24	127	śl. osadnictwa	mł. epoka kamienna lub wczesna epoka brązu

Obszar AZP 104-81

Lp.	Miejscowość	Numer stanowiska		Charakter stanowiska	Chronologia
		w miejscowości	na obszarze		
1	Bóbrka Kańczucka	1	54	śl. osadnictwa	okres wczesno średniowieczny
2	Bóbrka Kańczucka	2	55	śl. osadnictwa	okres prehistoryczny, nowożytny
3	Bóbrka Kańczucka	3	56	śl. osadnictwa	okres średniowieczny
4	Bóbrka Kańczucka	4	57	śl. osadnictwa	okres prehistoryczny, wczesno średniowieczny
5	Bóbrka Kańczucka	5	60	śl. osadnictwa, osada	późny neolit, wczesna epoka brązu, okres wpływów rzymskich, okres wczesno średniowieczny
6	Bóbrka Kańczucka	6	61	śl. osadnictwa, osada	neolit, epoka brązu, epoka brązu, okres wpływów rzymskich, okres wczesno średniowieczny
7	Krzeczowice	1	58	śl. osadnictwa	okres wczesno średniowieczny
8	Krzeczowice	2	59	osada	okres prehistoryczny
9	Krzeczowice	3	64	śl. osadnictwa	okres wczesno średniowieczny
10	Krzeczowice	4	65	osada	okres wczesno średniowieczny
11	Krzeczowice	5	66	śl. osadnictwa, osada	epoka kamienna, epoka brązu, okres wczesno średniowieczny
12	Krzeczowice	6	67	śl. osadnictwa	okres wczesno średniowieczny
13	Krzeczowice	7	79	śl. osadnictwa	neolit

Obszar AZP 105-79

Lp.	Miejscowość	Numer stanowiska		Charakter stanowiska	Chronologia
		w miejscowości	na obszarze		
1	Siedlecza	1	3	śl. osadnictwa	neolit
2	Siedlecza	2	25	śl. osadnictwa	okres wpływów rzymskich
3	Siedlecza	3	26	śl. osadnictwa, osada	wczesno średniowiecze, okres nowożytny

Obszar AZP 105-81

Lp.	Miejscowość	Numer stanowiska		Charakter stanowiska	Chronologia
		w miejscowości	na obszarze		
1	Bóbrka Kańczucka	7	2	śl. osadnictwa	okres prahistoryczny /epoka brązu/
2	Bóbrka Kańczucka	8	7	śl. osadnictwa	epoka kamienna

Obszar AZP 106-80

Lp.	Miejscowość	Numer stanowiska		Charakter stanowiska	Chronologia
		w miejscowości	na obszarze		
1	Łopuszka Wielka	1	29	śl. osadnictwa	neolit
2	Łopuszka Wielka	2	30	śl. osadnictwa, osada	neolit, epoka brązu, nowożytne
3	Łopuszka Wielka	3	31	kopiec	Nieokreślono
4	Łopuszka Wielka	4	32	kopiec	nieokreślono
5	Rączyna	1	33	śl. osadnictwa	neolit lub wczesny brąz
6	Rączyna	2	34	śl. osadnictwa	neolit
7	Rączyna	3	35	śl. osadnictwa	neolit
8	Rączyna	4	36	śl. osadnictwa	neolit
9	Rączyna	6	38	śl. osadnictwa	neolit
10	Wola Rzeplińska	1	54	śl. osadnictwa	neolit
11	Wola Rzeplińska	2	55	śl. osadnictwa	neolit, nowożytne
12	Wola Rzeplińska	3	56	śl. osadnictwa	nowożytne

Źródło: Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2020

5.6. Obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz do gminnej ewidencji zabytków

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga kilkadziesiąt zabytków zostało objętych prawnymi formami ochrony, w postaci wpisu do rejestru zabytków. Żaden zabytek nie jest chroniony przez uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego oraz ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 20. Obiekty wpisane do rejestru zabytków na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Numer rejestru zabytków	Data wpisu
1.	Kańczuga	Kościół par. rzym. – kat. pw. św. Michała Archanioła	A - 304	27.11.1952 r.
2.	Kańczuga	Kaplica pw. św. Barbary	A – 1414	05.08.2016 r.
3.	Kańczuga	Plebania	A - 726	19.01.2012 r.
4.	Kańczuga	Cerkiew greko – kat. pw. Opieki NMP	A - 625	16.01.1984 r.
5.	Kańczuga	Dzwonnica	A - 625	16.01.1984 r.
6.	Kańczuga	Cmentarz rzym. – kat.	A - 358	04.06.1990 r.
7.	Kańczuga	Dom tzw. „kamienica Kellermanów”	A - 1097	25.02.2013 r.
8.	Kańczuga	Kolej wąskotorowa Przeworsk-Dynów: -Budynek murowanej stacji -Wieża ciśnień -Magazyn -Urządzenia techniczne– semafor wjazdowy, dźwignia semaforowa, pompa wodna, zwrotnice, wykolejnice, latarnie oznaczające czoło pociągu -Zieleń– pojedyncze egzemplarze starych drzew posadzonych w okresie wznoszenia budynków (dąb, jesion)	A - 463	30.09.1991 r.
9.	Kańczuga	Aleja jesionowa	A-1705	29.01.2021 r.
10.	Krzeczowice	Cerkiew greko – kat. pw. św. Mikołaja, ob. kościół rzym. – kat.	A- 228	12.06.1987 r.
11.	Krzeczowice	Zespół dworski - dwór drewniany, przeniesiony do Przeworska - oficyna - spichlerz -park	913	29.04.1975 r.
12.	Krzeczowice	Aleja klonowa przy drodze dojazdowej z Urzejowic do zespołu dworskiego	A - 1269	12.08.2014 r.
13.	Krzeczowice	Kolej wąskotorowa Przeworsk-Dynów: -Budynek murowanej stacji - Urządzenia techniczne - ławka na żeliwnych nogach, 2 lampy oświetleniowe) - Zieleń– kępa lip i kasztanowców z pocz. XX wieku	A - 463	30.09.1991 r.
14.	Lipnik	Zespół dworski - dwór	A - 257	30.09.1987 r.

		- park		
15.	Lipnik	- aleja dojazdowa	A - 517	23.03.2011 r.
16.	Łopuszka Mała	Zespół dworski - dwór - spichlerz (nie istnieje) - stajnia (nie istnieje) - park	A - 172	14.01.1987 r.
17.	Łopuszka Wielka	Kaplica grobowa rodziny Scipio del Campo	A - 848	28.02.1997 r.
18.	Łopuszka Wielka	Kolej wąskotorowa Przeworsk-Dynów: - Most III - Urządzenia – zwrotnice, wykolejnice, latarnie oświetlające czolo pociągu Zieleń– aleja jesionowa prowadząca od szosy do stacji	A - 463	30.09.1991 r.
19.	Medynia Kańczucka	Kolej wąskotorowa Przeworsk-Dynów: - Budynek murowanej stacji - Magazyn - Zieleń– grupa starych lip i kasztanowców wokół budynków stacyjnych - Urządzenia techniczne – zwrotnice, wykolejnice, pompa do studni - Most IV – ze stalową balustradą	A - 463	30.09.1991 r.
20.	Niżatyce	Kaplica grobowa rodziny Kellermanów wraz z drzewostanem	1405	10.06.2016 r.
21.	Pantalowice	Zespół kościoła parafialnego - kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP - dzwonnica - kapliczka - cmentarz kościelny	A – 761	17.02 2012 r.
22.	Pantalowice	Park dworski położony na działce o nr ewid. 847 (dawna 382)	A-904 A-1704	29 .04.1975 r. 05.01.2021 r.
23.	Pantalowice	Stanowisko archeologiczne – cmentarzysko szkieletowe – epoka kamienia	A-660	22 .12.1971 r.
24.	Siedleczka	Cmentarz żydowski	A – 350	05.02.1990 r.
25.	Sietesz	Kościół parafialny pw. św. Antoniego Padewskiego	A – 416	21.05.2010 r.
26.	Sietesz	Kaplica grobowa rodziny Łastowieckich	A – 1389	26.02.2016 r.
27.	Sietesz	Zespół dworski - dwór - oficyna (nie istnieje) - park	A – 924	31.05.1975 r.
28.	Żuklin	Zespół pałacowy - pałac - park - kordegarda	A – 57	27.11.1952 r.
29.	Chodakówka	Stanowisk 1 - grodzisko	A – 77/467	14.07.1969 r.

Źródło: Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2020 oraz Dane z Urzędu Gminy

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 710 ze zm.) gminną ewidencję zabytków na terenie gminy prowadzi wójt,

burmistrz lub prezydent w formie zbioru kart adresowych zabytków. Ewidencja taka powinna zawierać:

- zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków
- zabytki nieruchome niewpisane do rejestru zabytków, a ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
- inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Tabela 21. Obiekty wpisane gminnej ewidencji zabytków na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.

A) Kańczuga

Lp.	OBIEKT	ULICA	DATOWANIE
1	Kościół parafialny rzym. – kat. pw. św. Michała Archanioła	Szkolna	przełom XV i XVI w.
2	Cerkiew greko – kat. pw. Opieki NMP, dzwonnica	Piłsudskiego	około 1740 r.
3	Cmentarz rzym. – kat.		połowa XIX w.
4	Cmentarz rzym. – kat.		1918 - 1939
5	Cmentarz rzym. – kat.		ok. XVII w.
6	Budynek stacyjny kolejki wąskotorowej, wieża ciśnień, magazyn	Kolejowa	XIX/XX w.
7	Urządzenia techniczne związane z kolejką wąskotorową		XIX/XX w.
8	Kaplica św. Barbary	św. Barbary	II połowa XIX w.
9	Kapliczka przy ul. św. Barbary	św. Barbary	XIX w.
10	Czerwona kapliczka		I połowa XX w.
11	Przydrożna figurka Matki Bożej Niepokalanie Poczętej		1904 r.
12	Kapliczka przy drodze Kańczuga – Krzeczowice		1894 r.
13	Plebania	Mickiewicza	1866 r.
14	Zajazd	Węgierska	II połowa XIX w.
15	Pozostałości zespołu dworskiego, spichlerz, czworak		spichlerz, połowa XVIII w., przebudowa XIX w.; czworak połowa XIX w.
16	DOM nr 6	św. Barbary	około 1900 r.
17	DOM nr 8	św. Barbary	II połowa XIX w.
18	DOM nr 11	św. Barbary	4 ćw. XIX w.
19	DOM nr 16	św. Barbary	4 ćw. XIX w.
20	DOM nr 27	św. Barbary	lata 30 XX w.
21	DOM nr 32	św. Barbary	4 ćw. XIX w.
22	DOM nr 34	św. Barbary	4 ćw. XIX w.
23	DOM nr 36	św. Barbary	4 ćw. XIX w.
24	DOM nr 49	św. Barbary	XIX w.
25	DOM nr 51	św. Barbary	początek XIX w.
26	DOM nr 53	św. Barbary	4 ćw. XIX w.

27	DOM nr 58	św. Barbary	połowa XIX w.
28	DOM nr 65	św. Barbary	lata 30 XX w.
29	DOM nr 66	św. Barbary	lata 30 XX w.
30	DOM NR 86	św. Barbary	lata 20 XX w.
31	DOM nr 1	Kolejowa	4 ćw. XIX w.
32	DOM nr 5	Kolejowa	4 ćw. XIX w.
33	DOM nr 1	Kościuszki	XIX w.
34	DOM nr 3	Kościuszki	lata 30 XX w.
35	DOM nr 8	Kościuszki	około 1920 r.
36	DOM nr 10	Kościuszki	1 ćw. XX w.
37	DOM nr 13	Kościuszki	lata 30 XX w.
38	DOM nr 4	3-go Maja	lata 20 XX w.
39	DOM nr 13	3-go Maja	lata 30 XX w.
40	DOM nr 2	Mickiewicza	4 ćw. XIX w.
41	DOM nr 5	Mickiewicza	4 ćw. XIX w.
42	DOM nr 17	Mickiewicza	4 ćw. XIX w.
43	DOM nr 15	Piłsudskiego	1 ćw. XX w.
44	DOM nr 18	Piłsudskiego	4 ćw. XIX w.
45	DOM nr 20	Piłsudskiego	4 ćw. XIX w.
46	DOM nr 22	Piłsudskiego	4 ćw. XIX w.
47	DOM nr 28	Piłsudskiego	lata 20 XX w.
48	DOM nr 40	Piłsudskiego	4 ćw. XIX w.
49	DOM nr 42	Piłsudskiego	4 ćw. XIX w.
50	DOM nr 50	Piłsudskiego	około połowy XIX w.
51	DOM nr 4	Polna	lata 30 XX w.
52	DOM nr 6	Rynek	około połowy XIX w.
53	DOM nr 10	Rynek	4 ćw. XIX w.
54	DOM nr 13	Rynek	4 ćw. XIX w.
55	DOM nr 2	Sawickiego	lata 30 XX w.
56	DOM nr 3	Sawickiego	około 1920 r.
57	DOM nr 7	Sawickiego	lata 30 XX w.
58	DOM nr 8	Sawickiego	lata 30 XX w.
59	DOM nr 16	Sawickiego	lata 20 XX w.
60	DOM nr 20	Sawickiego	2 ćw. XX w.
61	DOM nr 22	Sawickiego	około 1920 r.
62	DOM nr 29	Sawickiego	lata 30 XX w.
63	DOM nr 37	Sawickiego	2 ćw. XX w.
64	DOM nr 43	Sawickiego	2 ćw. XX w.
65	DOM nr 57	Sawickiego	1 ćw. XX w.
66	DOM nr 61	Sawickiego	4 ćw. XIX w.
67	DOM nr 18	Szkolna	1 ćw. XX w.
68	DOM nr 12	Węgierska	XIX w.
69	DOM nr 21	Węgierska	2 ćw. XX w.
70	DOM nr 30	Węgierska	1 ćw. XX w.
71	DOM nr 3	Zakościelna	lata 20 XX w.
72	DOM nr 15	Zakościelna	lata 20 XX w.
73	DOM nr 20	Zakościelna	lata 20 XX w.
74	DOM nr 1	Zielona	4 ćw. XIX w.
75	Układ urbanistyczny miasta Kańczugi	Centrum miasta	połowa XV w.
76	Dom tzw. „kamienica Kellermanów”	Rynek 21	około 1620 r., nadbudowa

			XVIII/XIX w.
--	--	--	--------------

B) Bóbrka Kańczucka

Lp.	OBIEKT	LOKALIZACJA	DATOWANIE
1	Kapliczka	Centralna część miejscowości, po zachodniej stronie drogi prowadzącej przez wieś	1899 r.
2	Zagroda nr 13		lata 20-30 XX w.
3	DOM nr 10		1 ćw. XX w.
4	DOM nr 24		lata 30 XX w.
5	DOM nr 31		lata 20-30 XX w.
6	DOM nr 47		lata 20-30 XX w.
7	DOM nr 63		lata 20-30 XX w.

C) Krzeczowice

Lp.	OBIEKT	LOKALIZACJA	DATOWANIE
1	Cerkiew greko-kat. pw. św. Mikołaja	Przy głównej drodze do Siennowa, pośrodku wsi, na skraju niewielkiego wzniesienia	1770 r. lub 1793 r.
2	Zespół dworski, oficyna, spichrz, park (dwór drewniany przeniesiony do Przeworska)	Północno-wschodnia część wsi, na południe od drogi do Przeworska	XVIII - XX w.
3	Budynek stacyjny kolejki wąskotorowej	Północne obrzeże wsi,	XIX/XX w.
4	Urządzenia techniczne związane z koleją wąskotorową		XIX/XX w.
5	Cmentarz rzym. – kat.	Pośrodku wsi, na zachód od drewnianego Kościoła	II połowa XIX w.
6	Cmentarz gr. – kat.		II połowa XIX w.
7	Zagroda nr 70		około 1910 r.
8	DOM nr 19		około 1900 r.
9	DOM nr 35		1906 r.
10	DOM nr 39		początek XX w.
11	DOM nr 76		1889 r.
12	DOM nr 80		lata 20 XX w.
13	DOM nr 95		1905 r.
14	DOM nr 96		lata 20 XX w.
15	DOM nr 119		około 1900 r.
16	DOM nr 134		około 1900 r.
17	DOM nr 136		około 1920 r.
18	DOM nr 138		około 1900 r.
19	DOM nr 148		1936 r.
20	DOM nr 158		1885 r.
21	DOM nr 162		lata 30 XX w.
22	DOM nr 174		lata 20 XX w.

23	DOM nr 176		około 1910 r.
24	DOM nr 185		1870 r.
25	DOM nr 194		lata 30 XX w.
26	DOM nr 205		1891 r.
27	DOM Klub Rolnika		1 ćw. XX w.
28	Kapliczka	Obok domu 194	4 ćw. XIX w.
29	Kapliczka	obok domu nr 95	4 ćw. XIX w.
30	DOM nr 60		lata 30 XX w.
31	DOM nr 82		około 1920 r.
32	Aleja klonowa	Przy drodze dojazdowej z Urzejowic do zespołu dworskiego	Koniec XIX w.

D) Lipnik

Lp.	OBIEKT	LOKALIZACJA	DATOWANIE
1	Zespół dworski, dwór, park	Wschodnia część wsi, na północ od drogi do Sieteszy	około 1920 r.
2	Aleja Lipowa rosnąca wzdłuż drogi dojazdowej do zespołu dworsko - parkowego w Lipniku,	Wzdłuż drogi dojazdowej do zespołu dworsko - parkowego w Lipniku,	przełom XIX/XX w.

E) Łopuszka Mała

Lp.	OBIEKT	LOKALIZACJA	DATOWANIE
1	Zespół dworski, dwór, spichrz (nie istnieje), stajnia (nie istnieje), park	Północno - wschodnia część wsi, przy drodze prowadzącej do Kańczugi	około 1895 r.
2	Dworek tzw. Siterówka		XIX w.
3	Zagroda nr 49		1 ćw. XX w.
4	DOM nr 22		lata 30 XX w.
5	DOM nr 41		lata 20 XX w.
6	DOM nr 53		lata 20 XX w.
7	DOM nr 54		1923 r.
8	DOM nr 61		2 ćw. XX w.
9	DOM nr 65		lata 30 XX w.
10	DOM nr 69		lata 30 XX w.
12	DOM nr 93		lata 30 XX w.
13	DOM nr 102		1 ćw. XX w.
14	DOM nr 100		około 1910 r.
15	DOM nr 111		około 1920 r.
16	DOM nr 120		lata 30 XX w.
17	Kapliczka	Obok domu nr 36	lata 20/30 XX w.

F) Łopuszka Wielka

Lp.	OBIEKT	LOKALIZACJA	DATOWANIE
1	Kaplica grobowa rodziny Scipio del Campo	Przy głównej drodze wiejskiej	1893 r.
2	Budynek dworca kolejki wąskotorowej		XIX/XX w.
3	Urządzenia techniczne związane z kolejką wąskotorową		XIX/XX w.
4	Kościół parafialny rzym. – kat. p.w. NMP Królowej Polski		1937-1938 r.
5	Pozostałości Zespołu Dworskiego		XIX w.
6	Cmentarz rzym. – kat.		1918 - 1939
7	Cmentarz rzym. – kat.		II połowa XIX w.
8	DOM nr 72		lata 30 XX w.
9	DOM nr 79		2 ćw. XX w.
10	DOM nr 144		około 1920 r.
11	DOM nr 179		lata 30 XX w.
12	DOM nr 232		około 1900 r.
13	DOM nr 242		1 ćw. XX w.
14	DOM nr 254		1 ćw. XX w.
15	DOM nr 264		lata 20 XX w.
16	DOM nr 269		lata 30 XX w.
17	DOM nr 399		około 1910 r.
18	DOM nr 401		około 1910 r.
19	DOM nr 405		lata 20 XX w.
20	Kapliczka	Obok domu nr 36	1909 r.

G) Nizatyce

Lp.	OBIEKT	LOKALIZACJA	DATOWANIE
1	Kaplica grobowa rodziny Kellermanów	Na początku wsi, po prawej stronie od wjazdu z Kańczugi	1805 r.
2	Kapliczka	obok domu nr 98	lata 20 XX w.
3	Budynek Administracyjny	po prawej stronie od wjazdu z Kańczugi	XIX/XX w.
4	Zagroda, dom nr 44, stajnia ze stodołą, obora		około 1900 r.
5	Cmentarz epidemiczny		lata 80 XIX w.
6	Cmentarz		1805 r.
8	DOM nr 8		około 1910 r.
9	DOM nr 9		około 1900 r.
10	DOM nr 21		lata 30 XX w.
11	DOM nr 24		około 1900 r.
12	DOM nr 25		2 ćw. XX w.
13	DOM nr 27		około 1910 r.
14	DOM nr 29		początek XX w.
15	DOM nr 34		lata 30 XX w.
16	DOM nr 38		1903 r.

17	DOM nr 40		lata 30 XX w.
18	DOM nr 54		początek XX w.
19	DOM nr 58		lata 20 XX w.
20	DOM nr 62		lata 20 XX w.
21	DOM nr 64		2 ćw. XX w.
22	DOM nr 66		lata 20 XX w.
23	DOM nr 98		2 ćw. XX w.
24	DOM nr 106		1932 rok

H) Pantalowice

Lp.	OBIEKT	LOKALIZACJA	DATOWANIE
1	DOM nr 42		lata 20 XX w.
2	DOM nr 44		lata 20 XX w.
3	DOM nr 50		około 1919 r.
4	DOM nr 51		około 1910 r.
5	DOM nr 55		około 1920 r.
6	DOM nr 108		lata 30 XX w.
7	DOM nr 177		około 1920 r.
8	DOM nr 249		około 1900 r.
9	DOM nr 263		lata 20 XX w.
10	DOM nr 56		około 1910 r.
11	Kapliczka	skrzyżowanie dróg Siennów - Pantalowice	około połowy XIX w.
12	Kapliczka	obok Kościoła	XVIII w.
13	Kapliczka - krzyż	skrzyżowanie dróg Łopuszka Wielka - Pantalowice	XIX w.
14	Zespół kościoła parafialnego, kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, dzwonnica, kapliczka, cmentarz kościelny rzym. – kat.	Kościół parafialny NPNMP	Kościół 1901 – 1902 r., dzwonnica 1910 r., kapliczka 1908r., cmentarz kościelny początek XIX w.

I) Siedlecza

Lp.	OBIEKT	LOKALIZACJA	DATOWANIE
1	Cmentarz żydowski	Umiejscowiony pośród pól w odl. 300m od szosy Kańczuga - Dynów	II połowa XIX ww.
2	Mogiła z II wojny światowej, ob. Mogiła		1942 r.
3	Cmentarz choleryczny		około 1915 r.
4	Cmentarz rzym. – kat.		lata 70 XX w.
5	Kapliczka	obok domu nr 21	połowa XIX w.
6	Kapliczka	przy drodze do Sieteszy	połowa XIX w.
7	Zagroda nr 53		1900 r.
8	DOM nr 6		1910 r.
9	DOM nr 18		1915 r.

10	DOM nr 33		lata 30 XX w.
11	DOM nr 122		lata 30 XX w.
12	DOM nr 269		około 1910 r.
13	DOM nr 121		około 1920 r.
14	Krzyż	Obok domu nr 33	1913 r.

J) Sietesz

Lp.	OBIEKT	DATOWANIE
1	Zespół dworski, dwór, park, oficyna (nie istnieje)	II połowa XIX w.
2	Kościół parafialny pw. Św. Antoniego Padewskiego	1906-1910 r.
3	Kaplica grobowa rodziny Łastawieckich	II połowa XIX w.
4	Kapliczka Św. Antoniego	II połowa XIX w.
5	Kapliczka Św. Jana	II połowa XIX w.
6	Kapliczka	XIX w.
7	Dawna szkoła	1885 rok
8	Cmentarz rzym. – kat.	II połowa XIX w.
9	Zagroda nr 153	lata 30 XX w.
10	DOM nr 77	1920 r.
11	DOM nr 120	lata 30 XX w.
12	DOM nr 197	lata 20 XX w.
13	DOM nr 202	około 1920 r.
14	DOM nr 221	lata 30 XX w.
15	DOM nr 251	około 1900 r.
16	DOM nr 276	lata 30 XX w.
17	DOM nr 278	lata 20 XX w.
18	DOM nr 300	około 190 r.
19	DOM nr 307	lata 30 XX w.
20	DOM nr 311	lata 30 XX w.
21	DOM nr 334	około 1910 r.
22	DOM nr 335	lata 20 XX w.
23	DOM nr 339	lata 30 XX w.
24	DOM nr 343	około 1920 r.
25	DOM nr 344	lata 20 XX w.
26	DOM nr 346	lata 30 XX w.
27	DOM nr 354	lata 30 XX w.
28	DOM nr 384	I ćw. XX w.
29	DOM nr 390	lata 20 XX w.
30	DOM nr 424	lata 20 XX w.
31	DOM nr 435	około 1910 r.
32	DOM nr 533	około 1920 r.
33	DOM nr 192	lata 20 XX w.
34	DOM nr 358	około 1920 r.
35	DOM nr 385	lata 20 XX w.
36	DOM nr 415	około 1910 r.
37	Kapliczka	1929 r.

K) Żuklin

Lp.	OBIEKT	LOKALIZACJA	DATOWANIE
1	Zespół pałacowy, pałac, park, krdegarga	Zachodnia część wsi przy drodze Żuklin - Kańczuga	XIX w.
2	Kapliczka	Przy drodze Żuklin - Jarosław	1894 r.
3	Cmentarz choleryczny		połowa XIX w.
4	Cmentarz rzym. – kat.		XVIII w.
5	Zagroda nr 96		II połowa XIX w.
6	Zagroda nr 122 z wyłączeniem stodoły		lata 20 XX w.
7	DOM nr 1		lata 30 X w.
8	DOM nr 2		1925 r.
9	DOM nr 23		lata 30 XX w.
10	DOM nr 34		lata 20 XX w.
11	DOM nr 37		około 1920 r.
12	DOM nr 77		około 1920 r.
13	DOM nr 79		lata 30 XX w.
14	DOM nr 83		około 1920 r.
15	DOM nr 39		lata 20-30 XX w.
16	Dom nr 27		lata 20 XX w.

L) Rączyna

Lp.	OBIEKT	LOKALIZACJA	DATOWANIE
1	Kapliczka	obok domu nr 114	1 ćw. XX w.
2	Kapliczka	obok domu nr 225	około 1900 r.
3	Kapliczka	obok domu nr 230	2 ćw. XX w.
4	Kościół parafialny rzym. – kat. pw. Nawiedzenia NMP		1926 r.
5	Cmentarz choleryczny		XIX w.
6	Cmentarz rzym. – kat.		lata 70 XX w.
7	DOM nr 10		około 1910 r.
8	DOM nr 135		około 1900 r.
9	DOM nr 160		około 1920 r.
10	DOM nr 179		lata 30 XX w.
11	DOM nr 183		lata 30 XX w.
12	DOM nr 186		lata 20 XX w.
13	DOM nr 220		lata 30 XX w.
14	DOM nr 249		około 1920 r.
15	DOM nr 250		początek XX w.
16	DOM nr 254		lata 30 XX w.
17	DOM nr 314		1 ćw. XX w.
18	DOM nr 270		około 1910 r.
19	DOM nr 276		lata 20 XX w.
20	Kapliczka	Kapliczka na miejscu starego kościoła	Figurka około 1900 r.
21	Kapliczka	Obok domu nr 4	1 ćw. XX w.

Źródło: Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2020

Uwarunkowania ograniczające:

1. Obszar Miasta i Gminy Kańczuga posiada znaczące zabytki architektury i osadnictwa.
2. Obiekty wpisane do rejestru zabytków podlegają bezwzględnej ochronie konserwatorskiej co zmusza właściciela obiektu i inwestora do podporządkowywania się decyzjom konserwatora zabytków przy podejmowaniu remontów, przebudowy lub wprowadzaniu wszelkich innych zmian w obrębie obiektu.
3. Zespół dworski w Lipniku, wpisany do rejestru zabytków, objęty jest strefą ochrony krajobrazowej obejmującą pas ok. 200 m poza granicami ogrodzenia.
4. Zespół dworski w Łopuszce Małej, wpisany do rejestru zabytków, objęty jest ścisłą ochroną krajobrazową obejmującą całość założenia z parterem i stawami oraz pas otulinowy 200 m we wszystkich kierunkach od granicy zespołu.
5. Zabytkowy zespół fragmentów kolejki wąskotorowej Przeworsk-Dynów składająca się z trasy wraz z towarzyszącymi obiektami i taborem, urządzeniami technicznymi i inżynieryjnymi oraz zielenią objęta jest strefą ochrony konserwatorskiej – obejmującą pasy o szerokości 5,0 m po obu stronach toru.
6. Zabytkowy układ urbanistyczny Miasta Kańczuga – centrum historyczne miasta – znajdujące się w strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej,
7. Zabytkowy układ urbanistyczny Miasta Kańczuga – zachowane elementy układu przestrzennego miasta – znajdujące się w strefie „B” ochrony zachowanych elementów układu przestrzennego,
8. W przypadku odkrycia w trakcie prowadzenia prac ziemnych reliktywów kultury materialnej inwestor jest zobowiązany do wstrzymania prac i powiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków, który wyda stosowną decyzję.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Aktualnie nie został sporządzony audyt krajobrazowy. W związku z powyższym w zakresie obszaru objętego uchwałą Nr XVIII/213/2020 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga nie określa się uwarunkowań wynikających z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA, ORAZ ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, O KTÓRYCH MOWA W USTAWIE Z 19 LIPCA 2019 R. O ZAPEWNIENIU DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, ZGODNIE Z UNIWERSALNYM PROJEKTOWANIEM

7.1. Potencjał demograficzny

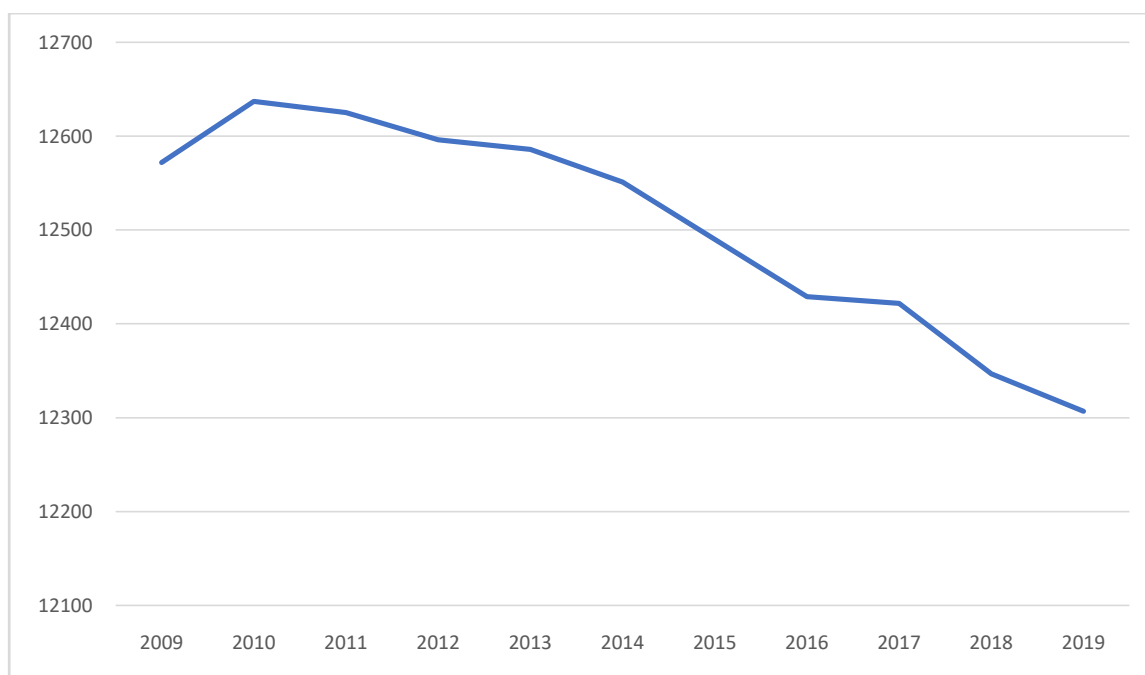
Jak wynika z zestawionych poniżej informacji, pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego, w 2019 roku teren gminy zamieszkiwało ogółem 12 307 osób, z czego 6 092 mężczyzn. W analizowanym okresie największą liczbę ludności odnotowano w roku 2010 (12 637 osób). Od 2010 roku do 2019 roku liczba ludności wykazywała tendencje spadkową i finalnie w 2019 roku nastąpił spadek o 330 osób w porównaniu z rokiem 2010, co jest na większą skalę zjawiskiem negatywnym. Niezmiennie w latach 2009 - 2019, występuje przewaga kobiet w strukturze demograficznej.

Tabela22. Liczba ludności MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	12572	12637	12625	12596	12586	12551	12490	12429	12422	12347	12307
mężczyźni	6147	6208	6211	6198	6185	6197	6159	6154	6142	6127	6092
kobiety	6425	6429	6414	6398	6401	6354	6331	6275	6280	6220	6215

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019r.

Wykres 8. Ludność MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

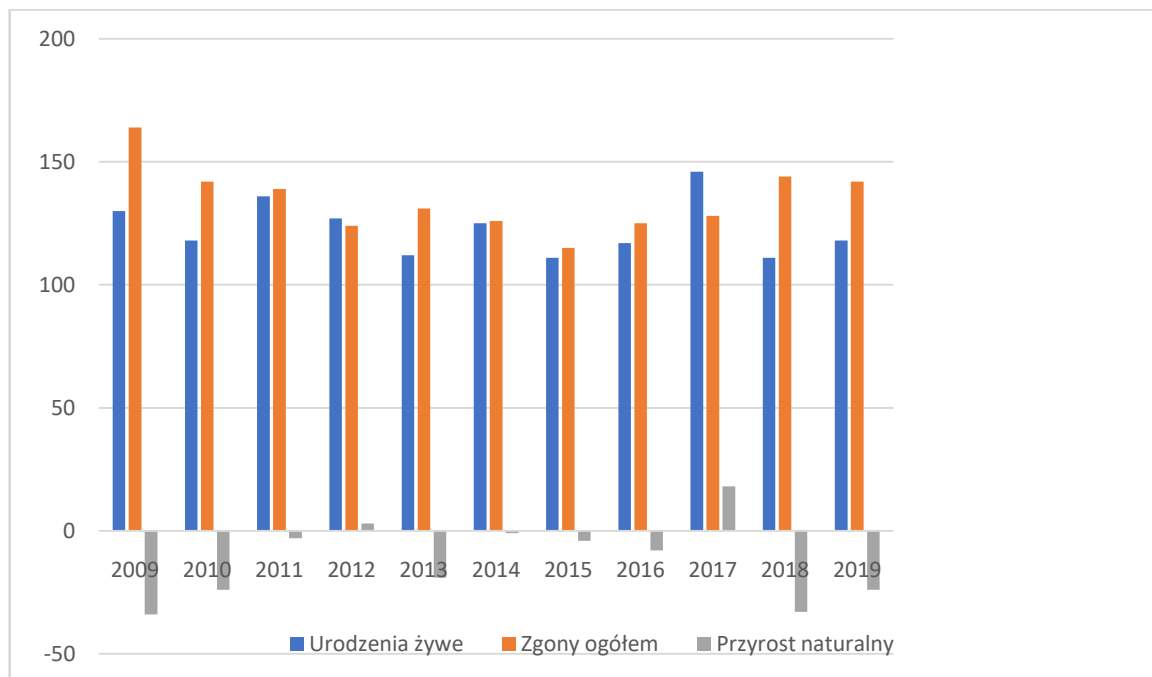
Tabela 23. Ruch naturalny według płci w latach 2009 – 2019 w MiG Kańczuga.

Rok		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Urodzenia żywe												
ogółem	osoba	130	118	136	127	112	125	111	117	146	111	118
mężczyźni	osoba	67	54	66	76	59	72	54	70	78	66	57
kobiety	osoba	63	64	70	51	53	53	57	47	68	45	61
Zgony ogółem												
ogółem	osoba	164	142	139	124	131	126	115	125	128	144	142
mężczyźni	osoba	72	69	68	70	72	55	54	67	69	73	81
kobiety	osoba	92	73	71	54	59	71	61	58	59	71	61
Przyrost naturalny												
ogółem	osoba	-34	-24	-3	3	-19	-1	-4	-8	18	-33	-24
mężczyźni	osoba	-5	-15	-2	6	-13	17	0	3	9	-7	-24
kobiety	osoba	-29	-9	-1	-3	-6	-18	-4	-11	9	-26	0

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

Najkorzystniejszym okresem pod względem przyrostu naturalnego dla Miasta i Gminy Kańczuga był rok 2017. Ujemny przyrost wystąpił w latach: 2009, 2010, 2011, 2013, 2014, 2015, 2016, 2018 i 2019.

Wykres 9. Ruch naturalny w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

Na przestrzeni analizowanych lat liczba osób w poszczególnych grupach wiekowych ulegała zmianom. Do najliczniejszej grupy należały osoby w wieku 25-29 lata, gdzie na przestrzeni analizowanego okresu znalazło się w niej 11 206 osób. Dużą liczbę ludności stanowiły również grupy wiekowe: 20-24, 30-34 oraz 35-39lat. Fakt ten może mieć duże znaczenie z punktu widzenia potencjalnych możliwości rozwoju gminy. Najmniejszą grupę ludności stanowią osoby w wieku powyżej 85 lat.

Tabela 24. Ludność według grup wiekowych w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0-4	633	648	667	688	658	650	641	618	618	597	584
5-9	663	649	631	609	634	669	662	668	687	649	642
10-14	766	762	739	722	704	668	641	629	615	634	662
15-19	939	918	872	800	770	714	672	650	642	606	587

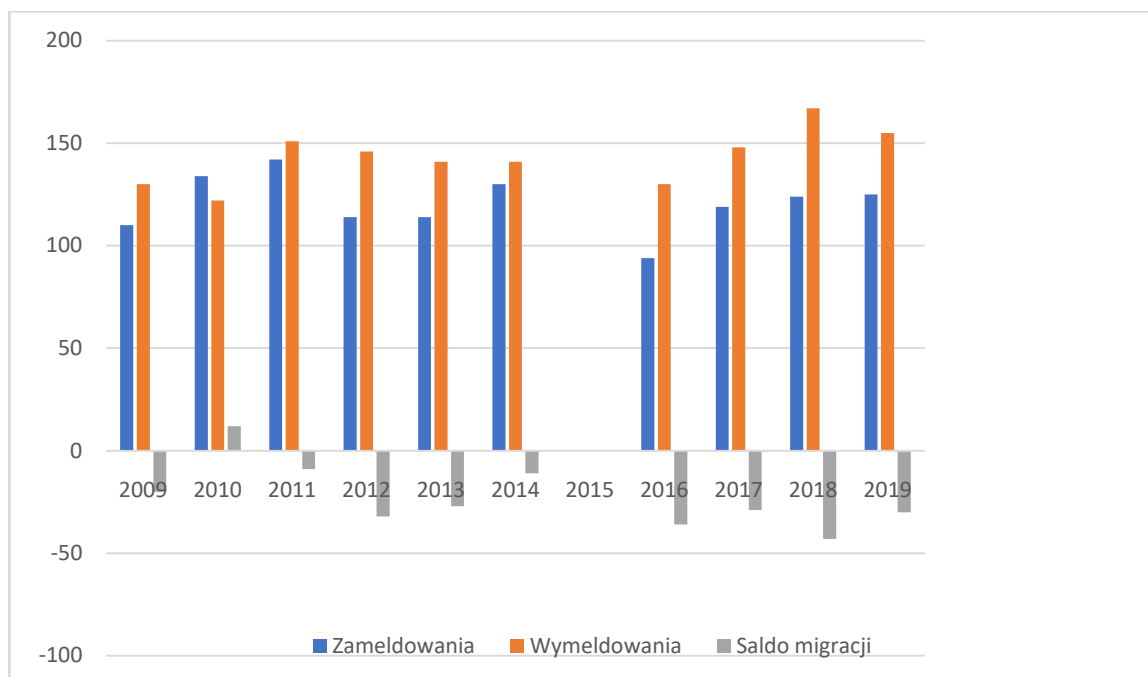
20-24	1087	1021	1008	1022	1002	975	964	902	831	793	757
25-29	1043	1080	1067	1058	1036	1033	985	987	1008	972	937
30-34	941	919	942	937	979	995	1024	991	983	969	954
35-39	848	880	917	923	930	936	910	918	920	962	964
40-44	715	761	771	807	830	847	871	904	909	910	919
45-49	845	810	783	742	720	714	740	758	802	823	843
50-54	896	906	898	883	877	833	793	760	718	704	705
55-59	718	759	768	802	822	869	879	872	864	851	816
60-64	612	648	705	686	689	693	722	730	760	796	845
65-69	469	453	456	518	554	577	593	651	631	633	633
70-74	480	473	447	441	429	428	413	418	472	508	530
75-79	413	415	413	417	412	398	409	391	386	363	352
80-84	305	321	299	289	288	296	299	301	314	319	312
85 i więcej	199	214	242	252	252	256	272	281	262	258	265

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

7.2. Ruch migracyjny

Z demograficznego punktu widzenia istotne są wskaźniki salda migracji ludności. Na podstawie zestawienia przedstawionego w tabeli i na wykresie poniżej w latach 2009 – 2019 można zaobserwować ujemne saldo migracji (z wyjątkiem roku 2010). Najwyższa wartość ujemna salda migracji wystąpiła w 2018 roku, kiedy zameldowano 124 osoby, a wymeldowano 167 mieszkańców. W okresie analizowanych 11 lat na terenie Miasta i Gminy Kańczuga dokonano 1206 zameldowań oraz wymeldowano 1431 osób.

Wykres 10. Ruchy migracyjne w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

Tabela 25. Ruchy migracyjne w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zameldowania	110	134	142	114	114	130	Brak danych	94	119	124	125
Wymeldowania	130	122	151	146	141	141	Brak danych	130	148	167	155
Saldo migracji	-20	12	-9	-32	-27	-11	Brak danych	-36	-29	-43	-30

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

7.3. Struktura wieku i płci

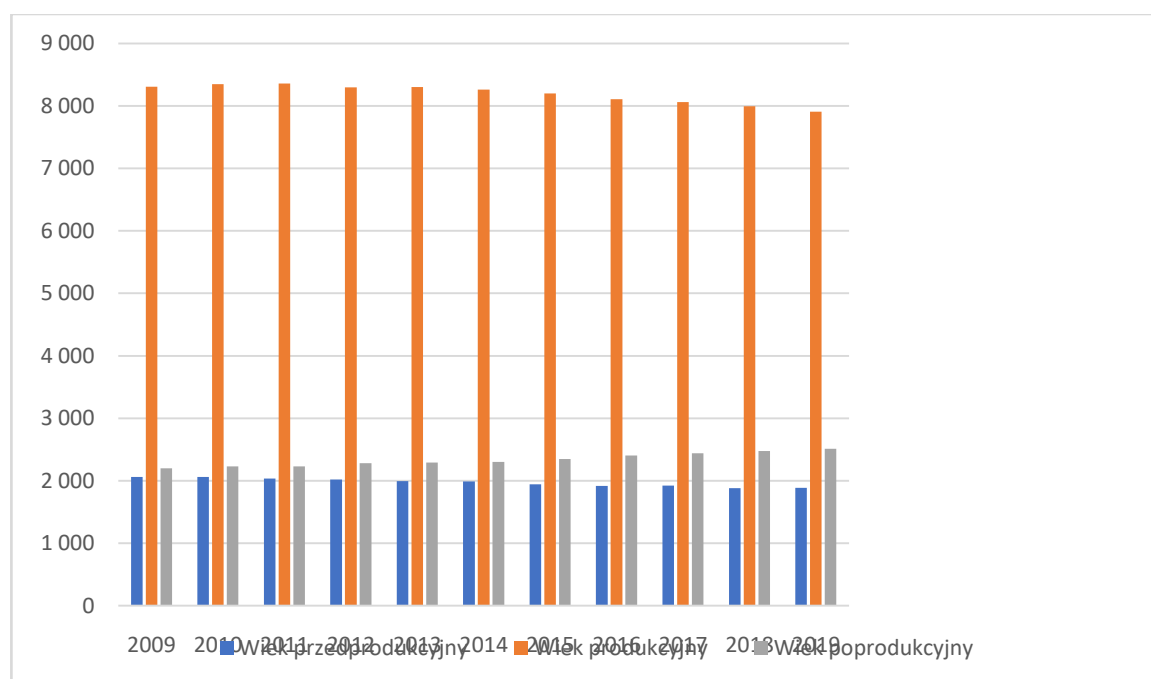
Analiza struktury wiekowej ludności Miasta i Gminy Kańczuga w aspekcie ekonomicznych grup wieku wykazuje, że przeważająca część ludności gminy jest w wieku produkcyjnym. Najmniejszą grupę ekonomiczną w latach 2009 - 2019 stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym. Zjawisko tego typu należy uznać, jako korzystne z punktu widzenia możliwości rozwoju działalności gospodarczej na terenie gminy. Będzie to również powodować utrzymywanie presji na rynku pracy, objawiające się we wzroście konkurencyjności oraz podwyższaniu kwalifikacji pracowników.

Tabela 26. Struktura wiekowa ludności w MiG Kańczuga według grup ekonomicznych w latach 2009 – 2019.

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wiek przedprodukcyjny	2 062	2 059	2 037	2 019	1 996	1 987	1 944	1 915	1 920	1 880	1 888
Wiek produkcyjny	8 310	8 349	8 357	8 298	8 301	8 264	8 201	8 109	8 062	7 994	7 908
Wiek poprodukcyjny	2 200	2 229	2 231	2 279	2 289	2 300	2 345	2 405	2 440	2 473	2 511

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

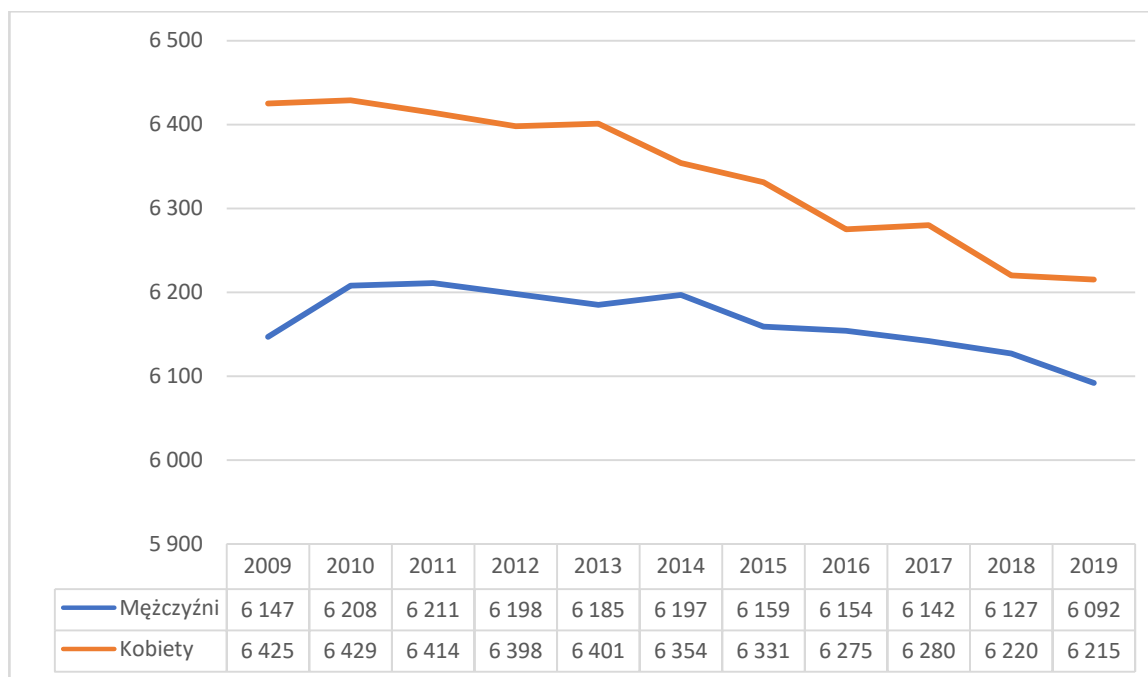
Wykres 11. Ludność MiG Kańczuga według grup ekonomicznych w latach 2009 – 2019.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

W strukturze płci na przestrzeni analizowanych lat obserwuje się większą liczbę kobiet, co widoczne jest na poniższym wykresie. Liczba kobiet jest wyższa średnio o 174 osoby.

Wykres 12. Ludność w MiG Kańczuga według płci w latach 2009 – 2019.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

7.4. Rynek pracy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, wskaźnik osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy i zamieszkujących Miasto i Gminę Kańczuga w latach 2009 – 2019 miał różne tendencje. Analizując poniższe dane przedstawione w tabeli można stwierdzić, że od roku 2013 liczba bezrobotnych zaczęła sukcesywnie i stale spadać.

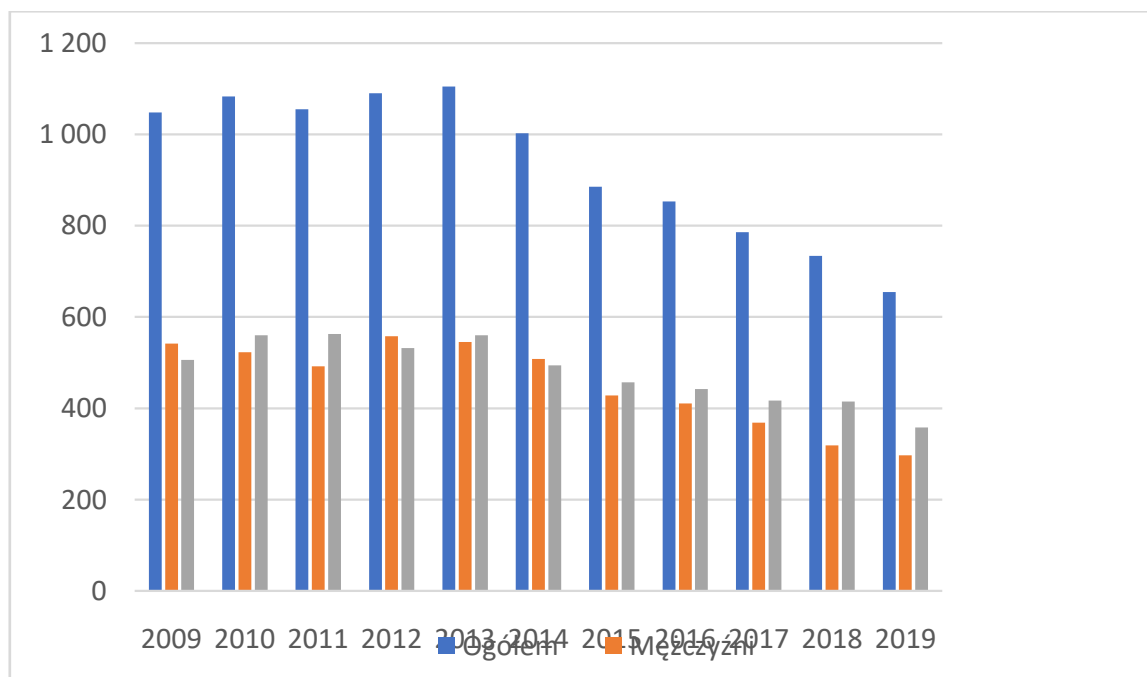
Tabela 27. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	1 048	1 083	1 055	1 090	1 105	1 002	885	853	786	734	655
mężczyźni	542	523	492	558	545	508	428	411	369	319	297
kobiety	506	560	563	532	560	494	457	442	417	415	358

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

W analizowanych latach biorąc pod uwagę płeć można wnioskować, iż występuje przewaga bezrobotnych kobiet. Największy spadek liczby bezrobotnych osób zanotowano z roku 2014 na 2015 rok (spadek o 117 osób). Kobiet i mężczyzn bezrobotnych było najmniej w roku 2019, gdzie stopa bezrobocia była najniższa.

Wykres 13. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

7.5. Gospodarka mieszkaniowa

Według danych GUS zasoby mieszkaniowe w Mieście i Gminie Kańczuga, zwiększały się systematycznie. W latach 2009 – 2019 powierzchnia użytkowa mieszkań wzrosła. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę na przestrzeni analizowanych lat wyniosła 83,28 m² i w 2019 roku w porównaniu z rokiem 2009 wzrosła o 2,3 m².

Tabela 28. Zasoby mieszkaniowe w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Mieszkania	3 818	4 045	4 058	4 073	4 087	4 098	4 118	4 136	4 163	4 180	4 203
Izby	14 565	15 581	15 661	15 764	15 850	15 926	16 051	16 156	16 316	16 418	16 547
Pow. użytkowa mieszkań (m ²)	314 331	332 810	334 516	336 842	338 761	340 761	343 739	346 367	350 126	352 697	355 714
Przeciętna pow. użytkowa 1 mieszkania (m ²)	82,3	82,3	82,4	82,7	82,9	83,2	83,5	83,7	84,1	84,4	84,6
Przeciętna pow. użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	25,0	26,3	26,5	26,7	26,9	27,2	27,5	27,9	28,2	28,6	28,9

Mieszkania na 1000 mieszkańców	303,7	320,1	321,4	323,4	324,7	326,5	329,7	332,8	335,1	338,5	341,5
--------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

Poniższa tabela przedstawia zasoby mieszkaniowe według form własności. Dane dotyczą okresu 2002 – 2007. Zdecydowana większość mieszkań oraz izb jest w posiadaniu osób fizycznych, natomiast najmniej mieszkań oraz izb odnotowano w zasobach gminy. W zasobach osób fizycznych w analizowanym okresie znajduje się łącznie 20 416 mieszkań oraz 77 597 izb, a w zasobach gminy 261 mieszkań oraz 731 izb. Przez cały analizowany okres, spośród wymienionych kategorii jedynie powierzchnia użytkowa mieszkań należąca do osób fizycznych podlegała systematycznemu wzrostowi.

Tabela 29. Zasoby mieszkaniowe według form własności.

ZASOBY MIESZKANIOWE						
ROK	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Zasoby gminy (komunalne)						
mieszkania	40	43	43	45	45	45
izby	116	120	120	125	125	125
powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	1 986	1 842	1 842	1 918	1 918	1 918
Zasoby zakładów pracy						
mieszkania	70	69	69	68	68	21
izby	268	264	264	259	259	82
powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	4 095	4 039	4 039	3 875	3 875	1 359
Zasoby osób fizycznych						
mieszkania	3 334	3 382	3 395	3 401	3 406	3 498
izby	12 536	12 834	12 917	12 960	12 990	13 360
powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	277 960	284 361	286 222	287 268	287 965	293 959
Zasoby spółdzielni mieszkaniowych						
mieszkania	230	230	230	230	230	197
izby	846	846	846	846	846	725
powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	12 959	12 959	12 959	12 959	12 959	11 094

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2002 – 2007 r.

7.6. Infrastruktura społeczna

7.6.1. Oświata

W Kańczudze funkcjonuje Miejsko Gminne Przedszkole wraz z oddziałami w miejscowościach Łopuszka Wielka, Sietesz, Siedlecza.

Potrzeby edukacyjne mieszkańców w zakresie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego realizowane są przez następujące placówki:

- Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kańczudze,
- Szkoła Podstawowa im. Jana II Sobieskiego w Kańczudze,
- Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Krzczowicach,
- Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Św. Jana Kantego w Łopuszce Wielkiej,
- Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Św. Jana Kantego w Pantalowicach,
- Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Jana Pawła II w Rączynie,
- Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Siedleczce,
- Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Św. Jadwigi Królowej w Sieteszy ,
- Szkoła Muzyczna I stopnia w Kańczudze.

Jak widać w zestawieniu w tabeli poniżej w latach 2008-2018 liczba uczniów w szkołach podstawowych miała różne tendencje, natomiast liczba uczniów w gimnazjum od roku 2008 stale spadała. Najwięcej uczniów w szkołach podstawowych uczęszczało w 2018 roku. Najmniejszą liczbę uczniów w szkołach gimnazjalnych zanotowano w 2018 roku, a w szkolnictwie podstawowym w 2016.

Tabela 30. Uczniowie i absolwenci w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

ROK	jedno stka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
SZKOLNICTWO PODSTAWOWE												
uczniowie ogółem	osoba	892	851	815	783	770	733	738	762	724	822	935
absolwen ci ogółem	osoba	144	163	149	153	131	143	131	138	115	-	-
SZKOLNICTWO GIMNAZJALNE												
uczniowie ogółem	osoba	505	472	457	452	424	423	405	410	378	245	107
absolwen ci ogółem	osoba	257	190	167	148	158	143	134	131	142	129	139

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2008 – 2018 r.

Ważnym wskaźnikiem rozwoju szkolnictwa jest dostępność w placówkach szkolnych komputerów z dostępem do Internetu. Wspomniany wskaźnik został przedstawiony w poniższych tabelach. Na uwagę zasługuje fakt, iż wszystkie szkoły funkcjonujące na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wyposażone są w komputery z dostępem do Internetu przeznaczonych do użytku uczniów.

Tabela 31. Dostęp do Internetu w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w latach 2009 – 2012.

Wskaźnik		2009	2010	2011	2012
komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów					
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt.	136	136	146	135
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt.	43	43	33	43
uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów					
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	6,26	5,99	5,36	5,70
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	10,98	10,63	13,70	9,86

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009-2012r.

7.6.2. Ochrona zdrowia

Miasto Przeworsk jest centrum medycznym dla mieszkańców całego powiatu przeworskiego. Podstawowym elementem tego systemu jest szpital powiatowy, który bezpośrednio realizuje obowiązek ochrony zdrowia, poprzez zapewnienie ogółowi ludności zamieszkującej na obszarze jego działania opieki zdrowotnej w ramach opieki stacjonarnej i specjalistycznego leczenia ambulatoryjnego oraz rehabilitacji i podstawowej opieki zdrowotnej.

Według danych SP ZOZ Szpital Powiatowy w Przeworsku w roku 2014 był podzielony na 12 oddziałów, na których pracowało 39 lekarzy, 221 pielęgniarek i położnych oraz 25 pracowników pozostałego personelu. W tym samym roku ze Szpitala wypisano 14 067 pacjentów. Całkowita liczba łóżek na wyposażeniu placówki w 2014 roku wynosiła 301 sztuk.

Opiekę zdrowotną dla tutejszych mieszkańców w gminie i mieście sprawuje Placówka NZOZ „Kańczuga”, zatrudniająca wielu lekarzy specjalistów między innymi w dziedzinach: Pielęgniarstwo rodzinne, Pielęgniarstwo środowiska nauczania i wychowania i Medycyna

rodzinna. W ramach placówki działalność prowadzą przychodnie umiejscowione na terenie całej gminy.

Dodatkowo na terenie Miasta Kańczuga stacjonuje pogotowie ratunkowe „Falck”. W zakresie ochrony zdrowia psychicznego, działają instytucje (zasięg gminny i terytorialny), takie jak Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze, Środowiskowy Dom Samopomocy (ponad 25 podopiecznych) w Łopuszce Wielkiej, Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Jarosławiu (szpital), Poradnia Zdrowia Psychicznego w Przeworsku, wyżej wymieniony Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej wraz z filiami (punktami lekarskimi), placówki oświatowe oraz inne instytucje zaangażowane w realizację zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia psychicznego np. organizacje pozarządowe.

7.6.3. Opieka społeczna

Jednostką organizacyjną Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga, utworzoną do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej określonej w ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku oraz innych ustawach określających zadania pomocy społecznej, jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze. MGOPS ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oferując pomoc w formie świadczeń:

- pieniężnych tj. zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy;
- niepieniężnych tj. praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, sprawienie pogrzebu, schronienie, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania;
- dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych;
- Karty Dużej Rodziny.

7.6.4. Stan bezpieczeństwa

Jedną z najważniejszych wartości kształtujących jakość życia mieszkańców każdej jednostki terytorialnej jest stan ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego. Organami znaczącymi w dziedzinie utrzymywania tego stanu na terenie miasta są: Urząd Miasta i

Gminy w Kańczudze, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Komenda Powiatowa Straży Pożarnej, Ochotnicze Straże Pożarne, Pogotowie Ratunkowe.

W Mieście Kańczuga funkcjonuje system monitoringu miejskiego, którym objęto Rynek w Kańczudze oraz skrzyżowanie dróg wojewódzkich. System oparty jest na 3 kamerach całodobowego nagrywania, skorelowanych radiowo.

7.6.5. Kultura

Życie kulturalne mieszkańców gminy organizują lokalne instytucje kultury, tj. Ośrodek Kultury Miasta i Gminy Kańczuga, Biblioteka Publiczna. Ośrodek Kultury Miasta i Gminy Kańczuga prowadzi działalność kulturalną szczególnie koncentrując się na pracy z dziećmi

i młodzieżą, która zdobywa wiedzę i umiejętności w różnych formach pracy. Prowadzone są zajęcia z zakresu wychowania artystycznego, edukacji kulturalnej, edukacji pozaszkolnej dzieci i wychowania społecznego, a także z zakresu sportu rekreacji i turystyki.

Na terenie gminy działają zespoły artystyczne, tj. Zespół Śpiewaczy Krzeczowiczanki, Zespół Pieśni i Tańca Sieteszanie, Chór Michael, Orkiestra Dęta z Kańczugi, Orkiestra Dęta OSP z Łopuszki Wielkiej, Orkiestra Dęta OSP z Sieteszy, Kapela Kańczucka, Zespół Wokalno-Kabaretowy „Ala Babki, Ala Dziadki”.

7.6.6. Turystyka i sport

Kultura sportowa jest rozwijana przez Miejski Klub Sportowy Kańczuga, Ludowy Klub Sportowy Kańczuga, a także Cresovia Krzeczowice, Sobol Nizatyce, Sokół Sietesz, Lechia Pantalowice, Alabaster Łopuszka Wielka i Uczniowski Klub Sportowy „Feniks” przy Szkole Podstawowej w Krzeczowicach. W Kańczudze działa hala sportowa. Stadion sportowy w Kańczudze nie jest wyposażony w zadaszoną trybunę sportową. Kwestia ta była także omawiana w ramach partycypacji społecznej i zgłoszona jako projekt przedsięwzięcia rewitalizacyjnego w gminie. Odpowiada to na zidentyfikowaną potrzebę dodatkowych zajęć sportowych oraz niewystarczającej liczby zorganizowanych imprez kulturalnych i sportowych, co w znacznym stopniu ułatwi ich organizację i może się jednocześnie przyczynić do likwidacji zjawisk kryzysowych w sferze społecznej.

7.6.7. Działalność gospodarcza

Z zestawionych poniżej danych wynika, że:

- najwięcej podmiotów gospodarki narodowej należało do sektora prywatnego, co stanowiło w roku 2019 - 96,2% wszystkich podmiotów;
- w sektorze publicznym funkcjonuje jedynie 3,8% wszystkich podmiotów gospodarki narodowej (2019 rok);
- liczba podmiotów w latach 2009 – 2019 wykazywała różne tendencje, najwyższy poziom liczby podmiotów gospodarczych został osiągnięty w 2019 r.;
- w sektorze prywatnym najwięcej jest podmiotów należących do osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, a najmniej należących do fundacji.

Tabela 32. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według sektorów własnościowych w MiG Kańczuga.

Rok		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed. gosp.	544	584	580	614	607	598	613	619	609	632	663
Sektor publiczny												
sektor publiczny ogółem	jed. gosp.	35	35	36	36	36	37	37	38	25	24	24
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed. gosp.	31	31	32	32	31	32	32	33	20	19	19
spółki handlowe		0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1
Sektor prywatny												
sektor prywatny ogółem	jed. gosp.	509	549	544	578	571	561	576	581	583	607	638
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed. gosp.	423	458	448	482	469	457	471	470	472	491	518
spółki handlowe	jed. gosp.	16	18	22	22	25	25	27	31	35	30	32
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed. gosp.	3	3	4	3	4	5	6	6	6	6	5
spółdzielnie	jed. gosp.	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3
fundacje		2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed. gosp.	24	25	25	26	28	28	29	30	29	26	24

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

Według danych zamieszczonych w poniższej tabeli, odnoszących się do podziału podmiotów gospodarki narodowej PKD 2007 w latach 2009 – 2019 wynika, że:

- najwięcej podmiotów należało do Sekcji G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, co stanowiło 33% ogółu;
- żaden z podmiotów nie należał do Sekcji U – organizacje i zespoły eksterytorialne.

Tabela 33. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według sekcji PKD 2007 w latach 2009 – 2019 w MiG Kańczuga.

Rok		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	jed. gosp.	544	584	580	614	607	598m	613	619	609	632	663
Sekcja A	jed. gosp.	4	4	4	6	5	6	7	6	6	6	6
Sekcja B	jed. gosp.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0
Sekcja C	jed. gosp.	50	53	58	59	60	61	65	67	72	71	82
Sekcja D	jed. gosp.	1	2	2	2	3	3	2	7	7	7	7
Sekcja E	jed. gosp.	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2
Sekcja F	jed. gosp.	56	63	61	72	78	78	80	82	79	88	108
Sekcja G	jed. gosp.	212	221	210	222	208	194m	191	185	187	186	182
Sekcja H	jed. gosp.	40	42	47	47	48	48	57	55	56	48	50
Sekcja I	jed. gosp.	13	15	15	18	16	15	15	16	14	14	15
Sekcja J	jed. gosp.	7	7	7	9	7	8	6	8	11	12	12
Sekcja K	jed. gosp.	18	16	13	12	13	12	12	11	10	10	11
Sekcja L	jed. gosp.	2	2	2	2	2	2	3	3	4	3	5
Sekcja M	jed. gosp.	21	28	27	24	23	21	26	28	26	32	35
Sekcja N	jed. gosp.	2	5	4	4	5	4	5	5	5	4	4
Sekcja O	jed. gosp.	14	14	14	14	15	15	15	15	15	14	14
Sekcja P	jed. gosp.	31	33	34	34	37	37	35	36	25	26	23
Sekcja Q	jed. gosp.	21	22	24	29	29	32	31	29	30	33	31
Sekcja R	jed. gosp.	14	14	14	13	12	14	14	14	11	12	14
Sekcja S i T	jed. gosp.	36	40	41	43	43	45	46	48	47	63	61
Sekcja U	jed. gosp.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

Oznaczenie sekcji PKD 2007:

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.
- Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie.
- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.
- Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych.
- Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.
- Sekcja F – Budownictwo.
- Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle.
- Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa.
- Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi.
- Sekcja J – Informacja i komunikacja.
- Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.
- Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości.
- Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.
- Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca.
- Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.
- Sekcja P – Edukacja.
- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.
- Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.
- Sekcja S – Pozostała działalność usługowa.
- Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.
- Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia można podzielić na dwa rodzaje:

- ✓ antropogeniczne – będące wynikiem działalności człowieka,
- ✓ naturalne – wynikające z uwarunkowań przyrodniczych.

Zagrożenia antropogeniczne

Zagrożenia dla flory i fauny

Przejawy zagrożeń i degradacji roślinności na terenie gminy są następujące:

- zrzuty ścieków do wód powierzchniowych, powodujące degradację zbiorników wodnych i cieków oraz ich eutrofizację,
- wyrobiska i zaśmiecenia,
- wypalanie łąk,
- nasadzenia gatunków obcych siedliskowo,
- presja rekreacyjna,
- pożary lasów.

Natomiast wśród zagrożeń dla świata zwierząt wyróżnić można następujące czynniki antropogeniczne:

- zrzuty ścieków do wód powierzchniowych, powodujące degradację zbiorników wodnych i cieków oraz ich eutrofizację,
- hałas komunikacyjny i wzmożony ruch drogowy, przecinający główne szlaki przemieszczania się zwierząt – szczególnie dużych ssaków,
- grodzenie nieruchomości przyległych do wód powierzchniowych, szczególnie wzdłuż linii brzegowych,
- kłusownictwo,
- zabudowa na obrzeżach lasów,
- rekreacja.

Zagrożenie pożarowe lasów uzależnione jest przede wszystkim od pory roku. Szczególnie duże występuje w okresie wczesnowiosennym przy małej wilgotności ściółki

oraz w czasie dłuższych okresów suszy. Poza tym zagrożenie dla obszarów leśnych stwarza bezpośrednie sąsiedztwo szlaków komunikacyjnych drogowych oraz penetracja terenów przez ludność. Zagrożenie rozprzestrzeniania się pożarów może spowodować straty w gospodarce leśno - uprawowej oraz zagrożenie dla ludności zamieszkałej w pobliżu. Negatywnie na stan fauny i flory mogą także wpływać procesy przestrzenne przemian krajobrazu, w tym najbardziej rozpowszechniony - fragmentacja siedlisk. Fragmentacja polega na rozpadzie zwanego dotychczas obszaru (siedlisk, ekosystemów lub typów użytkowania gruntu) na mniejsze części (fragmenty). W jej efekcie zwiększa się liczba płatów i długość granic krajobrazowych, zmniejsza natomiast zwartość krajobrazu. Fragmentacja jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych procesów transformacji, prowadzącym do zmniejszania bioróżnorodności oraz przyśpieszenia lokalnego zanikania roślin i zwierząt. Ze wzrostem fragmentacji ze względu na zanik siedlisk oraz bariery przestrzenne zmniejsza się także rozproszenie zwierząt i ich migracje, co przyczynia się do redukcji gatunków, powodując zmniejszenie bioróżnorodności gatunkowej wśród fauny.

Zagrożenia poważnymi awariami

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w Ustawie Prawo ochrony środowiska (tytuł IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałą w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych sytuacji, prowadząca do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23). Definicja ta jest zbieżna z Dyrektywą Seveso II (96/82/WE) oraz Konwencją z 1992 r. w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych.

➤ awarie elektrowni jądrowych, gwałtowne pożary obiektów przemysłowych, ataki terrorystyczne

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 u.p.o.ś., na:

- ✓ zakłady o zwiększonym ryzyku – zakłady, na których terenie znajdują się mniej niebezpieczne substancje lub ich ilość jest mniejsza;

✓ zakłady o dużym ryzyku.

Jak wynika z informacji udostępnionych przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie, według stanu na rok 2015 na terenie gminy Kańczuga nie występują zakłady zwiększonego oraz dużego ryzyka.

Zagrożenia związane z transportem

Poważne zagrożenie w powiecie przeworskim oraz dla Miasta i Gminy Kańczuga stanowić może również transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym. Obecność na terenie gminy ważnych szlaków komunikacyjnych stanowi nie tylko potencjał rozwojowy Gminy, ale także zwiększa możliwość wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych.

Przez teren gminy Kańczuga przebiegają drogi wojewódzkie m.in. droga wojewódzka nr 835, 881. Należy pamiętać także o tym, iż paliwa płynne przewożone są praktycznie po wszystkich drogach, gdzie występują stacje paliw płynnych.

Biorąc to pod uwagę, za potencjalne źródło awarii można zatem uznać również ciągi komunikacyjne oraz stacje paliw jako miejsca wypadków drogowych i zagrożeń produktami ropopochodnymi dla gleb i wód.

Zagrożenie pożarowe i wybuchowe stanowią zbiorniki paliw płynnych znajdujące się na stacjach paliw. Skutkami zagrożenia pożarowego ze strony awarii na tego typu obiektach to zagrożenie życia i zdrowia, straty w gospodarce. W przypadku wystąpienia pożarów i wybuchów zbiorników niezbędna będzie ewakuacja zamieszkałej w pobliżu ludności oraz nastąpią utrudnienia w ruchu kołowym. Ryzyko wystąpienia tego typu zagrożenia określa się jako prawdopodobne.

Zagrożenia inne

Wśród innych zagrożeń, które mogą wystąpić na terenie gminy, można wyróżnić: zagrożenia radiacyjne (skażenia promieniotwórcze), chemiczne (zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi i innymi substancjami chemicznymi), biologiczne: epidemie, epizootie (plagi zwierzęce), epifitozy (choroby populacji roślinnej), awarie urządzeń infrastruktury technicznej (energetyczne, wodociągowe), terrorystyczne (z wykorzystaniem broni, bomb, materiałów wybuchowych, środków chemicznych oraz biologicznych).

Zapobieganie zagrożeniom w sferze gospodarki przestrzennej możliwe jest w zakresie:

- planowania nowych lokalizacji zakładów mogących stwarzać zagrożenia, na terenach o podobnej funkcji, co oznacza utworzenie stref funkcjonalnych, a tym samym pozwala na oddzielenie obszarów przemysłowych od terenów wymagających ochrony – terenów mieszkaniowych;
- stworzenia możliwości komunikacji bezkolizyjnej na trasach transportu TŚP;
- stosowania przepisów odrębnych (np. ochrony przeciwpożarowej) w planach zagospodarowania przestrzennego.

Zagrożenia naturalne

Na obszarze gminy występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO), na terenie gminy Kańczuga występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych. Ponadto na terenie gminy losowo występują gwałtowne opady, wichury, śnieżyce, które mogą stanowić zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia. Zagrożenie klęskami żywiołowymi jest w gminie Kańczuga podobne jak dla innych gmin tego regionu.

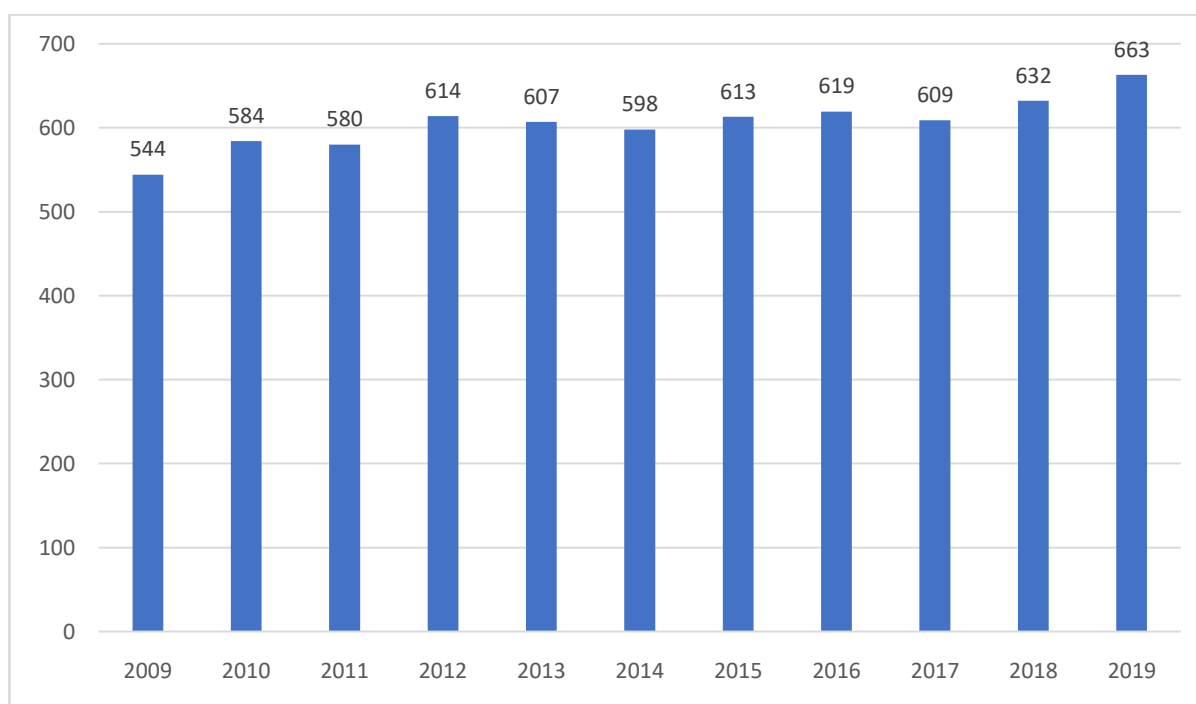
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

9.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

9.1.1. Analiza ekonomiczna

Rozwój przestrzenny gminy opiera się w dużej mierze na uwarunkowaniach ekonomicznych. Wiodącą funkcją gminy Kańczuga jest rolnictwo. Dominacja tej funkcji wynika z uwarunkowań przyrodniczych, glebowych, z istniejącej tradycji gospodarki rolnej i potencjału gospodarstw rolnych. Funkcje uzupełniające na terenie gminy to mieszkalnictwo i usługi.

Wykres 14. Podmioty gospodarki narodowej ogółem zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2009 – 2019 w MiG Kańczuga.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 2009 – 2019 r.

Analiza zmieniającej się liczby podmiotów gospodarczych w latach 2009 - 2019 wskazuje, że ich liczba wykazywała różne tendencje. Jednak od 2017 roku liczba podmiotów stale wzrasta i finalnie w 2019 roku było o 119 podmiotów więcej w porównaniu z rokiem 2009. Z wyznaczonej na powyższym wykresie linii trendu można przypuszczać, że w

przyszłości liczba podmiotów gospodarki narodowej będzie wzrastać i tym samym można spodziewać się wzrastającej liczby obiektów usługowych.

Rozwój lokalny - finansowanie

W procesie strategicznego zarządzania, finanse odgrywają podstawową rolę. Możliwości finansowe gminy w ścisłym powiązaniu z jakością zarządzania stanowią podstawę do wyznaczenia strategicznych celów jej rozwoju, rozumianego jako proces kształtowania zmian w kierunku jak najbardziej pożądanym, akceptowanym społecznie i ekonomicznie, zgodnie z wymogami racjonalnego gospodarowania przestrzenią.

Między rozwojem lokalnym, a finansami gminy występują wzajemne powiązania i uwarunkowania. Gmina, bowiem ponosi najpierw wydatki, w określonych działach, aby mógł dokonać się rozwój społeczno-gospodarczy. Na poniższych wykresach przedstawiono jak kształtowały się wydatki budżetu Miasta i Gminy Kańczuga w latach 2014 - 2019.

Tabela 34. Wydatki budżetu MiG Kańczuga wg działów w zł.

Dział	Suma
Ogółem	271 969 603,74
Dział 758 - Różne rozliczenia	107 354 205,94
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	62 295 281,76
Dział 855 - Rodzina	45 763 694,35
Dział 852 - Pomoc społeczna	28 381 636,88
Dział 801 - Oświata i wychowanie	8 753 044,79
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8 355 413,83
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	3 064 117,65
Dział 600 - Transport i łączność	2 552 176,04
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	1 838 578,69
Dział 750 - Administracja publiczna	985 358,18
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	872 929,03
Dział 926 - Kultura fizyczna	484 127,39
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	402 693,18
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	388 932,30
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	252 025,10
Dział 710 - Działalność usługowa	81 303,98
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	70 000,00
Dział 720 - Informatyka	64 906,87
Dział 020 - Leśnictwo	4 992,15
Dział 851 - Ochrona zdrowia	2 685,63

Dział 752 - Obrona narodowa	1 500,00
Dział 050 - Rybolówstwo i rybactwo	0
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0
Dział 500 - Handel	0
Dział 550 - Hotele i restauracje	0
Dział 630 - Turystyka	0
Dział 730 - Nauka	0
Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	0
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w ostatnich sześciu latach miały różne tendencje i wynosiły w 2019 roku – 4 686,05 zł.

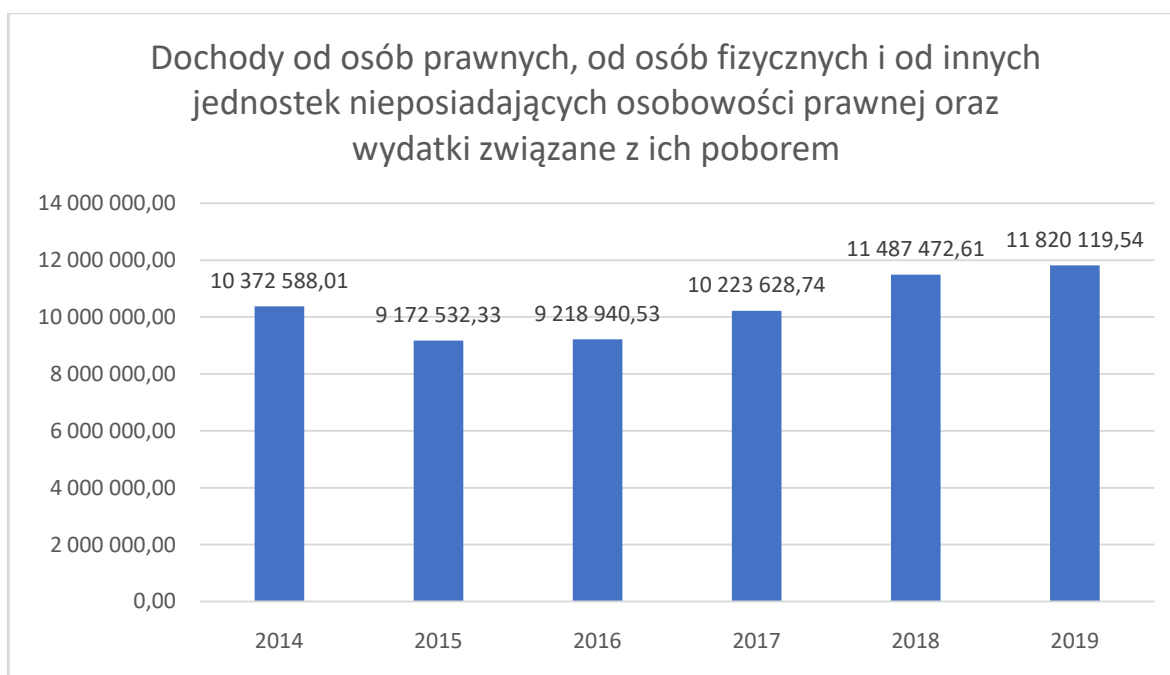
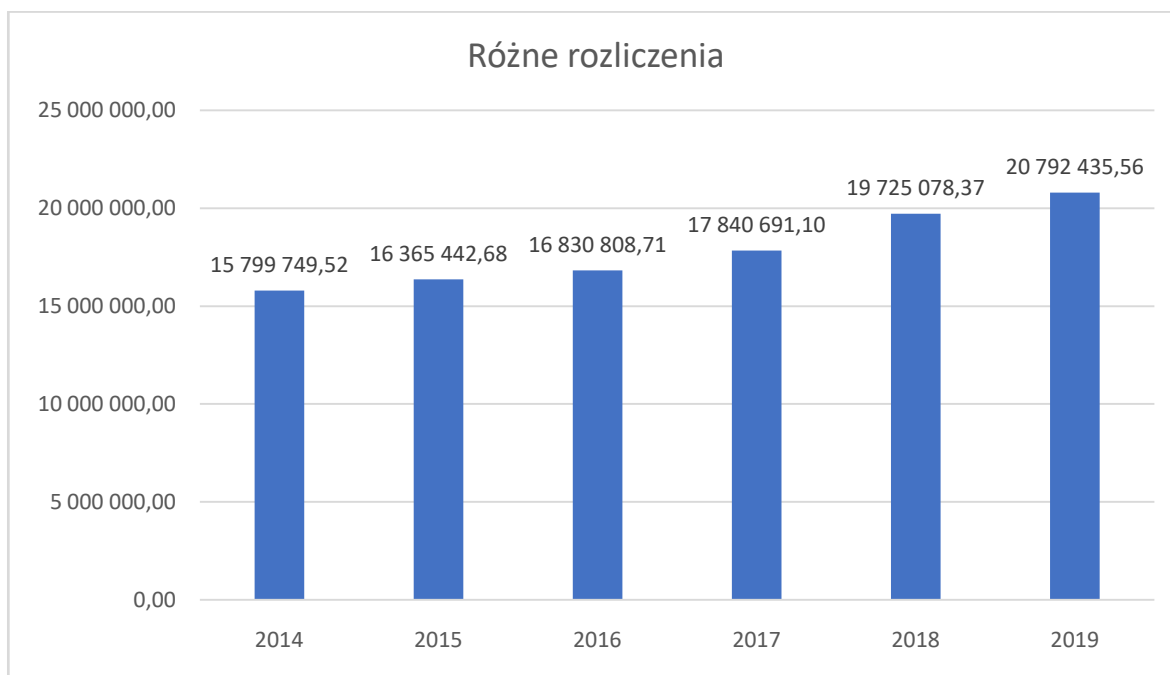
W strukturze wydatków budżetowych Miasta i Gminy Kańczuga można zauważyć następujące relacje i proporcje:

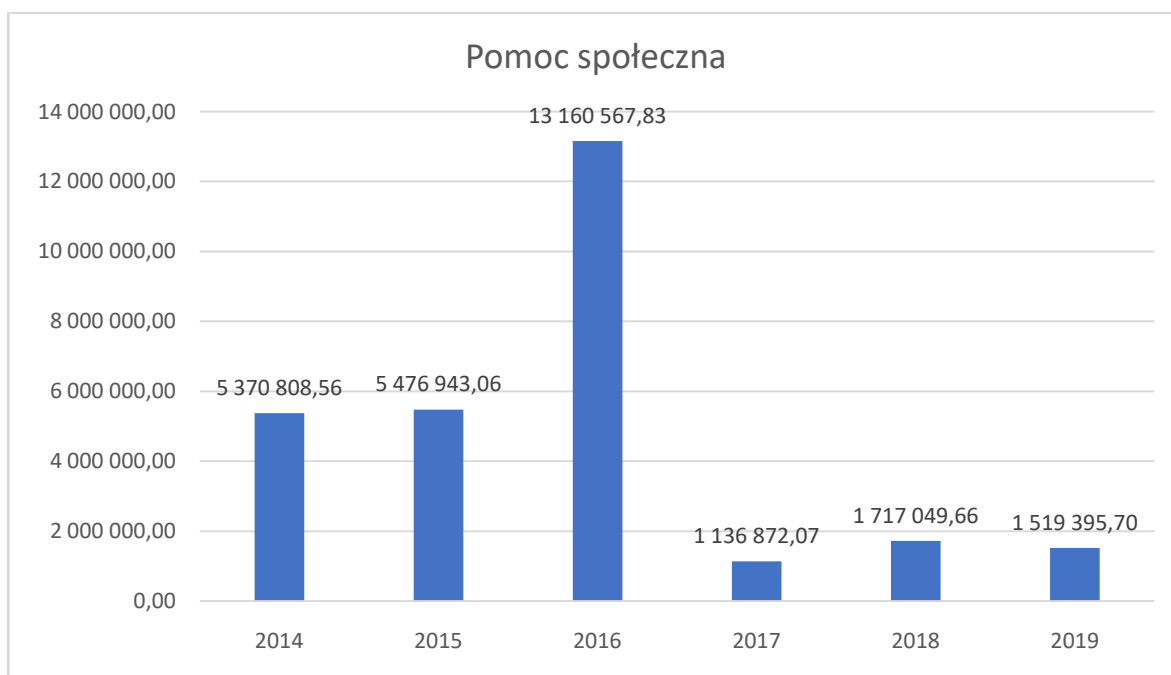
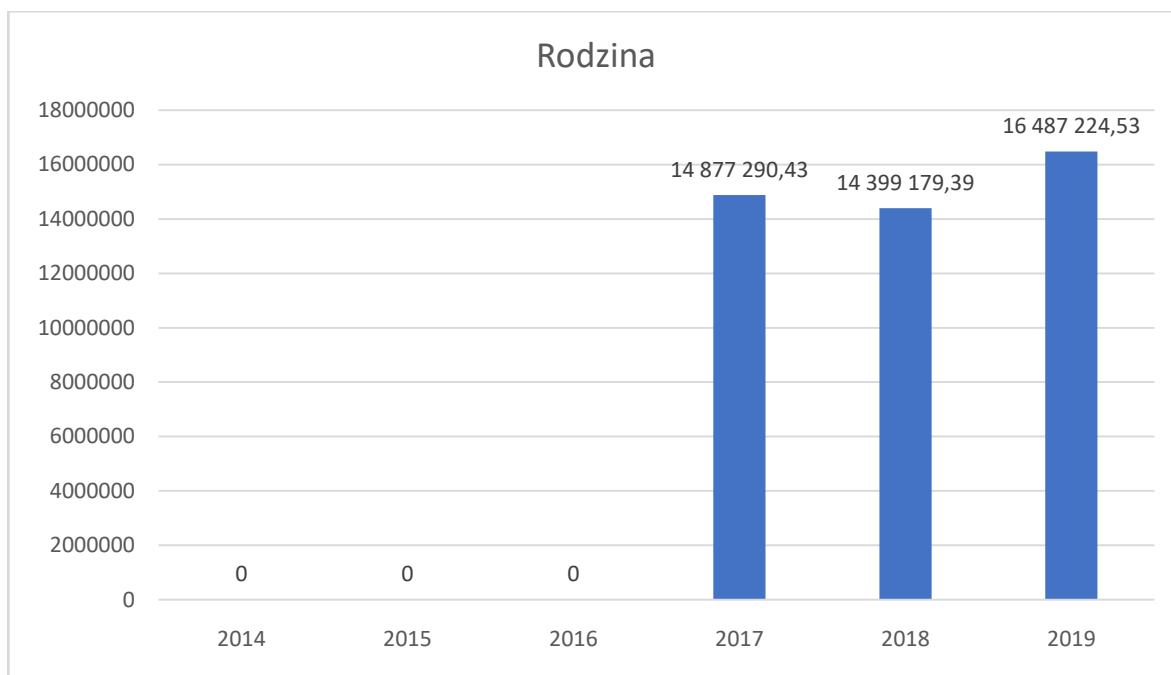
- w analizowanym okresie (2014-2019) łączna suma wydatków budżetowych wyniosła 271 969 603,74 zł;
- w 2014-2019 roku największy udział wydatków odnotowano na różne rozliczenia, co stanowi 39,5 % wszystkich wydatków w analizowanym okresie;
- w latach 2014-2019 na drugim miejscu pod względem wydatków znajdują się dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem;
- najniższą wartość niezerową wydatków odnotowanych w latach 2014-2019 zarejestrowano w dziale obrony narodowej;
- znaczny udział w wydatkach gminy miały wydatki związane z funkcjonowaniem działu rodziny;
- wydatki budżetowe o wartości zerowej odnotowano w 14 działach.

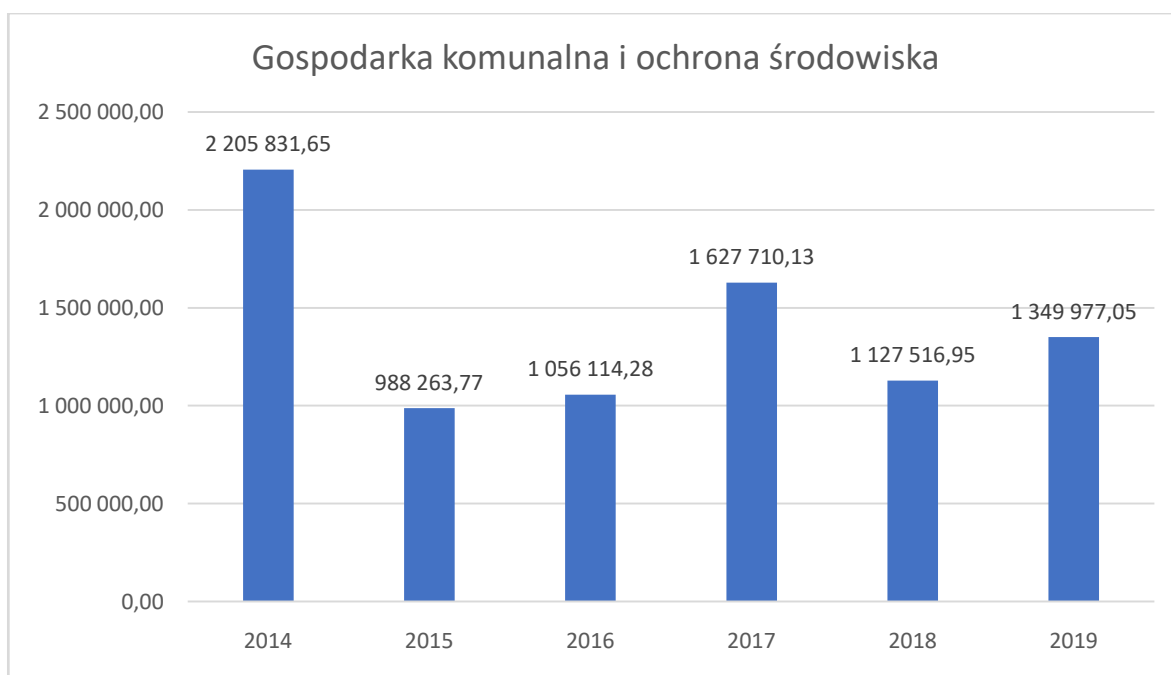
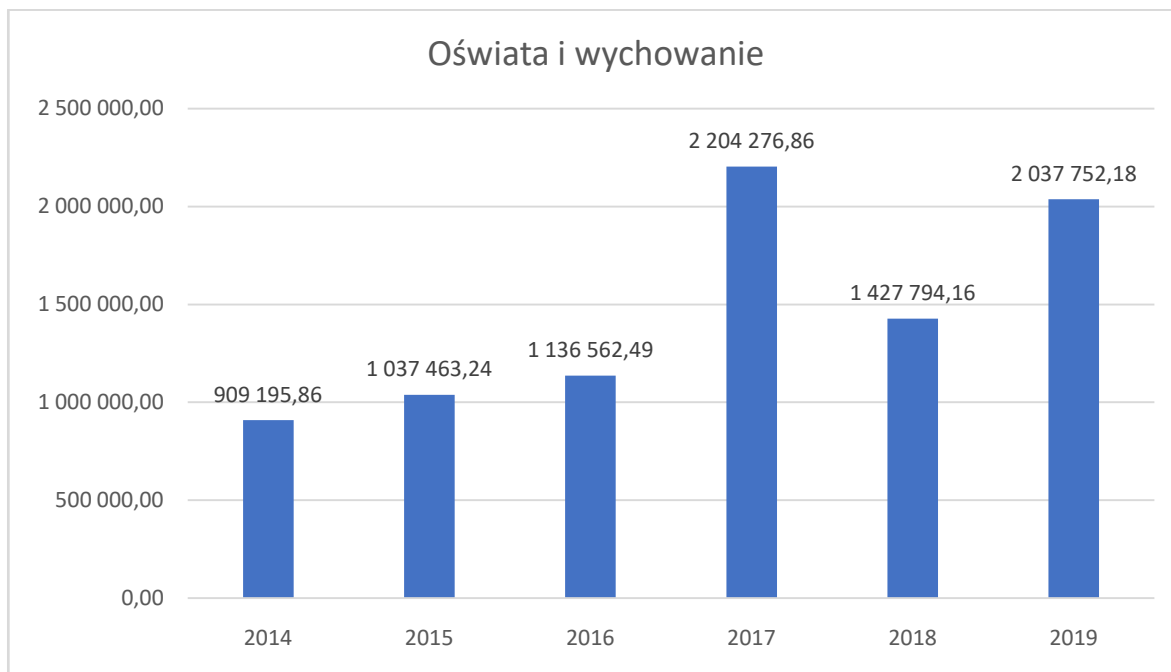
Ponadto z przeprowadzonej analizy wydatków budżetu gminy można wywnioskować, że gmina rozwija się również w zakresie: pomocy społecznej, oświaty i wychowania oraz

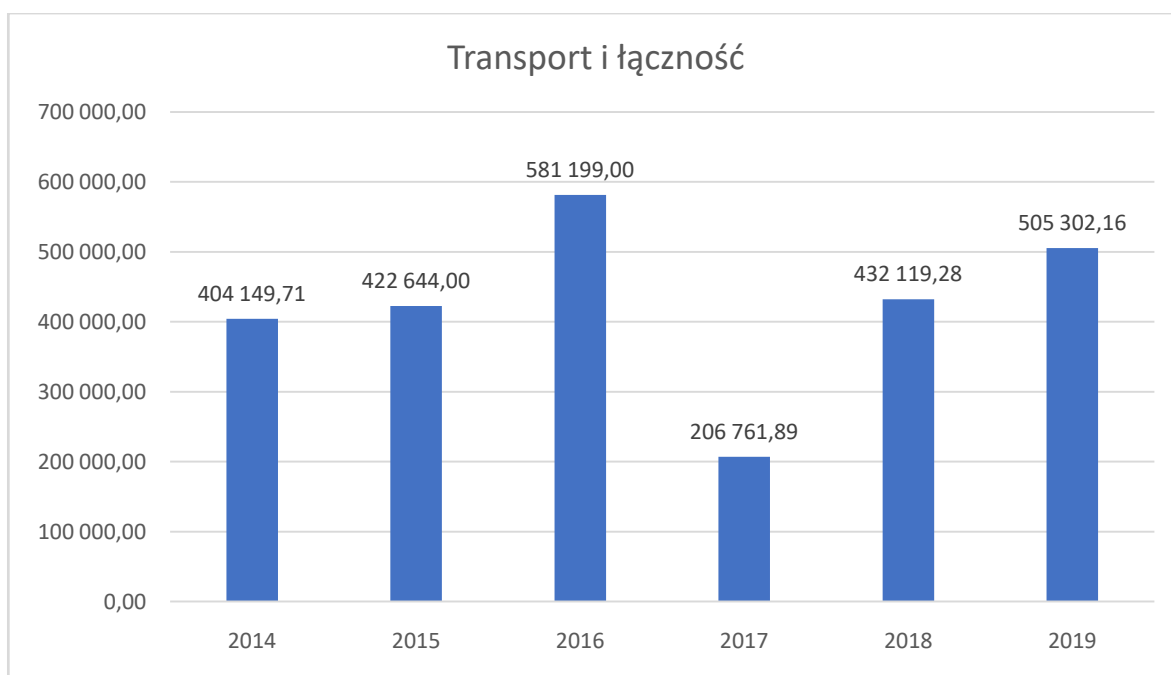
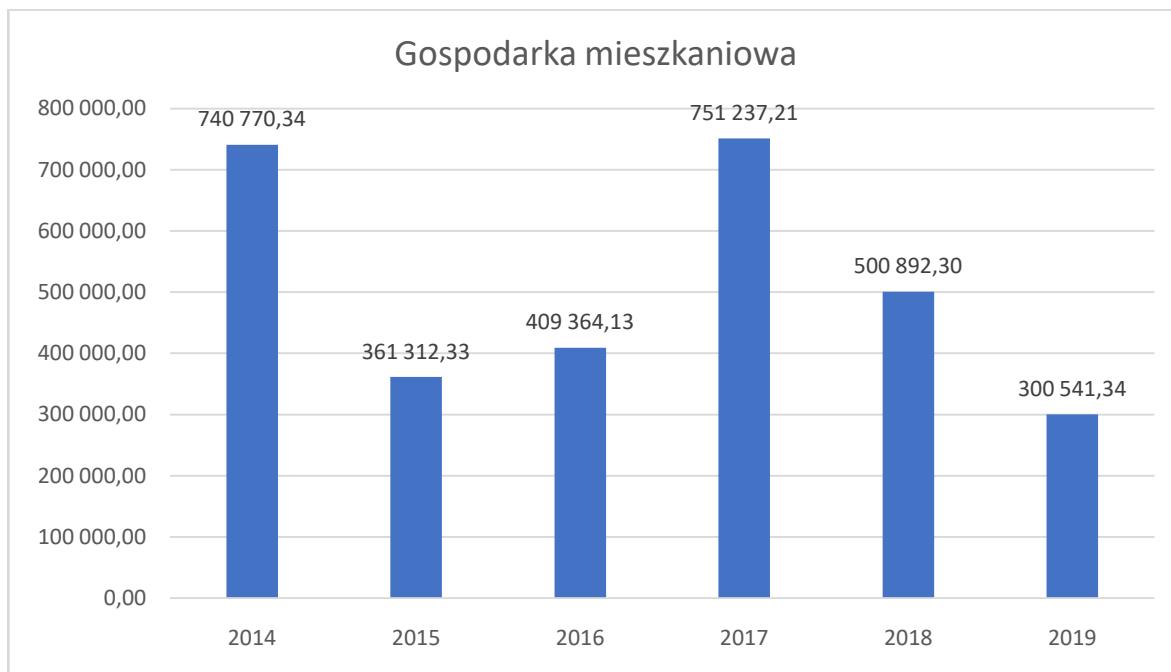
gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, ponieważ przeznaczają się na nie znaczną część budżetu. Coraz więcej nakładów kierowane jest na gospodarkę mieszkaniową, transport i łączność oraz rolnictwo i łowiectwo.

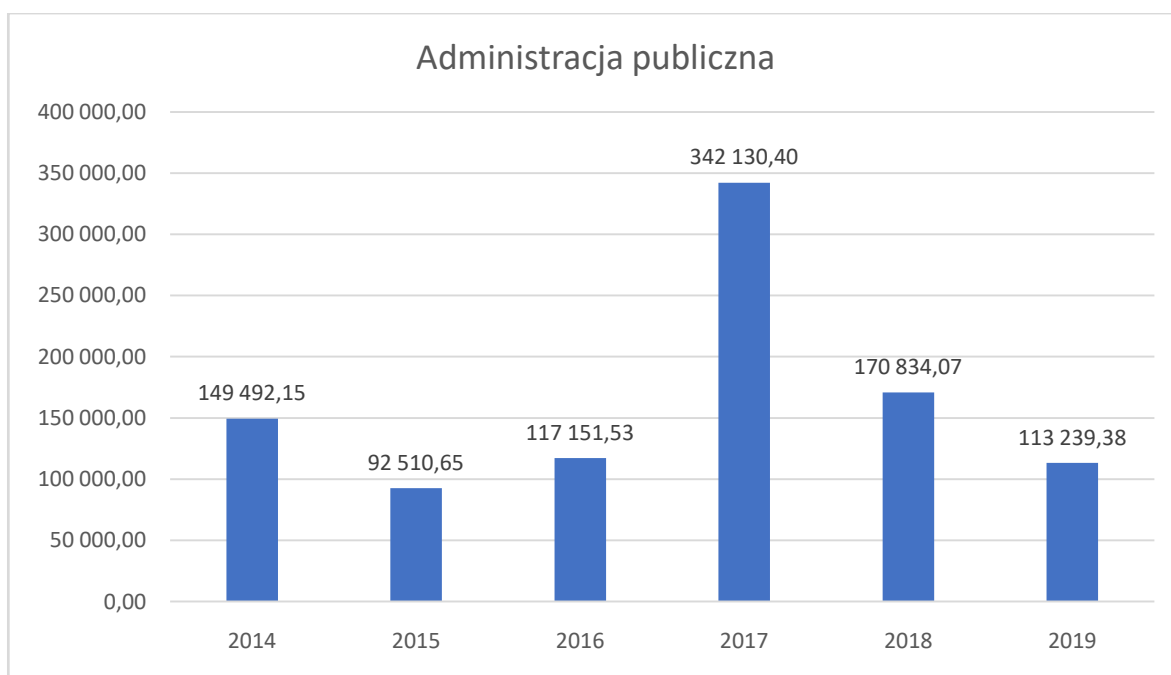
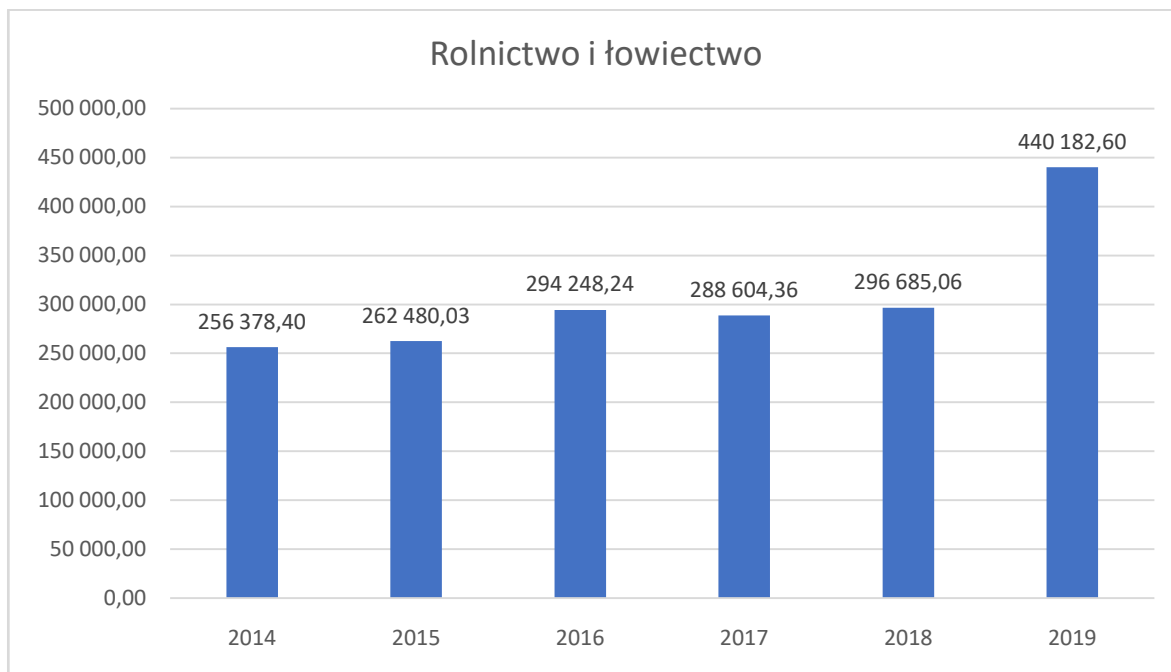
Wykres 15. Wydatki budżetu MiG Kańczuga wg działów w zł.

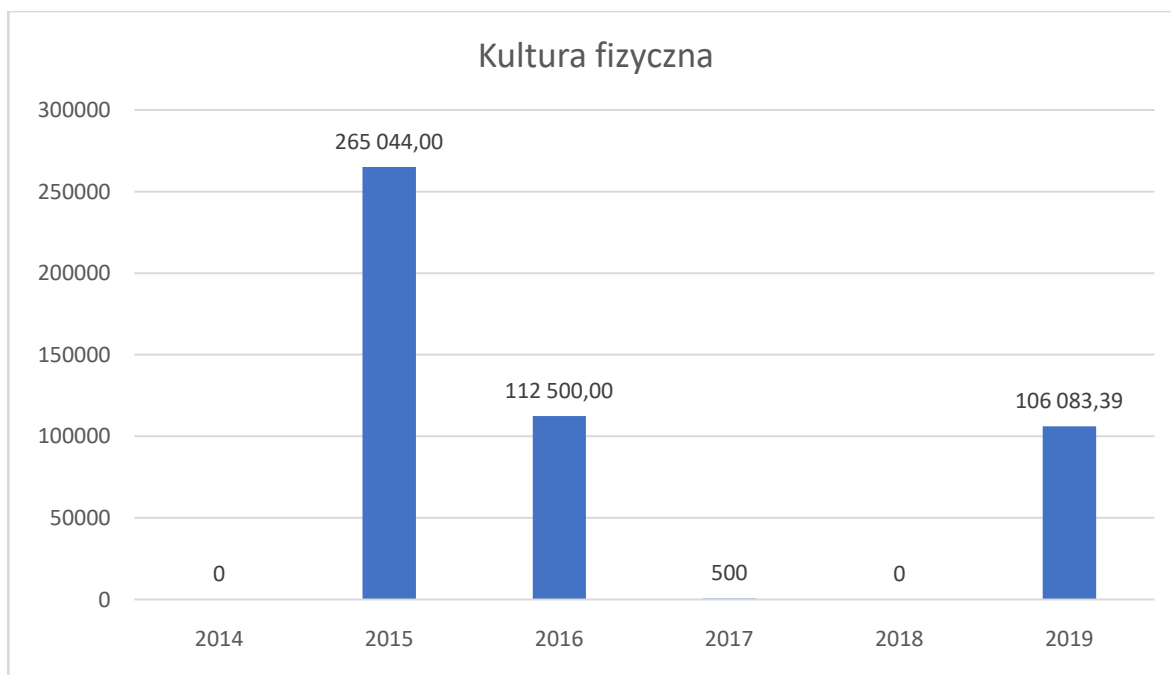
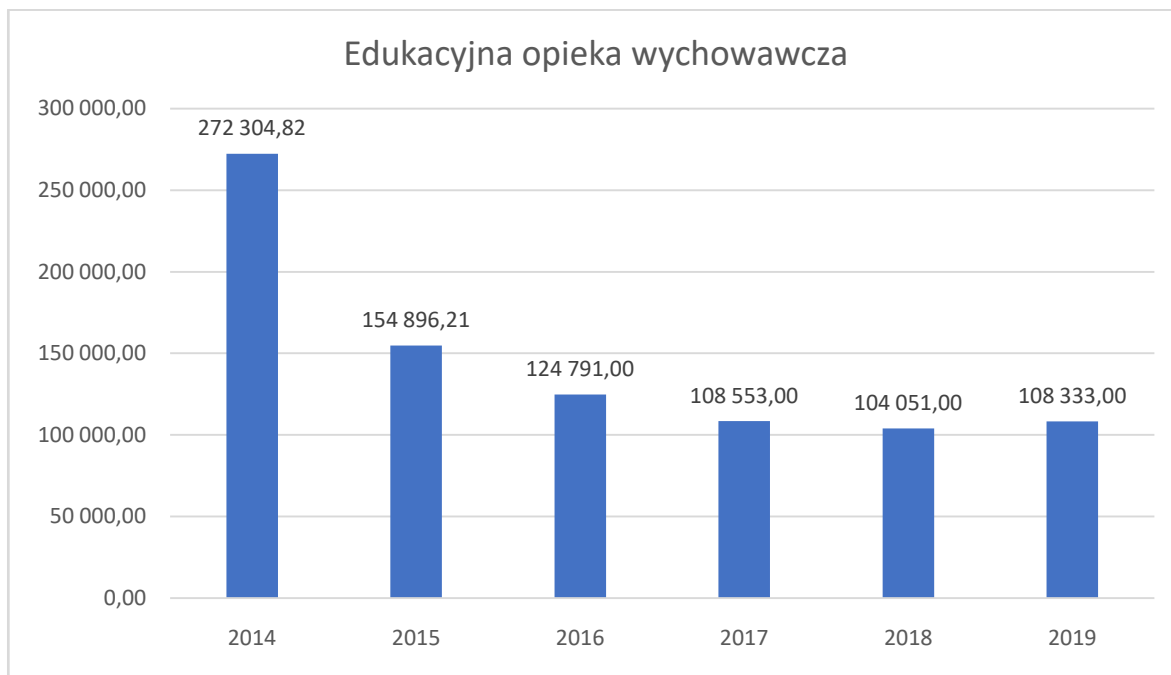

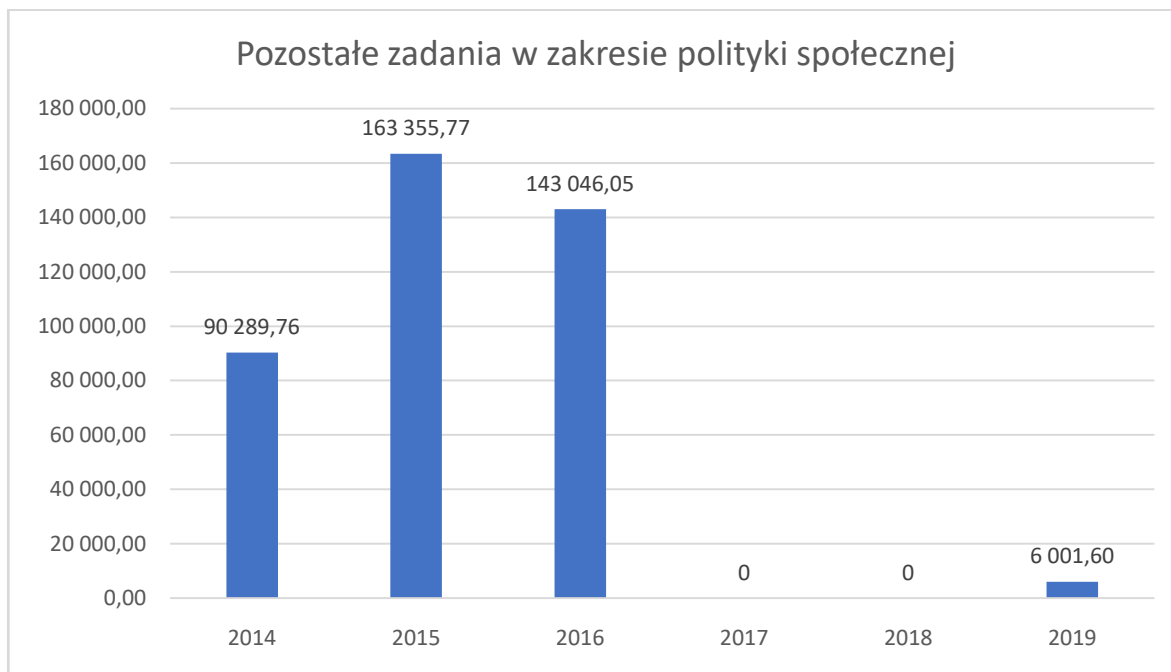

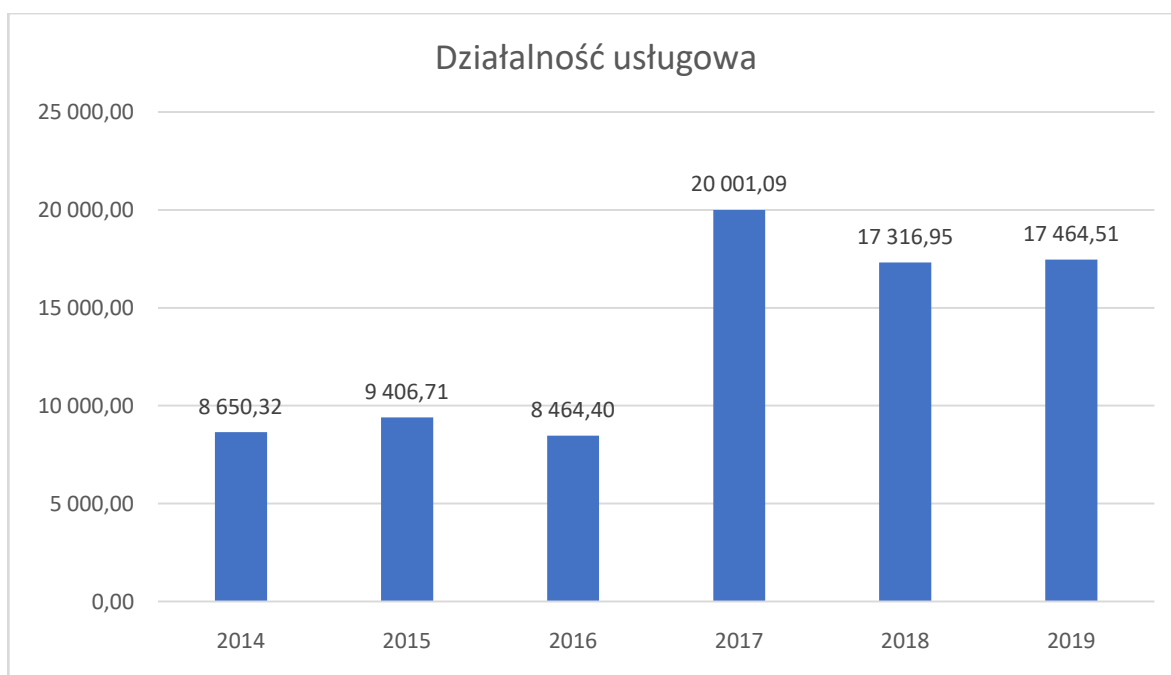
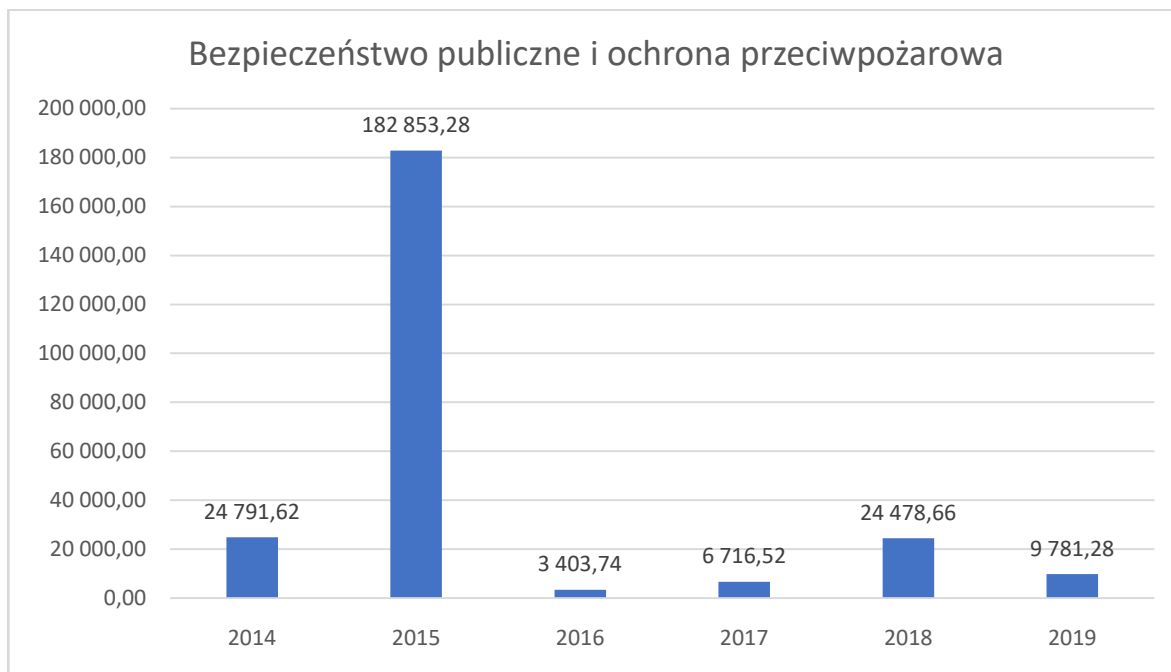

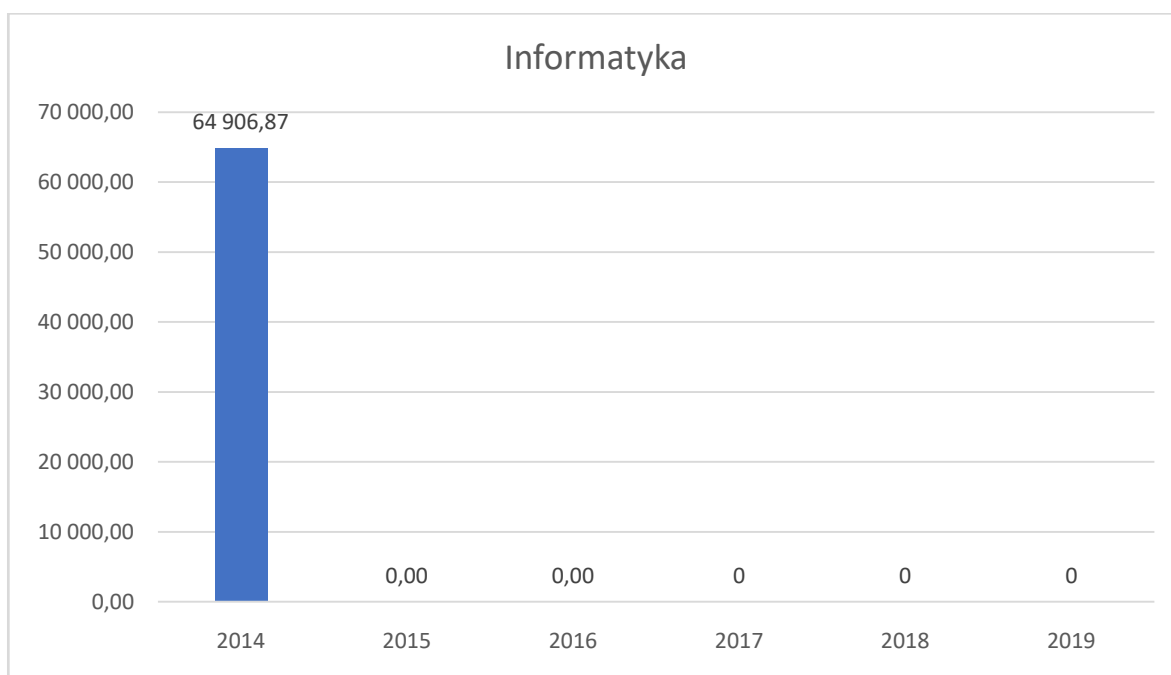
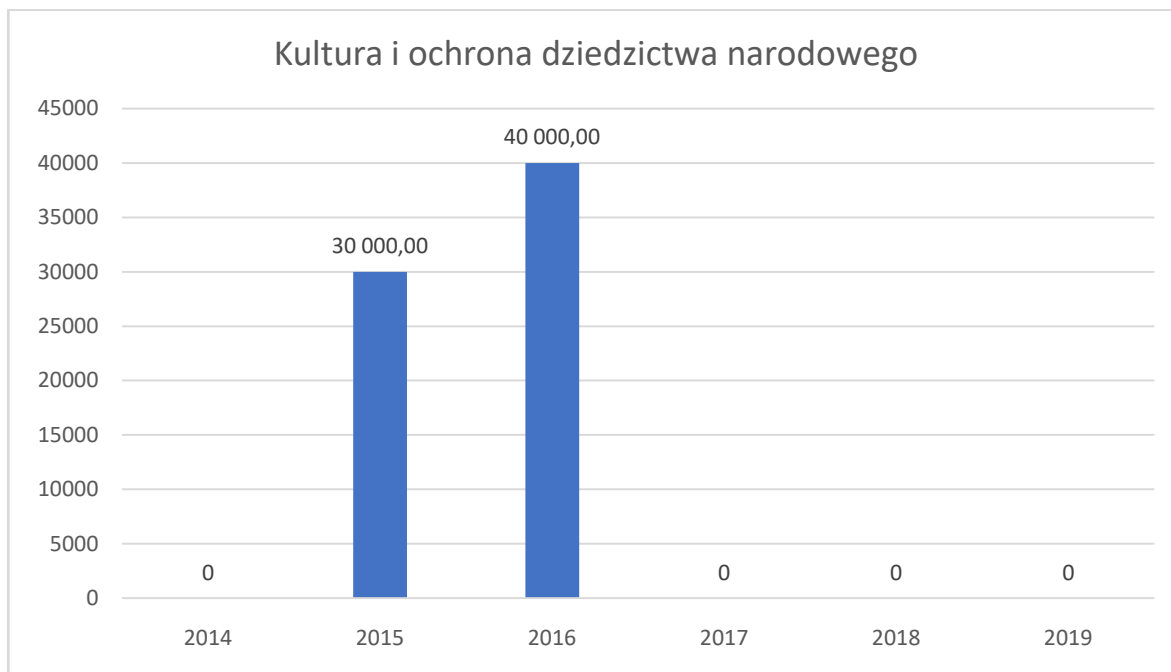

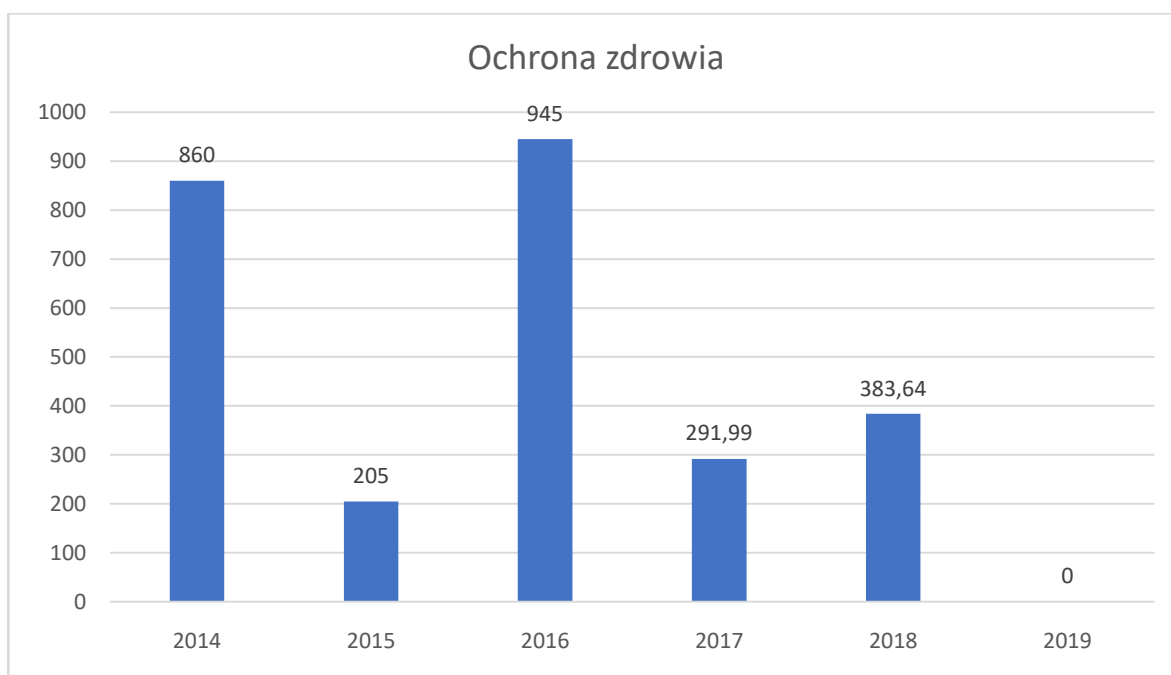
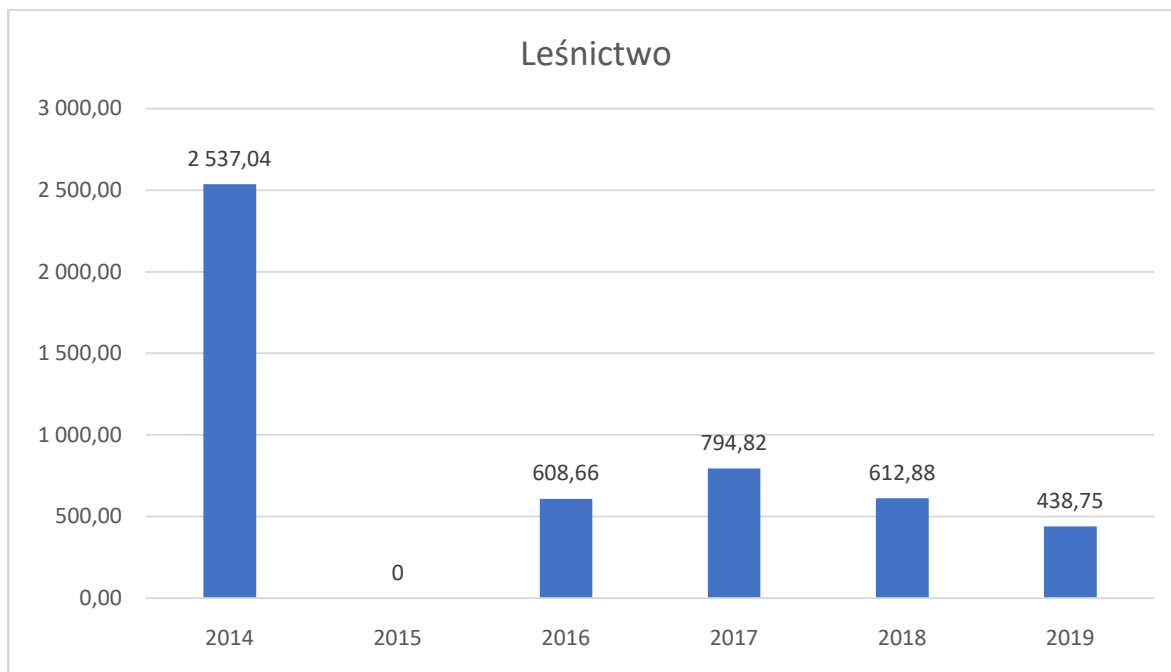

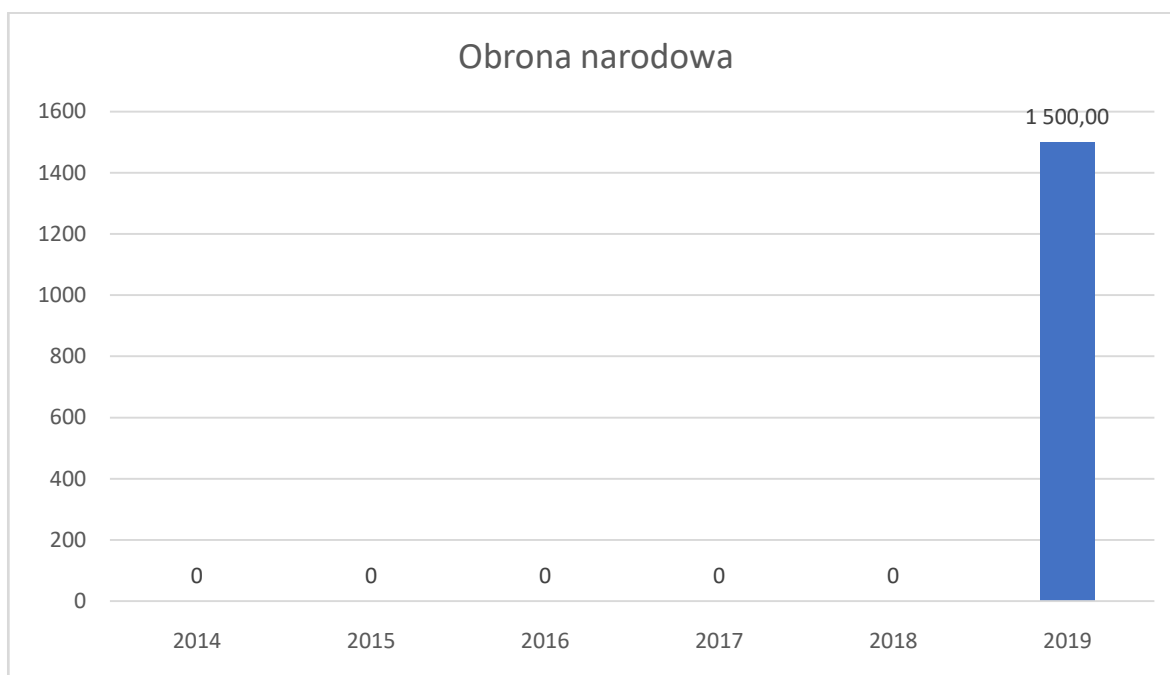

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Gospodarowanie przestrzenią

Szczególnie istotną rolę w rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga odgrywa polityka przestrzenna. Na szczeblu gminnym instrumentem, dzięki któremu możliwe jest efektywne wykorzystanie przestrzeni powinny być plany miejscowe. Miasto i Gmina Kańczuga w części pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (aktualnie obowiązuje 16 planów miejscowych). Ze względu na to, że Miasto i Gmina Kańczuga tylko w części pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w Mieście i Gminie Kańczuga wydaje się również decyzje o warunkach zabudowy oraz o ustaleniu lokalizacji celu publicznego.

Wydawanie dużej liczby decyzji o warunkach zabudowy nie jest korzystnym zjawiskiem w planowaniu spójnego i zorganizowanego rozwoju przestrzennego. Taką sytuację należy określić, jako szczególnie niekorzystną, zapewniającą niski stopień realizacji polityki przestrzennej określonej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jednak w Mieście i Gminie Kańczuga nie wydaje się dużej liczby w/w decyzji w skali roku.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – wspieranie rozwoju lokalnych firm, – korzystanie ze środków unijnych, – stosunkowo niska liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy oraz o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, – wzrastająca liczba uchwalanych planów miejscowych, – od 2017 roku stale wzrastająca liczba podmiotów gospodarki narodowej, – wzrastające inwestowanie budżetu gminy w oświatę i wychowanie. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozdrobnienie gospodarstw rolnych, – stosunkowo niskie wydatki budżetu gminy w ostatnich latach na ochronę zdrowia, – gmina jest tylko w części pokryta miejscowymi planami.

9.1.2. Analiza środowiskowa

Środowisko przyrodnicze Miasta i Gminy Kańczuga ma duży wpływ na jej rozwój i zagospodarowanie przestrzenne. Do pozytywnych elementów uwarunkowań środowiskowych można zaliczyć możliwość wykorzystania naturalnych zasobów gminy dla rozwoju turystyki.

Ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w związku z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony przyrody jest niezależne od posiadania tytułu prawnego do nieruchomości, i podobnie jak inne ograniczenia, dotyczy także najsilniejszego prawa do nieruchomości jakim jest własność. Należy w tym miejscu podkreślić, iż ograniczenia związane z ochroną środowiska potrafią w bardzo dotkliwy sposób ograniczyć korzystanie z nieruchomości, a w niektórych sytuacjach praktycznie uniemożliwić korzystanie z niej.

Analizując elementy środowiska przyrodniczego Miasta i Gminy Kańczuga określić można ich przydatność dla różnych rodzajów użytkowania. Decydujący wpływ na wyznaczenie terenów korzystnych i niekorzystnych dla zainwestowania mają: rodzaj gruntów, ukształtowanie terenu, położenie zwierciadła wód gruntowych, klimat, ewentualnie zagrożenie procesami geodynamicznymi.

Miasta i Gminy Kańczuga posiada dosyć urozmaiconą rzeźbę terenu, jednak, obszar analizy w części charakteryzuje się korzystnymi warunkami gruntowymi do posadowienia budynków.

Obszary o ograniczonym sposobie użytkowania na terenie Miasta i Gminy Kańczuga:

- strefy ochronne cmentarzy (50 m),
- strefy ochronne cmentarzy (150 m),
- Obszar Natura 2000 specjalny obszar ochrony siedlisk Nad Husowem PLH180025,
- wody powierzchniowe,
- strefy ochrony wzdłuż dróg, linii energetycznych, gazociągów i sieci wodno-kanalizacyjnych,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- obszary występowania osuwisk oraz tereny zagrożone ruchami masowymi,
- tereny lasów,
- tereny górnicze, obszary górnicze oraz złoża kopalin,
- strefy ochronne od odwiertów oraz pozostałych obiektów kopalnianych,
- obszary położone w powierzchniach ograniczających zabudowę wokół lotniczych urządzeń naziemnych – radaru meteorologicznego o numerze MET/N/B/4084/0/2009,

Obszary wyłączone z zabudowy na terenie Miasta i Gminy Kańczuga:

- Rezerwat przyrody – Husówka,
- obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

Na potrzeby rozwoju osadnictwa obok zakazów i ograniczeń zabudowy wskazano również tereny predysponowane w pierwszej kolejności do zajmowania pod inwestycje, należą do nich:

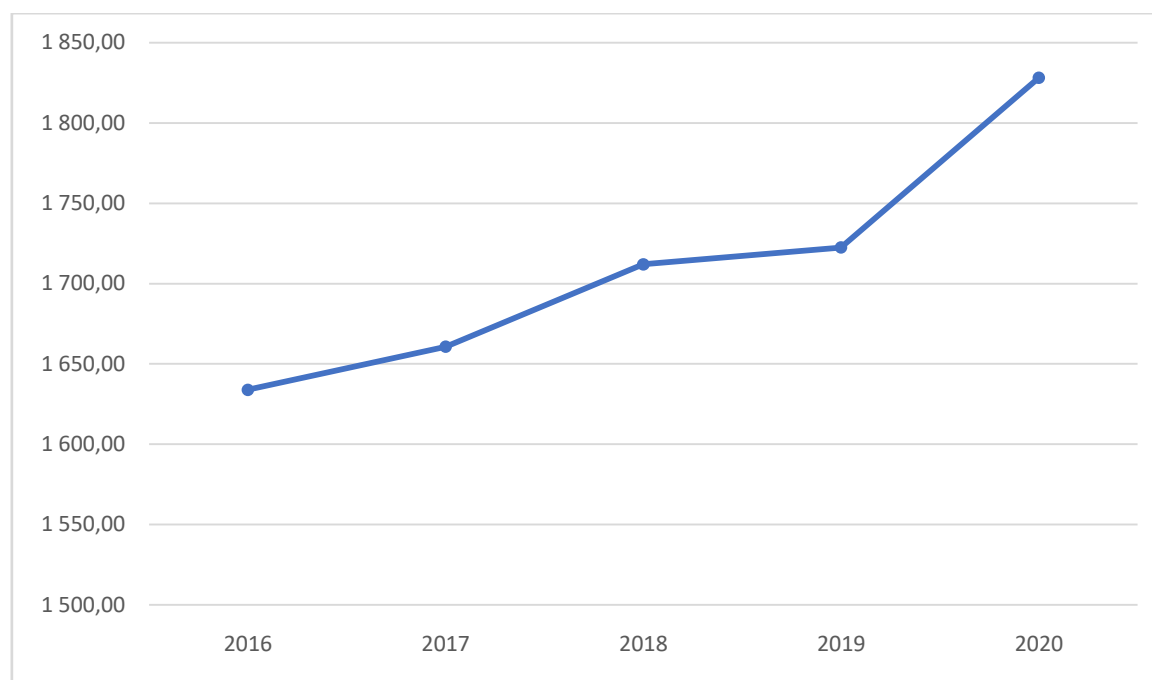
- tereny zabudowane (dogęszczenie zabudowy),
- tereny w sąsiedztwie istniejącej zabudowy (przeciwdziałanie rozpraszaniu się zabudowy),
- tereny posiadające uzbrojenie techniczne oraz dostęp z dróg publicznych (zminimalizowanie kosztów uzbrojenia terenu),
- tereny nieużytków lub gleb o niskiej klasie bonitacyjnej.

Grunty rolne i leśne

Ze względu na duży udział gruntów rolnych w Mieście i Gminie Kańczuga (77% powierzchni całej gminy), wykształcił się jej typowo rolniczy charakter. Pomimo tego grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 17,4% gminy. Pozostałe grunty zajmują jedynie 5,6% całkowitej powierzchni gminy. Powierzchnia ogólna lasów na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w ostatnich latach wzrosła. Według danych z GUS powierzchnia lasów ogółem w 2016 roku wynosiła 1 633,80 ha, w roku 2017–1 660,61ha, w roku 2018–1 711,88 ha, a w roku 2019–1 722,38 ha.

Wg danych z Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga powierzchnia gruntów leśnych (stan na 1 stycznia 2020 r.) wynosi 1828 ha, a lesistość gminy wynosi 17,4%.

Wykres 16. Lesistość MiG Kańczuga w latach 2016, 2017, 2018, 2019 oraz 2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz danych z Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga.

Z powyższego wykresu wynika, że lesistość w Mieście i Gminie Kańczuga w roku 2016 kształtowała się na poziomie 15,6% natomiast w latach 2016– 2020 wzrosła o około 1,8%.

Pożary oraz zmiany klimatyczne i zanieczyszczenia są źródłem kurczenia się powierzchni lasów. Fragmentaryzacja lasów prowadzi do: zmniejszenia bioróżnorodności, zakłóceń stosunków wodnych, wzmożenia erozji gleby.

Ochrona gruntów leśnych powinna opierać się na: ograniczeniu przeznaczania ich na cele nieleśne; zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi; przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej; poprawianiu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych w skutek działalności nieleśnej; poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności; ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

W Polsce lasy są chronione i nie można w nich niczego budować, oprócz budynków, budowli i urządzeń wymienionych w przepisach odrębnych. Zgodnie z Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1326 ze zm.) „w lasach ochronnych mogą być wznoszone budynki i budowle służące gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz urządzenia służące turystyce”.

Zgodnie z ww. Ustawą przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa - wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa lub upoważnionej przez niego osoby. Zgoda na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne następuje tylko w procedurze sporządzania planu miejscowego.

Ochrona gruntów rolnych realizowana jest na dwóch poziomach. Pierwszy poziom odbywa się z zastosowaniem procedury planistycznej, czyli przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne poprzez uchwalenie (lub zmianę) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Drugi poziom stanowi wydanie decyzji zezwalającej na wyłączenie gruntu rolnego z produkcji rolniczej.

Według ustawodawcy, na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczyć przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku - inne grunty o najniższej przydatności rolniczej. Przepis ten wskazuje ogólne przesłanki, jakimi powinien kierować się organ administracji publicznej, przeznaczając określone grunty na cele nierolnicze i nieleśne. Stanowi on swoiste wytyczne dotyczące ochrony gruntów rolnych i leśnych, w tym odnośnie do ograniczania skutków ujemnego oddziaływania na grunty.

Przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych klasy I – III – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. W związku z wejściem nowelizacji Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I – III nie wymagają uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, wówczas gdy spełnią łącznie poniższe warunki:

- co najmniej połowa powierzchni każdej zwartej części gruntu zawiera się w obszarze zwartej zabudowy;
- położone są w odległości nie większej niż 50 m od granicy najbliższej działki budowlanej;
- położone są w odległości nie większej niż 50 metrów od drogi publicznej;
- ich powierzchnia nie przekracza 0,5 ha, bez względu na to, czy stanowią jedną całość, czy stanowią kilka odrębnych części.

Wprowadzona nowelizacja Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 2015 roku zmniejsza ochronę gruntów rolnych najbardziej wartościowych rolniczo, ale w praktyce łączne spełnienie ww. warunków jest trudne do zrealizowania, a warunki zostały tak skonstruowane, aby uzupełniać istniejącą już zabudowę.

Przytaczana Ustawa ma na celu ograniczenie do minimum działalności człowieka na terenach leśnych i rolnych wysokich klas bonitacyjnych i tym samym wprowadza duże ograniczenia w ich zabudowie.

Formy ochrony przyrody

Przyroda ze swej istoty stanowi element przestrzeni, stąd też racjonalne korzystanie z zasobów i walorów danego terenu musi uwzględniać potrzeby ochrony przyrody. Ochronie przyrody służą przede wszystkim formy ochrony przyrody, ustanowione w trybie i na zasadach ustawy o ochronie przyrody.

Na obszarze gminy Kańczuga występują następujące obszary chronione, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 ze zm., z 2022 r. poz. 84):

- Obszar Natura 2000 specjalny obszar ochrony siedlisk Nad Husowem PLH180025,
- Rezerwat przyrody - Husówka,
- pomniki przyrody.

9.1.3. Analiza społeczna

Pracujący

W 2019 roku liczba pracujących osób w gminie wynosiła 1 598 i było to o 46 osób więcej w porównaniu z rokiem 2014.

W analizowanym okresie (2014-2019) liczba zatrudnionych kobiet w województwie podkarpackim stale wzrastała. Z kolei różne tendencje liczby zatrudnionych kobiet odnotowano w powiecie przeworskim oraz Mieście i Gminie Kańczuga. W roku 2019 odnotowano 5847 pracujących kobiet w powiecie przeworskim, 223 904 kobiet w województwie podkarpackim oraz 672 kobiet w Mieście i Gminie Kańczuga. Finalnie w 2019 roku nastąpił wzrost pracujących kobiet w Mieście i Gminie Kańczuga o 62 osoby w porównaniu z rokiem 2014.

Liczba zatrudnionych mężczyzn w okresie 2014-2019 w Mieście i Gminie Kańczuga, w powiecie przeworskim oraz w województwie podkarpackim wykazuje różne tendencje. W analizowanym okresie (2014-2019) w Mieście i Gminie Kańczuga liczba pracujących mężczyzn od 2014 do 2015 roku spadła, w roku 2016 i 2017 nastąpił wzrost, w roku 2018 nastąpił spadek i znów wzrost w 2019 roku. Finalnie w 2019 roku nastąpił spadek pracujących mężczyzn w gminie o 16 osób w porównaniu z rokiem 2014.

Biorąc pod uwagę jednak, że w ostatnich latach w powiecie przeworskim nastąpił wzrost pracujących mężczyzn i kobiet, w kolejnych latach można przypuszczać, że nastąpi dalszy wzrost liczby pracujących mieszkańców w gminie, zarówno kobiet jak i mężczyzn.

Tabela 35. Liczba pracujących mieszkańców MiG Kańczuga w podziale na płeć na tle powiatu przeworskiego i województwa podkarpackiego w latach 2014 - 2019.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba pracujących ogółem						
Miasto i Gmina Kańczuga	1 552	1 541	1 594	1 585	1 597	1 598
Powiat przeworski	11 143	10 659	11 118	11 283	11 547	11 860
Województwo podkarpackie	424 664	440 312	452 976	462 858	469 119	424 664
Mężczyźni						
Miasto i Gmina Kańczuga	942	930	939	958	925	926

Powiat przeworski	5 844	5 339	5 586	5 775	5 783	6 013
Województwo podkarpackie	224 197	221 471	229 257	236 346	241 298	245 215
Kobiety						
Miasto i Gmina Kańczuga	610	611	655	627	672	672
Powiat przeworski	5 299	5 320	5 532	5 508	5 764	5 847
Województwo podkarpackie	202 982	203 193	211 055	216 630	221 560	223 904

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Bezrobocie

Bezrobocie należy do głównych problemów społeczno – ekonomicznych w skali całego kraju. Problem ten nie ominął również Miasta i Gminy Kańczuga. Z danych przedstawionych we wcześniejszym rozdziale dotyczącym rynku pracy wynika, że w latach 2009 – 2019 nastąpił spadek osób bezrobotnych z 1048 do 655 osób.

W celu dalszego zmniejszenia bezrobocia wśród mieszkańców należy podjąć następujące działania:

- aktywizacja bezrobotnych,
- tworzenie nowych miejsc pracy w turystyce i usługach,
- podejmowanie działalności gospodarczej przez mieszkańców,
- organizowanie kwalifikowanych kursów zawodowych.

Poziom życia oraz wielkość dochodów mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga jest podstawowym determinantem przyszłego rozwoju. Możliwość osiągnięcia dochodów, warunki mieszkaniowe, dostęp do oświaty, ochrona zdrowia oraz dóbr kultury są o wiele mniejsze niż w skali województwa czy kraju. Dla bezpieczeństwa społecznego wymagane jest stworzenie takiego systemu zaspakajania potrzeb bytowych, który szybko reaguje na zmiany i adaptuje się do stale zmieniających warunków społecznych.

Edukacja

W latach 2013-2018 w Mieście i Gminie Kańczuga niezmiennie funkcjonowało 1 przedszkole oraz 7 szkół podstawowych. W latach 2013-2016 w Mieście i Gminie Kańczuga stale funkcjonowało 7 szkół gimnazjalnych, w 2017 roku była to już tylko 1 placówka, a w 2018 roku w Mieście i Gminie Kańczuga nie było już żadnej szkoły gimnazjalnej.

Tabela 36. Placówki szkolne i przedszkolne w MiG Kańczuga w latach 2013-2018.

Placówki oświaty	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Przedszkola	1	1	1	1	1	1
Miejsca w przedszkolach na 1000 dzieci w grupie wieku 3-6 lat [os.]	-	733,8	779,8	820,5	852,3	910,9
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat [os.]	598	587	757	721	733	787
Szkoły podstawowe	7	7	7	7	7	7
Szkoły gimnazjalne	7	7	7	7	1	0

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Dane GUS wykazują, że w Mieście i Gminie Kańczuga liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym ma różne tendencje wzrostowo-spadkowe. W 2018 roku do przedszkoli uczęszczało 280 dzieci w wieku 3 - 5 lat (wzrost o 32 osoby od 2013 roku) oraz 395% dzieci w wieku 3 - 6 lat (wzrost o 54 osoby od 2013 roku).

Tabela 37. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w latach 2013 - 2018.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dzieci w wieku 3-5 lat						
Miasto i Gmina Kańczuga	248	236	305	287	286	280
Powiat przeworski	1 902	1 945	1 956	1 787	1 770	1 816
Województwo podkarpackie	47 613	49 797	51 593	48 778	50 249	51 237
Dzieci w wieku 3 -6 lat						
Miasto i Gmina Kańczuga	341	330	-	387	401	395
Powiat przeworski	2 635	2 470	-	2 519	2 516	2 569
Województwo podkarpackie	66 026	62 822	-	67 815	70 328	71 606

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 38. Liczba uczniów i absolwentów w szkołach podstawowych MiG Kańczuga na tle powiatu i województwa.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Uczniowie						
Miasto i Gmina Kańczuga	733	738	762	724	822	935
Powiat przeworski	4 786	5 027	5 306	4 913	5 638	6 432
Województwo podkarpackie	122 063	127 997	133 895	124 092	144 102	165 180
Absolwenci						
Miasto i Gmina Kańczuga	143	131	138	115	-	-
Powiat przeworski	901	822	821	736	-	-
Województwo podkarpackie	22 619	20 906	20 684	20 179	-	-

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Według danych GUS w 2018 roku do szkół podstawowych w gminie uczęszczało 935 uczniów. Liczba uczniów w gminie w roku 2018 zwiększyła się o 202 osobyw porównaniu z rokiem 2013. W latach 2013-2016 w Mieście i Gminie Kańczuga spadła liczba absolwentów z 143 w 2013 roku do 115 w 2016 roku. Liczba absolwentów w gminie, w powiecie oraz w województwie w latach 2013-2016 wykazuje tendencje spadkową. Natomiast liczba uczniów w 2018 roku wzrosła w porównaniu z rokiem 2013 zarówno w gminie, w powiecie jak i w województwie podkarpackim.

Tabela 39. Liczba uczniów i absolwentów w gimnazjach na tle powiatu i województwa.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Uczniowie						
Miasto i Gmina Kańczuga	423	405	410	378	245	107
Powiat przeworski	2 720	2 595	2 504	2 355	1 553	735
Województwo podkarpackie	68 742	66 169	64 308	62 213	41 217	20 403
Absolwenci						
Miasto i Gmina Kańczuga	143	134	131	142	129	139
Powiat przeworski	974	893	876	868	780	811
Województwo podkarpackie	24 141	22 933	22 187	21 973	20 950	20 519

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2018 roku do szkół gimnazjalnych w Mieście i Gminie Kańczuga uczęszczało 107 uczniów, a liczba absolwentów wyniosła 139. We wszystkich jednostkach administracyjnych odnotowano spadek liczby uczniów i absolwentów w porównaniu z rokiem bazowym.

Ochrona zdrowia

Tabela 40. Liczba porad udzielonych w placówkach opieki zdrowotnej w MiG Kańczuga na tle powiatu przeworskiego i województwa podkarpackiego w latach 2014- 2019.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Miasto i Gmina Kańczuga	42 989	44 754	46 083	47 245	46 457	49 107
Powiat przeworski	277 634	287 871	286 722	296 507	301 790	310 308
Województwo podkarpackie	8 635 066	8 931 382	8 794 219	8 929 966	8 927 434	9 257 790

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Według danych GUS w placówkach opieki zdrowotnej w Mieście i Gminie Kańczuga udzielono w 2019 roku 49 107 porad lekarskich i ich liczba wzrosła w porównaniu z 2014 rokiem o 14,2%. W województwie podkarpackim nastąpił wzrost świadczonych porad lekarskich w roku 2019 w porównaniu z rokiem bazowym - 2014 o 7,2%. W powiecie przeworskim również odnotowało wzrost liczby porad, a zwiększyła się ona o 11,8%.

Tabela 41. Liczba mieszkańców przypadających na aptekę ogólnodostępną MiG Kańczuga na tle powiatu przeworskiego i województwa podkarpackiego w latach 2014- 2019.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Miasto i Gmina Kańczuga	4 184	4 163	3 107	3 106	3 087	3 077
Powiat przeworski	3 592	3 585	3 149	3 277	3 138	3 265
Województwo podkarpackie	3 332	3 248	3 040	2 982	3 099	3 199

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba osób przypadających na jedną aptekę w Mieście i Gminie Kańczuga w roku 2019 wyniosła 3077 osób. Jest to o aż 1107 osób mniej w porównaniu z rokiem 2014. Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga funkcjonuje jedynie 1 punkt apteczny. W powiecie przeworskim liczba osób przypadających na jedną aptekę zmalała o 327 osób, a w województwie podkarpackim o 133 osoby.

Pomoc społeczna

Wśród głównych powodów trudnej sytuacji społeczno – ekonomicznej mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga należy wymienić: bezrobocie, ubóstwo, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm oraz niepełnosprawność. Główną placówką, z której pomoc mogą czerpać dotknięci powyższymi problemami mieszkańcy, jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

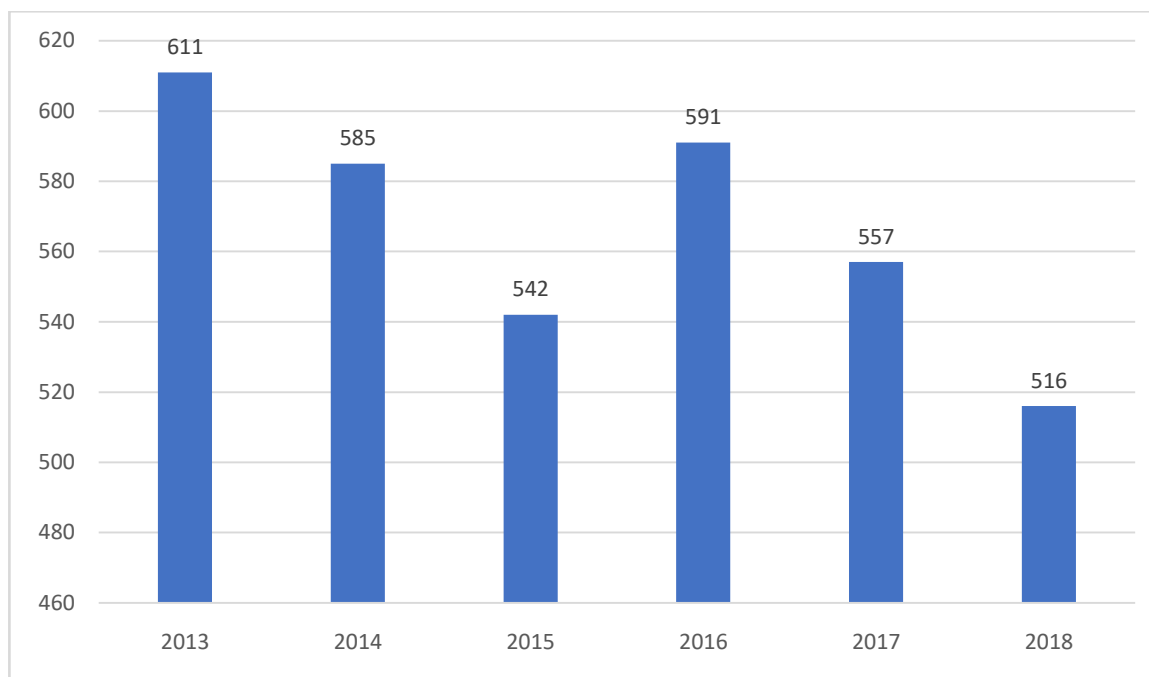
Tabela 42. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w MiG Kańczuga, na tle powiatu i województwa w latach 2013 - 2018.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej						
Miasto i Gmina Kańczuga	441	392	381	399	346	269
Powiat przeworski	2 867	2 747	2 606	2 512	2 405	2 199
Województwo podkarpackie	75 629	72 118	69 252	65 338	60 507	56 228
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej						
Miasto i Gmina Kańczuga	1 425	1 241	1 251	1 172	929	727
Powiat przeworski	10 156	9 684	8 984	8 230	7 552	6 651
Województwo podkarpackie	241 099	222 432	207 715	188 601	165 771	148 319
Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem						
Miasto i Gmina Kańczuga	11,32	9,89	10,02	9,43	7,48	5,89
Powiat przeworski	12,81	12,25	11,39	10,45	9,60	8,48
Województwo podkarpackie	11,32	10,45	9,76	8,86	7,79	6,97

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2018 roku ze środowiskowej pomocy społecznej w Mieście i Gminie Kańczuga korzystało 269 gospodarstw domowych i w 2018 roku w porównaniu z rokiem bazowym - 2013 nastąpił spadek rodzin objętych wsparciem o 39,0%. Spadek tych osób obserwujemy również w powiecie przeworskim o 23,3% i w województwie podkarpackim o 25,7%.

Wykres 17. Liczba rodzin otrzymująca zasiłki rodzinne na dzieci w latach 2013 - 2018.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS. Stan na 2008 – 2017.

Miasto i Gmina Kańczuga wpisuje się w ogólnopolską tendencję ograniczania dostępu do świadczeń. Liczba świadczeniobiorców utrzymuje tendencję spadkową (poza rokiem 2016, kiedy nastąpił niewielki wzrost świadczeń w porównaniu z rokiem poprzednim) z uwagi na nieadekwatne kwoty kryterium dochodowego. Coraz mniej jest osób, które zarabiają tak mało, aby ich dochód mieścił się w kryterium dochodowym. W roku 2018 liczba rodzin korzystająca z zasiłków rodzinnych zmalała w porównaniu z rokiem 2013 o 95 rodzin.

Sport i rekreacja

Patrz rozdział 7.6.6. Turystyka i sport

Kultura

Patrz rozdział 7.6.5. Kultura

Infrastruktura techniczna

W gminie Mieście i Gminie Kańczuga w analizowanym okresie (2015-2019) obserwuje się rozwój infrastruktury technicznej w zakresie sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej. W zakresie infrastruktury gazowej gmina nie rozwija się. Według GUS w pozostałych jednostkach terytorialnych województwa podkarpackiego można również zauważyć systematyczny wzrost udziału mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej i

kanalizacyjnej. W przyszłości prognozuje się dalszy rozwój infrastruktury technicznej w gminie.

Tabela 43. Udział ludności korzystającej z infrastruktury technicznej w latach 2015 - 2019.

	2015	2016	2017	2018	2019
wodociąg					
Miasto i Gmina Kańczuga	83,11	83,36	82,99	83,17	83,39
Powiat przeworski	88,66	88,80	88,71	88,87	89,03
Województwo podkarpackie	80,41	80,61	80,71	80,96	81,21
kanalizacja					
Miasto i Gmina Kańczuga	62,40	63,81	64,51	64,82	65,42
Powiat przeworski	76,25	76,90	76,71	77,63	78,21
Województwo podkarpackie	69,29	69,70	69,78	70,39	71,13
gaz					
Miasto i Gmina Kańczuga	62,29	62,02	61,80	61,80	61,83
Powiat przeworski	65,02	64,90	64,82	64,99	65,14
Województwo podkarpackie	72,28	72,24	72,24	72,50	72,69

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

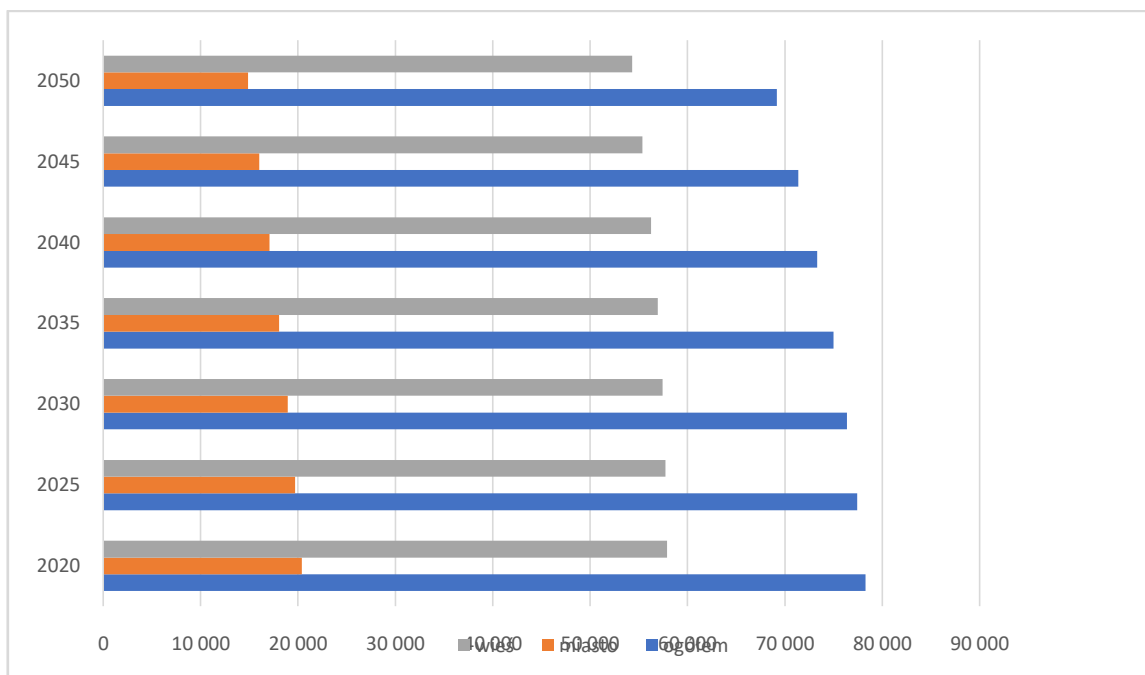
Mocne strony	Słabe strony
Konkurencyjność na rynku pracy	
<ul style="list-style-type: none"> – wzrost pracujących kobiet i mężczyzn w gminie, – w ostatnich latach obserwuje się spadek osób bezrobotnych, 	<ul style="list-style-type: none"> – duży udział ludności pozostaje cały czas bez zatrudnienia,
Kapitał ludzki	
<ul style="list-style-type: none"> – zwiększa się liczba miejsc w przedszkolach, – wzrost liczby dzieci w wieku 3 - 6 lat uczęszczających do przedszkoli, 	<ul style="list-style-type: none"> – niepokojący jest znaczący ubytek uczniów i absolwentów szkół gimnazjalnych, – maleje liczba absolwentów szkół podstawowych,
Kapitał społeczny	
<ul style="list-style-type: none"> – zmniejsza się liczba rodzin otrzymujących zasiłek rodzinny, – w gminie maleje liczba porad lekarskich udzielonych przez placówki opieki zdrowotnej, 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba obiektów kulturalnych nie ulega zmianie, – mała ilość aptek,
Infrastruktura techniczna	
<ul style="list-style-type: none"> – gmina wypada korzystnie pod względem osób korzystających z infrastruktury technicznej 	<ul style="list-style-type: none"> – gmina nie rozwija się pod względem infrastruktury gazowej

Podsumowując powyższe należy stwierdzić, że w społeczności lokalnej zachodzą pozytywne zmiany. Tempo tych zmian w niektórych obszarach nie jest tak dynamiczne, jak w powiecie przeworskim czy województwie podkarpackim, jednak zmiany te wpływają na rozwój społeczny Miasta i Gminy Kańczuga. Rosną oczekiwania, wymagania i aspiracje mieszkańców, a w gminie żyje się coraz lepiej. Obserwuje się wzrost usług związanych z oświatą. W gminie systematycznie rośnie liczba dzieci w przedszkolach. Atrakcyjność na rynku pracy w Mieście i Gminie Kańczuga należy ocenić pozytywnie z punktu widzenia wzrostu przedsiębiorczości, spadku bezrobocia oraz wzrostu liczby pracujących kobiet i mężczyzn. Słabością gminy jest malejąca liczba absolwentów szkół podstawowych oraz gimnazjalnych. Należy systematycznie dążyć do dalszej rozbudowy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej.

9.2. Prognozy demograficzne w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje na obszarach funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

W najbliższym 30-leciu według prognoz GUS oczekiwane jest zmniejszenie się liczby ludności w powiecie przeworskim zarówno w mieście jak i na wsi. W 2035 prognozuje się spadek ludności w mieście o 11,4% oraz spadek ludności na wsi o 1,6% w porównaniu z rokiem 2020. Do 2050 roku można spodziewać się spadku liczby ludności w mieście o 17,7% oraz na wsi o 4,6% w porównaniu z rokiem 2020.

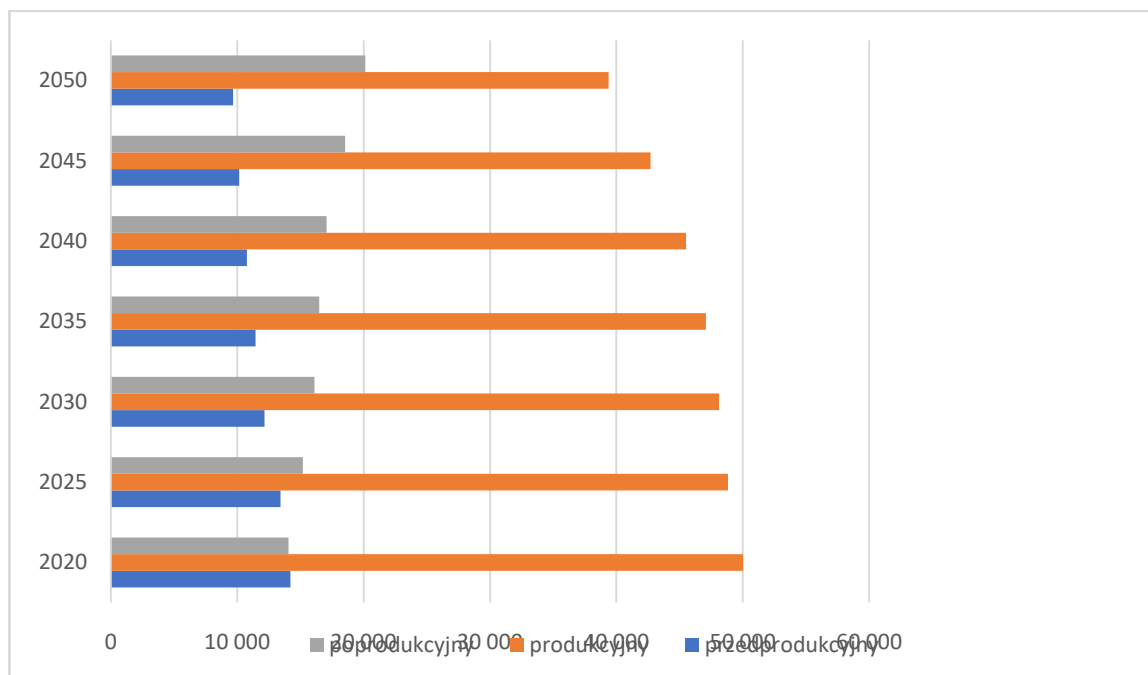
Wykres 18. Prognozowana zmiana liczby ludności w latach 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050 w powiecie przeworskim.

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Analizując ekonomiczną strukturę wieku największy prognozowany spadek dotyczy przedziału grupy w wieku produkcyjnym. Spadek populacji w tej grupie do roku 2050 wyniesie 10 634 osób. Wzrost ludności do roku 2050 prognozuje się w grupie poprodukcyjnej - 6 081 osób.

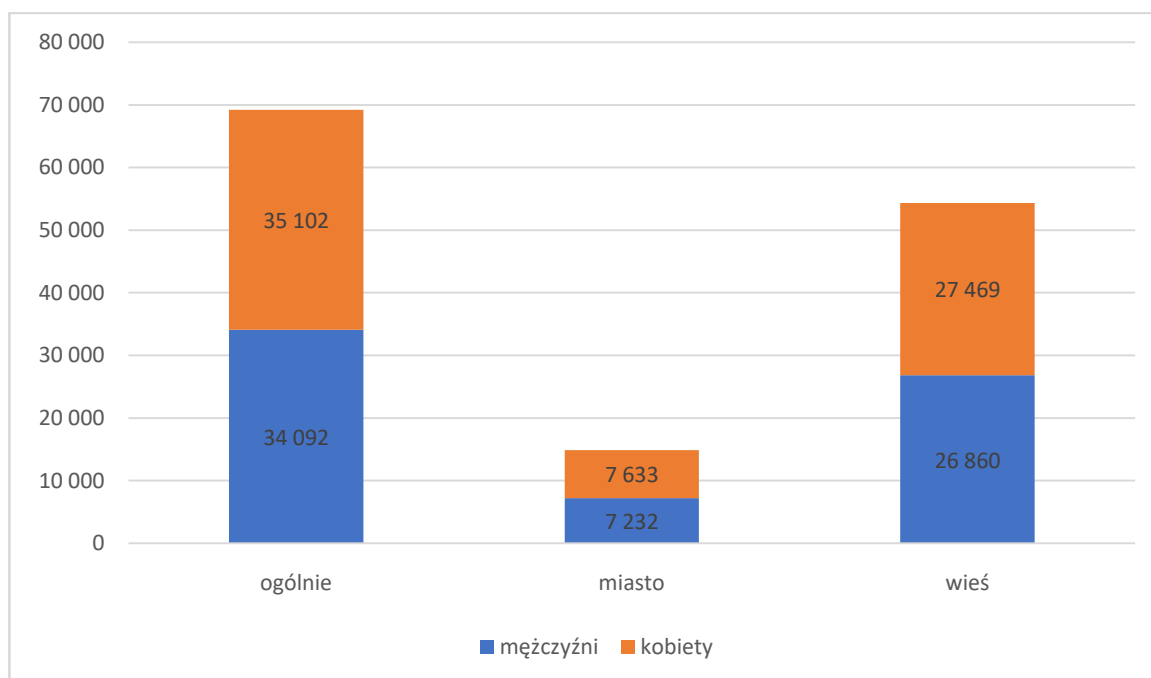
Wykres 19. Prognoza ludności według podziału na funkcjonalne grupy wiekowe w powiecie przeworskim.

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2050 roku prognozuje się, że na terenie powiatu przeworskiego 49,3% ludności stanowić będą mężczyźni, a kobiety stanowić będą 50,7%. Liczba kobiet na wsi będzie większa niż liczba mężczyzn o ok. 609 osób, w porównaniu z miastem gdzie różnica ta wyniesie ok. 401 osobę na korzyść kobiet.

Wykres 20. Prognoza struktury ludności w 2050 roku w podziale na płeć w powiecie przeworskim.

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 44. Prognozowane zmiany liczby ludności w powiecie przeworskim, miastach oraz wsiach.

rok	ogółem	miasto	wieś
2020	78 284	20 380	57 904
2025	77 439	19 702	57 737
2030	76 377	18 928	57 449
2035	75 014	18 056	56 958
2040	73 332	17 076	56 256
2045	71 382	16 009	55 373
2050	69 194	14 865	54 329

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Prognoza ludności na lata 2020-2050 według GUS przewiduje spadek liczby ludności w miastach powiatu przeworskiego, na wsiach oraz w powiecie ogółem. Jeżeli odnieść ten trend do gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga, liczba ludności do roku 2050 w tej gminie również zdecydowanie spadnie.

Na podstawie wyżej wymienionych danych, proporcjonalnie można przyjąć, iż w roku 2050 w gminie miejsko-wiejskiej Kańczuga będzie mieszkało mniej niż 10 900 osób.

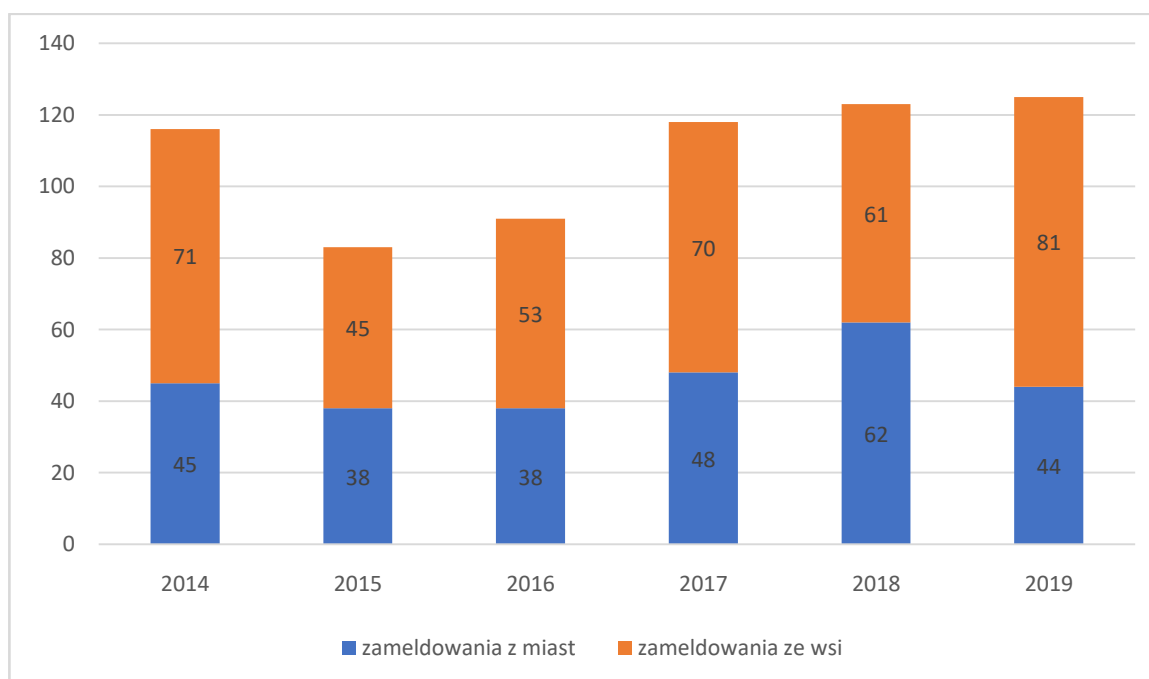
Tabela 45. Prognozowane zmiany liczby ludności w gminie miejsko-wiejskiej Kańczuga na podstawie analizy danych GUS.

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Miasto i Gmina Kańczuga	12295	12162	11995	11781	11211	11517	10867

Źródło: Opracowanie własne

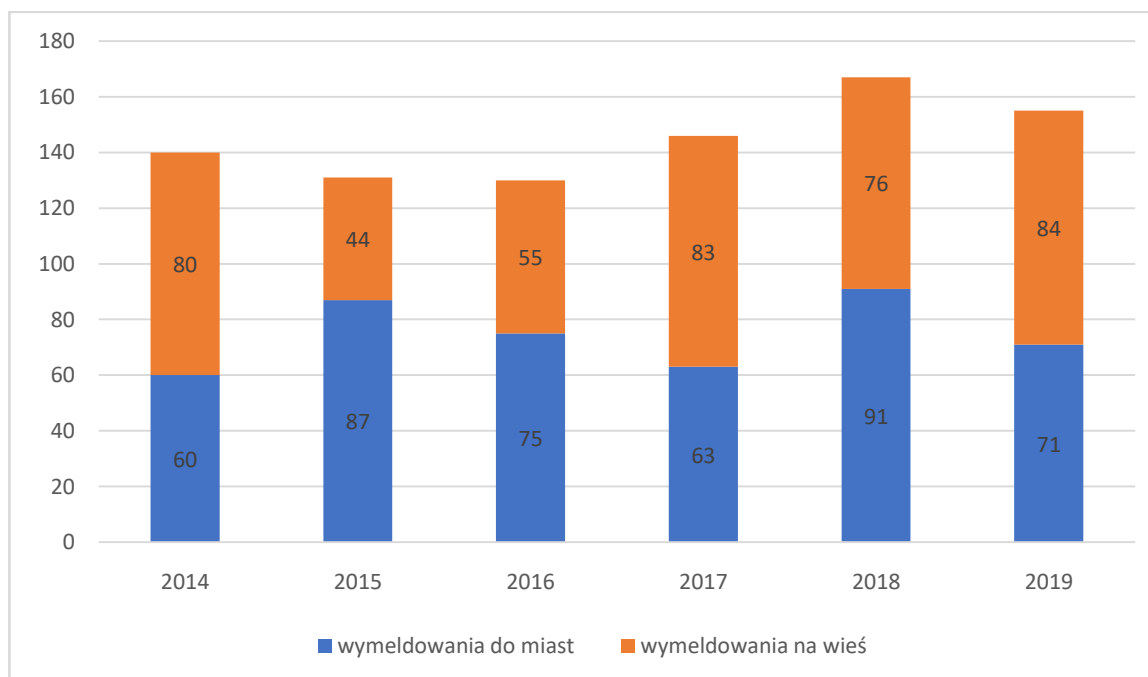
Poniższe wykresy ilustrują kierunki migracji w latach 2014 - 2019. Na przestrzeni lat największą grupę stanowiły wymeldowania do miast, a najmniejszą zameldowania z miast. W 2019 roku zameldowało się łącznie 125 osób, a wymeldowało się 155 osób.

Wykres 21. Liczba zameldowań w podziale na zameldowania ze wsi i z miast w MiG Kańczuga.

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 22. Liczba wymeldowań w podziale na wymeldowania na wieś i do miast w MiG Kańczuga.

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

9.3. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

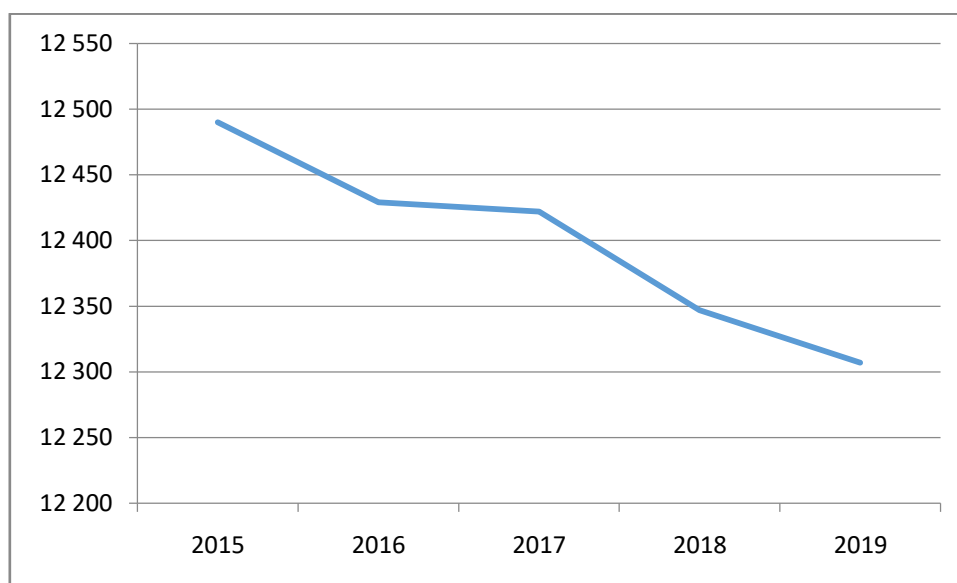
Na podstawie przeprowadzonych analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych oraz w oparciu o prognozy demograficzne i możliwości finansowe gminy określono poniżej maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy:

- **mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna i zagrodowa z dopuszczeniem usług,**
- **usługowa, w tym usług publicznych,**
- **produkcyjna, składowa i magazynowa wraz z usługami,**
- **letniskowa.**

W procesie ustalania maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, oprócz wyżej wymienionych analiz, uwzględniono dodatkowe czynniki wpływające na przyjęte wartości powierzchni użytkowej zabudowy, dokonano ich charakterystyki oraz przedstawiono odpowiednią argumentację. W przypadku zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową istotną rolę przypisuje się wskaźnikowi przyrostu zasobów mieszkaniowych gminy Kańczuga. Zasoby mieszkaniowe powinny

zaspokajać potrzeby mieszkaniowe wynikające z zakładania nowych gospodarstw domowych oraz podwyższania standardów mieszkaniowych, które następują wraz z rozwojem gospodarczym i wzrostem zamożności mieszkańców gminy. Na przestrzeni lat 2015-2019 liczba ludności na terenie MiG Kańczuga spadła o 183 osoby. Na podstawie tych danych można wysnuć wniosek, iż populacja gminy Kańczuga będzie się stopniowo zmniejszać. Biorąc pod uwagę tendencje zachodzące w całym powiecie przeworskim wysoce prawdopodobny jest dalszy spadek liczby ludności zamieszkującej gminę.

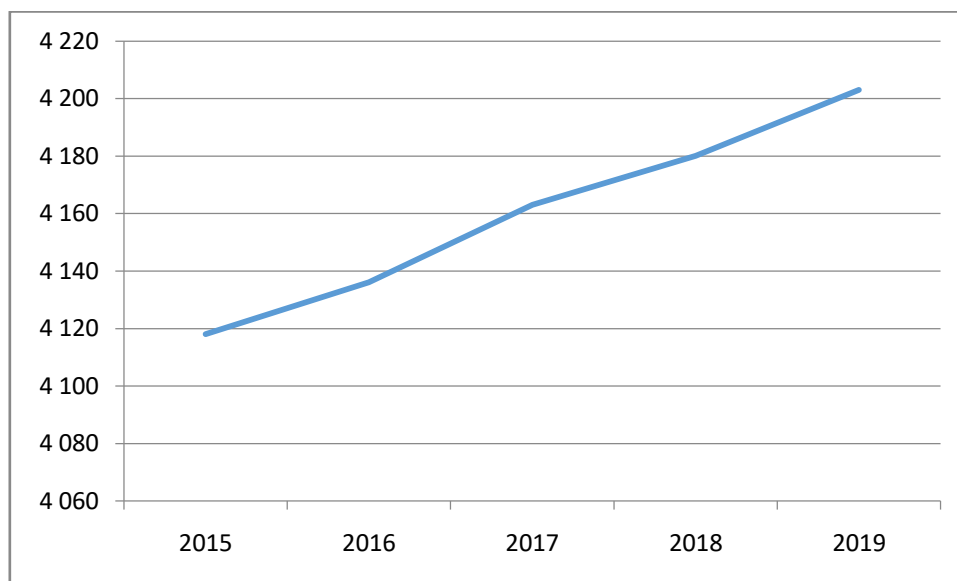
Wykres 23. Stan ludności na terenie MiG Kańczuga w latach 2015 – 2019.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że pomimo spadku liczby ludności, ilość budynków mieszkalnych w gminie w latach 2015-2019 wzrosła o 85 mieszkań. Zważając na powyższe, można przypuszczać, że przy utrzymaniu tego trendu liczba mieszkań będzie nadal wzrastać i do roku 2030 osiągnie wartość około 4390. Poniższy wykres przedstawia wzrost liczby mieszkań na terenie gminy w latach 2015-2019.

Wykres 24. Stan zasobów mieszkaniowych MiG Kańczuga w latach 2015 – 2019.

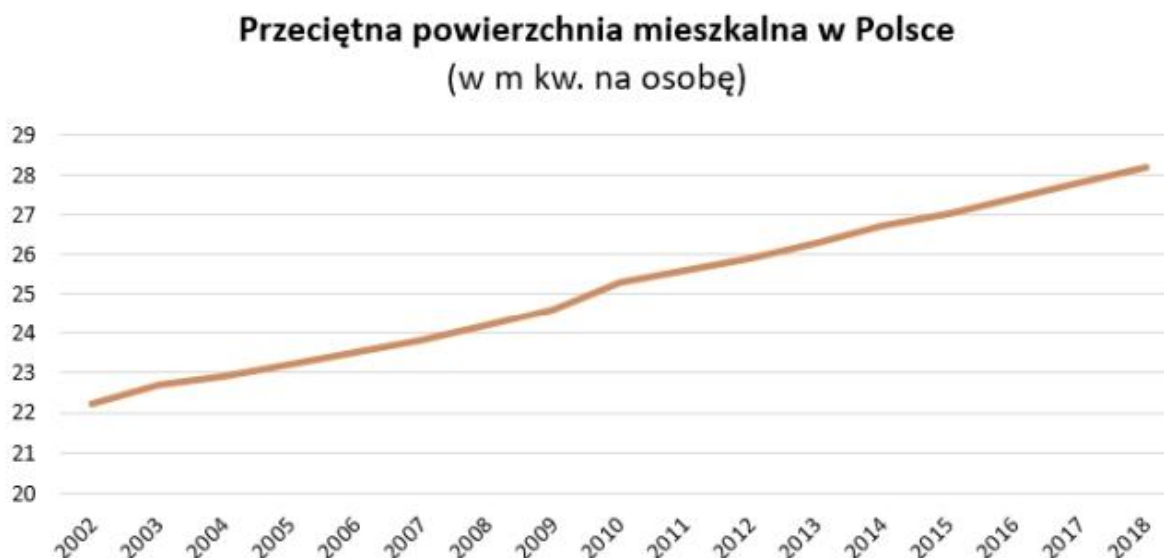
Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Zgodnie z analizą demograficzną, która została sporządzona w oparciu o prognozę zmiany liczby ludności w latach 2020-2050 dla powiatu przeworskiego (Tabela 44) przypuszczać należy, iż liczba ludności Miasta i Gminy Kańczuga do roku 2050 może zmniejszyć się nawet o ok. 1428 osób (Tabela 45). Należy jednak pamiętać, iż tak drastyczny spadek liczby ludności nie jest przesądzony. Największym argumentem przemawiającym za ograniczeniem drastycznego spadku liczby ludności jest wdrażana w ostatnich latach polityka prorodzinna państwa, która ma na celu przede wszystkim poprawę wskaźników demograficznych w skali całego kraju. **Biorąc powyższe pod uwagę, należy przyjąć, że liczba mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w dłuższym czasie utrzyma się na poziomie około 12 300 mieszkańców.**

W 2019 r. przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w gminie Kańczuga wynosiła 84,6 m², a w jednym mieszkaniu zamieszkiwały średnio 2,93 osoby. W związku z powyższym na jedną osobę przypada średnio **28,9 m²** powierzchni użytkowej. W celu polepszania warunków mieszkaniowych można przyjąć dążenie do uzyskania wyższego wskaźnika powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę, przynajmniej na poziomie **40,0 m² na 1 osobę**. Przedstawiona wartość 40,0 m² nie jest wartością przypadkową, gdyż prawie tyle wyniosła średnia powierzchnia mieszkalna dla 28 krajów europejskich w roku 2019. Zgodnie z raportami Eurostatu prawie połowa ludności w Polsce mieszka w przeludnionych mieszkaniach. Ponadto należy wziąć również pod uwagę dynamikę zmian przeciętnej

powierzchni mieszkania w Polsce przypadającą na jedną osobę, która w latach 2002-2018 zwiększyła się o blisko 6 m² na osobę.

Wykres 25. Przeciętna powierzchnia mieszkania w Polsce w m² na osobę w latach 2002-2018.

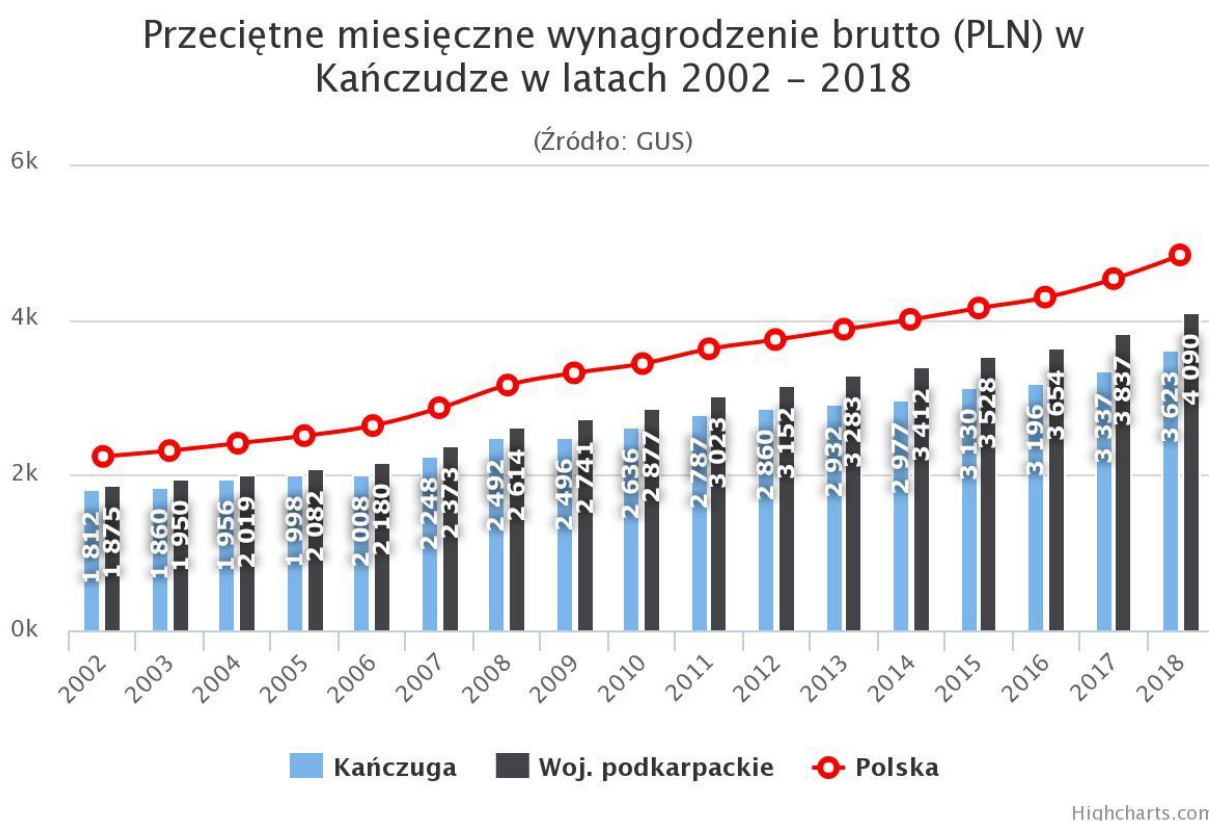

Źródło: Opracowano na podstawie danych raportu Eurostat.

Pomimo stopniowej poprawy standardów mieszkaniowych, warunki mieszkaniowe w Polsce dalece odbiegają od standardów europejskich, gdzie średnia powierzchnia mieszkalna w roku 2019 wynosiła 39,6 m² na osobę. W związku z powyższym przy określaniu maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową gminy Kańczuga, należy przede wszystkim wziąć pod uwagę przytoczone powyżej argumenty związane z poprawą sytuacji majątkowej mieszkańców gminy, a co za tym idzie – wzrostem powierzchni użytkowej przypadającej na jednego mieszkańca. Na potwierdzenie tej tezy wskazuje się również fakt wzrostu zasobów mieszkaniowych w gminie Kańczuga w latach 2015-2019, który został przedstawiony na wykresie nr 24. Warto zauważyć, iż pomimo spadku liczby mieszkańców w latach 2015-2019, liczba mieszkań cały czas rosła. Kolejnym potwierdzeniem zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową jest również liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy, która w roku 2019 wynosiła – 78, należy przy tym podkreślić, iż część inwestycji mieszkaniowych w gminie jest realizowana na podstawie obowiązujących planów miejscowych. Zakładając ostatecznie, że liczba mieszkańców gminy Kańczuga w dłuższym czasie utrzyma się na poziomie ok.12300 mieszkańców i zwiększy się wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę przynajmniej do poziomu 40,0 m² na

osobę (wzrost o 11,1 m² na osobę) **maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem usług) wyniesie 136530,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy (12300 osób x 11,1 m²).**

Wykres 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w gminie Kańczuga w latach 2002-2018.

Źródło: www.polskawliczbach.pl

Potwierdzeniem zakładanej poprawy standardów mieszkaniowych może być również zdecydowany wzrost zamożności, który objawia się przede wszystkim wzrostem miesięcznego wynagrodzenia mieszkańców gminy Kańczuga. W latach 2002-2018 przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło prawie dwukrotnie i osiągnęło w roku 2018 wartość 3623 zł brutto (wykres nr 26). Wzrastająca zamożność mieszkańców gminy z całą pewnością przełoży się na poprawę ich warunków mieszkaniowych.

W ramach ustalania maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę usługową wzięto pod uwagę zarówno usługi komercyjne, jak i publiczne,

w ramach których zawierają się m.in. usługi oświaty, ochrony zdrowia, administracji i kultury. Natomiast zabudowę produkcyjną uzupełniają obiekty składowe i magazynowe wraz z zabudową towarzyszącą i usługami. Czynnikiem determinującym wzrost zapotrzebowania na usługi i produkcję są:

- rosnący popyt na dobra i usługi ze strony mieszkańców gminy,
- dążenie do minimalizacji bezrobocia,
- ulgi podatkowe dla przedsiębiorstw,
- wzrost liczby nowych podmiotów gospodarczych,
- zwiększenie konkurencyjności i dostępności usług,
- gminne inwestycje infrastrukturalne,
- sprzyjające warunki rozwoju przedsiębiorczości.

W ostatnich latach nastąpił znaczny wzrost liczby nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Kańczuga. W latach 2009-2019 rejestrowano średnio ok. 12 nowych podmiotów gospodarczych rocznie. Zachowując dynamikę wzrostu liczby podmiotów gospodarczych należy przyjąć, iż do 2050 r. w gminie Kańczuga może powstać 372 nowych podmiotów usługowych i produkcyjnych. Aktualna łączna powierzchnia użytkowa istniejącej zabudowy usługowej wyliczona w oparciu o powierzchnie ustalone na podstawie map ewidencyjnych wynosi 39 412,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy, natomiast zabudowa produkcyjna to 59 128,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy. Odnosząc liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (663 w 2019 r.) do łącznej powierzchni użytkowej zabudowy produkcyjnej i usługowej (98 540,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy) można przyjąć, iż średnio na jeden podmiot gospodarczy przypada 148,6 m² powierzchni użytkowej zabudowy, a zatem w dłuższej perspektywie (do 2050 r.) przy łącznym wzroście podmiotów gospodarczych o 372 (31 lat x 12 podmiotów rocznie), maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową i produkcyjną wyniesie 55279,2 m² powierzchni użytkowej zabudowy.

Biorąc pod uwagę dotychczasowy rozkład przestrzenny i zróżnicowanie zabudowy usługowej oraz produkcyjnej szacunkowo można stwierdzić, iż pod względem liczebnym, zabudowa usługowa zdecydowanie przewyższa liczbę podmiotów produkcyjnych, zatem 70% ustalonego maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę winno być przeznaczone pod zabudowę usługową, a 30% pod zabudowę produkcyjną. Ostatecznie określa się **maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową, w tym dla usług publicznych wynoszącą**

38 695,44m² powierzchni użytkowej zabudowy, natomiast dla zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej wraz z usługami 16 583,76 m² powierzchni użytkowej zabudowy.

Gmina Kańczuga nie posiada szczególnie atrakcyjnych walorów rozwoju turystyki i rekreacji, dodatkowo nie dostrzega się zainteresowania lokalizowaniem zabudowy letniskowej. W związku z tym, nie określa się maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę letniskową. Analogiczna sytuacja ma miejsce w odniesieniu do zabudowy specjalistycznej produkcji zwierzecej, zatem nie przewiduje się możliwości lokalizacji nowej zabudowy specjalistycznej produkcji zwierzecej.

Faktyczne zapotrzebowanie na tereny inwestycyjne, w tym przede wszystkim zakłady produkcyjne, czy placówki handlowo-usługowe zweryfikuje rynek. Rozwój tego sektora będzie adekwatny do przyrostu liczby mieszkańców, tempa wzrostu gospodarczego, czy działalności samorządu terytorialnego, którego kluczowym zadaniem w tym zakresie jest stworzenie optymalnych warunków rozwoju przedsiębiorczości. Przy projektowaniu nowych terenów rozwojowych wzięto pod uwagę przede wszystkim potrzeby mieszkańców gminy, wyrażone we wnioskach składanych w ostatnich latach. **Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe czynniki oraz niepewność procesów rozwojowych, o której mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dopuszczono możliwość zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników dokonanych analiz, lecz nie więcej niż o 30%. Z tego tytułu ostateczne zapotrzebowanie dla poszczególnych funkcji wynosi:**

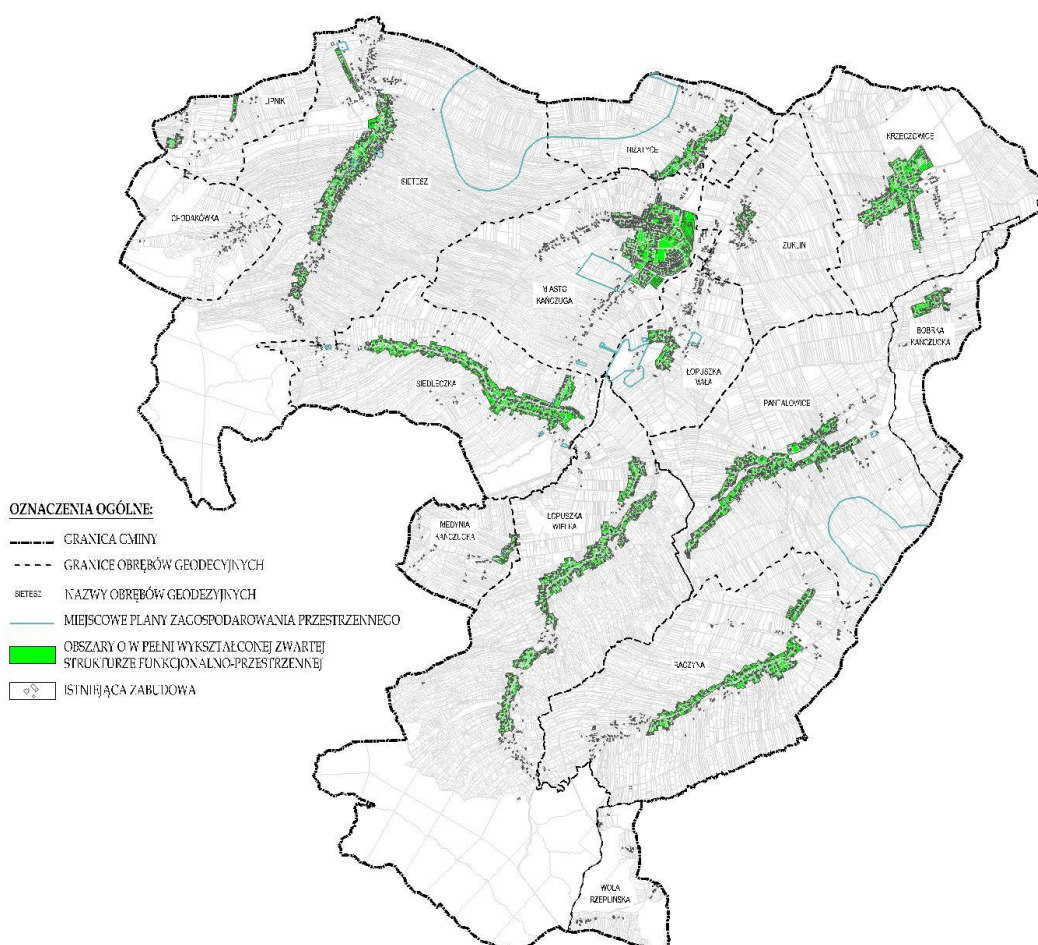
- **zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zagrodowej z dopuszczeniem usług szacuje się na 177489,0 m²,**
- **zabudowy usługowej, w tym dla usług publicznych szacuje się na 50304,1 m²,**
- **zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej wraz z usługami szacuje się na 21558,9 m²;**
- **zabudowy letniskowej – 0,0 m².**

9.4. Chłonność położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej

Zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1443) przez jednostkę osadniczą rozumie się wyodrębniony przestrzennie obszar zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszany przez ludzi. Jak wskazał Wojewódzki Sąd

Administracyjny w Poznaniu z 6 marca 2019 r. sygn. akt IV SA/Po 1156/18 przez obszary o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej rozumieć bowiem należy obszary zurbanizowane, w których struktura przestrzenna, ciągi komunikacyjne i wyposażenie w sieci infrastruktury technicznej oraz infrastruktura społeczna zostały zrealizowane w takim zakresie, że zlokalizowanie na tych obszarach nowej zabudowy nie wymaga istotnych nowych inwestycji infrastrukturalnych (np. budowy nowych dróg czy szkół, zwielokrotnienia przepustowości istniejących sieci uzbrojenia). Dla obszaru gminy Kańczuga dokonano analizy chłonności obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w której wzięto pod uwagę obszary miejscowości gminnych w granicach jednostek osadniczych wykazane w tabeli nr 46 z wyłączeniem tych miejscowości lub ich części, na których obszarze obowiązują ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub też dominuje zabudowa rozproszona, a zatem wyróżnienie obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej nie jest możliwe.

Wyznaczenie obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej odbyło się przede wszystkim poprzez analizę przestrzennego rozmieszczenia istniejącej zabudowy. Jednostki osadnicze o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej przedstawiono w formie graficznej w oparciu o mapę ewidencyjną gminy na rysunku nr 19. Poddając analizie poniżej rysunek zauważyć można, iż istniejąca zabudowa zlokalizowana jest przede wszystkim miście Kańczuga oraz w historycznie ukształtowanych centrach wsi, wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

Rysunek 19 Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Kańczuga.

Źródło: Opracowano własne.

Zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przy szacowaniu chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, należy posługiwać się **powierzchnią użytkową zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy**. Zatem, w celu ustalenia powierzchni użytkowej zabudowy rezerw wyznaczonych jednostek osadniczych (rysunek nr 19 i tabela nr 46) należy przyjąć pewne założenia co do średniej wielkości pojedynczej działki dla każdej funkcji oraz średniego wskaźnika powierzchni użytkowej zabudowy na pojedynczej działce. **W szacowaniu chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-**

przestrzennej w granicach jednostki osadniczej dla gminy Kańczuga przyjęto następujące założenia:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zagrodowej z dopuszczeniem usług – średnia powierzchnia działki – 3000 m², średnia powierzchnia użytkowa zabudowy na pojedynczej działce – 250 m²;
- tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych – średnia powierzchnia działki – 1500 m², średnia powierzchnia użytkowa zabudowy na pojedynczej działce – 200 m²;
- tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej wraz z usługami – średnia powierzchnia działki – 5000 m², średnia powierzchnia użytkowa zabudowy na pojedynczej działce – 600 m²;

Poza wyżej wymienionymi wskaźnikami dotyczącymi średnich powierzchni działek oraz powierzchni użytkowej zabudowy, w wyniku analizy przestrzennego rozmieszczenia istniejącej i projektowanej w gminie Kańczuga zabudowy ustalono, że udział procentowy odpowiednich funkcji przedstawia się następująco:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zagrodowej z dopuszczeniem usług stanowią 75% istniejącej zabudowy;
- tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych stanowią 10% istniejącej zabudowy;
- tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej wraz z usługami stanowią 3% istniejącej zabudowy;
- tereny pozostałej zabudowy (infrastruktura techniczna, zabudowa usług kultu religijnego, zabudowa związana z eksploatacją złóż itp.) stanowią 12%.

Identyczny rozkład procentowy zabudowy pod względem funkcji przyjęto w szacunkach chłonności dla wyznaczonych obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej. Przykładowo dla jednostki osadniczej Bóbrka Kańczucka w pierwszej kolejności obliczono łączną powierzchnię występujących rezerw terenu. Na podstawie 9 niezabudowanych działek w

granicach zwartej jednostki osadniczej Bóbrka Kańczucka, obliczono, że łączna powierzchnia występujących rezerw terenu wynosi 8 107 m². Następnie dokonano podziału występujących rezerw terenów według przyjętych proporcji jak dla istniejącej na terenie całej gminy zabudowy tj. 75% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zagrodowej, czyli 6 080,3 m², 10% dla zabudowy usługowej, w tym usługi publiczne, czyli 810,7 m², dla zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej wraz z usługami – 3%, czyli 243,2 m².

W dalszej kolejności ustalono liczbę możliwych do wydzielenia działek pod określone funkcje zabudowy dzieląc łączną powierzchnię rezerw terenów przez średnią powierzchnię pojedynczej działki zgodnie z przyjętymi założeniami dla odpowiednich funkcji terenu. Po ustaleniu liczby możliwych do wydzielenia działek z podziałem pod konkretne funkcje obliczono powierzchnię użytkową zabudowy występujących rezerw terenów w zwartej jednostce osadniczej – stanowiącej iloczyn ustalonej liczby działek możliwych do wydzielenia i przyjętych z założeń powierzchni użytkowej zabudowy dla pojedynczej działki z podziałem na odpowiednie funkcje. Z uwagi na wielofunkcyjność, różne funkcje i formy architektoniczne zabudowy w prezentowanej metodzie szacowania chłonności przyjęto, że wielkość powierzchni użytkowej budynku jest tożsama z powierzchnią zabudowy terenu, a zatem istniejącą, czy projektowaną na działce zabudowę traktować należy jako powierzchnię użytkową zabudowy. Ponadto na komentarz zasługuje przyjęta wielkość powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zagrodowej z dopuszczeniem usług, która wynosi 3000 m². Z pewnością tak duża powierzchnia może wzbudzać wątpliwości co do prawidłowości i wiarygodności szacunków, warto jednak zauważyć, iż występuje w tym przypadku wielofunkcyjność, gdyż w przyjętych obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych gminy Kańczuga, zabudowa zagrodowa w wielu miejscowościach przenika się z zabudową mieszkaniową jednorodziną i wielorodzinną. O ile zabudowa jedno- i wielorodzinną jest lokalizowana na stosunkowo niewielkich działkach, o tyle zabudowa zagrodowa występuje często na kilku- lub kilkunastohektarowych parcelach, stąd też stosunkowo duża (uśredniona) powierzchnia działki przyjęta do szacowania chłonności.

Tabela 46 Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych

Nazwa Jednostki osadniczej	Funkcja	Liczba działek niezabudowanych w zwartych obszarach osadniczych (z mapy ewidencyjnej)	Łączna powierzchnia rezerw w zwartych jednostkach osadniczych (mkw) obliczona z map ewid.	Łączna powierzchnia rezerw w zwartych jednostkach osadniczych (mkw) z podziałem na funkcje wg. przyjętych założeń	Średnia powierzchnia pojedynczej działki z założeń szacunkowych(mkw)	Liczba działek - stosunek łącznej powierzchni rezerw do średniej powierzchni pojedynczej działki (kolumna 5/6)	Powierzchnia użytkowa zabudowy pojedynczej działki z przyjętych założeń szacunkowych (mkw)	Powierzchnia użytkowa zabudowy - rezerwy w zwartych jednostkach osadniczych (kolumna 7x8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
BÓBRKA KAŃCZUCKA	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	9	8107	6080,3	3000	2,03	250	506,7
	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			810,7	1500	0,54	200	108,1
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			243,2	5000	0,05	600	29,2
CHODAKÓWKA	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	0	0	0	3000	0,00	250	0,0
	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			0	1500	0,00	200	0,0
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			0	5000	0,00	600	0,0
KRZECZOWICE	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	92	77430	58072,5	3000	19,36	250	4839,4

	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			7743	1500	5,16	200	1032,4
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			2322,9	5000	0,46	600	278,7
LIPNIK	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	4	5793	4344,75	3000	1,45	250	362,1
	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			579,3	1500	0,39	200	77,2
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			173,79	5000	0,03	600	20,9
ŁOPUSZKA MAŁA	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	20	23018	17263,5	3000	5,75	250	1438,6
	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			2301,8	1500	1,53	200	306,9
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			690,54	5000	0,14	600	82,9
ŁOPUSZKA WIELKA	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	120	87919	65939,25	3000	21,98	250	5494,9
	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			8791,9	1500	5,86	200	1172,3

	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			2637,57	5000	0,53	600	316,5
MEDYNIA KAŃCZUCKA	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	10	6953	5214,75	3000	1,74	250	434,6
	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			695,3	1500	0,46	200	92,7
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			208,59	5000	0,04	600	25,0
MIASTO KAŃCZUGA	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	79	104645	78483,75	3000	26,16	250	6540,3
	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			10464,5	1500	6,98	200	1395,3
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			3139,35	5000	0,63	600	376,7
NIŻATYCE	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	19	19920	14940	3000	4,98	250	1245,0
	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			1992	1500	1,33	200	265,6
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			597,6	5000	0,12	600	71,7

PANTALOWICE	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	51	46547	34910,25	3000	11,64	250	2909,2
	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			4654,7	1500	3,10	200	620,6
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			1396,41	5000	0,28	600	167,6
RĄCZYNA	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej	51	57785	43338,75	3000	14,45	250	3611,6
	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			5778,5	1500	3,85	200	770,5
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			1733,55	5000	0,35	600	208,0
SIEDLECZKA	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	65	88545	66408,75	3000	22,14	250	5534,1
	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			8854,5	1500	5,90	200	1180,6
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			2656,35	5000	0,53	600	318,8
SIETESZ	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	176	123786	92839,5	3000	30,95	250	7736,6

	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			12378,6	1500	8,25	200	1650,5
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			3713,58	5000	0,74	600	445,6
WOLA RZEPLIŃSKA	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	0	0	0	3000	0,00	250	0,0
	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			0	1500	0,00	200	0,0
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			0	5000	0,00	600	0,0
ŻUKLIN	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	12	3727	2795,25	3000	0,93	250	232,9
	Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych			372,7	1500	0,25	200	49,7
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami			111,81	5000	0,02	600	13,4

Źródło: Opracowano własne.

Sumując odpowiednio wartości rezerw terenów w granicach zwartych jednostek osadniczych z podziałem na funkcje zabudowy otrzymujemy łącznie 51 963,3 m² rezerw powierzchni użytkowej zabudowy, natomiast wartości dla poszczególnych funkcji zabudowy zostały podane w poniższej tabeli.

Tabela 47 Chłonność obszarów w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych.

Funkcje zabudowy	Powierzchnia użytkowa zabudowy - rezerwy w zwartych jednostkach osadniczych
1	2
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	40885,9
Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych	8722,3
Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami	2355,0
SUMA	51963,3

Źródło: Opracowano własne.

Na terenie gminy Kańczuga w obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej występuje łącznie **51 963,3 m² rezerw powierzchni użytkowej zabudowy**. Uzyskana wartość to wszystkie wolne rezerwy terenu (niezabudowane działki) wyodrębnione w ramach wyróżnionych uprzednio zwartych jednostek osadniczych.

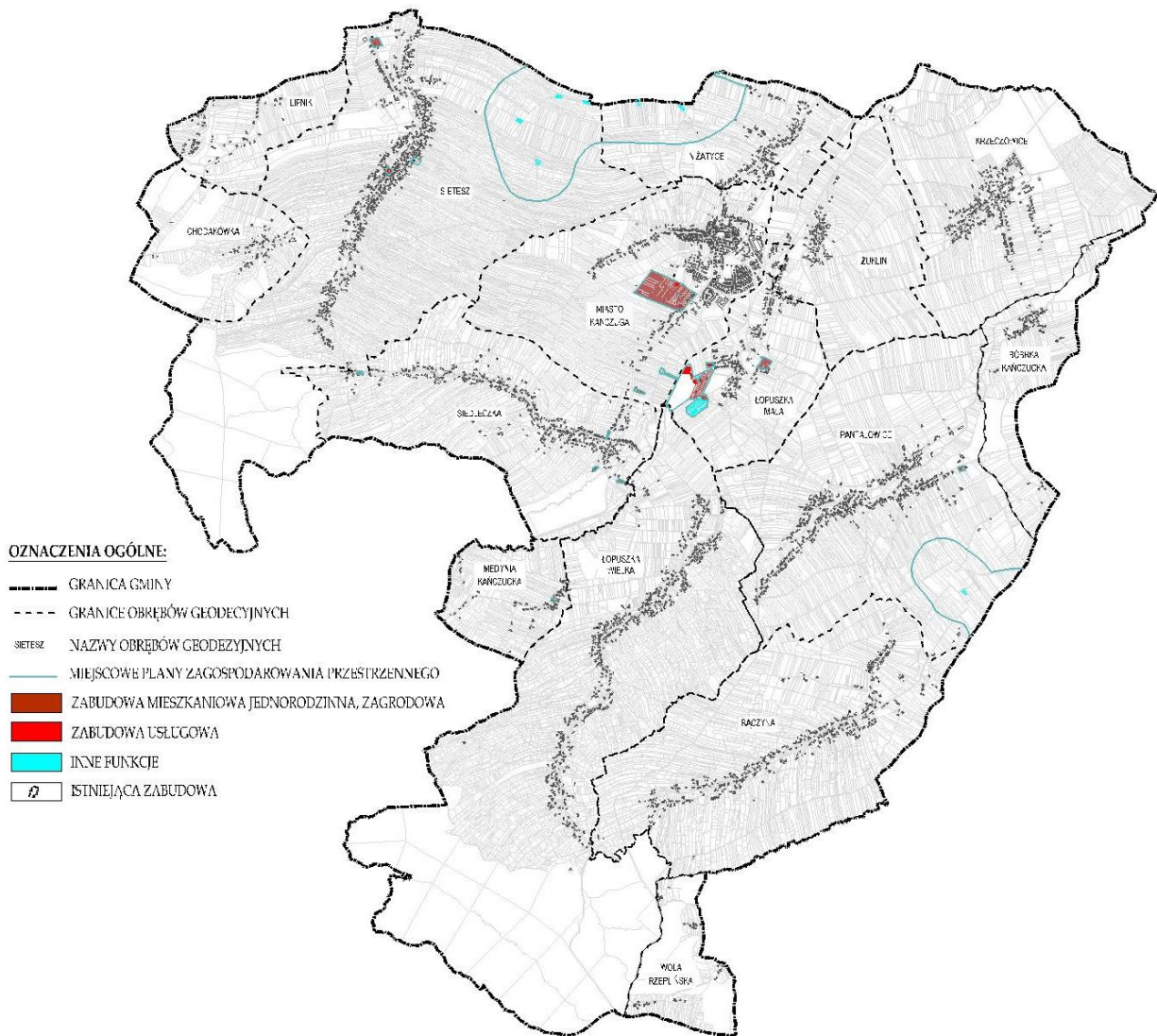
9.5. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W odniesieniu do powierzchni rezerw terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ich szacowanie należy rozpocząć od określenia przestrzennego rozmieszczenia obowiązujących planów miejscowych na terenie gminy Kańczuga. Powyższe zostało przedstawione na rysunku nr 20.

Po przeprowadzeniu szczegółowej analizy ustaleń obowiązujących na terenie gminy Kańczuga miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wyodrębnieniu z nich

istniejącej zabudowy oszacowano powierzchnie rezerw terenów w obrębie granic ich opracowania. W celu obliczenia chłonności w ramach obowiązujących planów miejscowych, wzięto pod uwagę część obszarów objętych ustaleniami obowiązujących planów miejscowych na terenie gminy, które nie zawierają się w zwartych obszarach osadniczych. W przyjętych kalkulacjach zdecydowano utrzymać przyjęte wcześniej założenia co do średnich wielkości działek i powierzchni użytkowej zabudowy. Obowiązujące plany miejscowe na terenie gminy Kańczuga to przede wszystkim plany, które uchwalono około 15-25 lat temu. Plany te są w większości pozbawione szczegółowych parametrów zabudowy i zagospodarowania terenów, a ich konstrukcja bardzo odbiega od aktualnych zasad sporządzania planów miejscowych. Jedynie uchwalony w 2018 roku **Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „Nr 1/2014” w Kańczudze nawiązuje swą konstrukcją i treścią do obowiązujących aktualnie standardów.** Dla wielu jednostek planistycznych utrzymano możliwość budowy, rozbudowy oraz przebudowy zabudowy zagrodowej stąd też uzasadnionym jest utrzymanie średniej powierzchni pojedynczej działki dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej tj. 3000 m².

W tabeli nr 48 przedstawiono chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych.

Rysunek 20 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Kańczuga.

Źródło: Opracowano własne.

Tabela 48 Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Funkcja	Łączna powierzchnia rezerw w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mkw)	Łączna powierzchnia rezerw w mpzp (mkw) z podziałem na funkcje	Średnia powierzchnia pojedynczej działki z założeń szacunkowych(mkw)	Liczba działek - stosunek łącznej powierzchni rezerw do średniej powierzchni pojedynczej działki (kolumna 3/4)	Powierzchnia użytkowa zabudowy pojedynczej działki z przyjętych założeń szacunkowych (mkw)	Powierzchnia użytkowa zabudowy rezerw w miejscowych planach zagosp. przestrz. (kolumna 5x6)
1	2	3	4	5	6	7
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej	284100,0	265576,0	3000	88,53	250	22131,3
Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych		18524,0	1500	12,35	200	2469,9
Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami		0,0	5000	0,00	600	0,0
Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej		0,0	1500	0,00	100	0,0
						24601,2

Źródło: Opracowano własne.

Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych została wyliczona dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami i dla terenów zabudowy usługowej, w tym usług publicznych. W przypadku terenów zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami jak i terenów zabudowy rekreacji indywidualnej nie ma możliwości wyliczenia chłonności, ponieważ żaden obowiązujący na terenie gminy plan nie wyznaczył terenów pod wymienione przeznaczenie.

Warto zaznaczyć, iż znaczna część obowiązujących w gminie planów miejscowych została uchwalona około 15-25 lat temu, plany te tworzone w zupełnie odmiennych uwarunkowaniach prawnych i społeczno-gospodarczych. Pomimo upływu kilkunastu lat niektóre plany miejscowe są zabudowane w stopniu minimalnym lub też w ogóle pozbawione jakichkolwiek działań inwestycyjnych, chociażby podziałów geodezyjnych. Jest to szczególnie widoczne w przypadku planów miejscowych z 1996 roku, w których ustalone przeznaczenie terenu do czasu opracowania niniejszego studium nie zostało zrealizowane, nie dokonano

podziałów geodezyjnych i nie rozpoczęto procesów inwestycyjnych. Zasadne zatem byłoby przywrócenie w niektórych przypadkach funkcji rolniczej dla tych terenów i umożliwienie wskazania przeznaczenia w Studium nowych terenów inwestycyjnych, których dynamika zagospodarowywania będzie zdecydowanie wyższa, niż w przypadku niektórych obowiązujących w gminie Kańczuga planów miejscowych.

Sumując odpowiednio wartości rezerw terenów w granicach obowiązujących planów miejscowych z podziałem na funkcje zabudowy otrzymujemy łącznie **24601,2 m²** rezerw powierzchni użytkowej zabudowy, szczegółowe wartości dla poszczególnych funkcji zabudowy zostały podane w powyższej tabeli.

9.6. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Na podstawie dokonanych analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy Kańczuga, określono maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę. W podziale na funkcje zabudowy kształtuje się ono następująco:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zagrodowej z dopuszczeniem usług szacuje się na **177 489,0 m²**,
- zabudowy usługowej, w tym dla usług publicznych szacuje się na **50 304,1 m²**,
- zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej wraz z usługami szacuje się na **21 558,9 m²**;
- zabudowy lotniskowej **0,0 m²**.

Następnie dokonano porównania maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy (kolumna nr 2 w tabeli nr 49) z sumą powierzchni użytkowej zabudowy zwartych jednostek osadniczych oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (kolumna nr 5 w tabeli nr 49). W analizowanym przypadku maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, (w trzech przypadkach) przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, a więc przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami zwartych jednostek osadniczych i terenami objętymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w ilości podanej w kolumnie 6 tabeli nr 49, przy czym dotyczy to wyłącznie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami, terenów zabudowy usługowej, w tym usług publicznych, a także terenów zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami. W przypadku terenów o funkcji zabudowy lotniskowej wartość 0,0 wynika z tego, że

ze względu na uwarunkowania gminy nie ma potrzeby wyznaczania nowych obszarów pod zabudowę letniskową w zwartych jednostkach osadniczych, natomiast żaden obowiązujący plan miejscowy również nie wyznacza obszarów pod ten rodzaj zabudowy, a więc gmina nie planuje rozwoju w tym kierunku.

Tabela 49 Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Funkcje zabudowy	Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę (mkw)	Powierzchnia użytkowa zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy w zwartych jednostkach osadniczych (mkw)	Powierzchnia użytkowa zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy w planach miejscowych (mkw)	Suma powierzchni użytkowej zabudowy zwartych jednostek osadniczych i planów miejscowych (kolumna 3+4) (mkw)	Bilans terenu - porównanie maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni użytkowej (kolumna 2-5) (mkw)
1	2	3	4	5	6
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	177489,0	40885,9	22131,3	63017,3	114471,7
Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych	50304,1	8722,3	2469,9	11192,2	39111,9
Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami	21558,9	2355,0	0,0	2355,0	19203,9
Tereny zabudowy letniskowej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SUMA	249352,0				172787,5

Źródło: Opracowano własne.

Przy ustalaniu powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę w kierunkach zagospodarowania przestrzennego w Studium, odniesiono uzyskaną z bilansu powierzchnię użytkową zabudowy do faktycznej powierzchni obszarów pod poszczególne funkcje,

wykorzystując przy tym te same założenia co do średniej wielkości poszczególnych działek i średniej powierzchni użytkowej zabudowy.

Tabela 50 Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę wyrażone w ha.

Funkcje zabudowy	Bilans terenu - porównanie maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni użytkowej (kolumna 2-5) (mkw)	Maksymalne zapotrzebowania na nową zabudowę w ha
1	2	3
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej z usługami	114471,7	137,4
Tereny zabudowy usługowej, w tym usług publicznych	39111,9	29,3
Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami	19203,9	16,0
Tereny zabudowy lotniskowej	0,0	0,0

Źródło: Opracowano własne.

W procesie wyznaczania maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę ustalono, że łącznie 182,7 ha powierzchni gminy można przeznaczyć pod trzy główne funkcje zabudowy określone w kierunkach Studium poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz poza obszarami objętymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Uzyskana wartość 182,7 ha to zaledwie 1,73% całkowitej powierzchni gminy Kańczuga. Jest to wartość, która w zdecydowany sposób ograniczy nadmierne rozproszenie przestrzenne powstającej w przyszłości zabudowy i pozwoli na dalszy, zrównoważony rozwój przestrzenny gminy. Harmonijny i efektywny rozwój przestrzenny gminy w głównej mierze będzie opierał się przede wszystkim na rozbudowie zwartych jednostek osadniczych wyposażonych w odpowiednią infrastrukturę techniczną.

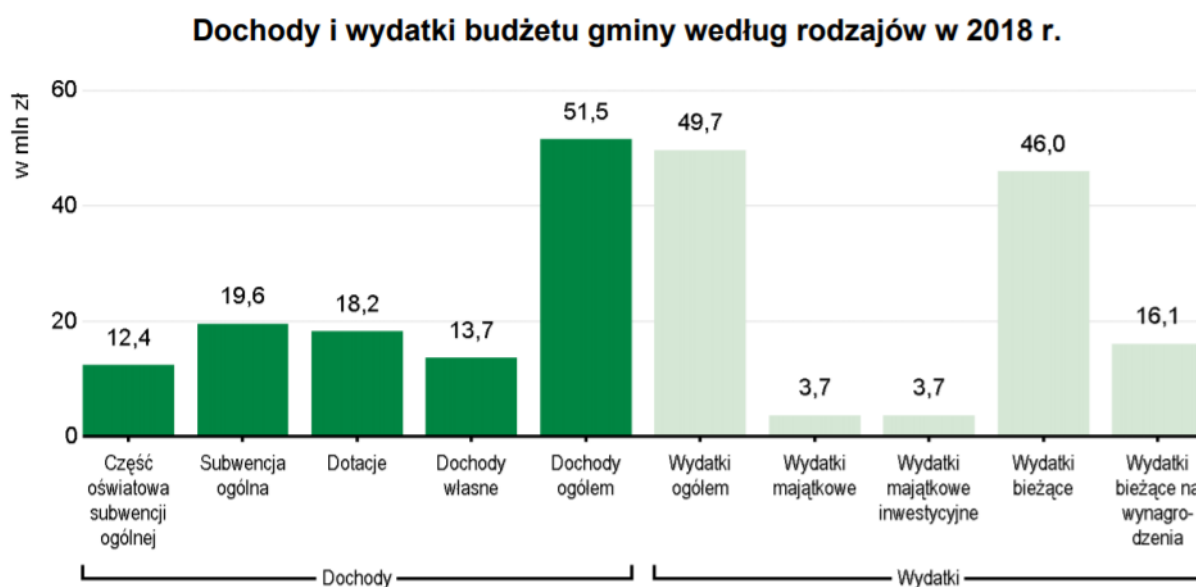
Reasumując, przy wyznaczaniu kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów pod określone funkcję należy brać po uwagę wyliczone w powyższej tabeli maksymalne zapotrzebowania na nową zabudowę w ha dla poszczególnych funkcji w taki sposób, aby nowoprojektowane tereny poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz poza obszarami objętymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego nie przekroczyły podanych w tabeli nr 50 wartości.

9.7. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Finansowanie działalności inwestycyjnej należy do istotnych elementów prowadzonej gospodarki finansowej w gminie miejsko-wiejskiej Kańczuga. Realizowanie inwestycji zaspokaja bowiem rosnące potrzeby lokalnych wspólnot samorządowych i przyczynia się do ich rozwoju. W tym wypadku chodzi w szczególności o inwestycje infrastrukturalne, które umożliwiają realizowanie usług publicznych na odpowiednim poziomie. Działalność ta wymaga zabezpieczenia w budżecie określonej wysokości niezbędnych do pokrycia planowanych kosztów poszczególnych przedsięwzięć.

Źródła finansowania gminy można podzielić na własne, rozumiane jako dochody własne i obce np. dotacje, subwencje, kredyty i pożyczki. Źródłami finansowania inwestycji w gminie miejsko-wiejskiej Kańczuga jest budżet gminy, fundusze unijne.

Wykres 27. Dochody i wydatki budżetu MiG Kańczuga według rodzajów w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS.

Jednym ze wskaźników finansowych, który określa możliwości finansowania inwestycji jest wskaźnik udziału dochodów własnych w dochodach ogółem (%), który uważany jest za podstawowy miernik oceny samodzielności finansowej - im wyższy wskaźnik, tym większy wpływ na osiągnięte dochody i kreowanie własnej polityki wydatkowej, w tym w sferze inwestycji. Dochody własne stanowiły w dochodach ogółem budżetu gminy 13,7%.

Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca wyniosły w roku 2018- 4166 zł, a wydatki 4016 zł. W 2018 r. wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 18360 tys. zł. (dane z Statystycznego Vademecum Samorządowca 2018 r.).

Realizacja zadań przewidzianych w Studium wymaga zaangażowania znacznych środków finansowych, co może stanowić największą barierę dla samorządów i mieszkańców gminy. Funkcjonujący w Polsce system finansowania, stanowiący wielopoziomowe i zróżnicowane narzędzie finansowania, ma na celu ułatwić i wpłynąć na realizację wyznaczonych celów rozwojowych. System ten obejmuje finansowanie w formie bezzwrotnej (dotacje) oraz zwrotnej (pożyczki). W jego zakres wchodzi również projekty dotyczące realizacji sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej i społecznej, które mają przyczynić się do osiągnięcia najważniejszych, krajowych i unijnych celów rozwojowych. Wśród celów dotyczących analizowanego zakresu można wyróżnić m.in. ustanowienie i rozwijanie sieci transeuropejskich (TEN) w dziedzinie transportu, energetyki i telekomunikacji, wzrost spójności i konkurencyjności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, wspieranie inteligentnego i zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2021-2040 uchwalona dnia 29 grudnia 2020 r., informacjami zawartymi w uchwale budżetowej Miasta i Gminy Kańczuga na 2020 r., raportem o stanie Miasta i Gminy Kańczuga 2019 rok oraz danymi dostępnymi w GUS, dochody i wydatki budżetu gminy w ostatnich latach przedstawiały się następująco:

Tabela 51 Dochody i wydatki budżetu Miasta i Gminy Kańczuga w latach 2017-2020

Lata	2017	2018	2019	2020
Dochody	49 639 175,61	51 533 641,28	55 711 320,57	62 404 098,22
Wydatki	50 797 117,97	49 681 218,90	57 774 326,17	67 368 098,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie WPF Miasta i Gminy Kańczuga oraz danych GUS.

Zgodnie z Wieloletnią Prognozą Miasta i Gminy Kańczuga zakłada się, że wysokość dochodów budżetowych w najbliższych latach będzie kształtować się następująco:

- 2021 – 63 590 025,00 zł,
- 2022 – 63 100 000,00 zł,
- 2023 – 63 100 000,00 zł,
- 2024 – 62 100 000,00 zł.

wysokość wydatków budżetowych w najbliższych latach będzie kształtować się następująco:

- 2021 – 68 667 025,00 zł,
- 2022 – 62 042 500,02 zł,
- 2023 – 62 102 500,00 zł,
- 2024 – 61 219 881,39 zł.

natomiast wynik budżetu:

- 2021 – -5 077 000,00 zł,
- 2022 – 1 057 499,98 zł,
- 2023 – 997 500,00 zł,
- 2024 – 880 118,61 zł.

Wieloletnia Prognoza Finansowa zakłada od 2022 roku dodatni wynik budżetu, który będzie się utrzymywał do roku 2040.

Z punktu widzenia realizacji sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy duże znaczenie ma również wskaźnik zadłużenia do dochodów, ustawa o finansach publicznych zakłada zastosowanie od 2014 roku indywidualnego wskaźnika zadłużenia. Planowana łączna spłata zobowiązań w 2021 roku wynosi bez wyłączenia 1.123.000 zł i stanowi 3,35% w stosunku do dochodów ogółem przy maksymalnym wskaźniku 9,84%.

Zobowiązania począwszy od 2020 roku wynoszą:

- w 2022 roku – 3,05% przy maksymalnym wskaźniku 5,93%;
- w 2023 roku – 2,96% przy maksymalnym wskaźniku 5,87%;
- w 2024 roku – 2,68% przy maksymalnym wskaźniku 8,08%;
- w 2025 roku – 2,74% przy maksymalnym wskaźniku 10,45%;
- w 2026 roku – 2,49% przy maksymalnym wskaźniku 8,18%;
- w 2027 roku – 2,47% przy maksymalnym wskaźniku 8,03%;

- w 2028 roku – 2,42% przy maksymalnym wskaźniku 8,92%;
- w 2029 roku – 2,21% przy maksymalnym wskaźniku 9,87%;
- w 2030 roku – 2,12% przy maksymalnym wskaźniku 9,69%;
- w 2031 roku – 2,26% przy maksymalnym wskaźniku 9,53%;
- w 2032 roku – 2,26% przy maksymalnym wskaźniku 9,42%;
- w 2033 roku – 2,33% przy maksymalnym wskaźniku 9,30%;
- w 2034 roku – 2,44% przy maksymalnym wskaźniku 9,26%;
- w 2035 roku – 2,05% przy maksymalnym wskaźniku 9,24%;
- w 2036 roku – 2,02% przy maksymalnym wskaźniku 9,20%;
- w 2037 roku – 2,23% przy maksymalnym wskaźniku 9,18%;
- w 2038 roku – 2,21% przy maksymalnym wskaźniku 9,20%;
- w 2039 roku – 0,93% przy maksymalnym wskaźniku 9,20%;
- w 2040 roku – 1,05% przy maksymalnym wskaźniku 9,01%;

Zatem nie zostanie przekroczony wskaźnik określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

W procesie wyznaczania maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę ustalono, że łącznie 182,7 ha powierzchni gminy można przeznaczyć pod trzy główne funkcje zabudowy określone w kierunkach Studium. Uzyskana wartość 182,7 ha to zaledwie 1,73% całkowitej powierzchni gminy Kańczuga, w związku z powyższym realizacja infrastruktury technicznej i społecznej w zakresie wyznaczonych w studium – nowych terenów inwestycyjnych będzie w znacznym stopniu opierała się na istniejącej lub na bieżąco rozbudowywanej infrastrukturze. Warto przy tym zauważyć, iż wyznaczone w Studium, nowe tereny inwestycyjne są zwykle położone w bezpośrednim sąsiedztwie zwartych jednostek osadniczych lub w miejscach, gdzie występują już sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Ponadto gmina Kańczuga na bieżąco realizuje inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i społecznej. Zgodnie z Raportem o stanie miasta i gminy Kańczuga w roku 2019 zrealizowano m.in. następujące inwestycje:

Tabela 52 Wydatki na zadania inwestycyjne gminy Kańczuga w 2019 r.

Lp.	Nazwa zadania	Środki	Koszty inwestycyjne
1.	Roboty budowlane związane z usunięciem awarii sieci kanalizacyjnej przy ul. Mickiewicza w m. Kańczuga	Środki własne	19 987,50zł
2.	Usunięcie awarii sieci kanalizacyjnej przy ul. Słowackiego w m. Kańczuga	Środki własne	14 760,00 zł
3.	Wykonanie instalacji centralnego ogrzewania w budynku szatni sportowej w m. Krzeczowice	środki własne Miasta i Gminy	13 530,00 zł

		Kańczuga	
4.	Wykonanie prac remontowych w remizie OSP w m. Żuklin	Środki własne	4 680,00 zł
5.	Wykonanie prac remontowo – budowlanych w pomieszczeniach budynku Urzędu Miasta i Gminy w Kańczudze	Środki własne	16 109,23zł
6.	Prace remontowe w budynku Domu Ludowego w m. Siedlecza	Środki własne	4 883,13 zł
7.	Wykonanie piłkochwyłów oraz ogrodzenia niskiego przy stadionie w m. Łopuszka Wielka	Środki własne	15 265,64 zł
8.	Wykonanie piłkochwyłów przy stadionie w m. Krzeczowice	Środki własne	10 043, 15 zł
9.	Zakup wyposażenia do budynków komunalnych	Środki własne	5 904,00 zł
10.	Remont instalacji wod. – kan. w budynku komunalnym w m. Siedlecza	Środki własne	2 124,32 zł
11.	Prace remontowe małej Sali w budynku OSP w m. Sietesz	Środki własne	31 079,29 zł
12.	Remont schodów przed budynkiem UMiG w m. Kańczuga, Remont schodów park (Małpi Gaj)	Środki własne	28 653,00 zł
13.	Wyrównanie terenu za budynkiem UMiG w m. Kańczuga	Środki własne	5 834,14 zł
14.	Prace remontowe w budynku Domu Ludowego w m. Siedlecza.	Środki własne	1 159,34 zł
15.	Prace remontowe w budynku Domu Kultury w m. Rączynie (dawne OSP) w pom. Gospodarczym z tyłu budynku oraz remont istniejącego ogrodzenia	Środki własne Miasta i Gminy Kańczuga	17 738, 55 zł
16.	Prace remontowe przy budynku sanitarno – magazynowym w m. Łopuszka Mała	Środki własne	3 555, 89 zł
17.	Roboty elektryczne na terenie MiG Kańczuga oraz montaż latarni ulicznych na terenie MiG Kańczuga	Środki własne	3 241, 80 zł
18.	Wykonanie prac remontowych w budynkach komunalnych MiG Kańczuga	Środki własne	58 178,67 zł
19.	Zagospodarowanie terenu wokół kaplicy cmentarnej w m. Pantalowice	Środki własne	14 472, 08 zł
20.	Prace remontowe grzybka zlokalizowanego na dz. Nr 43/26 w m. Łopuszka Wielka	Środki własne	1 348,05 zł
21.	Wykonanie prac remontowych w remizie OSP w m. Żuklin	środki własne Miasta i Gminy Kańczuga	6 571, 93 zł
22.	Roboty remontowe w budynku GOK w m. Kańczuga wraz z wykonaniem wiaty na potrzeby przystosowania pomieszczeń dla sanitariuszy „FALC	Środki własne	24 559,62 zł
23.	Remont mostu w m. Pantalowice dz. nr ewid. 1193	Środki własne	11 685,00 zł
24.	Remont przepustu pod drogą wewnętrzną w m. Sietesz – dz. nr ewid. 1415 oraz remont pokryw studni – 2 szt.	środki własne Miasta i Gminy Kańczuga	4 920,00 zł
25.	Wykonanie studni zbiorczej z podłączeniem do cieką wodnego oraz podłączenie rury odpływowej na dz. nr ewid. 1728 w m. Łopuszka Wielka	środki własne Miasta i Gminy Kańczuga	4 059,00 zł
26.	Remont schodów przy budynku CIK w m. Krzeczowice	Środki własne	432,87 zł
27.	Roboty remontowe polegające na cyklinowaniu, malowaniu parkietu w budynku Domu Ludowego w m. Rączyna	Środki własne	5 236,77 zł
28.	Równanie ziemi koło Mleczki	Środki własne	1 500,00 zł
29.	Wykonanie płytki odbojowej przy budynku OSP w m. Łopuszka Mała	Środki własne	2 942,60 zł
30.	Aeracja nawierzchni boiska w m. Krzeczowice i w m. Łopuszka Wielka	Środki własne Miasta i Gminy Kańczuga	9 800,01 zł
31.	Montaż garażu przy Domu Ludowym w m. Niżatyce	Środki własne	8 471,94 zł

32.	Wykonanie wiaty przy budynku Ośrodka Zdrowia w m. Kańczuga	Środki własne	9 500,00 zł
33.	Roboty remontowe budynku administracyjno-garażowego (budynek LKS) w m. Pantalowice	Środki własne	46 781,31 zł
34.	Prace remontowe w budynku – Sklep w m. Niżatyce	Środki własne	1 495,67 zł
35.	Prace remontowe – porządkowe w budynku administracyjno - biurowym w m. Sietesz	Środki własne	353,30 zł
36.	Remont grzybka w m. Sietesz	środki własne Miasta i Gminy Kańczuga	2 553,94 zł
37.	Roboty remontowe przy zbiorniku wyrównawczym w m. Łopuszka Mała	Środki własne	44 000,00 zł
38.	Prace remontowe w garażu budynku OSP w m. Lipnik	Środki własne	1776,88 zł
39.	Prace remontowe w budynku CIT (w dużej sali) w m. Bóbrka Kańczucka	Środki własne	11 417,26 zł
40.	Prace remontowe przy budynku Domu Ludowego w m. Niżatyce	Środki własne	46 140,40 zł
41.	Wykonanie prace remontowych w budynku komunalnym – biblioteka w m. Krzeczowice	budżet Miasta i Gminy Kańczuga	7 600,00 zł
42.	Wykonanie prac remontowych instalacji elektrycznej na grzybku przy budynku Domu Strażaka w m. Łopuszka Wielka	Środki własne	1 572,00 zł
43.	Prace montażowe w budynku Domu Ludowego w m. Rączyna	Środki własne	14 000, 00 zł
44.	Zakup i montaż kotła C.O dwufunkcyjnego w budynku Ośrodka Zdrowia w m. Sietesz	Środki własne	6 000,00 zł
45.	„Prace remontowe dużej sali w budynku Domu Kultury w m. Pantalowice	Środki własne	33 469,45 zł
46.	Prace remontowe – sanitarne w budynku Domu Ludowego w m. Chodakówka	Środki własne	24 578,55 zł
47.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami na terenie Miasta i Gminy Kańczuga w m. Rączyna – I etap i m. Sietesz – II etap	Źródło finansowania WFOŚiGW Rzeszów, Środki własne	5 452 486,14 zł
48.	Budowa oświetlenia ulicznego na terenie Miasta i Gminy Kańczuga	Środki własne Dofinansowanie NFOŚiGW oraz WFOŚiGW	53 643,96
49.	Budowa placu zabaw w m. Łopuszka Mała	Środki własne Dofinansowanie z projektu Mała Odnowa Wsi	47 847,00 zł
50.	Budowa i rozbudowa placów zabaw na terenie Miasta i Gminy Kańczuga	Środki własne	154 980,61 zł
51.	Dostawa wyposażenia do Sali szkoleniowej Ośrodka Kultury w miejscowości Kańczuga w ramach koncepcji „Uniwersytetu Samorządności”	Środki własne Dofinansowanie w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017 – 2020 na realizację I etapu koncepcji „Uniwersytetu Samorządności	37 299,75 zł
52.	Budowa studni głębinowej S-7 wraz z zagospodarowaniem terenu działki nr ewid. 1018 w m. Kańczuga	Środki własne	165 649,55 zł
53.	Budowa linii napowietrznej oświetlenia ulicznego w m. Sietesz – stacja transformatorowa Sietesz 10	Środki własne	51 721, 50 zł
54.	Budowa linii kablowej nN oświetlenia drogi wojewódzkiej nr 881 Sokołów Małopolski – Łańcut – Kańczuga – Pruchnik – Żurawica w miejscowości Sietesz	Środki własne	134 349,93 zł
55.	Budowa budynku kaplicy cmentarnej w m. Łopuszka Wielka – II etap	Środki własne	526 011,12 zł
56.	Modernizacja sanitariów w Szkole Podstawowej w Kańczudze	Środki własne	38 624,60 zł
57.	Przebudowa oświetlenia ulicznego wraz z modernizacją chodnika przy ul. Zakościelnej w m. Kańczuga”	Środki własne	47 894,18 zł
58.	Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Kańczuga	Środki własne	7 995,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu o stanie Miasta i Gminy Kańczuga 2019 rok.

W Raporcie o stanie Miasta i Gminy Kańczuga wśród zadań krótko/średnioterminowych na lata 2016-2021 z zakresu poprawy standardu jakości części dróg i mostów na terenie Miasta i Gminy Kańczuga wymieniono prace w zakresie remontów, modernizacji dróg, które wykonano w 2019 r:

- Droga gminna Bóbrka Kańczucka - Remiza III G 110770 R ,
- Droga gminna Łopuszka Mała - Łopuszka Wielka G 110747 R,
- Droga gminna na dz. 117 w m. Żuklin,
- Droga wewnętrzna zlokalizowana na dz. Nr ewid. 614 w m. Łopuszka Mała,
- Droga wewnętrzna zlokalizowana na dz. nr ewid. 1344 i 1331 w m. Pantalowice,
- Droga gminna w Chodakówce działka nr 493,
- Remont drogi w Sieteszy działka nr 381,
- Plac w Kańczudze działka nr 1182 i 1895/1,
- Droga gminna nr. ewid. 2003 w Sieteszy,
- Droga gminna w m. Kańczuga dz. 754/20,
- Chodnik Łopuszka Mała dz. ewid. 424,
- Wykonania remontów częściowych chodników z kostki brukowej na terenie miasta Kańczuga, polegających na przełożeniu kostki, usunięciu zapadnięć, wzmocnieniu podsypek,
- Chodnik ul. Szkolna, ul. Wolności,
- Drogi gminne ul. Klonowa i Jarzębinowa,
- Wykonanie remontów częściowych masą oraz likwidacja przełomów na drogach zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga,
- Wyrównanie gruntem dróg polnych w m. Pantalowice ,
- Nawiezenie gruntu na działkę gminną nr ewid. 381 pod parking w m. Pantalowice,
- Plac przed kaplicą pogrzebową w Łopuszce Wielkiej- Wykonanie nawierzchni z kruszywa łamanego grubości warstwy ok. 10 cm ,
- Remont mostu w m. Pantalowice- Rozebranie płyt drogowych, rozebranie konstrukcji stalowej, wykopy pod ławy, betonowanie kręgów pod konstrukcje stalową, ustawienie konstrukcji stalowej, położenie nowych płyt drogowych,
- Remont dróg gminnych w m. Kańczuga ul. Bohaterów Westerplatte, ul. Karaszewicza-Tokarzewskiego,
- Remont dróg gminnych Nr G 110766 Siedlecza – Remiza w km 0+000 – 0+857 zlokalizowanej na dz. nr. ewid. 1750 w Siedleczce,
- Remont dróg gminnych Nr G 110760 R Sietesz Cegielnia – Szkoła Podstawowa w km 0+109 – 1+089 zlokalizowanej na dz. nr. ewid. 1574 i 1860 w m. Sietesz,
- Remont drogi nr. 140059 R Wola Rzeplińska – Świebodna w miejscowości Świebodna, II etap,
- Remont drogi gminnej Medynia Kańczucka - Zagórze G 110746 R w km od 0+000 – 0+320,
- Remont drogi gminnej w Kańczudze ul. Grunwaldzka G 110726 R w km od 0+000 – 0+136 oraz ul. Sportowa G 110725 R w km od 0+000 - 0+148,
- Remont drogi gminnej w Kańczudze ulica Kwiatowa G 110792 R w km od 0+090 – 0+238,
- Remont drogi gminnej, wewnętrzna zlokalizowana na dz. nr ewid. 614 w m. Łopuszka Mała 0+000 - 0+250,

- Remont drogi gminnej wewnętrznej zlokalizowanej na dz. nr ewid. 1344 i 1331 w m. Pantalowice w km od 0+000 – 0+025 od 0+032 – 0+392,
- Remont drogi gminnej, wewnętrzna zlokalizowana na dz. nr ewid. 117 w m. Żuklin w km od 0+085 – 0+385,
- Wykonanie nawierzchni z płyt drogowych dz. nr. ewid. 770 ul. Klonowa oraz 756/15; 754/20 i 754/16 ul. Jarzębinowa w m. Kańczuga,
- Remont chodnika do Zespołu Szkół w Kańczudze ,
- Budowa chodnika w miejscowości Łopuszka Mała, dz. nr ewid. 424 na odcinku 75 mb,
- Budowa chodników w miejscowości Żuklin i Sietesz przy drogach powiatowych,

o łącznym szacunkowym koszcie 22 380 000,00 zł finansowanym z środków unijnych oraz środków własnych.

Poza wyżej wymienionymi inwestycjami, które zostały zrealizowane w 2019 roku, gmina na bieżąco realizuje szereg innych inwestycji infrastrukturalnych na całym swoim obszarze. Przedsięwzięcia infrastrukturalne inicjowane przez samorząd mogą być zatem zasilane zarówno z zasobów finansowych budżetu gminy, które są jednak ograniczone jak i ze źródeł zewnętrznych od prywatnych inwestorów czy publicznych instytucji finansowych. Poniżej przedstawiono charakterystykę źródeł finansowania przez gminę infrastruktury technicznej i społecznej.

9.8. Źródła zewnętrzne

Źródła wewnętrzne stanowią:

- 1) dochody własne JST – dochodem własnym gminy jest każdy dochód niebędący subwencją ogólną lub dotacją z budżetu państwa;
- 2) dotacje celowe – pochodzące z budżetu państwa w celu dofinansowanie zadań własnych JST, które mogą dotyczyć m.in.: inwestycji w szkoły i placówki oświatowe (do 50% planowanych wydatków na urzeczywistnienie podjętego zadania, jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej), inicjatyw związanych ze wspieraniem oświaty na obszarach wiejskich przedsięwzięć objęte mecenatem państwa w dziedzinie kultury.

9.9. Źródła wewnętrzne

Do źródeł finansowania regionalnego należą:

- 1) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – narzędzie wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, który zajmuje się m.in. współfinansowaniem ze środków państwowych projektów, które uzyskały lub przewidziane są do dofinansowania ze środków unijnych,

2) Podkarpacki Program Odnowy Wsi- pomoc pochodzi z budżetu Województwa podkarpackiego i jest przeznaczona dla gmin, które zdecydują się realizować projekty w zakresie: aktywizacji lokalnych społeczności ukierunkowanej na rozwój przedsiębiorczości, integracji i aktywizacji społeczności wiejskiej służącej zaspokajaniu potrzeb społecznych i kulturalnych w kontekście procesu odnowy wsi lub modernizacji przestrzeni wiejskiej.

Do źródeł finansowania krajowego należą:

- 1) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – wraz z wojewódzkimi funduszami tworzy system finansowania ochrony środowiska przyrodniczego i gospodarki wodnej w kraju;
- 2) Fundusz Dopłat – rządowy program wspomagania budownictwa socjalnego; adresatami programu są podmioty podejmujące zadania z zakresu budowy zasobów lokali socjalnych, mieszkań chronionych oraz noclegowni i domów dla bezdomnych; wsparcia finansowego w ramach programu udziela Bank Gospodarstwa Krajowego na wniosek gminy, związku międzygminnego lub powiatu;
- 3) Fundusz Leśny – fundusz celowy Lasów Państwowych stanowiący pomoc w wyrównywaniu deficytów finansowych w nadleśnictwach, prosperujących w niekorzystnych warunkach przyrodniczo–ekonomicznych dla realizowania celów gospodarki leśnej; fundusz zasila także wspólne działania jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych dotyczących np. prowadzenia badań, tworzenie niezbędnej infrastruktury;
- 4) Program „Maluch +” – dofinansowanie działań na rzecz rozwoju i utrzymania infrastruktury opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, tj. żłobów, klubów dziecięcych i miejsc u dziennych opiekunów,
- 5) Program Resortowy Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2019 „Asystent rodziny 2019” Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej – skierowany do jednostek samorządu terytorialnego, których obowiązkiem jest realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W ramach programu ze środków finansowych mogą korzystać również podmioty niepubliczne, które realizują zadanie pracy z rodziną lub organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na zlecenie samorządu. Dofinansowaniu mogą podlegać koszty wynagrodzenia asystentów rodziny oraz koordynatorów pieczy zastępczej.

Do źródeł finansowania unijnego należą:

- 1) Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – jego istotą jest minimalizacja różnic w rozwoju regionów UE oraz wzmocnienie jedności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii jako

wspólnoty; poprzez fundusz można zyskać wsparcie w m.in. realizacji inwestycji produkcyjnych i infrastrukturalnych oraz rozwój małych i średnich przedsiębiorstw;

- 2) Europejski Fundusz Społeczny – stworzony do walki z bezrobociem (np. poprzez kształcenie) w krajach należących do UE; z jego kapitału współfinansowane są inicjatywy mające na celu pomoc regionom i grupom społecznym, zwłaszcza dla osób zagrożonych ubóstwem oraz młodych stawiających pierwsze kroki na rynku pracy;

Z EFRR oraz EFS obecnie finansowane są programy regionalne w tym dla województwa podkarpackiego na lata 2014-2020 szczególnie istotne przy finansowaniu inwestycji infrastrukturalnych;

- 3) Europejski Fundusz Spójności – ustalony w celu redukcji różnic gospodarczych i społecznych oraz promowania zrównoważonego rozwoju szczególnie przez inwestycje w zakresie infrastruktury transportowej i ochrony środowiska;
- 4) Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – oprócz przekształceń struktury rolnej danego państwa stanowi pomoc w rozwoju obszarów wiejskich;
- 5) Fundusz „Łącząc Europę” – powstały w miejscu programu TEN-T wspiera rozwój trzech sektorów: sieci transportowej, energetycznej oraz telekomunikacyjnej.

Ograniczenia w swobodzie inwestowania infrastruktury z zasobów własnych, wzrastająca konkurencja wśród jednostek samorządowych, intensywne procesy demograficzne, wzrastające wymagania użytkowników, nieustanny postęp technologiczny wymuszają na włodarzach poszukiwanie alternatywnych sposobów urzeczywistnienia potrzebnych inwestycji. Przy poszukiwaniu możliwości realizacji celów infrastrukturalnych niezbędne jest także rozpoznanie w możliwościach zaangażowania obszaru prywatnego. Wśród najczęściej stosowanych form współpracy międzysektorowej wyróżniamy:

- 1) partnerstwo publiczno-prywatne – rodzaj kooperacji podmiotu publicznego z prywatnym przy przedsięwzięciach mających na celu realizację zadań publicznych poprzez wykreowanie, niezbędnego do realizacji zamierzeń zaplecza finansowego, organizacyjnego i technicznego; za zaangażowanie własnych środków prywatnemu partnerowi zapewnia się możliwość korzystania z inwestycji; poprzez PPP obie strony zyskują korzyści zarówno w obszarze celów społecznych, jak i komercyjnych danego przedsięwzięcia;
- 2) project finance – instytucja lub zespół instytucji finansowych oraz inwestorzy kapitałowi zapewniają środki na pokrycie nakładów związanych z urzeczywistnieniem

- przedsięwzięcia pod warunkiem, że zainwestowany kapitał zostanie zwrócony z nadwyżek płynących z eksploatacji inwestycji;
- 3) leasing, najem, dzierżawa – polega na użyczeniu jednej stronie dobra do odpłatnego korzystania. Gmina w tym przypadku może obrać rolę korzystającego (leasingobiorcy) lub wyznaczyć do tego podległą jednostkę; leasing oznacza zobowiązanie leasingodawcy do nabycia rzeczy od zbywającego w warunkach zamieszczonych w umowie i oddanie jej korzystającemu (np. gminie) do użytkowania przez dany czas, natomiast korzystający zgadza się spłacić finansującemu wynagrodzenie pieniężne równe minimum cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia dobra przez finansującego;
  - 4) fundusz venture capital – JST mogą z niego korzystać gdy stworzą spółkę o charakterze użyteczności publicznej; jest to więc finansowanie z zewnątrz z zamiarem osiągnięcia długo i krótkoterminowych zysków z przyrostu wartości kapitału; istota inwestycji venture capital dotyczy zasilania kapitałem przedsiębiorstwa we wczesnej fazie jego rozwoju poprzez objęcie jego akcji lub udziałów. Inwestor finansujący z tytułu finansowania w ramach venture capital (fundusz venture capital) zostaje współwłaścicielem spółki.

Zgodnie z Raportem o stanie Miasta i Gminy Kańczuga w roku 2019, gmina uzyskała następujące środki zewnętrzne na realizowane inwestycje:

Tabela 53 Wykaz inwestycji, które otrzymały dofinansowanie w 2019 r.

Lp.	Nazwa zadania	Wartość zadania	Kwota dofinansowania
1.	Budowa placu zabaw w m. Łopuszka Mała	47 847,00 zł	10 000, 00 zł projekt Mała Odnowa Wsi
2.	Dostawa wyposażenia do Sali szkoleniowej Ośrodka Kultury w miejscowości Kańczuga w ramach koncepcji „Uniwersytetu Samorządności”	37 299,75 zł	15 000,00 zł w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017 – 2020 na realizację I etapu koncepcji „Uniwersytetu Samorządności
3.	Remont drogi gminnej Medynia Kańczucka - Zagórze G 110746 R w km od 0+000 – 0+320	80 374,35 zł	56 262,00 zł Dotacja z Funduszu Dróg Samorządowych
4.	Remont drogi gminnej w Kańczudze ul. Grunwaldzka G 110726 R w km od 0+000 – 0+136 oraz ul. Sportowa G 110725 R w km od 0+000 - 0+148	55 897,35 zł	81 491,00 zł Dotacja z Funduszu Dróg Samorządowych
5.	Remont drogi gminnej, wewnętrzna zlokalizowana na dz. nr ewid. 614 w m. Łopuszka Mała 0+000 - 0+250	38 967,20 zł	42 844,80 zł Dotacja z Województwa Podkarpackiego
6.	Remont drogi gminnej wewnętrznej zlokalizowanej na dz. nr ewid. 1344 i 1331 w m. Pantalowice w km od 0+000 – 0+025 od 0+032 – 0+392	26 814,00 zł	21 451,20 zł Dotacja z Województwa Podkarpackiego

7.	Remont drogi gminnej, wewnętrzna zlokalizowana na dz. nr ewid. 117 w m. Żuklin w km od 0+085 – 0+385	25 830,00 zł	20 644,00 zł Dotacja z Województwa Podkarpackiego
8.	Budowa chodników w miejscowości Żuklin i Sietesz przy drogach powiatowych”	228 105,44 zł	114 052,72 zł Środki Powiatu Przeworskiego
Inwestycje, na które zostały podpisane umowy na wykonanie w 2019 r. Realizacja oraz fakturowanie odbędzie się w 2020 r.			
9.	Remont dróg gminnych w m. Kańczuga ul. Bohaterów Westerplatte, ul. Karaszewicza-Tokarzewskiego	246 552,147 zł	172 586,00 zł Dotacja z Funduszu Dróg Samorządowych
10.	Remont dróg gminnych Nr G 110766 Siedlecza – Remiza w km 0+000 – 0+857 zlokalizowanej na dz. nr. ewid. 1750 w Siedleczce	131 678,45 zł	92 174,00 zł Dotacja z Funduszu Dróg Samorządowych
11.	Remont dróg gminnych Sietesz Cegielnia – Szkoła Podstawowa w km 0+109 – 1+089 zlokalizowanej na dz. nr. ewid. 1574 i 1860 w m. Sietesz	136 394,21 zł	95 475,00 zł Dotacja z Funduszu Dróg Samorządowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu o stanie Miasta i Gminy Kańczuga 2019 rok.

W związku z powyższym należy uznać, iż gmina Kańczuga skutecznie pozyskuje i wykorzystuje środki zewnętrzne na realizację zadań inwestycyjnych, w tym realizację sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej. W najbliższych latach gmina Kańczuga w dalszym ciągu będzie pozyskiwała środki zewnętrzne na realizację inwestycji, a przy tym dbała o dodatni wynik budżetu co oznacza, że będzie posiadała możliwości finansowe, które pozwolą w przyszłości realizować zadania własne gminy na wyznaczonych w Studium nowych terenach inwestycyjnych.

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

W poniższej tabeli zestawiono grunty w gminie miejsko-wiejskiej Kańczuga według stanu prawnego. Dane pochodzą z Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Tabela 54. Stan prawny gruntów w MiG Kańczuga.

Wyszczególnienie gruntów	Powierzchnia ewidencyjna gruntów w ha
Grunty Skarbu Państwa	1759
Grunty spółek SP, przeds. państwowych i innych państwowych osób prawnych	0
Grunty gmin i zw. Międzygminnych	514
Grunty osób fizycznych	7288
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	78
Wspólnoty gruntowe	20
Grunty spółdzielni	3
Grunty powiatów	37
Grunty województw	29
Pozostałe	21
Pow. wyrównawcza	754
RAZEM	10 503

Źródło: Dane z Urzędu MiG Kańczuga.

Według danych z Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii w gminie miejsko-wiejskiej Kańczuga najliczniejszą grupę stanowią grunty osób fizycznych – 69,4%. Najmniejszy odsetek dotyczy gruntów spółdzielni – 0,03%. Wartości zerowe odnotowano dla gruntów spółek SP, przedstawicieli państwowych i innych państwowych osób prawnych. Łącznie powierzchnia gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga wynosi 10 503 ha.

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

11.1. Obszary i obiekty chronione prawem zgodnie z ustawą o ochronie przyrody

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 ze zm., z 2022 r. poz. 84) rozróżnia następujące formy ochrony przyrody występujące w Polsce (Art. 6 ust. 1):

- parki narodowe,
- rezerwaty przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Z wyżej wymienionych form ochrony przyrody w granicach administracyjnych gminy znajduje się:

- Obszar Natura 2000 specjalny obszar ochrony siedlisk Nad Husowem PLH180025,
- Rezerwat przyrody - Husówka,
- pomniki przyrody.

Na w/w obszarach należy postępować zgodnie z przepisami odrębnymi.

W obszarach Natura 2000 zgodnie z art. 33 ust. 1 zabrania się podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, z zastrzeżeniem art. 34 ust. 1, który mówi, że jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo wojewoda, może zezwolić na realizację planu lub przedsięwzięcia, które

mogą mieć negatywny wpływ na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000. Jeżeli jednak na obszarze Natura 2000 występuje siedlisko lub gatunek o znaczeniu priorytetowym, zezwolenie, o którym mowa, może zostać udzielone wyłącznie w celu:

- 1) ochrony zdrowia i życia ludzi,
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego,
- 3) uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego,
- 4) wynikających z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.

Właściwy miejscowy regionalny dyrektor ochrony środowiska wydając zezwolenie, o którym mówi artykuł 34 ust. 1 ustala zakres, miejsce termin i sposób wykonania kompensacji przyrodniczej. Zgodnie z zapisem art. 35 ust. 2 koszty kompensacji przyrodniczej ponosi podmiot realizujący plan lub przedsięwzięcie.

Projekty planów i projekty zmian do przyjętych planów oraz planowane przedsięwzięcia, które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszarów Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony, a które mogą na te obszary znacząco oddziaływać, wymagają przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, na zasadach określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska.

Rezerwat został ustanowiony na podstawie Zarządzenia Ministra ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 stycznia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. 1995.5.78) w celu zachowania jedyne w Polsce naturalnego stanowiska kłokoczki południowej (*Staphylea pinnata*).

Aktualnym aktem prawnym regulującym obszar rezerwatu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 9 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Husówka".

Zgodnie z art. 40 obowiązującej obecnie ustawy o ochronie przyrody pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. w stosunku do pomnika przyrody i użytku ekologicznego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin izwierząt, także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

11.2. Ochrona gruntów rolnych i leśnych

W gminie miejsko-wiejskiej Kańczugaw zakresie klas bonitacyjnych gleb występują gleby najlepsze rolniczo (klasa I-III). Na obszarze gminy występują również lasy. Tereny te podlegają ochronie. Podstawowym aktem prawnym regulującym ochronę gruntów rolnych i leśnych jest Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2021r., poz. 1326 ze zm.).

11.3. Strefy ochronne ujęć wody

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021r. poz. 2233 z ze zm., z 2022 r. poz. 88) w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów

wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, służyć ustanowienie stref ochronnych ujęć wody.

Na terenie Gminy Kańczuga we wszystkich miejscowościach wybudowane zostały sieci wodociągowe dostarczające wodę z stacji eksploatujących i uzdatniających wodę, zlokalizowanych w m. Siedlecze oraz w Łopuszce Małej, która posiada na własne potrzeby stację uzdatniania wody.

11.4. Stefa zagrożenia powodziowego

Na obszarze gminy występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. W celu zagospodarowania zasobów środowiska, a ściślej rzecz ujmując okresowe nadwyżki wody rzeki Mleccki – w porozumieniu z siedmioma gminami został utworzony związek międzygminny oraz zostało opracowane „Studium programowo – przestrzenne zabezpieczenia przed powodzią zlewni rzeki Mleccki na terenie gmin Kańczuga, Przeworsk, Roźwienica, Zarzecze, Pruchnik, Jawornik Polski i gminy miejskiej Przeworsk, województwo podkarpackie”.

W 2011 roku został zrealizowany projekt budowy „Systemu monitoringu i ostrzegania powodziowego” na rzekach stwarzających zagrożenie powodziowe w powiecie. Projekt systemu monitoringu powodziowego został wypracowany wspólnie z biorącymi udział w zadaniu gminami tj. gmina Jawornik Polski /rz. Mleczka/, gmina Zarzecze /rz. Mleczka/, gmina Przeworsk /rz. Mleczka/, miasto Przeworsk /rz. Mleczka/, gmina Tryńcza /rz. Wisłok/, miasto i gmina Sieniawa /rz. San/. System tworzy jedenaście stacji pomiarowych zlokalizowanych na rzekach stwarzających zagrożenie powodziowe na terenie powiatu w miejscowościach:

Stacje pomiarowe zagrożenia powodziowego:

- Hadle Kańczuckie Mleczka,
- Siedlecza Mleczka,
- Łopuszka Wielka Łopuszanka,
- Urzejowice Mleczka,
- Pełnatycze Mleczka Wschodnia,
- Zarzecze Mleczka Wschodnia,
- Żurawiczki Mleczka,
- Przeworsk, ul. Żurawia Mleczka,
- Gorliczyna Mleczka,
- Tryńcza Wisłok,
- Ubieszyn San.

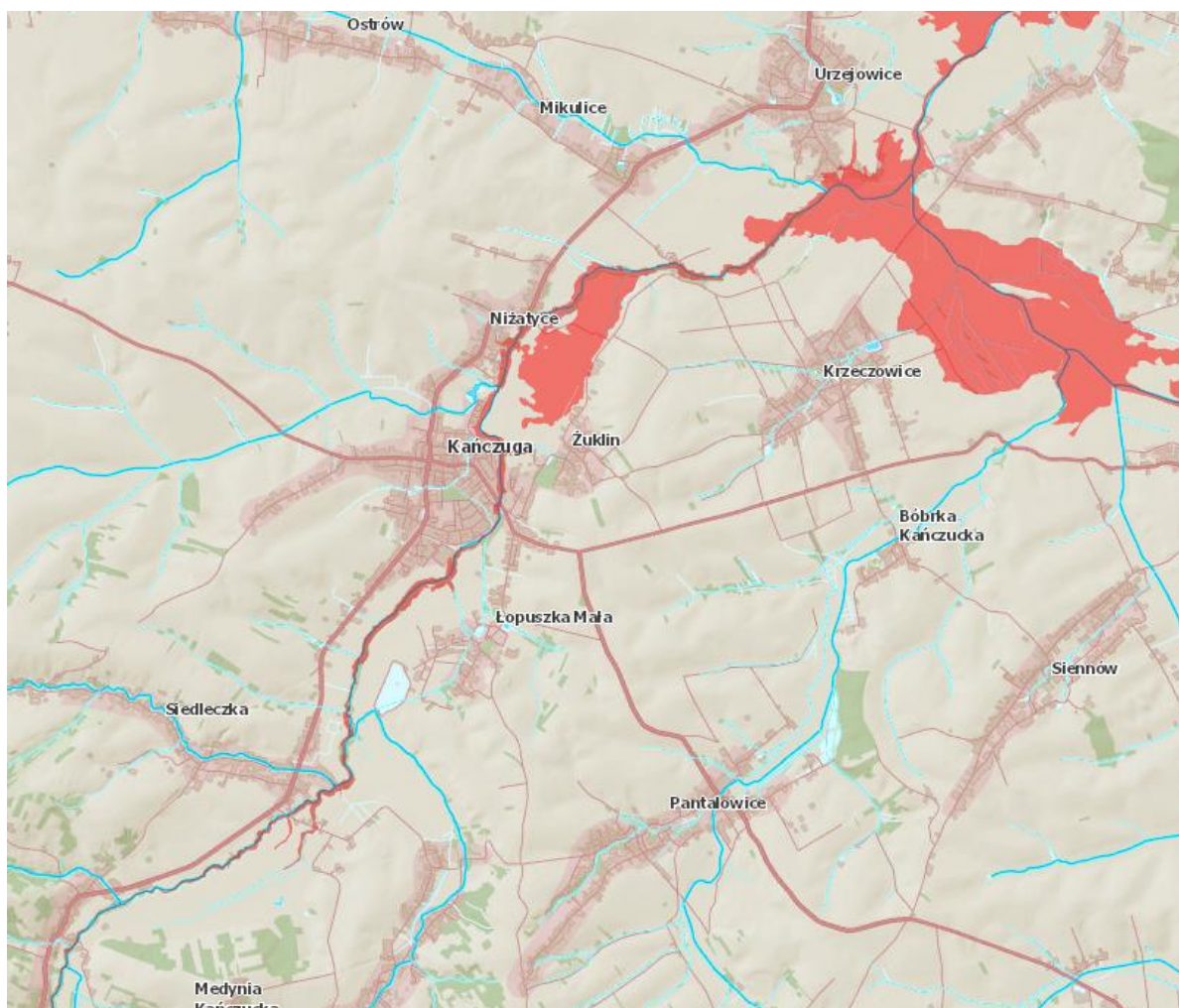
Obszary narażone na częste powodzie to:

- tereny zalewane przez rzekę Mlecza: w mieście Kańczuga obszar zlewni rzeki Mlecza sięga około 100 ha;;
- tereny zalewane wsi to około 1700 ha ;
- wsie wzdłuż rzeki Mlecza (Siedleczka, Żuklin, Niżatyce, Krzeczowice);
- wsie wzdłuż potoku Pantalówka (Pantalowice i Bóbrka Kańczucka);
- wzdłuż potoku Łopuszka (wieś Łopuszka Wielka).

Na podstawie mapy zagrożenia powodziowego, o której mowa w art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 z ze zm., z 2022 r. poz. 88) ustalono, że obszar objęty Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga znajduje się:

- a) częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.
- d) poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Na terenie gminy Kańczuga znajduje się zbiornik „Kańczuga” który jest suchym zbiornikiem przeciwpowodziowym – polderem przepływowym. Jego zadaniem jest magazynowanie fali powodziowej. Czasza zbiornika w okresach międzywezbraniowych pozostaje sucha, wypełnia się w czasie przejścia fali wezbraniowej na rzece Mlecza. Zbiornik obejmuje obszar doliny rzecznej, od wchodu ograniczony zaporą czołową, od południa zaporą boczną, od zachodu podniesieniem terenu, od północy wysokim brzegiem lub podwyższeniami terenu. Zbiornik zlokalizowany jest obrębie ewidencyjnym Siedleczka na pograniczu z gminą Jawornik Polski.

Rysunek 21. Mapa ryzyka powodziowego w gminie Kańczuga

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

11.5. Strefa ochrony sanitarnej cmentarzy czynnych

Przy lokalizowaniu wszelkiej nowej zabudowy mieszkalnej, zakładów żywienia zbiorowego, bądź zakładów przechowujących żywność oraz studni służących do czerpania wody do celów konsumpcyjnych i potrzeb gospodarczych należy zachować odległości wokół cmentarzy wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego.

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Osuwiskiem nazywamy nagłe przemieszczenie się mas ziemnych, powierzchniowej zwietrzliny i mas skalnych podłoża spowodowane siłami przyrody lub działalnością człowieka (podkopanie stoku lub jego znaczne obciążenie). Jest to rodzaj ruchów masowych, polegający na przesuwaniu się materiału skalnego lub zwietrzelinowego wzdłuż powierzchni poślizgu (na której nastąpiło ścięcie), połączone z obrotem. Ruch taki zachodzi pod wpływem siły ciężkości.

Osuwanie się mas ziemnych stanowi element zjawiska ruchów masowych ziemi. Są to zjawiska geologiczne, związane przede wszystkim z działaniem sił przyrody, takich jak gwałtowne opady deszczu, intensywne topnienie śniegu, podnoszenie się poziomu wód gruntowych oraz wezbrania rzek i potoków. W coraz większym stopniu do ich powstawania przyczynia się działalność człowieka. Sprzyja im podcinanie zboczy przy budowie m.in. obiektów infrastrukturalnych, a także wycinki drzew na stokach. Ruchy osuwiskowe mogą powodować degradację gleb oraz rozległe zniszczenia terenów rolnych i leśnych. Miejsca występowania osuwisk to naturalne stoki i zbocza dolin i zbiorników wodnych, obszary źródłowe rzek (gdzie erozja wsteczna zwiększa spadek terenu), skarpy wykopów i nasypów oraz wyrobisk.

Ruchy masowe ziemi stanowią w niektórych przypadkach zagrożenie dla obiektów budowlanych posadowionych na uruchomionej powierzchni oraz zagrożenie dla życia i zdrowia.

Na terenie gminy Kańczuga znajdują się 672 osuwiska, w tym: tylko 18 aktywnych, 363 okresowo aktywnych i 258 nieaktywnych. Dwa stopnie aktywności mają 33 osuwiska. Średnie zagęszczenie osuwisk wynosi 6 osuwisk/km². Łączna powierzchnia zajmowana przez osuwiska to 750,97 ha, a wskaźnik osuwiskowości powierzchniowej wynosi 7,15%.

W Lipniku zarejestrowano 5 osuwisk, w Chodakówce 32 osuwiska, w Sieteszy 88 osuwisk, w Siedleczce 24 osuwiska, w Kańczudze 1 osuwisko, w Łopuszce Małej 1 osuwisko, w Rączynie 47 osuwisk, w Łopuszce Wielkiej 380 osuwisk, w Woli Rzeplińskiej 49 osuwisk, w Medyni Kańczuckiej 25 osuwisk, w Pantalowicach 12 osuwisk. Osiem osuwisk zlokalizowanych jest na gruntach dwóch sołectw. Trzydzieści trzy osuwiska sięgają także poza obszar gminy.

Gmina Kańczuga ma specyficzny kształt granic i rozkład terenów zamieszkałych. Na większości terenu gminy występuje zabudowa rozproszona, natomiast ścisła zabudowa zlokalizowana jest głównie w obrębie dolin rzecznych, takich jak Mleczka Zachodnia, Nietesz, Łopuszka i Rączyna. W występowaniu osuwisk występuje duża dysproporcja. Ponad połowę

wszystkich osuwisk zanotowano w Łopuszce Wielkiej (56%). Jest to sołectwo położone w południowej części gminy, gdzie występują w znacznej części zwarte kompleksy upraw leśnych, na terenie których jest duże zagęszczenie osuwisk. Druga strefa z dużą ilością osuwisk, również w przewadze leśna, to pas ciągnący się od zachodniej granicy gminy z gminą Markowa do miejscowości Siedlecza, Sietesz i Lipnik. Wymienione strefy znajdują się w karpackiej części gminy. Na pozostałym obszarze gminy, tj. w części pozakarpackiej, osuwiska występują w mniejszej ilości, w sposób rozproszony, a także są tam duże tereny pozbawione osuwisk, np. okolice miejscowości Kańczuga i Krzeczowice.

Na obszarze gminy Kańczuga wyróżniono następujące osuwiska:

— **konsekwentno-zwietrzelinowe** - jest to najczęściej spotykany typ osuwisk w obrębie gminy Kańczuga. Są to takie osuwiska, w których koluwia zbudowane są prawie wyłącznie ze zwietrzliny i pokryw czwartorzędowych, a poślizg następuje na granicy skał podłoża i utworów młodszych. Osuwiska konsekwentno-zwietrzelinowe najczęściej nie mają dużych rozmiarów (poniżej 1 ha, maksymalnie kilka hektarów).

— **insekwentne**, skalno-zwietrzelinowe -osuwiska tego typu są drugie co do częstości występowania w obszarze gminy po osuwiskach konsekwentno-zwietrzelinowych.

— **konsekwentno-strukturalne**, skalno-zwietrzelinowe -w osuwiskach tych ruch koluwiów zachodzi wzdłuż powierzchni strukturalnych, biegnących zgodnie z powierzchnią uławicenia.

— **obsekwentne**, skalno-zwietrzelinowe -są to osuwiska, w których ruch koluwiów jest przeciwny do nachylenia warstw skalnych. Stwierdzono je sporadycznie.

— **subsekwentne**, skalno-zwietrzelinowe -są to osuwiska takie, w których ruch zachodzi zgodnie z kierunkiem biegu warstw skalnych w podłożu (kierunek nachylenia stoku oraz azymut biegu warstw skalnych są zbliżone).

— **asekwentne**, ziemne:

W celu zobrazowania wpływu różnych czynników na rozwój osuwisk wyodrębniono szereg obiektów:

— **stok o ekspozycji północnej lub zachodniej;**

— **osuwiska w leju źródłowym;**

— **osuwiska rozwinięte na podłożu o zmiennej litologii**

Ze względu na stopień aktywności osuwiska dzieli się na :

Osuwiska aktywnewyróżniają się wyraźną rzeźbą i charakterystycznym zespołem form, takich jak: szczeliny i spękania, świeże i zmieniające się w czasie wybrzuszenia powierzchni terenu, zarwania i naruszenia darni, występowanie zagłębień bezodpływowych i małych zbiorników wodnych. Są to obszary uznawane za niekorzystne dla budownictwa, gdyż procesy grawitacyjne

o różnym natężeniu, występujące na tych terenach, powodują i w przyszłości będą powodować straty materialne. Obszary takie zaliczane są do terenów o bardzo wysokim ryzyku strat.

Osuwiska okresowo aktywne to tereny objęte procesem osuwania, w których stwierdzono ślady niedawnych przemieszczeń grawitacyjnych. W takich obszarach bardzo prawdopodobne jest ponowne uaktywnienie się osuwiska. Tego typu osuwiska zaliczane są do terenów na których ryzyko strat materialnych wynikające z zagrożenia obiektów budowlanych jest bardzo wysokie.

Osuwiska nieaktywne to tereny, na których w czasie co najmniej ostatnich 50 lat nie stwierdzono wyraźnych śladów przemieszczeń. Zwykle cechuje je brak informacji o występujących na tych obszarach ruchach i powstałych szkodach, zarówno w dokumentach, jak i w przekazach ustnych. Pomimo względnej stabilizacji osuwisk nieaktywnych ryzyko strat związane z ponownym ich uruchomieniem jest wysokie.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie osuwisk na terenie gminy Kańczuga.

Tabela 55 Zestawienie osuwisk na terenie gminy Kańczuga.

L.p.	Numer osuwiska w bazie SOPO	Miejscowość	Stopień aktywności A – aktywne O – okresowo aktywne N – nieaktywne	Uwagi dotyczące monitoringu Mo – monitoring obserwacyjny
1	105334	Lipnik	O	
2	105335	Chodakówka	N	
3	105336	Chodakówka	O	
4	105337	Chodakówka, Husów	O, N	
5	105338	Lipnik	A	
6	105339	Lipnik	A	
7	105340	Chodakówka	O	
8	105341	Chodakówka	A	
9	105342	Chodakówka	A, O, N	
10	105343	Chodakówka	O	
11	105344	Chodakówka	N	
12	105345	Chodakówka	N	
13	105346	Chodakówka	N	
14	105347	Chodakówka, Husów	N	
15	105348	Chodakówka, Husów	O, N	
16	105349	Chodakówka	O, N	
17	105350	Chodakówka	O	
18	105351	Chodakówka	N	
19	105352	Chodakówka	O	
20	105353	Chodakówka	O	
21	105354	Chodakówka	N	
22	105355	Chodakówka	N	
23	105356	Chodakówka	A	
24	105357	Chodakówka	O	
25	105358	Chodakówka	O	
26	105359	Lipnik	O	

27	105361	Sietesz	O	
28	105362	Sietesz	N	
29	105363	Sietesz	O, N	
30	105364	Lipnik	O	
31	105365	Chodakówka	N	
32	105366	Chodakówka	O	
33	105367	Chodakówka	O	
34	105368	Chodakówka	O	
35	105369	Chodakówka	N	
36	105370	Chodakówka	N	
37	105371	Chodakówka	O	
38	105372	Chodakówka	N	
39	105373	Chodakówka	A	Mo
40	105374	Sietesz	N	
41	105375	Sietesz	O, N	
42	105376	Sietesz	O, N	
43	105377	Sietesz	O	
44	105378	Siedlecza	O	
45	105379	Kańczuga	N	
46	105380	Sietesz	N	
47	105381	Sietesz	O	
48	105382	Sietesz	N	
49	105383	Sietesz	N	
50	105384	Sietesz	O	
51	105385	Sietesz	O	
52	105386	Sietesz	A, N	
53	105387	Sietesz	N	
54	105388	Sietesz	O	
55	105389	Sietesz	N	
56	105390	Sietesz	O	
57	105391	Sietesz	O	
58	105393	Siedlecza	N	
59	105394	Sietesz, Siedlecza	N	
60	105396	Sietesz	N	
61	105397	Sietesz, Siedlecza	N	
62	105398	Siedlecza	O	
63	105399	Sietesz	N	
64	105400	Sietesz	O	
65	109556	Chodakówka	N	
66	105401	Sietesz	O, N	
67	105402	Sietesz	N	
68	105403	Sietesz	O, N	
69	105404	Sietesz	O	
70	105405	Sietesz	N	
71	105406	Sietesz	O	
72	105407	Sietesz	N	
73	105408	Sietesz	N	
74	105409	Sietesz	N	
75	105410	Sietesz	N	
76	105411	Sietesz	O	
77	105412	Sietesz	O	
78	105413	Sietesz	N	
79	114826	Sietesz	N	
80	105414	Sietesz	O	

81	105415	Sietesz	O	
82	105416	Sietesz	O	
83	105417	Sietesz	O	
84	105418	Sietesz	N	
85	105419	Sietesz	N	
86	105420	Sietesz	O	
87	105421	Sietesz	N	
88	105422	Sietesz	N	
89	105423	Sietesz	N	
90	105424	Siedleczka	N	
91	105425	Siedleczka	N	
92	105426	Siedleczka	O	
93	105427	Siedleczka	O	
94	105428	Siedleczka	N	
95	105429	Siedleczka	N	
96	105430	Siedleczka	O	
97	105431	Siedleczka	N	
98	105432	Siedleczka	O, N	
99	105433	Siedleczka	N	
100	114827	Siedleczka	O	
101	105434	Siedleczka	A, O	Mo
102	105435	Siedleczka	O, N	
103	105436	Siedleczka	O	
104	105437	Sietesz	O	
105	105467	Sietesz, Husów	O	
106	105468	Sietesz	N	
107	105469	Sietesz, Husów	N	
108	105470	Sietesz, Husów	N	
109	105471	Sietesz, Husów	N	
110	105472	Sietesz	O	
111	105473	Sietesz	N	
112	105474	Sietesz	N	
113	105475	Sietesz	N	
114	105476	Sietesz	N	
115	105477	Sietesz	O	
116	105478	Sietesz	N	
117	105479	Sietesz, Husów	O, N	
118	105480	Sietesz	N	
119	105481	Sietesz	O	
120	105482	Sietesz	O	
121	105483	Sietesz	N	
122	105484	Sietesz	O	
123	105485	Sietesz	O	
124	105486	Sietesz	O	
125	105487	Sietesz	O	
126	105488	Sietesz	O	
127	105489	Sietesz	O	
128	105490	Sietesz, Manasterz	N	
129	105491	Sietesz, Husów	O	
130	105492	Sietesz	N	
131	105493	Sietesz	O, N	
132	105494	Sietesz, Husów		
133	105495	Sietesz, Husów		
134	105496	Sietesz, Husów		

135	105497	Sietesz, Husów, Manasterz	O, N	
136	105498	Sietesz		
137	105499	Sietesz		
138	105500	Sietesz		
139	105501	Sietesz		
140	105502	Sietesz		
141	105503	Sietesz		
142	105504	Sietesz		
143	105505	Sietesz, Manasterz		
144	105506	Sietesz		
145	105507	Sietesz		
146	105508	Medynia Kańczucka		
147	105509	Medynia Kańczucka		
148	105510	Medynia Kańczucka		
149	105511	Medynia Kańczucka		
150	105512	Medynia Kańczucka		
151	105513	Medynia Kańczucka		
152	105514	Medynia Kańczucka		
153	105515	Medynia Kańczucka		
154	105516	Medynia Kańczucka		
155	510517	Medynia Kańczucka	O, N	
156	105518	Medynia Kańczucka		
157	105519	Medynia Kańczucka		
158	105520	Medynia Kańczucka		
159	105521	Medynia Kańczucka		
160	105522	Łopuszka Wielka		
161	105523	Łopuszka Wielka		
162	105524	Łopuszka Wielka		
163	105525	Łopuszka Wielka		
164	105526	Łopuszka Wielka		
165	105527	Łopuszka Wielka		
166	105528	Łopuszka Wielka		
167	105529	Łopuszka Wielka		
168	105530	Łopuszka Wielka		
169	105531	Łopuszka Wielka		
170	105532	Łopuszka Wielka		
171	105533	Łopuszka Wielka		
172	105534	Łopuszka Wielka		
173	105535	Łopuszka Wielka		
174	105536	Łopuszka Wielka		
175	105537	Łopuszka Wielka		
176	105538	Łopuszka Wielka		
177	105539	Łopuszka Wielka		
178	105540	Łopuszka Wielka		
179	105541	Łopuszka Wielka		
180	105542	Łopuszka Wielka		
181	105543	Łopuszka Wielka		
182	105544	Łopuszka Wielka		
183	105545	Łopuszka Wielka		
184	105546	Łopuszka Wielka		
185	105547	Łopuszka Wielka		
186	105548	Łopuszka Wielka		
187	105549	Łopuszka Wielka		
188	105550	Łopuszka Wielka		

189	105551	Łopuszka Wielka		
190	105552	Łopuszka Wielka		
191	105553	Łopuszka Wielka		
192	105554	Łopuszka Wielka		
193	105555	Łopuszka Wielka		
194	105556	Łopuszka Wielka		
195	105557	Łopuszka Wielka		
196	105558	Siedlecza		
197	105559	Siedlecza		
198	105560	Siedlecza		
199	105561	Łopuszka Mała		
200	105562	Siedlecza		
201	105563	Siedlecza		
202	105564	Siedlecza		
203	105565	Siedlecza		
204	105566	Pantalowice		
205	105567	Łopuszka Wielka		
206	105568	Pantalowice		
207	105569	Pantalowice		
208	105570	Medynia Kańczucka		
209	105571	Medynia Kańczucka		
210	105572	Medynia Kańczucka		
211	105573	Łopuszka Wielka		
212	105574	Łopuszka Wielka		
213	105575	Łopuszka Wielka		
214	105576	Łopuszka Wielka		
215	105577	Łopuszka Wielka		
216	105578	Łopuszka Wielka		
217	105579	Łopuszka Wielka		
218	105580	Łopuszka Wielka		
219	105581	Łopuszka Wielka		
220	105582	Łopuszka Wielka		
221	105583	Łopuszka Wielka		
222	105584	Pantalowice		
223	105585	Medynia Kańczucka		
224	105586	Medynia Kańczucka		
225	105587	Medynia Kańczucka		
226	105588	Medynia Kańczucka		
227	105589	Medynia Kańczucka		
228	105590	Medynia Kańczucka		
229	105591	Łopuszka Wielka		
230	105592	Medynia Kańczucka		
231	105593	Medynia Kańczucka		
232	105594	Medynia Kańczucka, Łopuszka Wielka		
233	105595	Łopuszka Wielka		
234	105596	Łopuszka Wielka		
235	105597	Łopuszka Wielka		
236	105598	Łopuszka Wielka		
237	105599	Łopuszka Wielka		
238	105600	Łopuszka Wielka	O, N	Mo
239	105601	Łopuszka Wielka		
240	105602	Łopuszka Wielka		
241	105603	Łopuszka Wielka		

242	105604	Łopuszka Wielka	O, N	
243	105605	Łopuszka Wielka		
244	105606	Łopuszka Wielka		
245	105607	Łopuszka Wielka		
246	105608	Łopuszka Wielka		
247	105609	Łopuszka Wielka		
248	105610	Łopuszka Wielka		
249	105611	Łopuszka Wielka		
250	105612	Łopuszka Wielka		
251	105613	Łopuszka Wielka		
252	105614	Łopuszka Wielka		
253	105615	Łopuszka Wielka		
254	105616	Łopuszka Wielka		
255	105617	Łopuszka Wielka		
256	105618	Łopuszka Wielka		
257	105619	Łopuszka Wielka		
258	105620	Pantalowice		
259	105621	Rączyna		
260	105622	Rączyna		
261	105623	Rączyna		
262	105624	Rączyna		
263	105625	Rączyna		
264	105626	Rączyna		
265	105627	Łopuszka Wielka		
266	105628	Łopuszka Wielka		
267	105629	Łopuszka Wielka		
268	105630	Łopuszka Wielka		
269	105631	Łopuszka Wielka		
270	105632	Łopuszka Wielka		
271	105633	Łopuszka Wielka		
272	105634	Łopuszka Wielka		
273	105635	Łopuszka Wielka		
274	105636	Łopuszka Wielka		
275	105637	Łopuszka Wielka		
276	105638	Łopuszka Wielka		
277	105639	Łopuszka Wielka		
278	105640	Łopuszka Wielka		
279	105641	Łopuszka Wielka		
280	105642	Łopuszka Wielka		
281	105643	Łopuszka Wielka		
282	105644	Łopuszka Wielka		
283	105645	Łopuszka Wielka	O, N	
284	105646	Łopuszka Wielka		
285	105647	Łopuszka Wielka		
286	105648	Łopuszka Wielka		
287	105649	Łopuszka Wielka		
288	105650	Łopuszka Wielka		Mo
289	105651	Łopuszka Wielka		
290	105652	Łopuszka Wielka		
291	105653	Łopuszka Wielka		
292	105654	Łopuszka Wielka		
293	105655	Łopuszka Wielka		
294	105656	Łopuszka Wielka	O, N	
295	105657	Łopuszka Wielka		

296	105658	Łopuszka Wielka		
297	105659	Łopuszka Wielka		
298	105660	Łopuszka Wielka	O, N	
299	105661	Łopuszka Wielka	O, N	Mo
300	105662	Łopuszka Wielka		
301	105663	Łopuszka Wielka	O, N	
302	105664	Łopuszka Wielka		
303	105665	Łopuszka Wielka		
304	105666	Łopuszka Wielka		
305	105667	Rączyna		
306	105668	Rączyna		
307	105669	Rączyna		
308	105670	Rączyna		
309	105671	Rączyna	N	
310	105672	Rączyna	N	
311	105673	Rączyna	N	
312	105674	Rączyna	O	
313	105675	Rączyna	O	
314	105676	Łopuszka Wielka	N	
315	105677	Łopuszka Wielka	O	
316	105678	Łopuszka Wielka	O	
317	105679	Łopuszka Wielka, Rączyna	O	
318	105680	Łopuszka Wielka	O	
319	105681	Łopuszka Wielka	O	
320	105682	Łopuszka Wielka	O	
321	105683	Łopuszka Wielka	O	
322	105684	Łopuszka Wielka	N	
323	105685	Rączyna	N	
324	105686	Rączyna	O	
325	105687	Rączyna	N	
326	105688	Rączyna	O	
327	105689	Rączyna	N	
328	105690	Rączyna	N	
329	105691	Rączyna	N	
330	105692	Rączyna	N	
331	105693	Rączyna	N	
332	105694	Rączyna	O	
333	105695	Rączyna	O	
334	105696	Rączyna	O	
335	105697	Pantalowice	N	
336	105700	Łopuszka Wielka	O	
337	105701	Pantalowice	N	
338	105702	Pantalowice	N	
339	105703	Pantalowice	N	
340	105704	Pantalowice	N	
341	105705	Pantalowice	N	
342	105706	Pantalowice	N	
343	105707	Rączyna	N	
344	105708	Rączyna	N	
345	105709	Rączyna	N	
346	105710	Rączyna	O	
347	105711	Łopuszka Wielka, Zagórze	N	
348	105712	Łopuszka Wielka, Zagórze	N	
349	105713	Łopuszka Wielka	N	

350	105714	Łopuszka Wielka	N	
351	105715	Łopuszka Wielka	N	
352	105716	Łopuszka Wielka	O	
353	105717	Łopuszka Wielka	O	
354	105718	Łopuszka Wielka	O	
355	105719	Łopuszka Wielka, Zagórze	N	
356	105720	Łopuszka Wielka, Zagórze	O	
357	105721	Łopuszka Wielka	O	
358	105722	Łopuszka Wielka, Zagórze	N	
359	105723	Łopuszka Wielka	N	
360	105724	Łopuszka Wielka	N	
361	105725	Łopuszka Wielka, Zagórze	O	
362	105726	Łopuszka Wielka	N	
363	105727	Łopuszka Wielka	O	
364	105728	Łopuszka Wielka	O	
365	105729	Łopuszka Wielka	O	
366	105730	Łopuszka Wielka	N	
367	105731	Łopuszka Wielka	O	
368	105732	Łopuszka Wielka	O	
369	105733	Łopuszka Wielka	N	
370	105734	Łopuszka Wielka	O	
371	105735	Łopuszka Wielka	N	
372	105736	Łopuszka Wielka	O	
373	105737	Łopuszka Wielka	O	
374	105738	Łopuszka Wielka	A	
375	105739	Łopuszka Wielka	N	
376	105740	Łopuszka Wielka	N	
377	105741	Łopuszka Wielka, Zagórze	N	
378	105742	Łopuszka Wielka	N	
379	105743	Łopuszka Wielka, Zagórze	N	
380	105744	Łopuszka Wielka	N	
381	105745	Łopuszka Wielka, Zagórze	N	
382	105746	Łopuszka Wielka	O	
383	105747	Łopuszka Wielka	O	
384	105748	Łopuszka Wielka	N	
385	105749	Łopuszka Wielka	O	
386	105750	Łopuszka Wielka	O	
387	105751	Łopuszka Wielka	A	
388	105752	Łopuszka Wielka	N	
389	105753	Łopuszka Wielka	N	
390	105754	Łopuszka Wielka	O	
391	105755	Łopuszka Wielka	N	
392	105756	Łopuszka Wielka	O	
393	105757	Łopuszka Wielka	O	
394	105758	Łopuszka Wielka	O	
395	105759	Łopuszka Wielka	O	
396	105760	Łopuszka Wielka	O	
397	105761	Łopuszka Wielka	O	
398	105762	Łopuszka Wielka	O	
399	105763	Łopuszka Wielka	O	
400	105764	Łopuszka Wielka	O, N	
401	105765	Łopuszka Wielka	O	
402	105766	Łopuszka Wielka	O	
403	105767	Łopuszka Wielka	O	

404	105768	Łopuszka Wielka	N	
405	105769	Łopuszka Wielka	N	
406	105770	Łopuszka Wielka, Zagórze	N	
407	105771	Łopuszka Wielka, Zagórze	N	
408	105772	Łopuszka Wielka, Zagórze	N	
409	105773	Łopuszka Wielka, Zagórze	N	
410	105774	Łopuszka Wielka, Zagórze	O	
411	105775	Łopuszka Wielka, Hucisko Jawornickie	N	
412	105776	Łopuszka Wielka	N	
413	105777	Łopuszka Wielka	N	
414	105778	Łopuszka Wielka	O	
415	105779	Łopuszka Wielka	N	
416	105780	Łopuszka Wielka	O	
417	105781	Łopuszka Wielka	O	
418	105782	Łopuszka Wielka	O	
419	105783	Łopuszka Wielka	N	
420	105784	Łopuszka Wielka	O	
421	105785	Łopuszka Wielka	O	
422	105786	Łopuszka Wielka	O	
423	105787	Łopuszka Wielka	O	
424	105788	Łopuszka Wielka	O	
425	105789	Łopuszka Wielka	O	
426	105790	Łopuszka Wielka	O	
427	105791	Łopuszka Wielka	O	
428	105792	Łopuszka Wielka	O	
429	105793	Łopuszka Wielka	O	
430	105794	Łopuszka Wielka	O	
431	105795	Łopuszka Wielka	O	
432	105796	Łopuszka Wielka	O	
433	105797	Łopuszka Wielka	O	
434	105798	Łopuszka Wielka	N	
435	105799	Łopuszka Wielka	N	
436	105800	Łopuszka Wielka	O	
437	105801	Łopuszka Wielka	O	
438	105802	Łopuszka Wielka	O	
439	105803	Łopuszka Wielka	N	
440	105804	Łopuszka Wielka	N	
441	105805	Łopuszka Wielka	N	
442	105806	Łopuszka Wielka	O	
443	105807	Łopuszka Wielka	O	
444	105808	Łopuszka Wielka	O	
445	105809	Łopuszka Wielka	O	
446	105810	Łopuszka Wielka	N	
447	105811	Łopuszka Wielka	O	
448	105812	Łopuszka Wielka	O	
449	105813	Łopuszka Wielka	O	
450	105814	Łopuszka Wielka	O	
451	105815	Łopuszka Wielka	O	
452	105816	Łopuszka Wielka	O	
453	105817	Łopuszka Wielka	O	
454	105818	Łopuszka Wielka	N	
455	105819	Łopuszka Wielka	N	
456	105820	Łopuszka Wielka	N	

457	105821	Łopuszka Wielka	N	
458	105822	Łopuszka Wielka	N	
459	105823	Łopuszka Wielka	N	
460	105824	Łopuszka Wielka	O	
461	105825	Łopuszka Wielka	N	
462	105826	Łopuszka Wielka	N	
463	105827	Rączyna	O	
464	105828	Rączyna	N	
465	105829	Rączyna	N	
466	105830	Rączyna	O	
467	105831	Łopuszka Wielka	O	
468	105832	Łopuszka Wielka	O	
469	105833	Łopuszka Wielka	O	
470	105834	Łopuszka Wielka	A	
471	105835	Łopuszka Wielka	N	
472	105836	Łopuszka Wielka	N	
473	105837	Łopuszka Wielka	O	Mo
474	105838	Łopuszka Wielka	N	
475	105839	Łopuszka Wielka	N	
476	105840	Rączyna, Łopuszka Wielka	N	
477	105841	Rączyna	N	
478	105842	Łopuszka Wielka	O	
479	105843	Łopuszka Wielka	O	
480	105844	Łopuszka Wielka	N	
481	105845	Łopuszka Wielka	N	
482	105846	Łopuszka Wielka	N	
483	105847	Łopuszka Wielka	N	
484	105848	Łopuszka Wielka	A, O	
485	105849	Łopuszka Wielka	O	
486	105850	Łopuszka Wielka	A	
487	105851	Łopuszka Wielka	O	
488	105852	Łopuszka Wielka	N	
489	105853	Łopuszka Wielka	N	
490	105854	Łopuszka Wielka	O	
491	105855	Łopuszka Wielka	O	
492	105856	Łopuszka Wielka	N	
493	105857	Łopuszka Wielka	N	
494	105858	Łopuszka Wielka	N	
495	105859	Łopuszka Wielka	N	
496	105860	Łopuszka Wielka	N	
497	105861	Łopuszka Wielka	O	
498	105862	Rączyna	O	
499	105863	Rączyna	O	
500	105864	Rączyna, Łopuszka Wielka	O, N	
501	105865	Łopuszka Wielka	O	
502	105866	Łopuszka Wielka	O	
503	105867	Rączyna	N	
504	105868	Łopuszka Wielka	O	
505	105869	Łopuszka Wielka	O	
506	105870	Łopuszka Wielka	O	
507	105871	Łopuszka Wielka	O	
508	105872	Łopuszka Wielka	O	
509	105873	Rączyna, Łopuszka Wielka	O	
510	105874	Łopuszka Wielka	O	

511	105875	Łopuszka Wielka	A	
512	105876	Łopuszka Wielka	N	
513	105877	Łopuszka Wielka	O	
514	105878	Łopuszka Wielka	O	
515	105879	Łopuszka Wielka	O	
516	105880	Łopuszka Wielka	O	
517	105881	Łopuszka Wielka	A	
518	105882	Łopuszka Wielka	N	
519	105883	Łopuszka Wielka	N	
520	105884	Wola Rzeplińska	O	
521	105885	Wola Rzeplińska	N	
522	105886	Rączyna	N	
523	105887	Rączyna	N	
524	105888	Rączyna	N	
525	105889	Rączyna	N	
526	105890	Rączyna	A	
527	105891	Rączyna	N	
528	105892	Rączyna	O	
529	105893	Rączyna	O	
530	105894	Wola Rzeplińska	O	
531	105895	Wola Rzeplińska	O	
532	105896	Wola Rzeplińska	O	
533	105897	Wola Rzeplińska	O	
534	105898	Wola Rzeplińska, Świebodna	O	
535	105899	Wola Rzeplińska, Świebodna	O	
536	105900	Wola Rzeplińska	O	
537	105901	Wola Rzeplińska	N	
538	105902	Wola Rzeplińska	N	
539	105903	Wola Rzeplińska	O	
540	105904	Wola Rzeplińska	O	
541	105905	Wola Rzeplińska	N	
542	105906	Łopuszka Wielka	O	
543	105907	Łopuszka Wielka	O	
544	105908	Łopuszka Wielka	O	
545	105909	Łopuszka Wielka	O, N	
546	105910	Łopuszka Wielka	O	
547	105911	Łopuszka Wielka	O	
548	105912	Łopuszka Wielka	O	
549	105913	Łopuszka Wielka	O	
550	105914	Łopuszka Wielka	O	
551	105915	Łopuszka Wielka	O	
552	114664	Łopuszka Wielka	N	
553	114665	Łopuszka Wielka	O	
554	114666	Łopuszka Wielka	N	
555	114667	Łopuszka Wielka	O	
556	114668	Łopuszka Wielka	O	
557	114669	Łopuszka Wielka	O	
558	114670	Łopuszka Wielka	O	
559	114671	Łopuszka Wielka	O	
560	114672	Łopuszka Wielka	O	
561	114673	Łopuszka Wielka	N	
562	114674	Łopuszka Wielka	O	

563	114675	Łopuszka Wielka	O	
564	114676	Łopuszka Wielka	O	
565	114677	Łopuszka Wielka	O	
566	114678	Łopuszka Wielka	O	
567	114679	Łopuszka Wielka	O	
568	114680	Łopuszka Wielka	O	
569	114681	Łopuszka Wielka	O	
570	114682	Łopuszka Wielka	O	
571	114683	Łopuszka Wielka	O	
572	114684	Łopuszka Wielka	O	
573	114685	Łopuszka Wielka	O	
574	114686	Łopuszka Wielka	O	
575	114687	Łopuszka Wielka	O	
576	114688	Łopuszka Wielka	O	
577	114689	Łopuszka Wielka	O	
578	114690	Łopuszka Wielka	O	
579	114691	Łopuszka Wielka	O	
580	114692	Łopuszka Wielka	N	
581	114693	Łopuszka Wielka	O	
582	114694	Łopuszka Wielka	N	
583	114695	Łopuszka Wielka	O	
584	114696	Łopuszka Wielka	O	
585	114697	Łopuszka Wielka	A	
586	114698	Łopuszka Wielka	O	
587	114699	Łopuszka Wielka	O	
588	114700	Łopuszka Wielka	O	
589	114701	Łopuszka Wielka	O	
590	114702	Łopuszka Wielka	O	
591	114703	Łopuszka Wielka	O	
592	114704	Łopuszka Wielka	N	
593	114705	Łopuszka Wielka	N	
594	114706	Łopuszka Wielka	O	
595	114707	Łopuszka Wielka	N	
596	114708	Łopuszka Wielka	O	
597	114709	Łopuszka Wielka	O	
598	114710	Łopuszka Wielka	N	
599	114711	Łopuszka Wielka	N	
600	114712	Łopuszka Wielka	N	
601	114713	Łopuszka Wielka	O	
602	114714	Łopuszka Wielka	O	
603	114715	Łopuszka Wielka	O	
604	114716	Łopuszka Wielka	O	
605	114717	Łopuszka Wielka	N	
606	114718	Łopuszka Wielka, Wola Rzeplińska	A	
607	114719	Łopuszka Wielka	N	
608	114720	Łopuszka Wielka	A, O	
609	114722	Łopuszka Wielka	O, N	
610	114724	Łopuszka Wielka	O	
611	114762	Łopuszka Wielka	O	
612	114765	Łopuszka Wielka	O, N	
613	114766	Łopuszka Wielka	O	
614	114767	Łopuszka Wielka	O, N	
615	114768	Łopuszka Wielka	O	

616	114769	Łopuszka Wielka	O	
617	114770	Łopuszka Wielka	N	
618	114771	Łopuszka Wielka	O	
619	114772	Łopuszka Wielka	O, N	
620	114773	Łopuszka Wielka	N	
621	114774	Łopuszka Wielka	A	
622	114775	Łopuszka Wielka	O	
623	114776	Łopuszka Wielka	O	
624	114777	Łopuszka Wielka	O	
625	114778	Łopuszka Wielka	O	
626	114779	Łopuszka Wielka	O	
627	114780	Łopuszka Wielka	O	
628	114781	Łopuszka Wielka	O	
629	114782	Łopuszka Wielka	O	
630	114783	Łopuszka Wielka	O	
631	114784	Łopuszka Wielka	N	
632	114785	Łopuszka Wielka	N	
633	114786	Łopuszka Wielka	O	
634	114787	Wola Rzeplińska	O	
635	114788	Wola Rzeplińska	N	
636	114789	Wola Rzeplińska, Świebodna	O	
637	114790	Wola Rzeplińska	O	
638	114791	Łopuszka Wielka	O	
639	114792	Łopuszka Wielka	O	
640	114793	Łopuszka Wielka	O	
641	114794	Łopuszka Wielka	O	
642	114795	Wola Rzeplińska	O	
643	114796	Wola Rzeplińska	O	
644	114797	Wola Rzeplińska	O	
645	114798	Wola Rzeplińska	O	
646	114799	Wola Rzeplińska	O	
647	114800	Wola Rzeplińska	A	
648	114801	Wola Rzeplińska	O	
649	114802	Wola Rzeplińska	O	
650	114803	Wola Rzeplińska	O	
651	114804	Wola Rzeplińska	O	
652	114805	Wola Rzeplińska	O	
653	114806	Wola Rzeplińska	O	
654	114807	Wola Rzeplińska	O	
655	114808	Wola Rzeplińska	O	
656	114809	Wola Rzeplińska	O	
657	114810	Wola Rzeplińska	O	
658	114811	Wola Rzeplińska	O	
659	114812	Wola Rzeplińska	O	
660	114813	Wola Rzeplińska	O	
661	114814	Wola Rzeplińska	O	
662	114815	Wola Rzeplińska	O	
663	114816	Wola Rzeplińska	O	
664	114817	Wola Rzeplińska	O	
665	114818	Wola Rzeplińska	O	
666	114819	Wola Rzeplińska	O	
667	114820	Wola Rzeplińska	O	
668	114821	Wola Rzeplińska	N	

669	114822	Wola Rzeplińska	O	
670	114823	Wola Rzeplińska	O	
671	114824	Wola Rzeplińska	N	
672	114825	Wola Rzeplińska	O	

Źródło: Objaśnienia do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla gminy Kańczuga.

Spośród osuwisk aktywnych oraz niektórych osuwisk okresowo aktywnych, uwagi wymagają:

— osuwiska, które **uszkadzają** lub **zagrożają budynkom mieszkalnym** lub **gospodarczym**.

Należy tu osuwisko nr 38, położone w Chodakówce. Dalszy rozwój tego aktywnego osuwiska w kierunku południowym może spowodować dalsze uszkodzenie bądź zniszczenie znajdujących się w pobliżu budynków. W sąsiedztwie osuwiska nr 470 w Łopuszce Wielkiej, tuż przy skarpie głównej znajduje się użytkowany dom mieszkalny. W przypadku ponownych ruchów osuwiskowych jest on realnie narażony na uszkodzenie, tym bardziej, że u podstawy skarpy zaobserwowano wysięki;

— osuwiska, które **uszkadzają** lub **zagrożają drogom gminnym** lub **powiatowym**. Osuwisko nr 97 położone w Siedleczce spowodowało w swej dolnej części niewielkie uszkodzenie gminnej drogi asfaltowej. Nawierzchnia drogi jest w kilku miejscach ugięta, a warstwa asfaltu wykazuje niewielkie spękania. Podobne ugięcia jezdni asfaltowej, choć na mniejszą skalę, występują również w obrębie okresowo aktywnego osuwiska nr 579 w Łopuszce Wielkiej. Zapewne wcześniej szkody były większe i ten odcinek drogi poddano remontowi, położono nową nawierzchnię asfaltową;

— osuwiska, które **uszkadzają** lub **zagrożają liniom przesyłowym** (linie energetyczne, telefoniczne, gazociągi, wodociągi). Zagadnienie to dotyczy opisanych już wyżej osuwisk nr 38 w Chodakówce i nr 470 w Łopuszce Wielkiej. Zagrożenia dotyczą głównie linii energetycznych i sieci wodociągowych.

Niewielka ilość wydzielonych aktywnych osuwisk sugeruje, że obszar gminy Kańczuga nie jest bardzo narażony na powstawanie nowych osuwisk. Nie należy jednak całkowicie tego wykluczyć. Częściej może dochodzić do uaktywnień osuwisk już istniejących.

Na terenie gminy Kańczuga znajduje się 6 terenów zagrożonych ruchami masowymi, tj. takich miejsc na których można spodziewać się rozwoju ruchów masowych w przyszłości. Wyznaczając je brano pod uwagę: ukształtowanie powierzchni, nachylenie, wysokość i ekspozycję stoków; obecność źródeł, wysięków, podmokłości i wód powierzchniowych w obrębie stoków. Należy jednakże mieć na uwadze, iż w związku ze specyfiką budowy geologicznej Karpat (wyrażającej się np. zmiennością litologiczną warstw skalnych, stopniem zaangażowania tektonicznego) wiele terenów w gminie – poza tymi wyznaczonymi – jest narażonych na ruchy masowe. Istniejące tereny zagrożone ruchami masowymi cechuje po prostu

większe prawdopodobieństwo wystąpienia ruchów osuwiskowych. Tereny zagrożone ruchami masowymi wyznaczono poza zwartymi kompleksami leśnymi gminy: 2 w Sieteszy, 2 w Siedleczce, 1 w Łopuszce Wielkiej i 1 w Woli Rzeplińskiej. Poniższa tabela przedstawia zestawienie istniejących terenów zagrożonych ruchami masowymi na obszarze gminy Kańczuga.

Tabela 56 Zestawienie terenów zagrożonych ruchami masowymi na terenie gminy Kańczuga.

L.p	Numer terenu zagrożonego w bazieSOPO	Miejscowość
1	16478	Sietesz
2	16479	Łopuszka Wielka
3	16480	Wola Rzeplińska
4	16698	Sietesz
5	16699	Siedleczka
6	16700	Siedleczka

Źródło: *Objaśnienia do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla gminy Kańczuga.*

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

13.1. Złoża kopalin

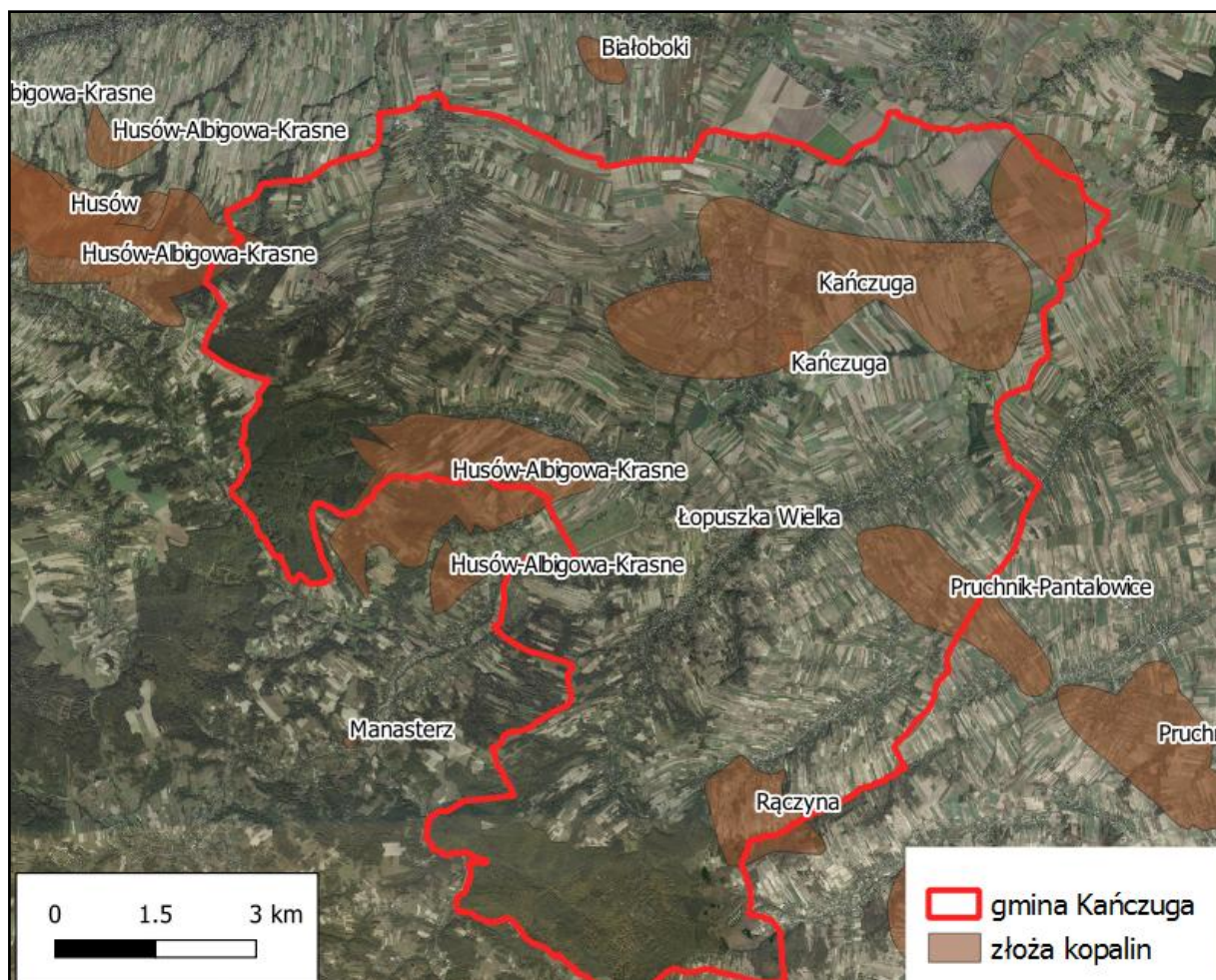
Na terenie gminy Kańczuga występują złoża surowców mineralnych, do których należą: kruszywa naturalne, surowce ceramiki budowlanej oraz gaz ziemny. Rozmieszczenie obszarów górniczych, terenów górniczych oraz złóż kopalin (w zakresie rozpoznanych zasobów) prezentuje poniższy Rysunek.

Zgodnie z art. 6.1. ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2021 poz. 1420 ze zm.):

- **terenem górniczym** – jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego;
- **obszarem górniczym** – jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji;
- **złożem kopaliny** – jest naturalne nagromadzenie minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą;

Występujące na terenie Miasta i Gminy Kańczuga złoża gazu ziemnego przyczyniają się do łatwej dostępności tego paliwa, z tego względu poziom gazyfikacji miasta i Gminy Kańczuga jest wysoki.

W miejscowości Łopuszka Wielka funkcjonowała kopalnia alabastru, a w obrębie obszaru gminy kopalnie piasków i cegielnie, jednak obecnie zasoby te nie są eksploatowane. Nieczynne są również cegielnie, które wykorzystywały do celów produkcyjnych lokalne zasoby.

Rysunek 22. Lokalizacja złóż kopalin na terenie gminy Kańczuga

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://m.bazagis.pgi.gov.pl>

Tabela 57. Wykaz złóż gazu ziemnego na terenie gminy Kańczuga w tys. t

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagrożenia	Zasoby geologiczne bilansowe			Zasoby przemysłowe	Wydobycie
			Razem	A+B	C		
1	Kańczuga	E - złożo eksploatowane	35,69	30,21	5,48	19,01	4,76
2	Rączyna	E - złożo eksploatowane	228,52	228,52	-	120,45	-
3	Husów-Albigowa-Krasne	E - złożo eksploatowane	1 434,86	191,27	1243,59	302,16	30,79
4	Pruchnik-Pantalowice	E - złożo eksploatowane	941,35	10,54	930,81	439,45	51,51

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2019 r.

W 1960 r. udokumentowano złożę gazu ziemnego „**Kańczuga**” (Głowacki i in., 1960, Bar, Zmuda, 1984). Serię gazonośną tworzą ilasto-piaszczyste osady dolnego sarmatu. Skała zbiornikowa tworzy wyraźną kopułę kompacyjną nad tektonicznym wyniesieniem prekambryjskiego podłoża, która od strony północno-wschodniej i północno-zachodniej jest obciążona dyslokacjami. Jest to złożę typu warstwowego, w którym udokumentowano dwa poziomy gazonośne zalegające pod nadkładem o miąższości od 1007 do 1629 m. Porowatość skał zbiornikowych wynosi średnio 13,8%, a współczynnik nasycenia gazem 79,7%. Gaz cechuje wysoka zawartość metanu (98,7%) i niewielka zawartość azotu (0,7%). Wartość opałowa kopaliny wynosi od 35,93 do 36,33 MJ/m³. Wody węgłne należą do typu chlorkowo-wapniowo-magnezowego o mineralizacji 14-40 g/l i zawierają niewielką ilość jodu (Bar, Zmuda, 1984).

Złożę gazu ziemnego „**Rączyna**”, zlokalizowane jest w monoklinalnie zalegających osadach miocenu autochtonicznego (Plezia i in., 1997). Struktura złożowa ograniczona jest od zachodu linią nasunięcia karpackiego, a od północnego-wschodu strefą dyslokacyjną. Jest to złożę o powierzchni 972 ha, typu wielowarstwowego, w którym pod nadkładem miąższości od 1790 do 1936,7 m udokumentowano dwa horyzonty gazonośne o miąższościach 11,0 i 22,0 m. Porowatość skał zbiornikowych wynosi średnio 18,0%, a przepuszczalność 80,0 mD. Gaz ziemny występujący w omawianym złożu charakteryzuje się bardzo wysoką jakością. Zawartość metanu przekracza 99 %, a azotu maksymalnie wynosi 0,76 %. Ciśnienie złożowe kształtuje się na poziomie od 11,79 do 14,08 MPa, a wartość opałowa od 37,63 do 37,665 MJ/m³. Wody złożowe, których stopień mineralizacji wynosi 53,7 g/l należą do typu chlorkowo-sodowo-wapniowego. *[Decyzją Ministra Klimatu i Środowiska znak DGK-WD-II.735.27.2022.AJ z dnia 17 stycznia 2023 r., zatwierdzającą dokumentację geologiczno-inwestycyjną złoża gazu ziemnego „Rączyna”, położonego na terenie gminy Pruchnik w powiecie jarosławskim i gminy Kańczuga w powiecie przeworskim, w województwie podkarpackim, w związku z zakończeniem eksploatacji złoża w dniu 28 lutego 2019 r. oraz koniecznością rozliczenia zasobów przedmiotowego złoża, określono granice złoża gazu ziemnego „Rączyna”, zasoby geologiczne bilansowe wraz z kategorią rozpoznania złoża oraz warunki występowania złoża węglowodorów. Granice określające kontur złoża oznaczone zostały na rysunku Studium linią przerywaną koloru fioletowego i symbolem G-1.]^{ZWP}*

Złożę gazu ziemnego (5 891 ha) „**Husów-Albigowa-Krasne**”, odkryte zostało w 1961 roku (Dusza, Miziołek, 1994). Jest to monoklinalna struktura złożowa typu warstwowego, zbudowana z 30 horyzontów, występujących na głębokości od 551,5 do 2 488,0 m. Skałą

[ ]^{ZWP} oznaczenie ustaleń wprowadzonych Zarządzeniem Zastępczym Wojewody Podkarpackiego I-IV.742.3.1.2023 z dnia 27 października 2023 r.

zbiornikową są piaszczysto – łupkowe osady dolne-go sarmatu. Gaz występujący w tym złożu charakteryzuje się wysoką zawartością metanu przekraczającą 97,0% oraz niską zawartością azotu, średnio na poziomie 2%. Ponadto nie zawiera innych, niekorzystnych domieszek. Wodami wgłębnymi złoża są solanki chlorkowo-wapienne o mineralizacji około 50g/l.

Z nasunięciem utworów karpaccich na miocen autochtoniczny związane jest złożo gazu ziemnego „**Pruchnik-Pantalowice**” (Czernicki, Dusza, 1972). Jest to złożo typu warstwowego o powierzchni 972,7 ha. Pod nadkładem miąższości od 480 do 1040 m udokumentowano 11 horyzontów gazonośnych. Występujący tu gaz jest wysoko metanowy (97,5%) z niewielką domieszką azotu (1,1%). Wartość opałowa gazu w omawianym złożu osiąga wartość 37,88 MJ/m³. Ciśnienie złożowe wynosi od 4,8 do 11,2 MPa (Borys, i in., 1978).

Powyższy opis złóż kopalin został zaczerpnięty z Objśnień do mapy geosrodowiskowej Polski 1:50 000, Arkusz Kańczuga (1006).

Tabela 58. Wykaz złóż gipsu i anhydrytu na terenie gminy Kańczuga w tys. t

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagrożenia	Zasoby geologiczne bilansowe				Zasoby przemysłowe	Wydobycie
			Razem	A+B	C ₁	C ₂		
1	Łopuszka Wielka	Z - wydobyte zaniechane	168 tys. t	-	72	96	-	-

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2019 r.

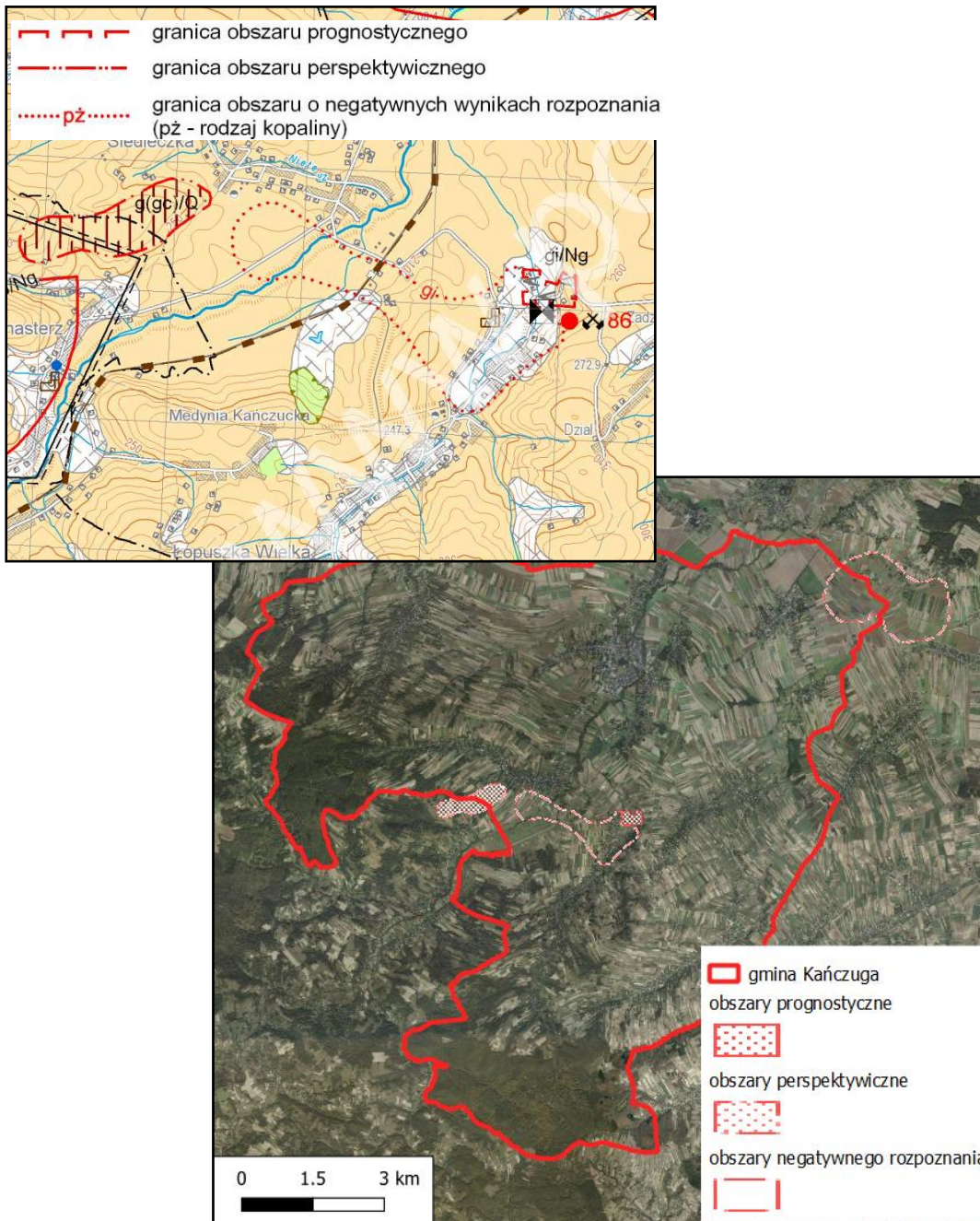
Na południe od Kańczugi, znajduje się udokumentowane w kategorii C1+C2 złożo gipsów alabastrowych „**Łopuszka Wielka**” o powierzchni 2,5 ha (Smuszkiewicz, 1993). Występowanie gipsu alabastrowego związane jest z serią gipsonośną w obrębie warstw chodenickich. Kopalina tworzy nieregularne soczewki o zróżnicowanej miąższości od 3,9 do 7,8 m, stwierdzone na głębokości od 3,0 do 60,0 m. W złożu występują gipsy średnio- i drobnokrystaliczne, masywne, oraz włókniste. Odmiana drobnokrystaliczna nosząca nazwę gipsu alabastrowego charakteryzuje się barwą od śnieżnobiałej do szarej. Spotyka się też lokalnie odcienie żółte, miodowe, różowe i jasno niebieskie. Gips alabastrowy występuje z reguły w formie bryłowej, rzadziej w postaci warstw wśród osadów ilowców. Alabaster stanowi doskonały surowiec rzeźbiarski i modelowy, a wraz z innymi odmianami gipsu średnio- i gruboziarnistego oraz włóknistego może być stosowane również do celów medycznych i ceramicznych (Galata, 1989).

Tabela 59. Wykaz złóż surowce ilaste ceramiki budowlanej na terenie gminy Kańczuga w tys. t

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagrożenia	Zasoby		Wydobycie
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
1	Kańczuga	P	3723 tys. t		-

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2019 r.

W obrębie utworów lessowych w północnej części udokumentowano złożę glin lessowatych ceramiki budowlanej „**Kańczuga**” o powierzchni 18,16 ha. Seria złożowa o miąższości od 11,0 do 32,6 m znajduje się pod niewielkim nadkładem o średniej grubości 0,7 m. Jest to złożę zawodnione. Gлина charakteryzuje się zawartością margla ziarnistego rzędu 0,2% i wytrzymałością na ściskanie wyrobu wypalonego w temp. 950°C średnio na poziomie 126 kG/cm² (Poręba, 1971; Przewłocka, 1974). Surowiec nadaje się do produkcji cegły pełnej niskich klas wytrzymałościowych (kl. 50-75).

Rysunek 23. Lokalizacja obszarów perspektywicznych, prognostycznych oraz obszarów negatywnego rozpoznania kopalin na terenie gminy Kańczuga

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://emgsp.pgi.gov.pl/emgsp/>

Perspektywy dla złóż gazu ziemnego związane są z utworami miocenu zapadliska przedkarpackiego. W obrębie tych osadów wydziela się regionalną jednostkę geologiczno – poszukiwawczą Przemysł – Rzeszów (Jawor, 1990). W tej części zapadliska przedkarpackiego występują utwory miocenu o największej miąższości, przekraczającej lokalnie 3 000 m. Oszacowano, są nasycenie gazem tych osadów osiąga wartość 224,8 mln m³/km² zasobów geologicznych, a zasoby wydobywalne dla tej jednostki według wskaźnika nasycenia na 1 km² w kategorii D1 i D2 wynoszą 53 813,5 mln m³. Szczególnie korzystne warunki dla tworzenia się struktur gazonośnych zarówno litologicznych jak i strukturalnych występują w strefie kontaktu

nasunięcia Karpat fliszowych na miocen autochtoniczny, czego potwierdzeniem są odkryte dotychczas liczne złoża gazowe w tym rejonie.

Tabela 60. Wykaz obszarów prognostycznych występowania kopalin na terenie gminy Kańczuga

Numer obszaru na mapie i jego nazwa	Powierzchnia (ha)	Rodzaj kopaliny	Wiek kompleksu litologiczno-suwrowcowego	Parametry jakościowe od – do (%)	Średnia grubość nadkładu (m)	Grubość kompleksu litologiczno-suwrowcowego od – do (m)	Zasoby w kat. D ₁ (tys. t)	Zastosowanie kopaliny
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I „Łopuszka II”	9,7	gi	Ng	zawartość: CaSO ₄ x 2H ₂ O 70,17-96,92 wody higroskop. 0,00-4,91 wody krystal. 14,68-20,28 SiO ₂ 0,55-12,53 Al ₂ O ₃ 0,15 – 3,00 Fe ₂ O ₃ 0,13 – 1,96	42,8-83,2	05 – 9,4	706	Sb, Sbb, Sc, Sh

Rubryka 3 - gi – gipsy

Rubryka 4 - Ng – neogen

Rubryka 9 - Sb – budowlane; Sbb – budowlane bloczne; Sc – cementowe, Sh – hutnicze

Źródło: Objasnienia do mapy geologicznej Polski 1:50 000, Arkusz Kańczuga

W osadach miocenu w sąsiedztwie udokumentowanego złoża gipsu alabastrowego w Łopuszce Wielkiej w wyniku przeprowadzonych prac geologiczno – poszukiwawczych stwierdzono prognostyczne nagromadzenie gipsów alabastrowych (tabela 3). Dla obszaru tego przyjęto nazwę „Łopuszka II” (Galata, 1989). Pod względem makroskopowo-litologicznym oraz składu chemicznego, kopalina występująca w obszarze prognostycznym „Łopuszka II” jest tego samego typu co w złożu „Łopuszka Wielka”.

13.2. Zasoby wód powierzchniowych

Rzeka Mlecza to prawobrzeżny dopływ Wisłoka, który zbiera odpływy z obszaru Pogórza Dynowskiego i Pogórza Rzeszowskiego. Całkowita powierzchnia zlewni rzeki Mlecza wynosi 558,5 km², z czego na gminę Kańczuga przypada 103,56 km², co stanowi 18,5% jej powierzchni. Rzeka Mlecza płynie przez całą gminę z południowego – zachodu na północny – wschód. Szerokość jej doliny waha się od kilkunastu metrów w części przełomowej (we wsi Hadle Szklarskie w gminie Jawornik Polski) do około 800 m w Kańczudze i Niżatycach, a średnia szerokość wynosi 250-350 m. Rzeka Mlecza składa się z dwu dopływów: Mlecza Wschodnia i Mlecza Zachodnia. Mlecza Zachodnia jest zasilana przez

Mleczką Wschodnią poniżej miejscowości Kańczuga, a następnie płynie jako rzeka Mleczka i wpada do rzeki Wisłok, poniżej miejscowości Gniewczyna Łańcucka. Rzeka Mleczka posiada bogato rozbudowaną sieć wodną. Głównymi ciekami zlewni są:

- Mleczka o długości 16,11 (9,3 km na terenie gminy);
- Mleczka Zachodnia o długości 33,10 km;
- Mleczka Wschodnia o długości 31,10 km

Zlewnie główne rzeki Mleczka można podzielić na zlewnie bardziej szczegółowe.

W przypadku rzeki Mleczka Zachodnia będą to:

- Strzyganka
- Nowosiołka
- Mleczka Wschodnia
- Markówka
- Potok Średni
- Łopuszka
- Nietecz
- Husówka
- Brzezinka
- Łęg
- Tarnawka

W skład zlewni rzeki Mleczka Wschodnia wchodzi:

- Rączyna
- Jodłówka
- Węgierka
- Rzeplin (dopływ Jodłówki)

Zlewnia rzeki Mleczka Zachodnia wynosi 222,1 km², natomiast rzeki Mleczka Wschodnia 240,6 km². Zlewnia rzeki Mleczka ma urozmaiconą budowę. W jej granicach znajdują się zarówno pola uprawne, łąki lasu jak i powierzchnie niezagospodarowane. Sumaryczny przepływ rzeki Mleczka wynosi 351,9 m³/s.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez RZGW w Rzeszowie, Gmina Kańczuga obejmuje następujące jednolite części wód powierzchniowych - JCWP:

- jcwp rzeczna **Drohobyczka** PLRW200012223569 w południowej części gminy,
- jcwp rzeczna **Kamieniec** PLRW200012223572 w południowej części gminy,
- jcwp rzeczna **Mleczka do Łopuszki** PLRW200012226856 w środkowej i południowej części gminy,
- jcwp rzeczna **Potok Średni** PLRW200016226858 w zachodniej i środkowej części gminy,
- jcwp rzeczna **Markówka** PLRW200016226869 przepływająca przez północno - zachodnią część gminy,
- jcwp rzeczna **Pantalówka** PLRW200016226888 we wschodniej części gminy,
- jcwp rzeczna **Mleczka od Łopuszki do ujścia z Mleczką Wschodnią od Węgierki** PLRW200019226899 w północnej, północno - wschodniej i środkowej części gminy,
- jcwp rzeczna **Jodłówka** PLRW2000162268849 w południowo - wschodniej części gminy.

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) - oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak:

- jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny,
- sztuczny zbiornik wodny,
- struga, strumień, potok, rzeka, kanał, lub ich części,
- morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub przybrzeżne.

Przy ustalaniu celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z RDW warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych jest w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny. Wskaźnik stanu dobrego przyjęto zgodnie z rozporządzeniem klasyfikacyjnym.

Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). W przypadku JCW monitorowanych, które zgodnie z wynikami oceny stanu przeprowadzonej przez GIOŚ osiągają bardzo dobry stan ekologiczny, celem środowiskowym jest utrzymanie hydromorfologicznych parametrów oceny na poziomie I klasy.

Zgodnie z art. 56 ustawy Prawo Wodne celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione jest ochrona oraz poprawa ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego.

Tabela 61. Cele środowiskowe dla JCWP rzecznych znajdujących się na terenie gminy Kańczuga

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy	
		Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
PLRW20001222 3569	Drohobyczka	dobry stan ekologiczny	dobry stan
PLRW20001222 3572	Kamieniec	dobry stan ekologiczny	dobry stan
PLRW20001222 6856	Mlecza od Łopuszki	dobry stan ekologiczny	dobry stan
PLRW20001622 6858	Potok Średni	dobry stan ekologiczny	dobry stan
PLRW20001622 6869	Markówka	dobry stan ekologiczny	dobry stan
PLRW20001622 6888	Pantalówka	dobry stan ekologiczny	dobry stan
PLRW20001922 6899	Mlecza od Łopuszki do ujścia z Mleczką Wschodnią od Węgierki	dobry stan ekologiczny	dobry stan
PLRW20001622 68849	Jodłówka	dobry stan ekologiczny	dobry stan

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Tabela 62. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP rzecznych znajdujących się na terenie gminy Kańczuga

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy JCWP jest monitorowana?	Stan JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW20001 2223569	Drohobyczka	niemonitorowana	naturalna	dobry	niezagrożona
PLRW20001 2223572	Kamieniec	niemonitorowana	naturalna	dobry	niezagrożona
PLRW20001 2226856	Mlecza od Łopuszki	niemonitorowana	naturalna	zły	niezagrożona
PLRW20001 6226858	Potok Średni	niemonitorowana	naturalna	zły	zagrożona
PLRW20001 6226869	Markówka	niemonitorowana	naturalna	zły	zagrożona
PLRW20001 6226888	Pantalówka	niemonitorowana	naturalna	zły	niezagrożona
PLRW20001 9226899	Mlecza od Łopuszki do ujścia z Mleczką Wschodnią od Węgierki	monitorowana	naturalna	zły	niezagrożona
PLRW20001 62268849	Jodłówka	niemonitorowana	naturalna	zły	zagrożona

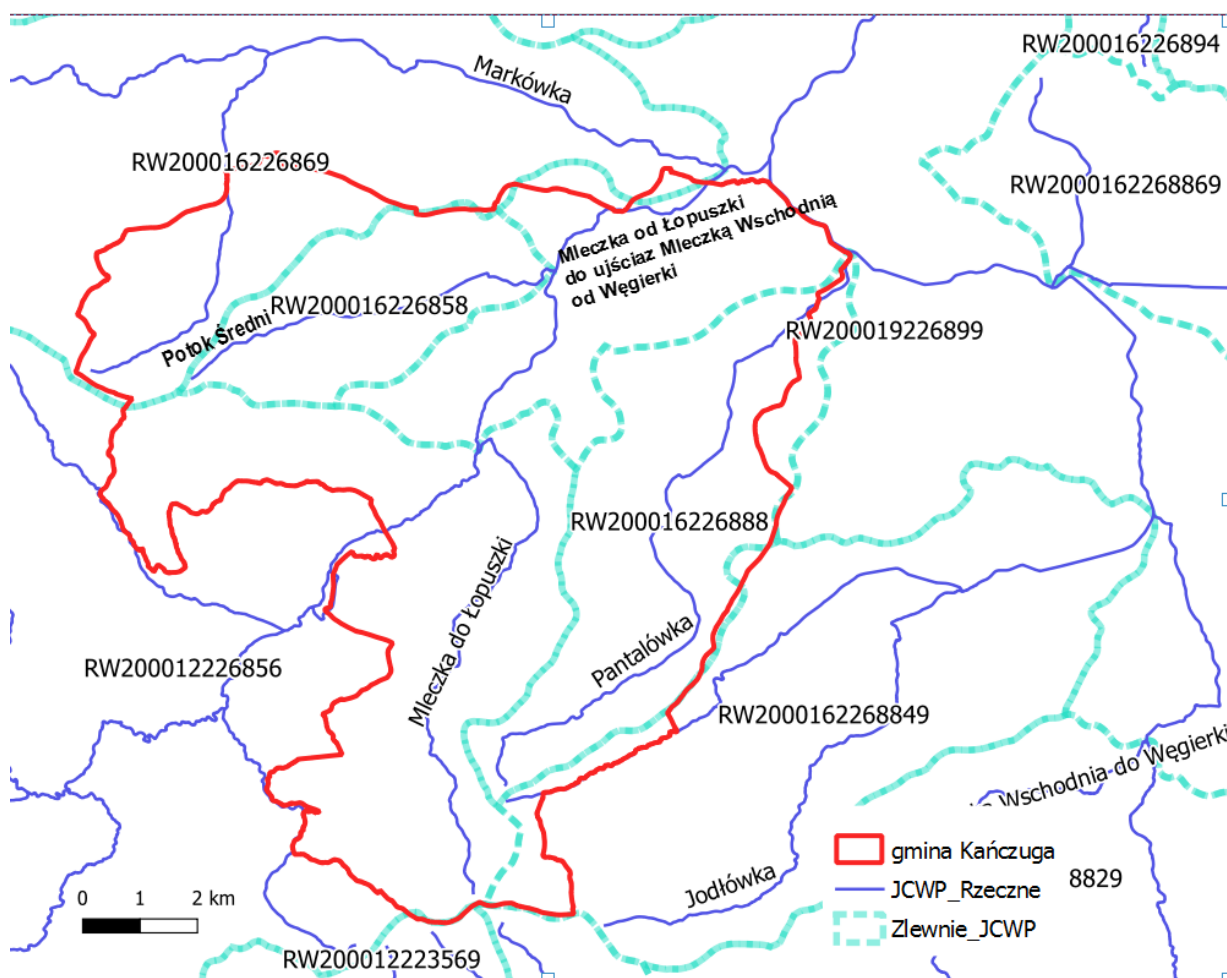
Zródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Tabela 63. Zestawienie JCWP rzeczny występujących na obszarze opracowania ze wskazaniem odstępstw oraz ich uzasadnienie

Kod JCWP	Odstępstwo	Typ odstępstwa	Termin osiągnięcia dobrego stanu	Uzasadnienie odstępstwa
PLRW 200012 223569	nie	Nie dotyczy	2015	Nie dotyczy
PLRW 200012 223572	nie	Nie dotyczy	2015	Nie dotyczy
PLRW 200012 226856	nie	Nie dotyczy	2015	Nie dotyczy
PLRW 200016 226858	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości	2021	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie

PLRW 200016 226869		technicznych, -dyspropor- cjonalne koszty		generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
PLRW 200016 226888	nie	Nie dotyczy	2015	Nie dotyczy
PLRW 200019 226899	nie	Nie dotyczy	2015	Nie dotyczy
PLRW 200016 226884 9	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych, -dyspropor- cjonalne koszty	2021	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.

Zródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Rysunek 24. Gmina Kańczuga na tle mapy jednolitych części wód powierzchniowych z podziałem na zlewnie jcwp

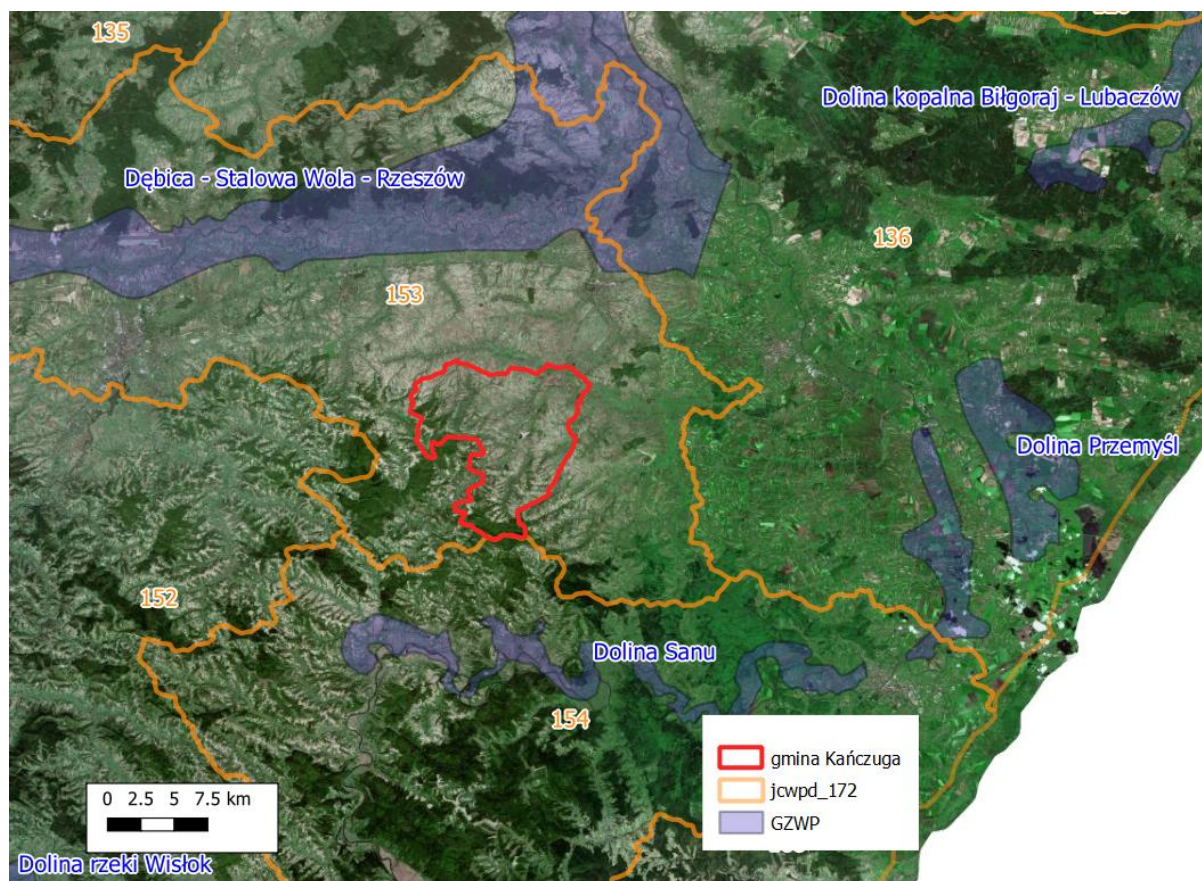
Źródło: <http://geoportal.kzgw.gov.pl/>

13.3. Zasoby wód podziemnych

Na obszarze gminy Kańczuga występują dwa poziomy wodonośny okresu plejstocénskiego: poziom czwartorzędowy, poziom trzeciorzędowy. Na obszarze gminy Kańczuga występuje kilka stref głębokości zalegania wód. Najpłytszy poziom wód (około 0,5 do 2 m) spotykany jest w dolinach potoków na obszarze Pogórza Rzeszowskiego, przy czym ulega on dużym okresowym wahaniom, uzależnionym głównie od stanów wód w potokach.

Na terenie gminy nie stwierdzono Głównych Zbiorników Wody Podziemnej (GZWP). W części północnej natomiast wody podziemne charakteryzują się stosunkowo dużymi zasobami eksploatacyjnymi, ale jakość wód, szczególnie jeśli wziąć pod uwagę zawartość żelaza i manganu jest odpowiednio od 3 do 7 i od 7 do 12 razy większa od wartości normowanych. Najbliższym GZWP od terenu analizy jest GZWP nr 425 Dębica - Stalowa Wola - Rzeszów oraz GZWP nr 430 Dolina Sanu.

Poziomy wodonośne reprezentowane są przez dolinę rzeki Mleczka (warstwy trzeciorzędowe z utworów kredowych), ze studniami zlokalizowanymi w miejscowościach Łopuszka Mała, Siedlecza i Krzczowice oraz przez ograniczoną przestrzennie strukturę wodonośną typu rynnowego okresu polodowcowego ze studniami zlokalizowanymi w miejscowościach Łopuszka Mała i Siedlecza (warstwa czwartorzędowa).

Rysunek 25. Położenie Gminy Kańczuga na tle JCWPd oraz w sąsiedztwie GZWP
Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://m.bazagis.pgi.gov.pl>

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

Zgodnie z definicją podaną w Ramowej Dyrektywie Wodnej, **jednolite części wód podziemnych** - (groundwaterbodies) obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającą pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Obszar opracowania Studium położony jest w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 153 i 154..

Znaczący przepływ wód podziemnych wg RDW jest to taki przepływ, którego nie osiągnięcie na granicy JCWPd z wodami powierzchniowym lub z ekosystemem lądowym powodowałoby znaczące pogorszenie ekologicznej lub chemicznej jakości wód

powierzchniowych lub znaczną szkodę dla bezpośrednio zależnego od wód podziemnych ekosystemu lądowego. Pobór wód podziemnych znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę do spożycia jest to pobór wynoszący średnio ponad 10 m³/d albo pobór zaopatrujący co najmniej 50 osób.

Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych. Natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych (zarówno traktowanych jako zanieczyszczenia, jak i skażenie). Określenie celów środowiskowych dla wód podziemnych zostało wykonane na podstawie corocznych wyników oceny stanu obejmujące stan chemiczny i ilościowy opracowany w ramach PMŚ.

Celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczanie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogorszenia się stanu części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem, a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego na skutek działalności człowieka.

Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych (derogacje)

Dyrektywa przewiduje odstępstwa od założonych celów środowiskowych, jeżeli ich osiągnięcie dla danej części wód w ustalonym terminie nie będzie możliwe z określonych przyczyn.

W myśl art. 4 RDW, odstępstwa zdefiniowane są następująco:

- odstępstwa czasowe – dobry stan wód może zostać osiągnięty do roku 2021 lub najpóźniej do 2027 (art. 4.4 RDW),
- ustalenie celów mniej rygorystycznych (art. 4.5 RDW),
- czasowe pogorszenie stanu wód (art. 4.6 RDW),
- nieosiągnięcie celów ze względu na realizację nowych inwestycji (art. 4.7 RDW).

Odstępstwa czasowe, czyli przedłużenie terminu realizacji zadań RDW do 2021 lub 2027 roku, można wyznaczyć dla części wód ze względu na:

- brak możliwości technicznych wdrażania działań,
- dysproporcjonalne koszty wdrożenia działań,
- warunki naturalne niepozwalające na poprawę stanu części wód.

Dążenie do osiągnięcia celów mniej rygorystycznych jest możliwe dla tych części wód, które zostały zmienione w wyniku działalności człowieka w taki sposób, że doprowadzenie ich do stanu (potencjału) dobrego jest niemożliwe ze względu na:

- brak możliwości technicznych wdrożenia działań,
- dysproporcjonalne koszty wdrożenia działań.

RDW dopuszcza wyznaczenie derogacji dla jednolitych części wód również w sytuacji, gdy osiągnięcie celów jest niemożliwe w wyniku:

- nowych zmian w charakterystykach fizycznych jednolitych części wód,
- nowych form zrównoważonej działalności gospodarczej człowieka.

Tabela 64. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWPd znajdujących się na terenie gminy Kańczuga

Kod JCWPd	Czy JCWP jest monitorowana?	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLGW2000153	monitorowana	dobry	dobry	niezagrożona
PLGW2000154	monitorowana	dobry	dobry	niezagrożona

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

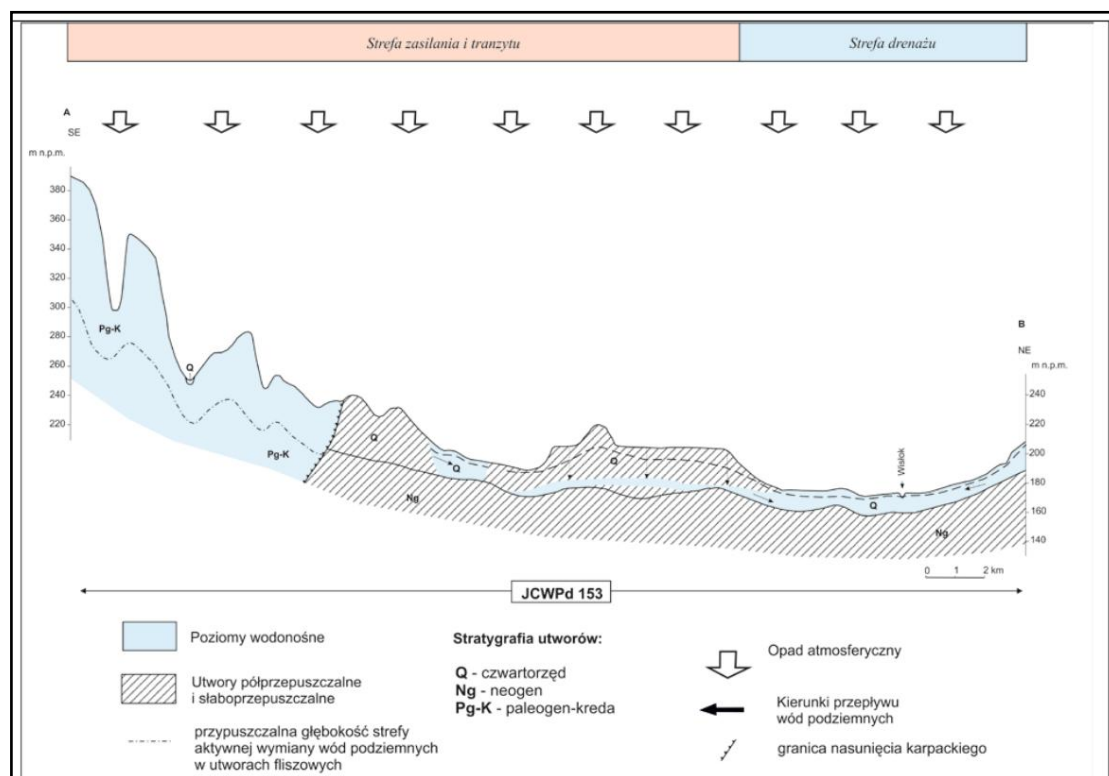
Tabela 65 Charakterystyka JCWPd występujących na terenie gminy Kańczuga

Nr JCWPd	Stratygrafia	Litologia	Typ geochemiczny utworów skalnych	Rodzaj utworów budujących warstwę wodonośną	Średni współczynnik filtracji m/h	Średnia miąższość utworów wodonośnych	Liczba poziomów wodonośnych
153	czwartorzęd	Piaski, żwiry	s	porowy	0,375-1,875	Kilka -> 20	1
154	czwartorzęd	Piaski, żwiry, otoczaki	s	porowy	0,004-27,71	2-20	2

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/>

Schemat krążenia wód w JCWPd nr 153. Z interpretacji systemu krążenia wód podziemnych w obrębie JCWPd153 wyłączony został północno-zachodni oraz południowy

fragment jednostki, gdzie nie wyznaczono głównego użytkowego poziomu wodonośnego. W środkowej części jednostki, obejmującej dolinę Wisłoka i jego dopływów, system krążenia dotyczy piętra czwartorzędowego. Zasilanie piętra czwartorzędowego odbywa się poprzez infiltrację wód opadowych, zwłaszcza w części północno-wschodniej JCWPd 153, gdzie wyznaczono strefę zasilania. Na pozostałym terenie, wzdłuż granic jednostki wydzielenie obszarów zasilania nie było możliwe ze względu na fakt, iż jest to obszar pozbawiony głównego poziomu użytkowego, co wiąże się z brakiem danych na temat zawodnionej strefy, która ewentualnie tam występuje, lecz nie spełnia kryteriów stawianych głównemu użytkowemu poziomowi wodonośnemu. Trudno również stwierdzić, czy granice JCWPd 153 ustanowione na powierzchniowych wododziałach są jednoznaczne z wododziałami podziemnymi. Zasadniczy przepływ wód podziemnych odbywa się w kierunku cieków powierzchniowych wykazujących drenujący charakter w stosunku do piętra czwartorzędowego. Z analizy danych wynika, że może następować wymiana wód podziemnych z sąsiednimi jednostkami. Środkowo-wschodnia granica JCWPd 153 fragmentarycznie jest strefą tranzytu łącznie z sąsiadującą jednostką JCWPd 136. Z przestrzennej analizy stref zasilania, tranzytu i drenażu wynika, że w przeważającej części jednostki dominuje strefa tranzytu. Zasilanie odbywa się tylko na niewielkiej powierzchni zlokalizowanej w północno-wschodniej części jednostki. Strefy drenażowe stanowią większe doliny rzeczne, zwłaszcza Wisłoka i jego prawobrzeżnych dopływów.

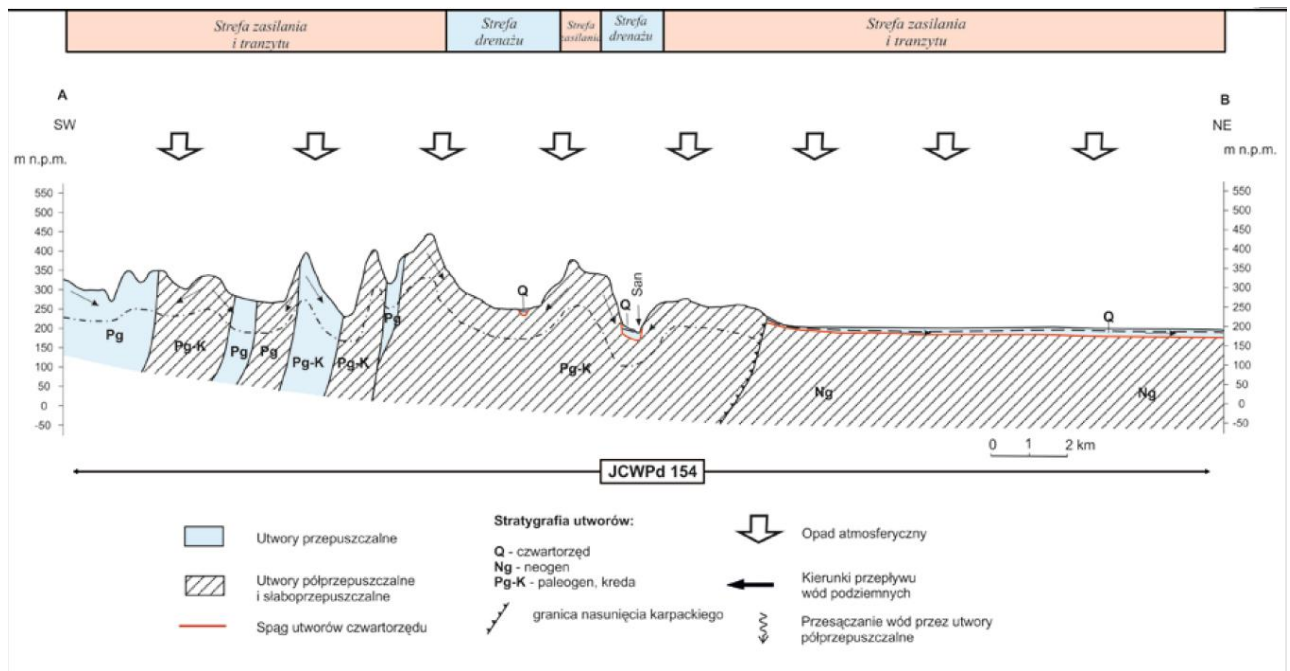
Rysunek 26. Schemat krążenia wód w JCWPd Nr 153

Źródło: www.psh.gov.pl

Schemat krążenia wód w JCWPd nr 154

Zasilanie wód podziemnych piętra czwartorzędowego i paleogeńsko-kredowego następuje wskutek infiltracji opadów atmosferycznych i jest możliwe niemal na całym obszarze ich występowania. Jedynie w rejonie na północ od Przemyśla, gdzie w nakładzie poziomu czwartorzędowego występuje ponad 10 m miąższości warstwa gliny jest ono bardzo utrudnione lub praktycznie nie następuje (rejon Żurawicy). W przypadku piętra fliszowego, z uwagi na urozmaiconą rzeźbę i duże spadki terenu, istotną rolę odgrywa spływ powierzchniowy, a zasilanie następuje przede wszystkim wczesną wiosną poprzez bezpośrednią infiltrację wód z topniejącej pokrywy śnieżnej.

Sytuacja morfologiczna terenu oraz układ hydroizohips w czwartorzędowym poziomie aluwialnym w dolinie Wiaru wskazuje na lokalny dopływ wód podziemnych z terytorium Ukrainy. Jednocześnie, na skutek niezgodnego z morfologią terenu przebiegu granicy państwa, teoretycznie możliwy jest niewielki odpływ wód podziemnych z terytorium JCWPd 154 na Ukrainę w obrębie poziomu fliszowego w okolicach Niżankowic. Jest to jednak odpływ znikomy, z uwagi na fakt, że łupkowy flisz w tym rejonie nie stanowi użytkowego poziomu wodonośnego. Dla piętra fliszowego obszarem najintensywniejszego zasilania wód podziemnych są wyższe partie terenu, a strefami drenażu – doliny rzeczne. W obrębie piętra fliszowego przepływ wód podziemnych możliwy jest jedynie w strefie aktywnej wymiany wód i odbywa się zgodnie z morfologią terenu. Głęboko wcięte potoki będące dopływami Sanu i Wiaru drenują spękany masyw i wytwarzają lokalne systemy krążenia. Istotną rolę w krążeniu wód podziemnych odgrywają uskoki i strefy dyslokacyjne, z nimi związane są strefy wzmożonego drenażu wód podziemnych przejawiające się w występowaniu bardziej wydajnych źródeł. Układ hydroizohips wskazuje, że w obrębie aluwii Sanu i Wiaru przepływ wód podziemnych odbywa się zgodnie z ich biegiem. San i Wiar drenują zarówno wody piętra czwartorzędowego (własne aluwia), jak i piętra paleogeńsko-kredowego (bezpośrednio lub za pośrednictwem aluwii). Z uwagi na morfologię terenu i płytko występujące podłoże nieprzepuszczalne (strefa przepuszczalna sięga maksymalnie do głębokości 60–80 m) nie ma możliwości wytworzenia się innych systemów krążenia niż lokalne.

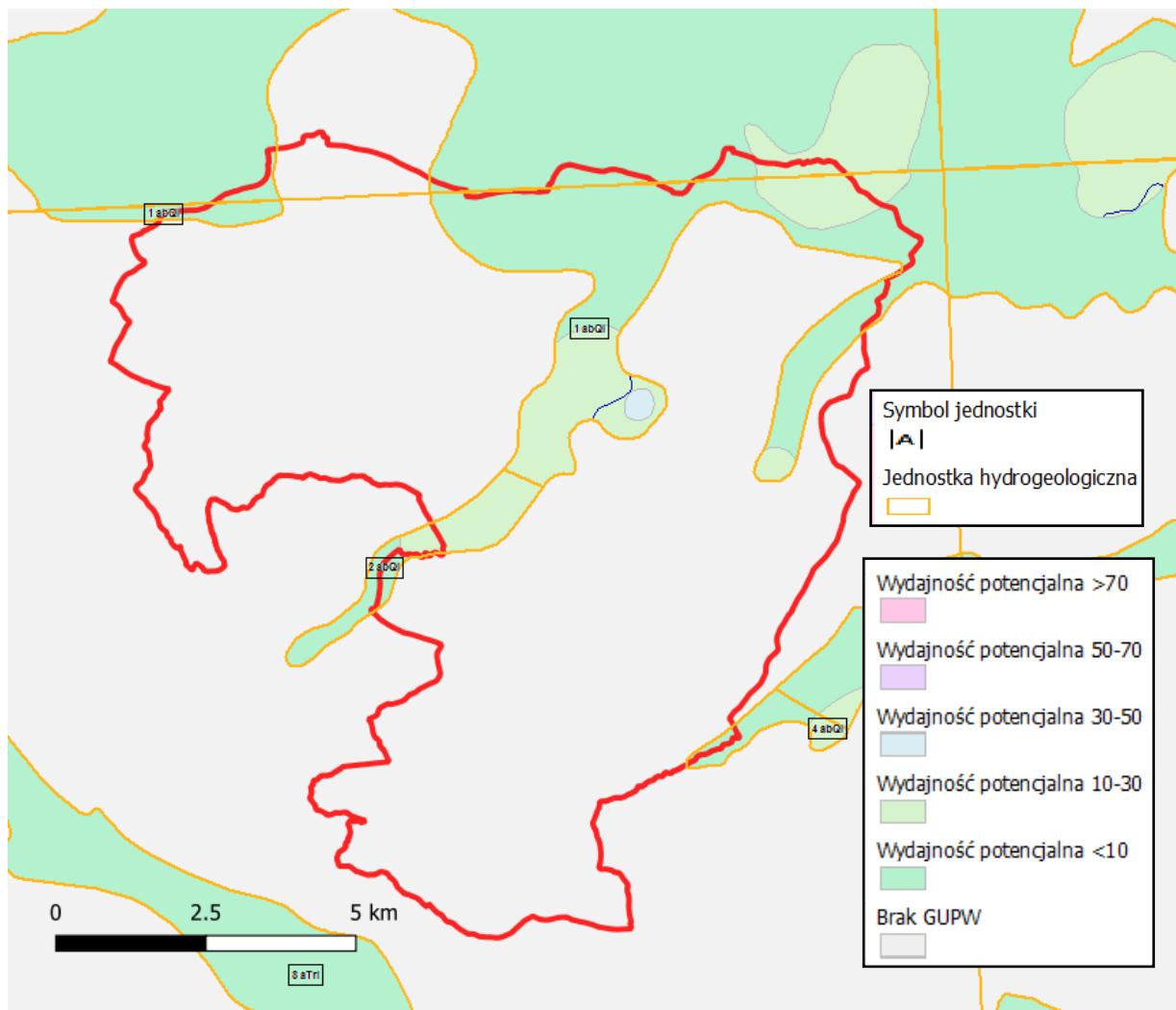
Rysunek 27 Schemat krążenia wód w JCWPd Nr 153.

Źródło: www.psh.gov.pl

Jakość wód fliszowego poziomu użytkowego ocenia się na dobrą, niewymagającą uzdatniania, jednakże istnieje możliwość ich zanieczyszczenia gdyż poziom ten nie posiada izolacji.

Na większości terenu gminy Kańczuga brak jest głównego użytkowego piętra wodonośnego. Wydajność studni wierconej w północnej <math>< 30 \text{ m}^3/\text{h}</math> oraz w środkowej części gminy wynosi 10 - 30 $\text{m}^3/\text{h}</math>.$

Ujęcia wód w gminie Kańczuga znajdują się we wsi Łopuszka Mała (5 studni głębinowych) oraz we wsi Siedlecza (3 studnie głębinowe). Ujęcia te posiadają zatwierdzonej strefę ochrony pośredniej. W zakresie stref ochrony pośredniej obowiązują ograniczenia w użytkowania terenu wynikających z ich ochrony zgodnie z przepisami odrębnymi.

Rysunek 28. Wydajność potencjalna studni wierconej na terenie gminy Kańczuga
Źródło: www.epsh.pgi.gov.pl/

Obszar wydzielony ze względu na jednolitość warunków hydrostrukturalnych, zbliżony stopień izolacji od powierzchni oraz zbliżone moduły zasobowe. Symbol jednostki hydrogeologicznej obejmuje: a, b, c – stopień izolacji od powierzchni; Q, Tr, Cr, J itd. z dodatkiem I, II, III, IV – piętro, w obrębie którego występuje główny użytkowy poziom wodonośny (GUPW); cyfry rzymskie oznaczają klasę zasobową; Q, Tr, Cr, J itd. poniżej kreski oznacza piętro, w obrębie którego występuje podrzędny poziom wodonośny; Q-Tr, Tr-Cr oznacza łączność hydrauliczną między piętrami wodonośnymi.

Na terenie gminy wydzielono jednostki hydrogeologiczneJednostka 1abQI,

- Jednostka 2abQI,
- Jednostka 4abQI,
- Jednostka 5bQI.

13.4. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

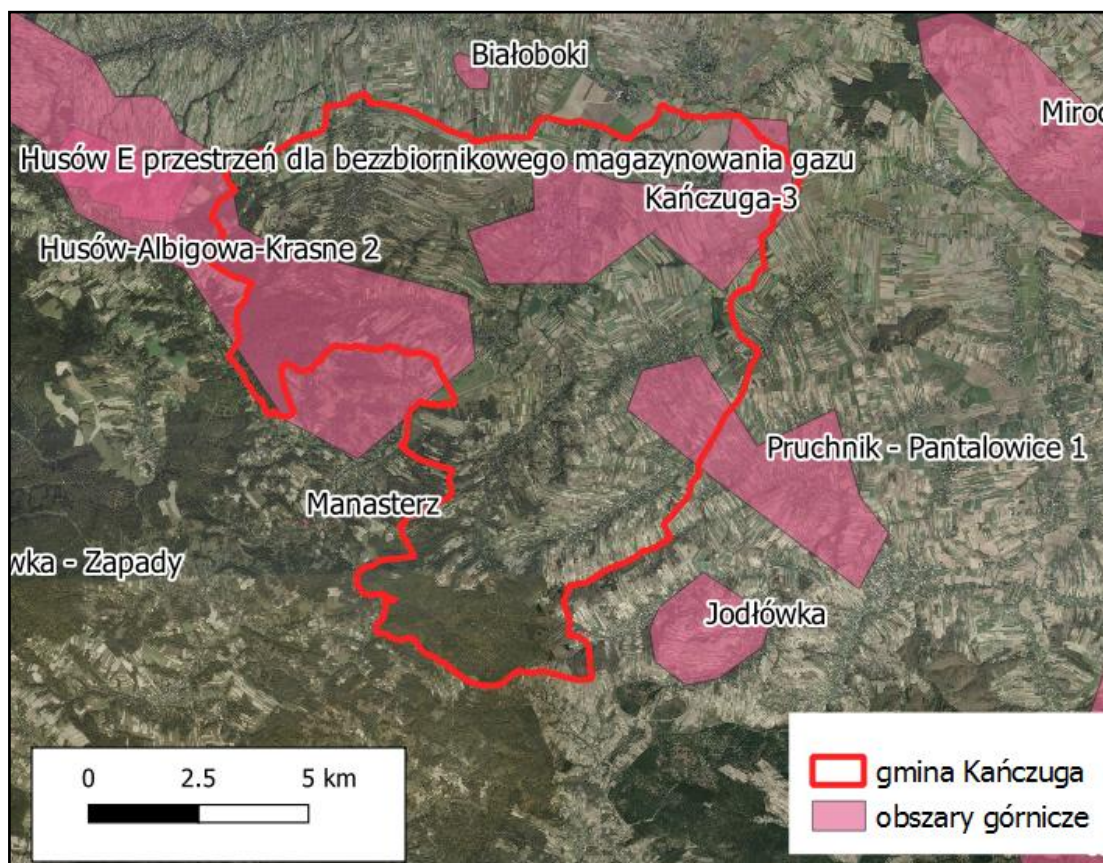
Na terenie gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

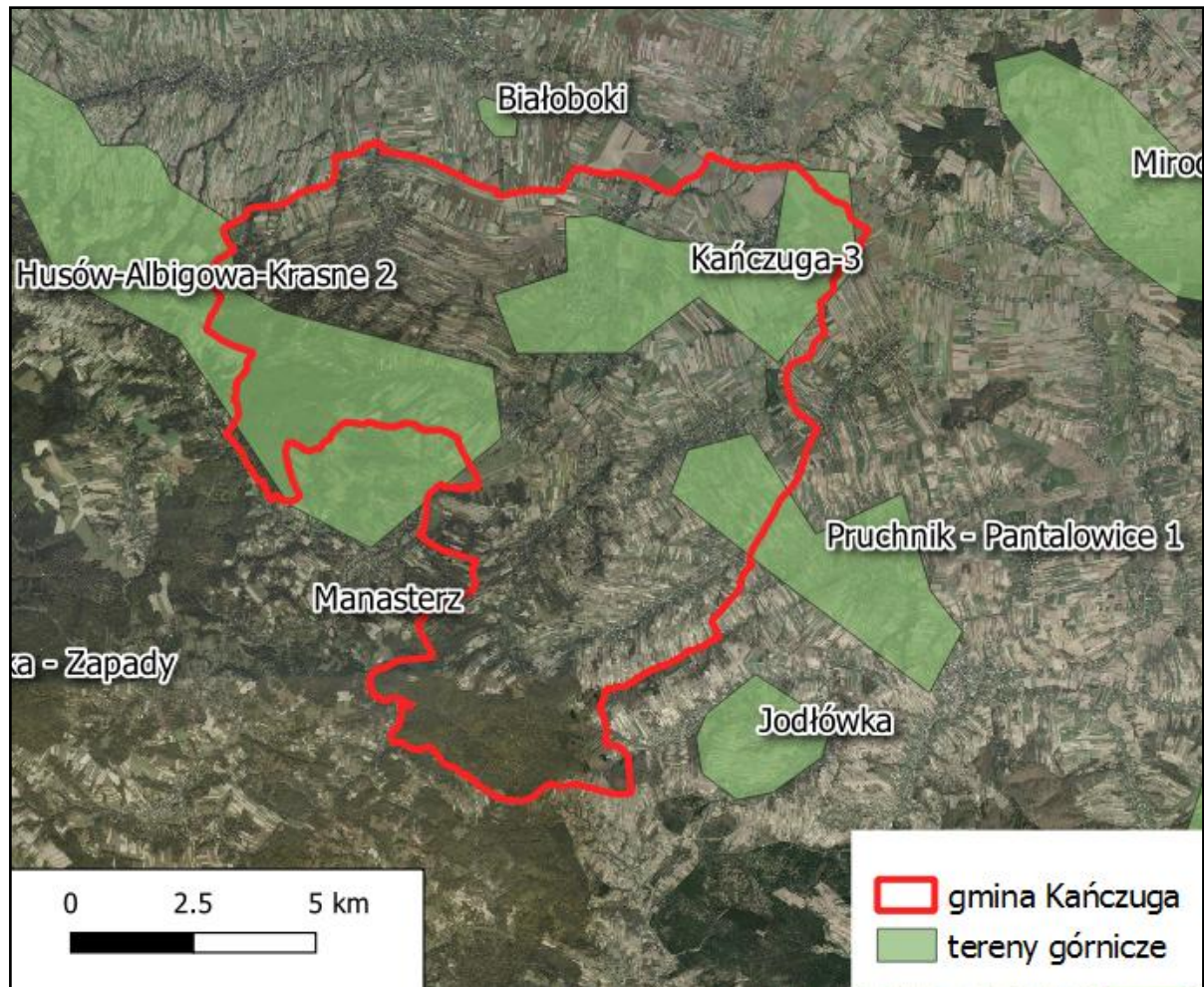
Zgodnie z art. 6.1. ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2021 poz. 1420 ze zm.):

- **terenem górniczym** – jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego;
- **obszarem górniczym** – jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezziornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji;
- **złożem kopaliny** – jest naturalne nagromadzenie minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą;

Rozmieszczenie obszarów górniczych, terenów górniczych prezentują poniższe Rysunki.

Rysunek 29. Lokalizacja obszarów górniczych w gminie Kańczuga
Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://m.bazagis.pgi.gov.pl>

Rysunek 30. Lokalizacja terenów górniczych na terenie gminy Kańczuga
Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://m.bazagis.pgi.gov.pl>

Tabela 66. Obszar górniczy oraz tereny górnicze na terenie gminy Kańczuga.

Obszary górnicze						
Nazwa	Typ	Nr w rejestrze	Położenie	Złoże	Data wyznaczenia OG	Nr koncesji
Kańczuga 3	OG	2/1/58b	Gm Kańczuga, Zarzecze	Gazu ziemnego	19-11-2018	227/93
Pruchnik-Pantalowice 1	OG	2/1/82a	Kańczuga, Pruchnik	Pruchnik-Pantalowice	27-06-2011	
Husów-Albigowa-Krasne 2	OG	2/1/135a	Gm. Krasne Łańcut, Markowa, Jawornik Polski, Kańczuga	Husów-Albigowa-Krasne	31-07-2019	189/94

<i>Tereny górnicze</i>	
<i>Nazwa</i>	<i>Dane dotyczące decyzji, którą zostały wyznaczone</i>
<i>Kańczuga 3</i>	<i>Decyzja Ministra Środowiska, z dnia 19.11.2018 r. znak: DGK-IV.4771.69.2018.KA</i>
<i>Pruchnik- Pantalowice 1</i>	<i>Decyzja Ministra Środowiska, z dnia 27.06.2011 r. znak: DGiKGe-4771-14/29509/11/BG</i>
<i>Husów- Albigowa- Krasne 2</i>	<i>Decyzja Ministra Środowiska, z dnia 31.07.2019 r. znak: DGK-IV.4771.18.2018.BG</i>

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/>

Wzmiankowane obszary górnicze znajdują się w zarządzie Sanockiego Zakładu Górnictwa Nafty i Gazu. Powierzchnie koncesyjne obszarów górniczych „Kańczuga” i „Pantalowice – Pruchnik” wynoszą odpowiednio 125,94 i 114,91 km². Ponadto zasoby gazu ziemnego obszaru górniczego „Kańczuga – 1” szacowane są na 195,44 mln nm³ i są wyczerpane w ponad 75%.

W miejscowości Łopuszka Wielka funkcjonowała kopalnia alabastru, a w obrębie obszaru gminy kopalnie piasków i cegielnie, jednak obecnie zasoby te nie są eksploatowane. Nieczynne są również cegielnie, które wykorzystywały do celów produkcyjnych lokalne zasoby.

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga znajdują się obiekty zakładu górniczego takie jak: czynne i zlikwidowane odwierty, gazociągi oraz pozostałe obiekty kopalniane zaznaczone na części graficznej.

Aby zapewnić prawidłową ochronę obiektów zakładu górniczego należy:

- zachować strefy wolne od zabudowy od odwiertów – od odwiertów czynnych strefa o promieniu $r=50,0$ m, od odwiertów zlikwidowanych strefa o promieniu $r=5,0$ m, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- zachować odległości podstawowych obrysów obiektów terenowych od gazociągów kopalnianych należących do Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. w Warszawie Oddział w Sanoku zgodnie z przepisami odrębnymi.

15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

15. 1. Komunikacja i transport

15.1.1. Drogi

Zarządcami sieci drogowej na terenie gminy są:

- drogi wojewódzkie – Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie,
- drogi powiatowe – Powiatowy Zarząd Dróg w Przeworsku,
- drogi gminne – Miasto i Gmina Kańczuga.

Wykaz dróg powiatowych przedstawia tabela poniżej, gdzie uwzględnione są dane dotyczące nazewnictwa dróg oraz ich numerów.

Tabela 67. Wykaz dróg powiatowych w MiG Kańczuga.

Nr drogi	Trasa przebiegu
DP 1545 R	Husów – Lipnik - Sietesz
DP 1605 R	Urzejowice – Krzczowice - Siennów
DP 1608 R	Dojazd Kolejowy PKP Krzczowice
DP 1609 R	Siedlecza - Sietesz
DP 1610 R	Sietesz - Chodakówka
DP 1616 R	ul. Kolejowa, Kańczuga
DP 1617 R	Kańczuga - Jarosław
DP 1623 R	Siedlecza - Pantalowice
DP 1631 R	Łopuszka Wielka – Hucisko Nienadowskie
DP 1632 R	Pantalowice - Rączyna
DP 1633 R	Rączyna - Roźwienica
DP 2406 R	Kańczuga - Krzczowice

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Kańczuga.

Wykaz dróg gminnych przedstawia tabela poniżej, gdzie uwzględnione są dane dotyczące nazewnictwa dróg, ich numerów, numerów działek oraz powierzchni które zajmują.

Tabela 68. Wykaz dróg gminnych w MiG Kańczuga.

Numer drogi	Działka	Powierzchnia	Nazwa drogi
1 10743 R	369/1	0,8701	Bóbrka Kańczucka-Gaj
1 10770 R	221	0,8275	Bóbrka Kańczucka- Remiza
1 10769 R	104	0,0845	Bóbrka Kańczucka- Remiza
1 10768 R	99	0,1146	Bóbrka Kańczucka- Remiza
1 10742 R	339	0,4945	w ciągu drogi Pantalowice-Siennów
1 10743 R	200	1,4518	Bóbrka Kańczucka-Gaj
1 10702 R	154/1	0,3	Sietesz-Chodakówka-Husów
1 10702 R	177	0,05	Sietesz-Chodakówka-Husów
1 10702 R	390/1	0,04	Sietesz-Chodakówka-Husów
1 10704 R	427	0,13	Kańczuga-Sietesz -Chodakówka
1 10702 R	493	1,11	Chodakówka-Husów
1 10704 R	423	0,02	Kańczuga-Sietesz -Chodakówka
1 10704 R	468	0,06	Kańczuga-Sietesz -Chodakówka
1 10702 R	390/2	0,4	Sietesz-Chodakówka-Husów
1 10754 R	1631	0,0691	ul. Parkowa
1 10715 R	785/1	0,1331	ul. Wolności
1 10715 R	785/3	0,0089	ul. Wolności
1 10704 R	177	2,2066	Kańczuga - Sietesz - Husów (ul. Polna)
1 10732 R	1009/4	0,0165	ul. Bolesława Płachcińskiego
1 10732 R	1009/6	0,0151	ul. Bolesława Płachcińskiego
1 10731 R	1010/40	0,1628	ul. Leopolda Okulickiego
1 10731 R	1010/41	0,1266	ul. Leopolda Okulickiego
1 10732 R	1010/60	0,0439	ul. Bolesława Płachcińskiego
1 10732 R	1010/64	0,2038	ul. Bolesława Płachcińskiego
1 10732 R	1010/73	0,3417	ul. Bolesława Płachcińskiego
1 10715 R	1242/1	0,0662	ul. Wolności
1 10728 R	1500	0,6326	ul. Generała M. Karasiewicza-Tokarzewskiego
1 10728 R	1533	0,0999	ul. Generała M. Karasiewicza-Tokarzewskiego (boczna łącznik z 11-go Listopada)
1 10725 R/1 10726 R	1553/67	0,3013	ul. Grunwaldzka / ul. Sportowa
1 10723 R	1553/70	0,2377	ul. Leona Grzebyka
1 10722 R	1553/71	0,0878	ul. 15 - go Sierpnia
1 10724 R	1553/72	0,1211	ul. Adama Głowackiego
1 10754 R	1592	0,0482	ul. Parkowa
1 10717 R	1608/3	0,0036	ul. Wincentego Witosa
1 10754 R	1630/1	0,0111	ul. Parkowa
1 10720 R	1633	0,3202	ul. Kochanowskiego
1 10713 R	1744	0,165	ul. Kościuszki
1 10712 R	1795/1	0,2684	ul. Zakościelna
1 10712 R	1643/4	0,0567	ul. Zielona
1 10712 R	1643/5	0,1084	ul. Zielona
1 10704 R	62	0,1812	Kańczuga - Sietesz - Husów
1 10715 R	1862	0,4464	ul. Wolności

1 10717 R	1606/1	0,0147	ul. Wincentego Witosa
1 10717 R	1606/2	0,0287	ul. Wincentego Witosa
1 10716 R	1647	0,1004	ul. M. Konopnickiej
1 10715 R	797/24	0,0147	ul. Wolności
1 10763 R	798/3	0,0432	ul. Słoneczna
1 10763 R	797/7	0,259	0
1 10715 R	799/2	0,0243	ul. Wolności
1 10715 R	799/3	0,0013	ul. Wolności
1 10791 R	808/5	0,1163	ul. Władysława Kojdra
1 10790 R	808/13	0,0448	ul. Lisa-Kuli
1 10715 R	808/16	0,0558	ul. Wolności
1 10791 R	810/3	0,0068	ul. Władysława Kojdra
1 10731 R	1010/65	0,019	ul. Leopolda Okulickiego
1 10728 R	1010/74	0,0028	ul. Generała M. Karasiewicza-Tokarzewskiego
1 10792 R	1781/20	0,1964	ul. Kwiatowa
1 10792 R	1781/33	0,0289	ul. Kwiatowa
1 10759 R	1152/1	0,5301	ul. 11-go Listopada
1 10758 R	1498/2	0,1555	ul. 3-go Maja
1 10758 R	1487/2	0,0302	ul. 3-go Maja
1 10754 R	1570	0,2775	ul. Parkowa
1 10755 R	1203	0,4309	ul. Sawickiego
1 10756 R	1675	0,2926	ul. Słowackiego
1 10757 R	1751	0,3063	ul. Szkolna
1 10773 R	1552/2	0,1825	ul. Bohaterów Westerplatte
1 10712 R	1643/6	0,0119	ul. Zielona
1 10712 R	1891/8	0,1631	ul. Zielona
1 10712 R	1891/3	0,0276	ul. Zielona
1 10712 R	1890/10	0,708	ul. Zielona
1 10761 R	8	0,1878	Mikulice-Krzeczowice Jaz
1 10761 R	86	0,0397	Mikulice-Krzeczowice Jaz
1 10776 R	231	0,259	Krzeczowice - Osiedle
1 10774 R	273	0,2112	Krzeczowice Górna Wies - Jazz
1 10777 R	299	1,2075	Krzeczowice koło Fudalego
1 10774 R	315	0,2377	Krzeczowice Górna Wies - Jazz
1 10775 R	356	0,1171	Żuklin - Krzeczowice - Łączki - Głowatówka
1 10775 R	357	1,1466	Żuklin - Krzeczowice - Łączki - Głowatówka
1 10774 R	384	0,2732	Krzeczowice Górna Wies - Jazz
1 10774 R	440	0,5908	Krzeczowice Górna Wies - Jazz
1 10775 R	539	0,0526	Żuklin - Krzeczowice - Łączki - Głowatówka
1 10771 R	541	1,4843	Kańczuga - Krzeczowice wieś
1 10738 R	634	0,4633	Krzeczowice - Żuklin
1 10762 R	645	0,0702	Krzeczowice zbiornik - Krzeczowice cmentarz
1 10762 R	650	0,6601	Krzeczowice zbiornik - Krzeczowice cmentarz
1 10771 R	660	0,3484	Kańczuga - Krzeczowice wieś
1 10764 R	940	0,7856	Krzeczowice skrzyżowanie - Krzeczowice wał
1 10764 R	1025	0,9752	Krzeczowice skrzyżowanie - Krzeczowice wał
1 10736 R	1027	0,4225	Krzeczowice SHR - Łęg

1 10736 R	1052	0,6274	Krzeczowice - SHR
1 10736 R	1157	0,4586	Krzeczowice - SHR
1 10736 R	1159	0,6205	Krzeczowice SHR - Łęg
1 10701 R	123	0,54	Lipnik - Wieś - Markowa
1 10703 R	324/4	0,5	Lipnik-Markowa
1 10779 R	4	0,1581	Łopuszka Mała - Osiedle
1 10780 R	46	0,5915	Łopuszka Mała - Krótki Łącznik od Osiedla
1 10782 R	147	0,3417	Łopuszka Mała za Pałacem
1 10784 R	391	0,2941	Łopuszka Mała - Zalew
1 10783 R	407	0,3643	Łopuszka Mała - Osiedle koło Zalewu
1 10781 R	428	0,3389	Łopuszka Mała koło Boiska
1 10767 R	500	0,6137	Łopuszka Mała sklep - Górki
1 10747 R	682	0,3953	Łopuszka Mała - Łopuszka Wielka
1 10735 R	160	1,77	Łopuszka Mała - Hucisko Nienadowskie
1 10735 R	336	1,807	Łopuszka Mała - Hucisko Nienadowskie
1 10747 R	424	0,9055	Łopuszka Mała - Łopuszka Wielka
1 10747 R	612	1,5082	Łopuszka Mała - Łopuszka Wielka
1 10748 R	179	0,25	Łopuszka Wielka - Dół
1 10748 R	276	0,42	Łopuszka Wielka - Dół
1 10749 R	319	1,75	Łopuszka Wielka - Magazyn GS SCH
1 10746 R	483	0,67	Łopuszka Wielka- Stacja Manasterz
1 10746 R	504	0,71	w ciągu drogi Łopuszka Wielka- Stacja Manasterz
1 10750 R	630/1	0,23	w ciągu drogi Łopuszka Wielka - Zagórze
1 10750 R	1042	0,64	w ciągu drogi Łopuszka Wielka - Zagórze
1 10750 R	1838	0,79	w ciągu drogi Łopuszka Wielka - Zagórze
1 10750 R	sty-54	0,1	w ciągu drogi Łopuszka Wielka - Zagórze
1 10751 R	4531	0,28	Rzeplin - Rączyna - Wola Rzeplińska
1 10751 R	lut-37	0,09	Rzeplin - Rączyna - Wola Rzeplińska
1 10750 R	688	1,13	Łopuszka Wielka - Zagórze
1 10750 R	lut-54	0,25	w ciągu drogi Łopuszka Wielka - Zagórze
1 10750 R	2389	0,31	w ciągu drogi Łopuszka Wielka - Zagórze
1 10750 R	2465	0,36	w ciągu drogi Łopuszka Wielka - Zagórze
1 10748 R	4145	0,65	Łopuszka Wielka - Dół
1 10750 R	631	0,36	w ciągu drogi Łopuszka Wielka - Zagórze
1 10785 R	43/67	0,26	Łopuszka Wielka -Osiedle
1 10746 R	299	0,35	Łopuszka Wielka- Stacja Manasterz
1 10746 R	330	1,88	Medynia Kańczucka-Zagórze / Łopuszka Wielka- Stacja
1 10709 R	223	0,03	w ciągu drogi Niżatyce Sklep - Ostrów
1 10711 R	518	0,08	Niżatyce - Młyn
1 10710 R	673	0,09	Niżatyce - Żuklin
1 10708 R	743	0,52	Niżatyce - Kolonia
1 10709 R	746	0,62	Niżatyce Sklep - Ostrów
1 10709 R	750	1,09	Niżatyce CPN - Ostrów
1 10710 R	759	0,21	Niżatyce - Żuklin
1 10710 R	760	0,16	Niżatyce - Żuklin
1 10710 R	762	0,05	Niżatyce - Żuklin
1 10747 R	30	0,3289	Łopuszka Mała - Łopuszka Wielka

1 10735 R	114	0,7222	Łopuszka Mała - Hucisko Nienadowskie
1 10786 R	284	1,0058	Pantalowice koło Cmentarza
1 10786 R	370	0,4246	Pantalowice koło Cmentarza
1 10789 R	647	0,2726	Pantalowice - Rondo
1 10789 R	648	0,9377	Pantalowice - Rondo
1 10740 R	710	1,148	Pantalowice - Siedlecza
1 10735 R	855	2,3648	Łopuszka Mała - Hucisko Nienadowskie
1 10745 R	960	1,6723	Pantalowice - Dział
1 10744 R	1290	0,0837	Pantalowice - Kopanina
1 10788 R	1354	0,1209	Pantalowice - Ścieżka
1 10744 R	1355	1,068	Pantalowice - Kopanina
1 10786 R	1362	0,1595	Pantalowice - Moczary
1 10787 R	1375	0,1143	Pantalowice - Moczary
1 10742 R	1470	1,0413	Pantalowice - Siennów
1 10744 R	1730	1,9064	Pantalowice - Kopanina
1 10735 R	1542	0,02	Łopuszka Mała - Hucisko Nienadowskie
1 10751 R	2581	0,2	Rzeplin - Rączyna - Wola Rzeplińska
1 10751 R	2582	0,14	Rzeplin - Rączyna - Wola Rzeplińska
1 10751 R	2583	1,59	Rzeplin - Rączyna - Wola Rzeplińska
1 10706 R	118	0,14	Siedlecza - Kańczuga
1 10704 R	94	0,63	Kańczuga - Sietesz - Husów
1 10733 R	257	0,59	Manasterz - Siedlecza - Kańczuga
1 10734 R	416	0,19	Siedlecza - Błonie
1 10733 R	496	0,59	Manasterz - Siedlecza - Kańczuga
1 10706 R	649	0,47	Siedlecza - Kańczuga
1 10706 R	692	0,01	w ciągu drogi Siedlecza - Kańczuga
1 10706 R	693	0,004	w ciągu drogi Siedlecza - Kańczuga
1 10707 R	961	0,28	Siedlecza - Nieważka
1 10766 R	1750	0,39	Siedlecza - Remiza
1 10749 R	2234	0,02	w ciągu drogi Łopuszka Wielka - Magazyn GS SCH
1 10707 R	836	0,001	w ciągu drogi Siedlecza - Nieważka
1 10749 R	2235	0,04	w ciągu drogi Łopuszka Wielka - Magazyn GS SCH
1 10705 R	381	0,31	Sietesz - Gać
1 10760 R	1860	0,91	Sietesz Cegielnia - Szkoła Podstawowa
1 10760 R	1574	0,26	Sietesz Cegielnia - Szkoła Podstawowa
1 10704 R	3836	0,77	Kańczuga - Sietesz - Husów
1 10704 R	sty-14	0,34	Kańczuga - Sietesz - Husów
1 10704 R	4601	0,16	Kańczuga - Sietesz - Husów
1 10765 R	1300	0,87	Sietesz - Lipnik
1 10760 R	1847	0,03	Sietesz Cegielnia - Szkoła Podstawowa
1 10760 R	1848	0,02	Sietesz Cegielnia - Szkoła Podstawowa
1 10733 R	909	0,1995	w ciągu drogi Manasterz - Siedlecza - Kańczuga
1 10753 R	9	0,24	Wola Rzeplińska Kopce - Świebodna
1 10752 R	24	0,29	Wola Rzeplińska - Świebodna
1 10753 R	88	0,05	w ciągu drogi Wola Rzeplińska Kopce - Świebodna
1 10753 R	229	0,08	w ciągu drogi Wola Rzeplińska Kopce - Świebodna
1 10753 R	233/2	0,4257	Wola Rzeplińska Kopce - Świebodna

1 10710 R	53	0,2615	Niżatyce - Żuklin
1 10775 R	218	1,238	Żuklin - Krzeczowice - Łączki - Głowatówka
1 10741 R	434	0,5484	Żuklin - Krzeczowice - Kapliczka
1 10741 R	459	0,9661	Żuklin - Wygoda
1 10737 R	460	0,2205	Żuklin - Wieś
1 10738 R	580	1,1909	Krzeczowice - Żuklin
1 10741 R	614	0,7603	Żuklin - Krzeczowice - Kapliczka
		81,0247	

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Kańczuga.

15.1.2. Komunikacja zbiorowa

Na terenie gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga przewozy pasażerskie obsługiwane są przez komunikację autobusową. Sieć tras zapewnia podstawowe powiązanie większości wsi z ośrodkami gminnymi, miastem powiatowym, pośrednio z miastem wojewódzkim.

15.1.3. Transport towarowy

Na terenie gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga transport towarów odbywa się przy użyciu pojazdów samochodowych. Transport towarowy po drogach kołowych odbywa się głównie przy użyciu prywatnego sprzętu przewozowego.

15.2 Gospodarka wodno-ściekowa

Kompleksowe zwodociągowanie gminy spowodowało wzrost ilości wytwarzanych ścieków w gospodarstwach domowych, które są oczyszczane w funkcjonujących na terenie gminy oczyszczalniach ścieków:

□ Oczyszczalnia ścieków w Krzeczowicach – zdolność przerobowa Qśre dob = 676 m³/dobę.

Obsługuje miejscowości: Krzeczowice, Bóbrka Kańczucka, Pantalowice.

□ Oczyszczalnia ścieków w Kańczudze – zdolność przerobowa – Qśre dob = 500 m³/dobę.

Obsługuje miejscowości: Kańczuga, Niżatyce, Siedlecza, Łopuszka Wielka; Łopuszka Mała.

15.2.1. Zaopatrzenie w wodę

System wodociągów Gminy Kańczuga jest rozbudowany i w pełni zabezpiecza potrzeby mieszkańców. Wodociągi przebiegają przez 100% terenów miasta Kańczuga oraz 97% terenów gminy Kańczuga. Niewielka część gospodarstw nie jest podłączona z uwagi na korzystanie ze studni głębinowych - własnych ujęć wody, jak również występowania niezamieszkałych gospodarstw w miejscu przebiegu sieci. Większość gospodarstw otrzymuje wodę z wodociągów komunalnych. Na terenie Gminy Kańczuga we wszystkich miejscowościach wybudowane zostały sieci wodociągowe dostarczające wodę z stacji eksploatujących i uzdatniających wodę, zlokalizowanych w m. Siedleczce oraz w Łopuszce Małej, która posiada na własne potrzeby stację uzdatniania wody.

Długość sieci w Mieście Kańczuga (stan na 20.10.20 r.):

- wodno-kanalizacyjnej - 22 800 m,
- wodociągowej - 14 300 m,

Pozostałe miejscowości:

- sieć wodno-kanalizacyjna - 107 000 m,
- sieć wodociągowa - 141 700 m.

15.2.2. Odprowadzanie ścieków

System sieci kanalizacyjnej Gminy Kańczuga jest rozbudowany i w większości zabezpiecza potrzeby mieszkańców. Do sieci kanalizacji sanitarnej w 2019 roku, na terenie miasta było podłączonych 98,5 % budynków mieszkalnych, natomiast na wsi 61,5 %. Długość sieci kanalizacji sanitarnej w 2019 roku wyniosła 129,8 km.

Na terenie gminy funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków: w Krzczowicach obsługująca miejscowości: Krzczowice, Bóbrka Kańczucka, Pantalowice oraz w Kańczudze obsługująca miejscowości: Kańczuga, Niżatyce, Siedleczka, Łopuszka Wielka; Łopuszka Mała.

15.3. Elektroenergetyka

Obszar Miasta i Gminy Kańczuga podlega pod PGE Dystrybucja S.A. Oddział Zamość. Obszar terytorialny Miasta i Gminy Kańczuga jest zasilany z GPZ 110/15 kV Przeworsk za pośrednictwem linii kablowych i napowietrznych SN 15 kV oraz stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Na terenie gminy nie są zlokalizowane urządzenia eksploatowane (stacje elektroenergetyczne, linie przesyłowe) przez PSE S.A. Oddział w Radomiu.

System elektroenergetyczny funkcjonujący na terenie Miasta i Gminy Kańczuga pokrywa

potrzeby związane z zaopatrzeniem gminy w energię elektryczną. Stan techniczny urządzeń energoelektrycznych został oceniony jako dobry. Bezpieczeństwo dostaw energii dla Miasta i Gminy Kańczuga nie jest zagrożone.

15.4. Gazownictwo

Wydobyciem gazu ziemnego ze złóż znajdujących się na obszarze gminy Kańczuga zajmuje się Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie – Kopalnia Gazu Ziemnego Kańczuga – Ośrodek Zbioru Gazu Pantalowice. Wydobywany jest gaz ziemny grupy E. Punkt wejścia Mirocin – Kańczuga przynależy do strefy produkcji krajowej, a wydobyty gaz odbierany jest przez gazociąg należący do GAZ-SYSTEM S.A.

Miasto Kańczuga jest zasilane gazem ziemnym wysokometanowym grupy E z wykorzystaniem systemu sieci gazowej dystrybucyjnej średniego ciśnienia oraz zespołu stacji gazowych wysokiego ciśnienia. Sieci gazowe w obszarach zabudowanych są zlokalizowane wzdłuż ciągów pieszo-jezdnych (technika rozgałęźna). Stacje gazowe wysokiego ciśnienia są zlokalizowane w miejscowości Siedlecza oraz w Przeworsku na ul. Poniatowskiego.

System zasilania niskiego ciśnienia w obrębie obszarów zabudowy osiedlowej jednorodzinnej i wielorodzinnej (bloki mieszkalne) zasilany jest za pośrednictwem dwóch stacji redukcyjno-pomiarowych średniego ciśnienia zlokalizowanych przy ulicy Zakościelnej i Mickiewicza. Miejscowości: Medynia Kańczucka, Bóbrka Kańczucka, Krzczowice, Sietesz, Siedlecza, Łopuszka Mała, Łopuszka Wielka, Żuklin, Pantalowice, Rączyna, Niżatyce, Lipnik, Wola Rzeplińska oraz Chodakówka są zasilane techniką gazociągów dystrybucyjnych średniego ciśnienia za pośrednictwem stacji gazowych wysokiego ciśnienia zlokalizowanych w Siedleczce i w Przeworsku. Istniejąca sieć gazowa posiada rezerwy przepustowości gwarantujące dostawę gazu dla odbiorców domowych istniejących oraz powstających nowych budynków mieszkalnych. Stan techniczny sieci gazowej Miasta i Gminy Kańczuga jest zadowalający. Odbiorcy gazu w obrębie terytorialnym miasta Kańczuga zasilani są techniką średniego oraz niskiego ciśnienia poprzez sieć gazociągów z przyłączami domowymi. Redukcja gazu z ciśnienia średniego na niskie odbywa się za pomocą reduktorów domowych zainstalowanych u odbiorców gazu.

15.5. Ciepłownictwo

Warunki terenowe w Mieście i Gminie Kańczuga nie pozwalają na centralny system dla całej gminy. Przyjmuje się budowę indywidualnych kotłowni ciepłych wbudowanych w budynki jednorodzinne opalanych węglem lub gazem. W zakresie potrzeb ciepłowniczych

Gmina dąży i będzie dążyć do ograniczania wykorzystywania w celach grzewczych lokalnych kotłowni i pieców grzewczych opalanych paliwem stałym. Planuje się w coraz większym stopniu wykorzystanie gazu, paliw płynnych oraz energii elektrycznej w celu zaspokajania potrzeb ciepłowniczych Gminy. Gmina dostrzega potrzebę wykorzystywania do celów grzewczych odnawialnych źródeł energii, takich jak wiatr, słońce czy też biomasa. Wzrost zainteresowania odnawialnymi źródłami energii wynika z troski o zachowanie czystości środowiska naturalnego, która jest niewątpliwym atutem gminy. Planowane jest wybudowanie nowej kotłowni gazowej wraz z instalacją solarną kolektorów słonecznych na dachu budynku wielorodzinnego przy ulicy Witosa 2 w Kańczudze przez Spółdzielnię Mieszkaniową w Przeworsku. Planowana kotłownia gazowa zlokalizowana zostanie w nowym budynku w sąsiedztwie budynku wielorodzinnego Witosa 2. Przewiduje się instalację 3 kotłów wodnych formy DE DIETRICH (kocioł wiodący GT430-11 z konsolą sterowniczą DIEMATIC-m3 oraz dwa kotły podporządkowane GT430-11 z konsolą sterowniczą K3). Łączna moc kotłowni wynosić będzie 1350 kW. Wstępne przygotowanie ciepłej wody użytkowej realizowane będzie przez instalację solarną umiejscowioną na dachu budynku nr 2 przy ulicy Witosa (zastosowanie czterech baterii po 6 sztuk kolektorów słonecznych firmy De DIETRICH typ Pro C250V PL).

15.6. Telekomunikacja

Zarządzanie siecią telekomunikacyjną, zarówno telefonii stacjonarnej, jak i komórkowej, należy do zadań odpowiednich gestorów, którzy odpowiedzialni są także za jej rozwój i utrzymanie.

15.7. Gospodarka odpadami

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszły w życie przepisy znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakładające na gminę nowe zadania. Ustawa zmienia dotychczasowy model gospodarki odpadami komunalnymi i ustanawia nowe zasady finansowania, odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Zgodnie z zapisami znowelizowanej ustawy od 1 lipca 2013 r. właścicielami wytworzonych przez mieszkańców odpadów stały się gminy. Ustawa nałożyła na gminy obowiązek wprowadzenia selektywnej zbiórki odpadów, ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz do dnia 31 grudnia 2020 r. osiągnięcia:

- poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50 % wagowo,

- poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70 % wagowo.

Ponadto gminy są obowiązane ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

- do dnia 16 lipca 2013 r. - do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- do dnia 16 lipca 2020 r. - do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania - w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Gmina, która nie wykonuje obowiązków, o których mowa powyżej podlega karze pieniężnej obliczonej odrębnie dla wymaganego poziomu:

- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami;
- ograniczenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Gmina Kańczuga przejęła zadania związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi. Systemem objęto nieruchomości zamieszkałe przez mieszkańców oraz niezamieszkałe (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej). Rada Miejska w Kańczudze podjęła uchwały regulujące funkcjonowanie systemu, m.in. ustalające wysokość opłat, termin, częstotliwość i tryb uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wzór deklaracji. Właściciele nieruchomości składając deklarację jednocześnie wybierali sposób gospodarowania odpadami (selektywny lub zmieszany) oraz stawkę miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Selektywna zbiórka oznacza zbieranie poszczególnych rodzajów odpadów:

- na terenie nieruchomości w pojemnikach (lub workach): papier, tworzywa sztuczne, szkło, metale, opakowania wielomateriałowe, odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji oraz odpady zielone,
- w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

Na terenie gminy Kańczuga od dnia 1 lipca 2013 r. czynne są trzy punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK), których operatorem jest Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Kańczudze. Do punktów PSZOK zlokalizowanych w Pantalowicach i w Siedleczce mieszkańcy Miasta i Gminy Kańczuga mogą dostarczać:

- zużyty sprzęt elektryczny, elektroniczny, baterie i akumulatory;

- odpady wielkogabarytowe, opony;
- szkło, plastik, metal, makulatura, popiół, odpady budowlane i biodegradowalne.

16. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W niniejszym rozdziale przedstawiono i odniesiono się do licznych dokumentów strategicznych. Dokumenty te dotyczą zarówno szczebla krajowego, wojewódzkiego jak i powiatowego.

W rozważaniach wykorzystano takie dokumenty jak:

- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju;
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego;
- Strategię Rozwoju Województwa Podkarpackiego;
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2017 – 2019 z perspektywą do 2023 r.;
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa Podkarpackiego 2022 r.

16.1. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju

Dnia 13 grudnia 2011 r., Rada Ministrów przyjęła Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 roku. Jest to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Jego nadrzędnym celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych w dążeniu do konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie czasu.

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju do 2030 roku kładzie szczególny nacisk na budowanie i utrzymanie ładu przestrzennego, ponieważ decyduje on o warunkach życia obywateli, funkcjonowaniu gospodarki i pozwala wykorzystywać szanse rozwojowe. Formułuje także zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią i zapewnieniu bezpieczeństwa, w tym powodziowego.

16.2. Krajowy Program Zwiększania Lesistości

Realizacja zwiększania lesistości jest jednym z ważniejszych elementów polityki leśnej państwa. Konsekwentna realizacja celów tej polityki powinna zapewnić zwiększenie lesistości kraju do poziomu 30% w roku 2020 i 33% po roku 2050.

Szczególną funkcją zalesień powinno być, zatem odpowiednie kształtowanie struktur przestrzennych zasobów przyrody, zwiększanie ich biologicznej aktywności i różnorodności,

a także estetycznych walorów krajobrazu. Ważnym zadaniem programu zalesień jest ochrona i wzmocnienie oraz łączenie we wspólny system najcenniejszych obszarów przyrodniczych. Bardzo istotnym problemem jest też racjonalne przestrzenne rozmieszczenie przyszłych zalesień. Rozmiar zadań, potrzeba systemowych rozwiązań w skali kraju i regionu, a przede wszystkim znaczenie zalesień dla ochrony środowiska, racjonalizacji struktury użytkowania ziemi i tworzenia ładu w gospodarce przestrzennej, nadają temu problemowi wysoką rangę.

Celem rządowego programu zwiększania lesistości do roku 2020 jest, zatem zapewnienie warunków do zwiększenia lesistości do 30%, ustalenie priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz wykorzystanie ich do optymalnego rozmieszczenia zalesień, a także opracowanie odpowiednich instrumentów realizacyjnych.

Integralną częścią programu jest:

- przestrzenny model zwiększania lesistości (obejmujący ustalenie preferencji zalesieniowych gmin) oraz rozmiar zalesień w układzie kraju, województw i powiatów;
- założenia programów regionalnych i lokalnych;
- zadania dla administracji rządowej, władz samorządowych na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym oraz dla gospodarki leśnej;
- harmonogram realizacji i aspekty ekonomiczne.

16.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego

Miasto i Gmina Kańczuga oznaczona jest według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego jako Obszar Funkcjonalny Gospodarki Rolno-Spożywczej, a głównymi funkcjami Miasta Kańczuga są funkcje: administracyjno-usługowa, przemysłowa oraz obsługa rolnictwa. Zadaniem polityki przestrzennej województwa jest dążenie do zmniejszenia rozpiętości wewnątrz-regionalnych, przy jednoczesnym podnoszeniu wzrostu konkurencyjności regionu, tworzenie ładu przestrzennego, równoważąc kryteria efektywności i równości. Polityka zmierzać będzie również do stworzenia ciągłości przestrzennej systemu obszarów o cennych wartościach przyrodniczych oraz do zapewnienia pomiędzy nimi powiązań ekologicznych tworząc spójny system ochrony przyrody.

Miasto Kańczuga w podziale miast ze względu na sytuację społeczno-ekonomiczną miasta na obszarze województwa zostało przydzielone do miast o zagrożonych podstawach rozwoju.

LEGENDA

-----	GRANICA POWIATU		TEREN LEŚNY ¹
-----	GRANICA GMINY		TEREN ZURBANIZOWANY
-----	GRANICA MIASTA		WIEJSKI OBSZAR FUNKCJONALNY
————	DROGA WOJEWÓDZKA		OBSZAR FUNKCJONALNY GOSPODARKI ROLNO-SPOŻYWCZEJ
GŁÓWNE FUNKCJE OŚRODKÓW MIEJSKICH			TEREN WSKAZANY W OPRACOWANIU AZOTWP ⁵
	ADMINISTRACYJNO-USŁUGOWA		OBSZAR OBJĘTY RÓŻNYMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY
	PRZEMYSŁOWA		OBSZAR SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ Q1% I Q10% ³
	OBSŁUGI ROLNICTWA		OŚRODEK MIEJSKI NA TERENIE KTÓREGO PRZEWDUJE SIĘ REWITALIZACJĘ
	RZĘKA / POTOK		

Rysunek 31. Struktura funkcjonalno-przestrzenna.

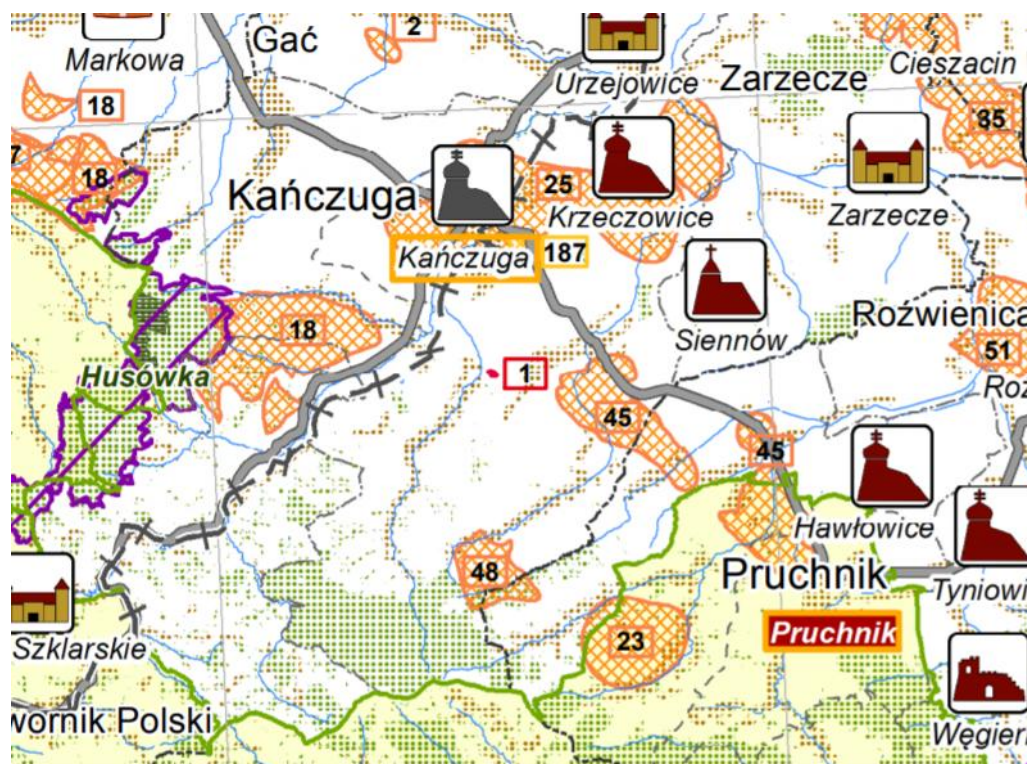
Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego

Środowisko przyrodnicze i kulturowe:

Tereny gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga zostały wyznaczone jako jednostka o wysokiej predyspozycji do kształtowania powiązań przyrodniczych, na obszarze gminy występują cenne zasoby i walory przyrodnicze, dla których ustala się kierunki działań mające na celu ochronę walorów środowiska, przyrody i krajobrazu oraz wzrost bioróżnorodności. Ponadto poprawa standardów środowiska przyrodniczego ma być realizowana między innymi poprzez zwiększenie zasobów i retencji wodnej. Poza tym opracowanie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 występujących na terenie gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga powinno wskazać właściwe zarządzanie zasobami przyrodniczymi i gospodarczymi na obszarach chronionych.

Na terenie gminy oznaczono wybrane zasoby dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym oraz regionalnym: budownictwo sakralne chrześcijańskich obrządków wschodnich (murowane) oraz budownictwo sakralne chrześcijańskich obrządków wschodnich (drewniane).

Ochrona zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych będzie realizowana m. in. poprzez: rewaloryzację historycznych układów urbanistycznych i innych założeń przestrzennych, w tym ruralistycznych, zarówno wpisanych do rejestru zabytków jak i pozostających poza nim miast oraz dawnych ośrodków miejskich, w tym miejscowości z zachowaną drewnianą zabudową małomiasteczkową, w tym Kańczugi.

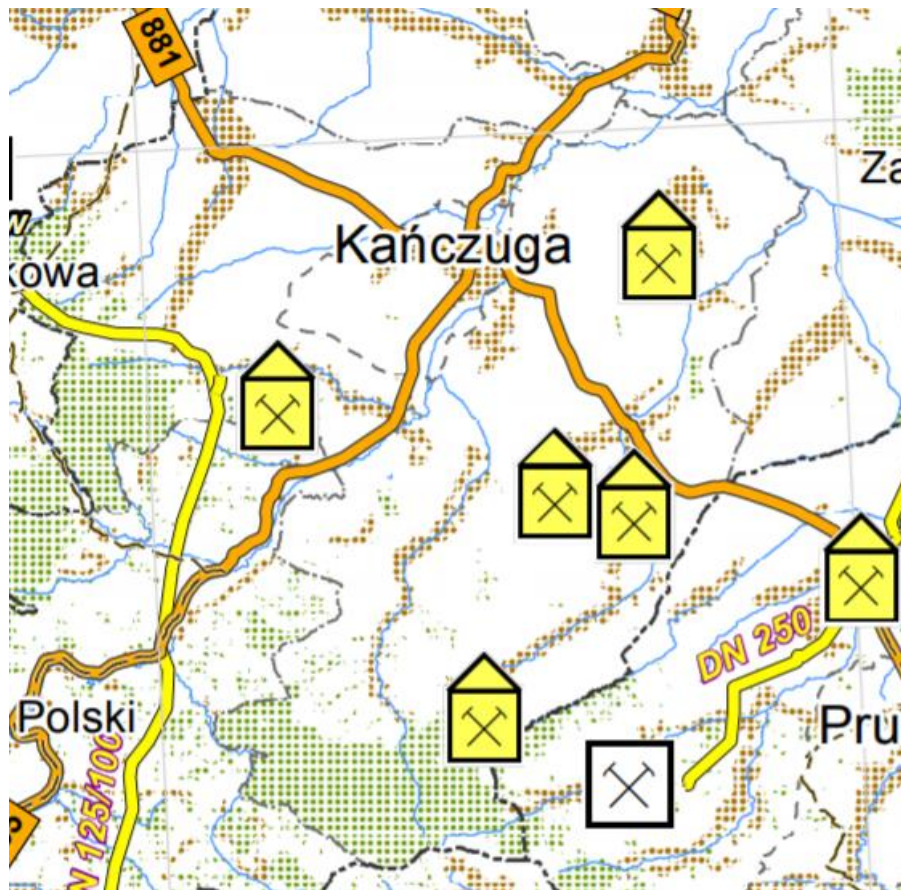

Rysunek 32. Środowisko przyrodnicze i kulturowe.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.

Komunikacja i infrastruktura techniczna:

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa dla gminy miejsko-wiejskiej Kańczuga zakłada przede wszystkim rozbudowę istniejącego układu drogowego o obwodnice miast i miejscowości w ciągach dróg krajowych i wojewódzkich o dużym natężeniu ruchu.

Rysunek 33. Komunikacja i infrastruktura techniczna.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa dla gminy Kańczuga zostały określone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- Budowa, rozbudowa, modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej (art.6 pkt 3 ustawy ogn);
- Budowa/przebudowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk- Grabownica Starzeńska na odcinku od DK 4 do miasta Kańczuga, Lata realizacji 2016-2019 (art. 6 pkt 1 ustawy ogn, Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.16);
- Przebudowa /rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 881 na odcinku Kańczuga –Pruchnick, Lata realizacji 2016-2019 (art. 6 pkt 1 ustawy ogn, Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.22);
- Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Hermanowice – Jarosław – Głuchów – PogórskaWola, zadanie inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji;

- Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Jarosław – Rozwadów DN 700 mm, MOP 8,4 MPa, L=60 km, zadanie inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji.

16.4. Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego

Dnia 26 sierpnia 2013 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie podjął uchwałę nr XXXVII/697/13 w sprawie aktualizacji Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007 – 2020.

Nadrzędnym celem Strategii rozwoju województwa jest spójność terytorialna, rozumiana jako: *zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim, wzrost znaczenia obszaru metropolitarnego Warszawy w Europie*. Osiągnięcie wymienionego celu ma się przyczynić do poprawy jakości życia mieszkańców.

Cele Strategii to określenie „punktu docelowego”, jaki zamierza się osiągnąć w określonym horyzoncie czasowym. Cel główny precyzuje ogólną wizję rozwoju województwa.

Cel główny strategii:

Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców.

Cel 1

Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej.

Cel 2

Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców.

Cel 3

Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu.

Cel 4

Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa.

16.5 Program Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2017 – 2019 z perspektywą do 2023 r.

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2017 – 2019 z perspektywą do 2023 r. wyznacza cele, które mają realizować działania w zakresie ochrony środowiska: ochrona klimatu i jakości powietrza, ochrona przed hałasem, prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej, racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi, ochrona gleb, ochrona różnorodności biologicznej, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, zwiększenie lesistości oraz ograniczenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

16.6 Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa Podkarpackiego 2022 r.

Przyjęte cele w gospodarce odpadami dla województwa podkarpackiego są zgodne z wytycznymi krajowego planu gospodarki odpadami.

Do nadrzędnych celów w zakresie gospodarki odpadami należy:

- 1) Zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów, w tym odpadów komunalnych,
- 2) Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, a także odzysk energii z odpadów.
- 3) Zmniejszenie masy odpadów składowanych na składowiskach.
- 4) Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
- 5) Wyeliminowanie składowania odpadów nie spełniających poniższych parametrów:

- ogólny węgiel organiczny (TOC) 5% suchej masy,
- strata przy prażeniu (LOI) 8% suchej masy,
- ciepło spalania jest 6 MJ/kg suchej masy.

17. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Na obszarze gminy występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. W celu zagospodarowania zasobów środowiska, a ściślej rzecz ujmując okresowe nadwyżki wody rzeki Mleccki – w porozumieniu z siedmioma gminami został utworzony związek międzygminny oraz zostało opracowane „Studium programowo – przestrzenne zabezpieczenia przed powodzią zlewni rzeki Mleccki na terenie gmin Kańczuga, Przeworsk, Roźwienica, Zarzecze, Pruchnik, Jawornik Polski i gminy miejskiej Przeworsk, województwo podkarpackie”.

W 2011 roku został zrealizowany projekt budowy „Systemu monitoringu i ostrzegania powodziowego” na rzekach stwarzających zagrożenie powodziowe w powiecie. Projekt systemu monitoringu powodziowego został wypracowany wspólnie z biorącymi udział w zadaniu gminami tj. gmina Jawornik Polski /rz. Mleczka/, gmina Zarzecze /rz. Mleczka/, gmina Przeworsk /rz. Mleczka/, miasto Przeworsk /rz. Mleczka/, gmina Tryńcza /rz. Wisłok/, miasto i gmina Sieniawa /rz. San/. System tworzy jedenaście stacji pomiarowych zlokalizowanych na rzekach stwarzających zagrożenie powodziowe na terenie powiatu w miejscowościach:

Stacje pomiarowe zagrożenia powodziowego:

- Hadle Kańczuckie Mleczka,
- Siedleczka Mleczka,
- Łopuszka Wielka Łopuszanka,
- Urzejowice Mleczka,
- Pełnatycze Mleczka Wschodnia,
- Zarzecze Mleczka Wschodnia,
- Żurawiczki Mleczka,
- Przeworsk, ul. Żurawia Mleczka,
- Gorliczyna Mleczka,
- Tryńcza Wisłok,
- Ubieszyn San.

Obszary narażone na częste powodzie to:

- tereny zalewane przez rzekę Mleczka: w mieście Kańczuga obszar zlewni rzeki Mleczka sięga około 100 ha;;
- tereny zalewane wsi to około 1700 ha ;
- wsie wzdłuż rzeki Mleczka (Siedleczka, Żuklin, Nizatyce, Krzeczowice);
- wsie wzdłuż potoku Pantalówka (Pantalowice i Bóbrka Kańczucka);
- wzdłuż potoku Łopuszka (wieś Łopuszka Wielka).

Na podstawie mapy zagrożenia powodziowego, o której mowa w art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 ze zm., z 2022 r. poz. 88) ustalono, że obszar objęty Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga znajduje się:

- a) w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,

- b) w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- c) w obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat,
- d) poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Na terenie gminy Kańczuga znajduje się zbiornik „Kańczuga” który jest suchym zbiornikiem przeciwpowodziowym – polderem przepływowym. Jego zadaniem jest magazynowanie fali powodziowej. Czasza zbiornika w okresach międzywezbraniowych pozostaje sucha, wypełnia się w czasie przejścia fali wezbraniowej na rzece Mlecza. Zbiornik obejmuje obszar doliny rzecznej, od wchodu ograniczony zaporą czołową, od południa zaporą boczną, od zachodu podniesieniem terenu, od północy wysokim brzegiem lub podwyższeniami terenu. Zbiornik zlokalizowany jest obrębie ewidencyjnym Siedlecza na pograniczu z gminą Jawornik Polski.

Aby zapewnić prawidłową ochronę przeciwpowodziową należy:

- dokonywać oceny stanu technicznego obiektów ochrony przed powodzią i powstrzymanie ich degradacji oraz modernizację w zakresie funkcjonalności w ochronie przed powodzią i stanu technicznego;
- systematycznie aktualizować dane o zasięgu i wielkości zalewów powodziowych oraz danych o poziomie zagrożenia i ryzyka powodziowego;
- wspomagać zarządzanie użytkowaniem i zabudową terenu dla ograniczenia wzrostu zagrożenia powodziowego w przyszłości;
- wpływać na wzrost świadomości społecznej;
- wspomaganie budowy systemu ostrzeżeń krótkoterminowych,
- w przypadku realizacji inwestycji na obszarach określonych jako tereny : tereny rolne z zabudową zagrodową, tereny lasów, tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej lub usługowej należy zlokalizować planowaną/projektowaną zabudowę kubaturową poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią o głębokości powyżej 0,5 m, wyznaczonej na podstawie map zagrożenia powodziowego,

- w przypadku realizacji ww. inwestycji na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią o głębokości do 0,5 m, należy poziom posadowienia parteru obiektów budowlanych wynieść 0,30 m powyżej rzędnej wody stuletniej (Q1%) określonej na podstawie map zagrożenia powodziowego,
- dla obiektów budowlanych (budynków) zlokalizowanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią o głębokości do 0,5 m należy wykonać pionową izolację przeciwwodną fundamentów do minimalnej rzędnej wynoszącej 0,30 m powyżej rzędnej wody stuletniej (Q1%) określonej na podstawie map zagrożenia powodziowego,
- obiekty budowlane realizowane w obszarze do głębokości 0,5 m należy wykonać bez podpiwniczenia,
- prace prowadzić poza okresem zagrożenia powodziowego,
- w przypadku zakończonych inwestycji należy uporządkować teren robót.

SPIS TABEL

Tabela 1. Miasto i Gmina Kańczuga na tle powiatu i województwa.	13
Tabela 2. Ogólna struktura zagospodarowania gruntów gminy Kańczuga - stan na 1 stycznia 2020 r.	15
Tabela 3. Główne wskaźniki dotyczące uzbrojenia terenu gminy Kańczuga na tle powiatu przeworskiego i województwa podkarpackiego.	17
Tabela 4. Zestawienie aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.	18
Tabela 5. Zestawienie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w Mieście i Gminie Kańczuga.	20
Tabela 6. Regionalizacja fizyczno-geograficzna na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.	24
Tabela 7. Liczba gospodarstw gminy Kańczuga według klas wielkościowych.	41
Tabela 8. Powierzchnia gospodarstw rolnych gminy Kańczuga według klas wielkościowych.	42
Tabela 9. Gospodarstwa domowe według struktury dochodów.	42
Tabela 10. Kierunki produkcji roślinnej gminy Kańczuga.	43
Tabela 11. Kierunki produkcji zwierzęcej gminy Kańczuga.	44
Tabela 12. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Kańczuga.	54
Tabela 13. Zabytki nieruchome MiG Kańczuga - Kościoły.	60
Tabela 14. Zabytki nieruchome MiG Kańczuga - Cerkwie.	61
Tabela 15. Zabytki nieruchome MiG Kańczuga - Kaplice grobowe.	62
Tabela 16. Zabytki nieruchome MiG Kańczuga - cmentarze.	62
Tabela 17. Zabytki nieruchome MiG Kańczuga - zespoły dworskie.	63
Tabela 18. Zabytki nieruchome MiG Kańczuga - zabytki techniki.	64
Tabela 19. Stanowiska archeologiczne na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.	66
Tabela 20. Obiekty wpisane do rejestru zabytków na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.	77
Tabela 21. Obiekty wpisane gminnej ewidencji zabytków na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.	79
Tabela 22. Liczba ludności MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.	89
Tabela 23. Ruch naturalny według płci w latach 2009 – 2019 w MiG Kańczuga.	90
Tabela 24. Ludność według grup wiekowych w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.	91
Tabela 25. Ruchy migracyjne w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.	93
Tabela 26. Struktura wiekowa ludności w MiG Kańczuga według grup ekonomicznych w latach 2009 – 2019.	94
Tabela 27. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.	95
Tabela 28. Zasoby mieszkaniowe w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.	96
Tabela 29. Zasoby mieszkaniowe według form własności.	97
Tabela 30. Uczniowie i absolwenci w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.	98
Tabela 31. Dostęp do Internetu w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w latach 2009 – 2012.	99
Tabela 32. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według sektorów własnościowych w MiG Kańczuga.	102
Tabela 33. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według sekcji PKD 2007 w latach 2009 – 2019 w MiG Kańczuga.	103
Tabela 34. Wydatki budżetu MiG Kańczuga wg działów w zł.	110
Tabela 35. Liczba pracujących mieszkańców MiG Kańczuga w podziale na płeć na tle powiatu przeworskiego i województwa podkarpackiego w latach 2014 - 2019.	128
Tabela 36. Placówki szkolne i przedszkolne w MiG Kańczuga w latach 2013-2018.	130
Tabela 37. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w latach 2013 - 2018.	130
Tabela 38. Liczba uczniów i absolwentów w szkołach podstawowych MiG Kańczuga na tle powiatu i województwa.	130
Tabela 39. Liczba uczniów i absolwentów w gimnazjach na tle powiatu i województwa.	131
Tabela 40. Liczba porad udzielonych w placówkach opieki zdrowotnej w MiG Kańczuga na tle powiatu przeworskiego i województwa podkarpackiego w latach 2014- 2019.	132
Tabela 41. Liczba mieszkańców przypadających na aptekę ogólnodostępną MiG Kańczuga na tle powiatu przeworskiego i województwa podkarpackiego w latach 2014- 2019.	132
Tabela 42. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w MiG Kańczuga, na tle powiatu i województwa w latach 2013 - 2018.	133
Tabela 43. Udział ludności korzystającej z infrastruktury technicznej w latach 2015 - 2019.	135
Tabela 44. Prognozowane zmiany liczby ludności w powiecie przeworskim, miastach oraz wsiach.	138

<i>Tabela 45. Prognozowane zmiany liczby ludności w gminie miejsko-wiejskiej Kańczuga na podstawie analizy danych GUS.</i>	139
Tabela 46 Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych	151
Tabela 47 Chłonność obszarów w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych.	156
Tabela 48 Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę.....	159
Tabela 49 Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.	161
Tabela 50 Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę wyrażone w ha.....	162
Tabela 51 Dochody i wydatki budżetu Miasta i Gminy Kańczuga w latach 2017-2020	164
Tabela 52 Wydatki na zadania inwestycyjne gminy Kańczuga w 2019 r.	166
Tabela 53 Wykaz inwestycji, które otrzymały dofinansowanie w 2019 r.....	173
Tabela 54. Stan prawny gruntów w MiG Kańczuga.	175
Tabela 55 Zestawienie osuwisk na terenie gminy Kańczuga.	184
Tabela 56 Zestawienie terenów zagrożonych ruchami masowymi na terenie gminy Kańczuga.	198
Tabela 57. Wykaz złóż gazu ziemnego na terenie gminy Kańczuga w tys. t.....	200
Tabela 58. Wykaz złóż gipsu i anhydrytu na terenie gminy Kańczuga w tys. t.....	202
Tabela 59. Wykaz złóż surowce ilaste ceramiki budowlanej na terenie gminy Kańczuga w tys. t.....	202
Tabela 60. Wykaz obszarów prognostycznych występowania kopalin na terenie gminy Kańczuga	205
Tabela 61. Cele środowiskowe dla JCWP rzecznych znajdujących się na terenie gminy Kańczuga	208
Tabela 62. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP rzecznych znajdujących się na terenie gminy Kańczuga.....	208
Tabela 63. Zestawienie JCWP rzeczny występujących na obszarze opracowania ze wskazaniem odstępstw oraz ich uzasadnienie.....	209
Tabela 64. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWPd znajdujących się na terenie gminy Kańczuga.....	214
Tabela 65 Charakterystyka JCWPd występujących na terenie gminy Kańczuga	214
Tabela 66. Obszar górniczy na terenie gminy Kańczuga.	221
<i>Tabela 67. Wykaz dróg powiatowych w MiG Kańczuga.</i>	223
<i>Tabela 68. Wykaz dróg gminnych w MiG Kańczuga.</i>	224

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Lokalizacja województwa podkarpackiego na tle mapy Polski i powiatu przeworskiego na tle mapy województwa podkarpackiego	9
Rysunek 2. Lokalizacja Gminy Kańczuga na tle powiatu przeworskiego	10
Rysunek 3. Lokalizacja gminy Kańczuga na tle ortofotomapy.....	12
Rysunek 4. Regiony fizyczno-geograficzne na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.	24
Rysunek 5. Położenie arkusza Kańczuga na tle szkicu geologicznego regionu wg K. Zytki (1989).....	26
Rysunek 6. Położenie Gminy Kańczuga na tle mapy geologicznej	28
Rysunek 7. Warunki podłoża budowlanego na terenie gminy Kańczuga	30
Rysunek 8. Średnia temperatura na terenie Polski w roku 2018.	32
Rysunek 9. Suma opadów na terenie Polski w roku 2018.	33
Rysunek 10. Temperatura, opady i prędkość wiatru w rejonie Kańczugi w 2019 r.....	34
Rysunek 11. Strefy energetyczne wiatru wg Haliny Lorenc.	34
Rysunek 12. Lokalizacja gminy Kańczuga na Mapie Regionów Geobotanicznych Polski 1: 2 500 000, wg Matuszkiewiczza	38
Rysunek 13. Potencjalna roślinność Gminy Kańczuga	39
Rysunek 14. Położenie gminy Kańczuga na tle podziału nadleśnictw.....	47
Rysunek 15. Położenie obszarów chronionych na terenie gminy Kańczuga	48
Rysunek 16. Obszar Natura 2000 PLH180025 Nad Husowem na tle podziału administracyjnego.....	50
Rysunek 17. Położenie i przebieg granicy rezerwatu Husówka.....	53
Rysunek 18. Położenie gminy Kańczuga na tle mapy korytarzy ekologicznych	56
Rysunek 19 Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Kańczuga.	148
Rysunek 20 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Kańczuga.	158
Rysunek 21. Mapa ryzyka powodziowego w gminie Kańczuga.....	181

Rysunek 22. Lokalizacja złóż kopalin na terenie gminy Kańczuga	200
Rysunek 23. Lokalizacja obszarów perspektywicznych, prognostycznych oraz obszarów negatywnego rozpoznania kopalin na terenie gminy Kańczuga.....	204
Rysunek 24. Gmina Kańczuga na tle mapy jednolitych części wód powierzchniowych z podziałem na zlewnie jcw.....	211
Rysunek 25. Położenie Gminy Kańczuga na tle JCWPd oraz w sąsiedztwie GZWP.....	212
Rysunek 26. Schemat krążenia wód w JCWPd Nr 153.....	215
Rysunek 27 Schemat krążenia wód w JCWPd Nr 153.....	217
Rysunek 28. Wydajność potencjalna studni wierconej na terenie gminy Kańczuga	218
Rysunek 29. Lokalizacja obszarów górniczych w gminie Kańczuga.....	220
Rysunek 30. Lokalizacja terenów górniczych na terenie gminy Kańczuga	221
Rysunek 31. Struktura funkcjonalno-przestrzenna.....	236
Rysunek 32. Środowisko przyrodnicze i kulturowe.....	237
Rysunek 33. Komunikacja i infrastruktura techniczna.....	238

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Powierzchnia gmin położonych w powiecie przeworskim wyrażona w km ²	14
Wykres 2. Liczba ludności w gminach położonych w powiecie przeworskim.	15
Wykres 3. Ogólna struktura zagospodarowania gruntów gminy Kańczuga - stan na 1 stycznia 2020 r....	16
Wykres 4. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy w latach 2009-2019 w Mieście i Gminie Kańczuga.....	21
Wykres 5. Liczba wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009-2019 w Mieście i Gminie Kańczuga.	22
Wykres 6. Udział poszczególnych gleb na terenie Miasta i Gminy Kańczuga.	36
Wykres 7. Gospodarstwa domowe według struktury dochodów.	43
Wykres 8. <i>Ludność MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.</i>	90
Wykres 9. Ruch naturalny w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.	91
Wykres 10. Ruchy migracyjne w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.....	93
Wykres 11. Ludność w MiG Kańczuga według grup ekonomicznych w latach 2009 – 2019.....	94
Wykres 12. Ludność w MiG Kańczuga według płci w latach 2009 – 2019.	95
Wykres 13. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w MiG Kańczuga w latach 2009 – 2019.	96
Wykres 14. Podmioty gospodarki narodowej ogółem zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2009 – 2019 w MiG Kańczuga.....	109
Wykres 15. Wydatki budżetu MiG Kańczuga wg działów w zł.	112
Wykres 16. Lesistość MiG Kańczuga w latach 2016, 2017, 2018, 2019 oraz 2020.	125
Wykres 17. Liczba rodzin otrzymująca zasiłki rodzinne na dzieci w latach 2013 - 2018.	134
Wykres 18. Prognozowana zmiana liczby ludności w latach 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050 w powiecie przeworskim.....	137
Wykres 19. Prognoza ludności według podziału na funkcjonalne grupy wiekowe w powiecie przeworskim..	137
Wykres 20. Prognoza struktury ludności w 2050 roku w podziale na płeć w powiecie przeworskim....	138
Wykres 21. Liczba zameldowań w podziale na zameldowania ze wsi i z miast w MiG Kańczuga.	139
Wykres 22. Liczba wymeldowań w podziale na wymeldowania na wieś i do miast w MiG Kańczuga..	140
Wykres 23. Stan ludności na terenie MiG Kańczuga w latach 2015 – 2019.	141
Wykres 24. Stan zasobów mieszkaniowych MiG Kańczuga w latach 2015 – 2019.....	142
Wykres 25. Przeciętna powierzchnia mieszkania w Polsce w m2 na osobę w latach 2002-2018.....	143
Wykres 26. <i>Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w gminie Kańczuga w latach 2002-2018.</i>	144
Wykres 23. Dochody i wydatki budżetu MiG Kańczuga według rodzajów w 2018 r.	163

ZAŁĄCZNIK NR 1

Część II

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

do Zarządzenia Zastępczego Wojewody Podkarpackiego

w sprawie wprowadzenia obszaru udokumentowanego
złoża gazu ziemnego „Rączyna”
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego miasta i gminy Kańczuga

znak I-IV.742.3.1.2023

z dnia 2023-10-27

Z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

(-)

Krzysztof Sopol

Dyrektor Wydziału Infrastruktury

(Podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym)

[TEKST JEDNOLITY Z WYRÓŻNIONYMI ZMIANAMI]ZWP

BURMISTRZ MIASTA I GMINY KAŃCZUGA

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXXVIII/431/2022
Rady Miejskiej w Kańczudze
z dnia 23 czerwca 2022 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY KAŃCZUGA

TEKST STUDIUM
CZĘŚĆ II

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

SPIS TREŚCI

1. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ I CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ	4
--	---

1.1. Synteza Uwarunkowań	4
1.2. Ocena Uwarunkowań	6
1.3. Cele Polityki Przestrzennej.....	7
2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	8
3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	11
3.1. Obszary funkcjonalne polityki przestrzennej gminy	12
3.1.1. Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej.....	14
3.1.2. Tereny zabudowy zagrodowej.....	14
3.1.3. Tereny usług publicznych.....	15
3.1.4. Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej lub usługowej	16
3.1.5. Tereny rolne z zabudową zagrodową	17
3.1.6. Tereny lasów	18
3.1.7. Tereny zieleni urządzonej.....	18
3.1.8. Tereny usług turystycznych, sportu i rekreacji.....	19
3.1.9. Tereny infrastruktury technicznej.....	20
3.1.10. Tereny cmentarzy	21
3.2. Obszary wskazane do objęcia zakazem i ograniczeniami zabudowy i zagospodarowania na podstawie przepisów odrębnych.....	22
3.3. Dopuszczalny zakres zmian.....	23
4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK.....	25
4.1. Ogólne cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska.....	25
4.2. Elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody.....	28
4.3. Ochrona wartości środowiska przyrodniczego.....	30
5. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	34
5.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz do gminnej ewidencji zabytków.....	35
5.2. Wykaz stanowisk archeologicznych.....	36
6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	38
6.1. Komunikacja drogowa.....	38
6.2. Gospodarka wodno-ściekowa.....	39
6.3. Elektroenergetyka.....	41
6.4. Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych.....	42
6.5. Gazownictwo	43
6.6. Ciepłownictwo.....	43
6.7. Telekomunikacja	44
6.8. Odpady	45
7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	45

8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA.....	46
9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	47
10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.....	47
11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	48
12. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	51
13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.....	54
14. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. z 2015 r., POZ. 2120).....	54
15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI.....	55
16. OBSZARY ZDEGRADOWANE	55
17. GRANICE TERENU ZAMKNIĘTEGO I JEGO STREFY OCHRONNEJ, W TYM STREF OCHRONNYCH WYNIKAJĄCYCH Z DECYZJI LOKALIZACYJNYCH WYDANYCH PRZEZ KOMISJĘ PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ INWESTYCJI W ZAKRESIE OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA.....	55
SPIS RYSUNKÓW.....	56

CZĘŚĆ II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

SYNTEZA UWARUNKOWAŃ I CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Istniejące uwarunkowania, zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne determinują rozwój i zagospodarowanie przestrzenne miasta i gminy Kańczuga. Uwarunkowania zawarte w pierwszej części dokumentu pozwalają określić najbardziej pożądany i realny kierunek przemian przestrzennych, gospodarczych i społecznych, jak również zachodzących między nimi interakcji. Wynikiem tego są przedstawione w dalszej części - kierunki rozwoju gminy. Poniżej wymienione uwarunkowania poddano ocenie, dzieląc je na sprzyjające i zagrażające rozwojowi przestrzennemu gminy, odgrywające wiodącą rolę w kształtowaniu jej polityki przestrzennej.

1.1. Synteza Uwarunkowań

Uwarunkowania zewnętrzne rzutujące na zagospodarowanie:

- Przez teren gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie nr 835, 881 oraz dwanaście dróg powiatowych,
- Korzystne położenie gminy względem Rzeszowa, miasta będącego dużym rynkiem produktów,
- Bliskość usytuowania w stosunku do drogi o niezwykle ważnym znaczeniu krajowym i międzynarodowym (DK4, E40), biegnącej do przejścia międzynarodowego z Ukrainą w Korczowej oraz bliskość usytuowania w stosunku do ważnego węzła kolejowego w Przeworsku (połączenia kolejowe relacji: Szczecin-Wrocław-Katowice-Kraków-Przemysł-Kijów, połączenie z Lublinem i Bełżcem),
- Przez południową część gminy przebiega korytarz ekologiczny,
- Zachodnia część gminy położona jest w zasięgu specjalnego obszaru ochrony siedlisk Nad Husowem PLH180025 - Obszar Natura 2000 oraz rezerwatu przyrody Husówka,
- Gminę przecina rzeka Mlecza, w okolicy, której znajdują się tereny szczególnego zagrożenia powodzią.
- Przez teren gminy przebiega gazociąg DN 124/100 o znaczeniu lokalnym,

Uwarunkowania wewnętrzne wpływające na zagospodarowanie:

- Na terenie gminy obowiązuje 16 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- W gminie dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zagrodowa,

- Na obszarze gminy występują tereny szczególnego zagrożenia powodzią,
- Na terenie gminy występują złoża kopalin: Husów-Albigowa-Krasne GZ4611, Kańczuga GZ4601, Pruchnik-Pantalowice GZ4609, Rączyna GZ49223, Łopuszka Wielka GA 86, Kańczuga IB2361,
[Decyzją Ministra Klimatu i Środowiska znak DGK-WD-II.735.27.2022.AJ z dnia 17 stycznia 2023 r., zatwierdzającą dokumentację geologiczno-inwestycyjną złoża gazu ziemnego „Rączyna”, położonego na terenie gminy Pruchnik w powiecie jarosławskim i gminy Kańczuga w powiecie przeworskim, w województwie podkarpackim, w związku z zakończeniem eksploatacji złoża w dniu 28 lutego 2019 r. oraz koniecznością rozliczenia zasobów przedmiotowego złoża, określono granice złoża gazu ziemnego „Rączyna”, zasoby geologiczne bilansowe wraz z kategorią rozpoznania złoża oraz warunki występowania złoża węglowodorów. Granice określające kontur złoża oznaczone zostały na rysunku Studium linią przerywaną koloru fioletowego i symbolem G-1.]^{ZWP}
- W strukturze użytkowania gruntów dominują grunty rolne zajmując 76,6% powierzchni gminy. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 17,5% powierzchni gminy, grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują 5,4 %, natomiast pozostałe grunty pod wodami – 0,5% powierzchni gminy,
- Miasto i Gmina Kańczuga w 2019 roku zamieszkiwało 12 307 osób, średnia gęstość zaludnienia wynosiła 117 os./km²,
- Na terenie gminy działa 14 placówek oświatowych (5 przedszkola oraz 9 placówek, podstawowych oraz ponadpodstawowych),
- Zadania z zakresu służby zdrowia realizowane są przez placówkę NZOZ „Kańczuga” w ramach, którego funkcjonują takie komórki jak: Pielęgniarstwo rodzinne, Pielęgniarstwo środowiska nauczania i wychowania i Medycyna rodzinna. W ramach placówki działalność prowadzą przychodnie umiejscowione na terenie całej gminy. Ponadto w gminie stacjonuje pogotowie ratunkowe „Falck”, W zakresie ochrony zdrowia psychicznego, działają instytucje (zasięg gminny i terytorialny), takie jak Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze, Środowiskowy Dom Samopomocy (ponad 25 podopiecznych) w Łopuszce Wielkiej, Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Jarosławiu (szpital), Poradnia Zdrowia Psychicznego w Przeworsku, wyżej wymieniony Niepubliczny Zakład Opieki

[^{ZWP}] oznaczenie ustaleń wprowadzonych Zarządzeniem Zastępczym Wojewody Podkarpackiego I-IV.742.3.1.2023 z dnia 27 października 2023 r.

Zdrowotnej wraz z filiami (punktami lekarskimi), placówki oświatowe oraz inne instytucje zaangażowane w realizację zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia psychicznego np. organizacje pozarządowe,

- Formami ochrony przyrody występującymi na terenie gminy są: obszar ochrony siedlisk Nad Husowem PLH180025 - Obszar Natura 2000 oraz rezerwatu przyrody Husówka oraz pomniki przyrody,
- Zwodociągowanych jest blisko 100 % gospodarstw w gminie,
- Na terenie Gminy Kańczuga we wszystkich miejscowościach wybudowane zostały sieci wodociągowe dostarczające wodę z stacji eksploatujących i uzdatniających wodę, zlokalizowanych w m. Siedlecze oraz w Łopuszce Małej, która posiada na własne potrzeby stację uzdatniania wody,
- Miasto i Gmina Kruszwica jest w 100% zelektryfikowana,
- Miejscowości: Kańczuga, Medynia Kańczucka, Bóbrka Kańczucka, Krzczowice, Sietesz, Siedlecza, Łopuszka Mała, Łopuszka Wielka, Żuklin, Pantalowice, Rączyna, Niżatyce, Lipnik, Wola Rzeplińska oraz Chodakówka mają dostęp do sieci gazowej,
- Występowanie 5 ośrodków zbioru gazu,
- Występowanie zbiornika przeciwpowodziowego „Kańczuga”,
- Na terenie gminy funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków w Kańczudze oraz Krzczowicach obsługujące również pobliskie miejscowości,
- Dostęp do komunikacji autobusowej,
- Sieć szerokopasmowa eTEN,
- W gminie występują obiekty oraz obszary objęte ochroną konserwatorską,
- Gmina Kańczuga może być atrakcyjnym miejscem dla rozwoju turystyki przede wszystkim w postaci zabytkowego Kościoła pw. Św. Michała Archanioła w Kańczudze, odrestaurowanego Dworku w Lipniku, zalewu rekreacyjnego w Łopuszce Małej, zajazdu Ranczo w Łopuszce Małej, kolejki wąskotorowej i cerkwi grecko – katolickiej w Krzczowicach,

1.2. Ocena Uwarunkowań

Głównymi uwarunkowaniami sprzyjającymi rozwojowi przestrzennemu gminy są:

- Dobrze rozwinięta sieć dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, zapewniająca powiązania zewnętrzne i wewnętrzne,
- Możliwość uzyskania środków na rozwój infrastruktury z funduszy Unii Europejskiej,

- Wysoki stopień zwodociągowania gminy,
- Bliskie położenie w stosunku do Rzeszowa,
- Kompleksowe rozwiązanie infrastruktury technicznej (sieci wodno-kanalizacyjnej oraz sieci gazowniczej),
- Dobry stan wód podziemnych,
- Wysoki udział gleb klas bonitacyjnych (I-III),
- Występowanie złóż kopalin: Kańczuga, Rączyna, Husów-Albigowa-Krasne, Pruchnik-Pantalowice,

Głównymi zagrożeniami dla rozwoju przestrzennego gminy mogą być:

- Rzeźba terenu oraz budowa geologiczna stanowiąca barierę dla rozwoju zabudowy,
- Występujące osuwiska oraz tereny zagrożenia ruchami masowymi stanowią zagrożenie dla zabudowy,
- Nieodpowiedni stan nawierzchni dróg, który nie spełnia aktualnych wymogów w zakresie transportu i komunikacji,
- Niedostateczna baza turystyczno-rekreacyjna,
- Rozpraszenie zabudowy powodujące wzrost kosztów budowy i utrzymania infrastruktury technicznej i drogowej,
- Obiekty zabytkowe wymagające ciągłej renowacji,
- Istniejąca i projektowana sieć tranzytowej infrastruktury technicznej wraz z towarzyszącymi jej strefami ochronnymi,
- Polityka paliwowo-energetyczna kraju prowadząca do urealnienia cen energii elektrycznej i gazu ziemnego,
- Relatywnie słabe walory krajobrazowe i przyrodnicze, system ekologiczny gminy, na który składają się obszary objęte ochroną przyrody, tereny podmokłe, lasy oraz zadrzewienia śródpolne, które stanowią potencjał do rozwoju funkcji turystycznej w gminie,
- Występowanie terenów z ograniczeniami zabudowy.

1.3. Cele Polityki Przestrzennej

Ponadto ustalono następujące cele zagospodarowania przestrzennego:

1. Stworzenie warunków do wykorzystania gruntów ornych najniższych klas bonitacyjnych do rozwoju funkcji nierolniczych w tym: bazy turystycznej, a także mieszkalnictwa, usług, rzemiosła i produkcji nieuciążliwej,
2. Uporządkowanie funkcjonalno-przestrzenne i estetyczne zabudowy, poprawa wizerunku miasta i wsi,
3. Dążenie do wytworzenia zwartej struktury przestrzennej terenów zabudowanych gminy,
4. Rozwój usług na poziomie podstawowym,
5. Rozbudowa oraz budowa nowej infrastruktury technicznej na terenach wskazanych do zabudowy,
6. Budowa i przebudowa układu komunikacyjnego oraz dalszy jego rozwój,
7. Rozbudowa i budowa nowych ścieżek rowerowych,
8. Ochrona krajobrazu kulturowego m.in. poprzez: respektowanie historycznych układów zabudowy, projektowanie nowych obiektów w nawiązaniu do tradycyjnego charakteru zabudowy lub w innych formach harmonizujących z krajobrazem kulturowym,
9. Ochrona gruntów rolnych najwyższych klas bonitacyjnych dla rozwoju rolnictwa,
10. Ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych,
11. Powiększanie zasobów leśnych przez dolesienie gruntów.

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Czynnikami decydującymi o kierunkach zmian w strukturze przestrzennej gminy są przede wszystkim środowisko przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe oraz komunikacja i infrastruktura techniczna. Są to elementy warunkujące dalszy rozwój przestrzenny gminy, który w znacznej mierze opiera się także na uwarunkowaniach społecznych i ekonomicznych przedmiotowego obszaru.

Głównym celem określenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz docelowego przeznaczenia terenu jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny (w tym zapewnienie prawidłowego funkcjonowania usług publicznych), gospodarczy (wprowadzanie nowych funkcji, rozwój przedsiębiorczości), rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Realizacja wyznaczonych kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenu powinna opierać się na wyznaczonych celach, do których należą:

a) w sferze społeczno – gospodarczej:

- poprawa jakości życia mieszkańców w celu osiągnięcia wysokich standardów, oddających aspiracje mieszkańców gminy,
- wykreowanie miasta i gminy Kańczuga na atrakcyjny obszar inwestycyjny, posiadający oferty lokalizacyjne dla różnorodnej działalności gospodarczych,
- rozwój lokalnego rynku pracy oraz tworzenie warunków dla pozyskania inwestorów tworzących nowe miejsca pracy,
- rozwój i podnoszenie standardu usług, w tym zwłaszcza sfery publicznej,
- utrzymanie i dalszy rozwój usług z zakresu sportu i rekreacji,
- rozwój i poprawa funkcjonowania zabudowy mieszkaniowej poprzez zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania – optymalne wyznaczanie terenów pod budownictwo,
- rozwój usług z zakresu obsługi ruchu turystycznego,
- tworzenie warunków do rozwoju działalności rekreacyjno-wypoczynkowych,
- zapewnienie bezpieczeństwa publicznego,
- ochrona przed presją urbanizacyjną najcenniejszych i najbardziej produktywnych elementów rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- zachowanie funkcji towarzyszących produkcji żywności, m. in.: utrzymanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego,
- upowszechnienie działań rolno- środowiskowo- klimatycznych zapewniających rozwój gospodarki rolnej zintegrowanej z ochroną zasobów i walorów przyrodniczych, w tym rozwój rolnictwa ekologicznego,
- działania na rzecz poprawy warunków glebowo - wodnych dla rolnictwa,

b) w sferze ładu przestrzennego i ochrony środowiska:

- zapewnienie ładu przestrzennego poprzez estetyzację zabudowy, dążenie do koncentracji zabudowy i zaludnienia oraz ograniczanie ich rozproszenia,
- kształtowanie kierunków rozwoju gospodarczego adekwatnych do uwarunkowań przyrodniczych,
- ochrona istniejących zasobów środowiska,

- poprawa stanu środowiska poprzez uporządkowanie zagospodarowania strefy przybrzeżnej zbiorników wodnych,
  - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, wprowadzanie proekologicznych technologii grzewczych,
  - ograniczanie negatywnego oddziaływania prowadzonych działalności i istniejącego zainwestowania (mieszkaniowego, usługowego, produkcyjnego, związanego z gospodarką rolną) na środowisko i zdrowie ludzi,
  - ochrona wartości zasobów dziedzictwa kulturowego,
  - utrzymanie potencjału przyrodniczego obszarów i obiektów objętych ochroną prawną, w tym: obszaru specjalnej ochrony Natura 2000 „Nad Husowem” PLH180025, rezerwatu przyrody Husówka oraz pomniki przyrody,
  - zapewnienie ochrony krajobrazów zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej,
  - utrzymanie istniejących naturalnych zbiorników wodnych i terenów podmokłych, w szczególności starorzeczy, bagien i mokradeł, oczek wodnych,
  - ograniczenie emisji ścieków komunalnych oraz spływów powierzchniowych zanieczyszczeń z terenów zurbanizowanych w celu utrzymania wód w dobrej jakości i zatrzymania eutrofizacji zbiorników wodnych,
  - ochrona głównych zbiorników wód podziemnych i stref ochronnych ujęć wód powierzchniowych i podziemnych,
  - ograniczenie niskiej emisji (powierzchniowej) ze źródeł rozproszonych przez zmianę paliw węglowych na paliwa niskoemisyjne oraz wykorzystanie indywidualnych źródeł energii odnawialnej;
- c) w sferze infrastruktury technicznej i komunikacyjnej:
- modernizacja i rozbudowa dróg wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych,
  - wspieranie budowy i rozbudowy systemów zbiorczego zaopatrzenia w wodę na obszarach wiejskich,
  - budowa i rozbudowa systemów wodociągowo-kanalizacyjnych, a także sukcesywna sanitacja terenów o zabudowie rozproszonej,
  - uporządkowanie gospodarki odpadami zwierzęcymi oraz nawozami naturalnymi.

Podstawą osiągnięcia celów polityki przestrzennej i określenia kierunków rozwoju przestrzennego jest wykorzystanie uwarunkowań wynikających ze środowiska przyrodniczego i kulturowego, położenia gminy, powiązań wewnętrznych i zewnętrznych oraz dotychczasowego zainwestowania i zagospodarowania miasta i gminy Kańczuga.

Szansę dla rozwoju i aktywizacji miasta i gminy Kańczuga stwarzają:

- efektywne wykorzystanie terenów położonych w okolicach dróg wojewódzkich, powiatowych przez inwestorów i lokalnych przedsiębiorców,
- promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz oferty turystycznej opartej na zasobach tego dziedzictwa, w szczególności poprzez realizację projektów kulturalnych, artystycznych i interdyscyplinarnych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym,
- rozwój intensywnego rolnictwa na obszarach o korzystnych warunkach naturalnych, wprowadzenie nowych technologii w produkcji roślinnej i zwierzęcej (rolnictwo ekologiczne),
- istniejące rynki zbytu w sąsiednich miastach powiatowych – Pruchnik, Miasto Przeworsk, Miasto Łańcut Miasto Rzeszów, Tyczyn, Błażowa, Dynów,
- wszelkie inwestycje podkreślające indywidualność i promujące gminę, świadczące o gospodarce opierającej się na zasadach zrównoważonego rozwoju (rewaloryzacja wartości kulturowych, przyrodniczych),
- wzrost efektywności lokalnej gospodarki, rozwój lokalnej przedsiębiorczości i turystyki, rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych, przyczyniających się do bardziej dynamicznego rozwoju gminy.

Aktualnie nie został sporządzony audyt krajobrazowy. W związku z powyższym w zakresie obszaru objętego studium zgodnie z Uchwałą Nr XVIII/213/2020 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga nie uwzględnia się ustaleń audytu krajobrazowego.

KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

3.1. Obszary funkcjonalne polityki przestrzennej gminy

Rozwój gminy opierać się będzie na podstawie określonych obszarów funkcjonalnych, które zostały określone na podstawie analizy uwarunkowań fizjograficznych i przyrodniczych oraz na podstawie wyróżniających cech gospodarczych, kulturowych, infrastrukturalnych. W analizie tej wzięto pod uwagę również dotychczasowy sposób użytkowania terenów. Studium stanowi podstawę do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a integralną częścią opracowania jest rysunek studium (załącznik nr 2 i załącznik nr 3).

Podstawową zasadą przy ustalaniu obszarów, które mogą być przeznaczone do zabudowy winna być jej koncentracja w ramach istniejącej sieci osadniczej gminy, przyograniczeniu zabudowy rozproszonej. W pierwszej kolejności pod zabudowę - w formie zabudowy uzupełniającej - powinny być przeznaczone tereny niezabudowane położone w obrębie obecnej, zwartej zabudowy gminy, położone przy istniejących ciągach komunikacyjnych. Dla poszczególnych terenów określone zostały granice zwartej zabudowy wraz z możliwością wprowadzania zabudowy uzupełniającej w celu prowadzenia odpowiedniej, zorganizowanej działalności inwestycyjnej.

Podział na obszary funkcjonalne przeprowadzono opierając się na następujących kryteriach szczegółowych:

- morfologia terenu i uwarunkowania przyrodnicze;
- charakter dotychczasowego użytkowania terenu, w tym zwłaszcza rodzaj i intensywność produkcji rolniczej, udział i wielkość kompleksów leśnych;
- charakter sieci osadniczej, w tym zwłaszcza potencjał demograficzny i zdolność do obsługi ludności;
- predyspozycje dla dalszego rozwoju, w tym zwłaszcza: możliwość wprowadzania i wzmacniania dodatkowych funkcji;
- możliwość i zasadność rozwoju przestrzennego jednostek osadniczych;
- zalecenia dotyczące zalesiania gruntów o małej przydatności rolniczej;
- możliwość i zasadność rozwoju ekologicznego systemu obszarów chronionych.

W obszarze gminy wyróżniono następujące obszary funkcjonalne:

- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- tereny zabudowy zagrodowej,
- tereny usług publicznych,

- tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej lub usługowej,
- tereny rolne z zabudową zagrodową,
- tereny lasów,
- tereny dolesień,
- tereny zieleni urządzonej,
- tereny usług turystycznych, sportu i rekreacji,
- tereny infrastruktury technicznej,
- tereny cmentarzy.

Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania w poszczególnych terenach funkcjonalnych

3.1.1. Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej

Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej obejmują przede wszystkim obszary zwartej zabudowy położone na terenie miasta oraz gminy Kańczuga. Studium określa na tych terenach rozwój intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej oraz usługowej z możliwością kontynuacji, uzupełnienia oraz rozbudowy istniejącej zabudowy zagrodowej. Przy zmianach użytkowania terenów i wprowadzaniu nowej zabudowy, należy szczególnie dbać o ład przestrzenny i intensyfikować zabudowę, tak aby tworzyła spójne i harmonijne układy urbanistyczne. Zaleca się wprowadzenie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnych.

W przypadku sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się dotychczasowe zagospodarowanie terenu oraz utrzymanie, uzupełnienie, rozbudowę i przebudowę zabudowy zagrodowej, usługowej oraz produkcyjnej.

Przyjmuje się następujące generalne wytyczne do uwzględnienia w planach miejscowych:

- przyjmuje się minimalną i maksymalną powierzchnię zabudowy – min. 5% - max. 80% powierzchni działki;
- przyjmuje się minimalny i maksymalny udział powierzchni biologicznie czynnej – min. 20% - max. 70% powierzchni działki budowlanej;
- maksymalna wysokość zabudowy – 12 m, za wyjątkiem zabudowy usługowej i zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – 16 m;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej,
- należy uwzględnić strefy sanitarne od cmentarza zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.1.2. Tereny zabudowy zagrodowej

Tereny zabudowy zagrodowej obejmują przede wszystkim obszary zabudowy zagrodowej i usługowej w gospodarstwach rolnych położonych na terenie Gminy Kańczuga. Studium stanowi na tych terenach kontynuację i uzupełnienia oraz rozbudowę istniejącej zabudowy zagrodowej i usługowej w gospodarstwach rolnych. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zalesienia. Przy zmianach użytkowania terenów i wprowadzaniu nowej zabudowy, należy szczególnie dbać o ład przestrzenny i intensyfikować zabudowę, tak aby

tworzyła spójne i harmonijne układy urbanistyczne. Zaleca się wprowadzenie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnych.

W przypadku sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się dotychczasowe zagospodarowanie terenu oraz utrzymanie, uzupełnienie, rozbudowę i przebudowę zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej oraz produkcyjnej.

Przyjmuje się następujące generalne wytyczne do uwzględnienia w planach miejscowych:

- przyjmuje się minimalną i maksymalną powierzchnię zabudowy – min. 5% - max. 70% powierzchni działki;
- przyjmuje się minimalny i maksymalny udział powierzchni biologicznie czynnej – min. 30% - max. 80% powierzchni działki budowlanej;
- maksymalna wysokość zabudowy – 12 m, za wyjątkiem budowli rolniczych związanych z zabudową zagrodową – 30 m;
- adaptuje się istniejącą zabudowę do nowych warunków zabudowy, z uwzględnieniem modernizacji, rozbudowy i przebudowy budynków mieszkalnych i gospodarczych, z jednoczesnym porządkowaniem istniejącej zabudowy i jej uzupełnianiem;
- możliwość realizacji urządzeń i budowli służących gospodarce rolnej;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej.

3.1.3. Tereny usług publicznych

Tereny usług publicznych obejmują istniejące i projektowane tereny usług, handlu, administracji, sportu, zdrowia, oświaty, kultury, kultu religijnego, transportu i obsługi komunikacji. Dopuszcza się możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami lub bez usług lub zabudowę mieszkaniową wielorodzinną.

Określa się następujące wytyczne do planów miejscowych:

- adaptuje się istniejące zainwestowanie zrealizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, dopuszcza się przebudowę i rozbudowę na warunkach dotyczących nowej zabudowy;
- przyjmuje się minimalną i maksymalną powierzchnię zabudowy – min. 5% - max. 80% powierzchni działki;
- przyjmuje się minimalny i maksymalny udział powierzchni biologicznie czynnej – min. 20% - max. 80% powierzchni działki budowlanej;
- maksymalna wysokość zabudowy – 16 m;

- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej;
- dopuszcza się wydzielenie parkingu samochodów osobowych oraz realizację obiektów małej architektury i zieleni ozdobnej, nawierzchnię parkingu należy wykonać z materiałów uniemożliwiających wnikanie substancji ropopochodnych do gruntu;
- dopuszcza się dotychczasowy sposób wykorzystania istniejącego zainwestowania o ile jego uciążliwość nie wykracza poza granice działki,
- należy uwzględnić strefy sanitarne od cmentarza zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.1.4. Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej lub usługowej

Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej lub usługowej obejmują obszary pod wielofunkcyjny rozwój terenu w postaci lokalizacji zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej lub usługowej. W przypadku sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się dotychczasowe zagospodarowanie terenu. W zakresie ochrony środowiska postuluje się wprowadzenie w granicy przedmiotowych terenów, zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji.

Przyjmuje się następujące generalne wytyczne do uwzględnienia w planach miejscowych:

- lokalizację nowych zakładów produkcyjnych z zachowaniem istniejących uwarunkowań fizjograficznych, z stosowaniem rozwiązań technicznych minimalizujących ujemne skutki prowadzonej działalności na środowisko oraz z tworzeniem lub zachowywaniem naturalnych izolacji poszczególnych form gospodarowania przestrzenią od terenów przyległych;
- wprowadzenie w granicy terenów zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji;
- możliwość rozbudowy lub adaptacji istniejącej zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi;
- przyjmuje się minimalną i maksymalną powierzchnię zabudowy – min. 5% - max. 80% powierzchni działki;
- przyjmuje się minimalny i maksymalny udział powierzchni biologicznie czynnej – min. 20% - max. 50% powierzchni działki budowlanej;
- maksymalna wysokość zabudowy – 15 m;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej.

Zakazuje się budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii. Rozbudowa takich zakładów jest dopuszczalna pod warunkiem, że doprowadzi ona do ograniczenia zagrożenia dla zdrowia ludzi, w tym wystąpienia poważnych awarii.

Lokalizując zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnych awarii lub obszary wrażliwe na oddziaływanie poważnych awarii (osiedla mieszkaniowe, obiekty użyteczności publicznej, budynki zamieszkania zbiorowego, obszary upraw wieloletnich, drogi krajowe, linii kolejowych o znaczeniu państwowym) należy zachować bezpieczną odległość między tymi zakładami oraz między tymi zakładami a wymienionymi obszarami wrażliwymi.

3.1.5. Tereny rolne z zabudową zagrodową

Tereny rolne zajmują zdecydowaną większość obszaru gminy. Obejmują zarówno grunty o korzystnych warunkach do produkcji rolnej (gleby najwyższych klas bonitacyjnych), jak i gleby niższych klas bonitacyjnych (klasy IV, V i VI).

W studium dopuszcza się dotychczasowe zagospodarowanie terenu oraz budowę, utrzymanie, rozbudowę i przebudowę zabudowy zagrodowej oraz zalesianie gleb o niskiej przydatności dla rolnictwa. Przy zalesianiu gruntów rolnych należy dążyć do tworzenia zwartych kompleksów leśnych. Unikać należy zalesiania niewielkich działek znajdujących się w dużej odległości od istniejących kompleksów. Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach, lokalizację budynków usługowych i produkcyjnych, które będą stanowić uzupełnienie istniejącej zabudowy. Należy dążyć do podnoszenia poziomu organizacji produkcji rolnej oraz rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach niskotowarowych.

W ramach terenów rolnych mogą występować również pojedyncze kompleksy leśne, które nie zostały wyróżnione na rysunku studium. W przypadku sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy dokonać szczegółowej analizy ewidencji gruntów i wyróżnić pojedyncze kompleksy leśne spośród gruntów rolnych.

Przyjmuje się następujące generalne wytyczne do uwzględnienia w planach miejscowych:

- przyjmuje się minimalną i maksymalną powierzchnię zabudowy – min. 5% - max. 70% powierzchni działki;
- przyjmuje się minimalny i maksymalny udział powierzchni biologicznie czynnej – min. 30% - max. 80% powierzchni działki budowlanej;
- maksymalna wysokość zabudowy – 12 m, za wyjątkiem budowli rolniczych związanych z zabudową zagrodową – 30 m;

- adaptuje się istniejącą zabudowę do nowych warunków zabudowy, z uwzględnieniem modernizacji, rozbudowy i przebudowy budynków mieszkalnych i gospodarczych, z jednoczesnym porządkowaniem istniejącej zabudowy i jej uzupełnianiem;
- możliwość realizacji urządzeń i budowli służących gospodarce rolnej;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej.

3.1.6. Tereny lasów

Obejmują istniejące kompleksy leśne, których zasady zagospodarowania są określane poprzez plany zarządzania lasów i operaty urządzeniowe lasu. Z uwagi na leśny sposób użytkowania gruntów obowiązuje zakaz zabudowy poza budynkami i obiektami służącymi gospodarce leśnej. Obowiązują następujące ustalenia:

- obowiązek adaptacji istniejącej zabudowy i dopuszczenie lokalizacji nowej na podstawie przepisów odrębnych;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej i dróg oraz zabudowy dopuszczonej na podstawie przepisów odrębnych;
- obowiązuje pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu z jednoczesnym dopuszczeniem wprowadzenia zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego tj. leśne ścieżki przyrodnicze, trasy rowerowe, urządzenia turystyczne, oświetlenie;
- przyjmuje się minimalną i maksymalną powierzchnię zabudowy – min. 1% - max. 50% powierzchni działki;
- przyjmuje się minimalny i maksymalny udział powierzchni biologicznie czynnej – min. 50% - max. 99% powierzchni działki budowlanej.

3.1.7. Tereny dolesień

Obejmują projektowane kompleksy leśne. Z uwagi na leśny sposób użytkowania gruntów obowiązuje zakaz zabudowy poza budynkami i obiektami służącymi gospodarce leśnej. Obowiązują następujące ustalenia:

- obowiązek adaptacji istniejącej zabudowy i dopuszczenie lokalizacji nowej na podstawie przepisów odrębnych;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej i dróg oraz zabudowy dopuszczonej na podstawie przepisów odrębnych;
- obowiązuje pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu z jednoczesnym dopuszczeniem wprowadzenia zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego tj. leśne ścieżki przyrodnicze, trasy rowerowe, urządzenia turystyczne, oświetlenie, architektura

ogrodowa;

- przyjmuje się minimalną i maksymalną powierzchnię zabudowy – min. 1% - max. 50% powierzchni działki;
- przyjmuje się minimalny i maksymalny udział powierzchni biologicznie czynnej – min. 50% - max. 99% powierzchni działki budowlanej.

3.1.8. Tereny zieleni urządzonej

Tereny zieleni urządzonej zlokalizowane są w obrębie istniejących i projektowanych skwerów, parków oraz ogrodów działkowych. Ogólnodostępny charakter skwerów i parków oraz ich reprezentacyjna funkcja powodują konieczność zwrócenia szczególnej uwagi w czasie ich urządzania. W procesie przekształceń należy zachować i silnie wyeksponować wartości kulturowe danych terenów w celu umocnienia poczucia lokalnej więzi społecznej.

Przyjmuje się następujące generalne wytyczne do uwzględnienia w planach miejscowych:

- dopuszcza się lokalizację ciągów pieszo-rowerowych, placów wypoczynkowych i widokowych wraz z urządzeniami rekreacyjnymi, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego;
- dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej z zakresu zdrowia, sportu i rekreacji, kultury oraz transportu zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się obiekty małej architektury;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej;
- maksymalna wysokość zabudowy – 10 m;
- przyjmuje się minimalną i maksymalną powierzchnię zabudowy – min. 5% - max. 50% powierzchni działki;
- przyjmuje się minimalny i maksymalny udział powierzchni biologicznie czynnej – min. 50% - max. 80% powierzchni działki budowlanej.

3.1.9. Tereny usług turystycznych, sportu i rekreacji

Tereny usług turystycznych, sportu i rekreacji obejmują istniejące i potencjalne obszary rozwoju ww. funkcji, które są zlokalizowane na terenach atrakcyjnych krajobrazowo. Poza istniejącą zabudową mieszkaniową jednorodzinną, rekreacyjną oraz usługową dopuszcza się zabudowę rekreacyjną, obiekty sportu, usługi nieuciążliwe (w tym agroturystykę), które wzbogacą i uatrakcyjnią warunki zamieszkania i przebywania na tym terenie. Dopuszcza się

realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jako funkcji uzupełniającej. Dopuszcza się uzupełnianie i przekształcanie istniejącej zabudowy w funkcje związane z obsługą ruchu turystycznego. Ponadto należy chronić środowisko przyrodnicze poprzez racjonalne zagospodarowanie przestrzeni strefy oraz odpowiednie uzbrojenie terenu przed realizacją nowych inwestycji. Projektowana zabudowa powinna charakteryzować się wysokimi walorami estetycznymi i harmonizować z otoczeniem poprzez odpowiednie zagospodarowanie terenów biologicznie czynnych, wykorzystywanie naturalnych materiałów budowlanych m.in. kamień, drewno, a także wkomponowywanie obiektów kubaturowych w istniejącą zieleni leśną i zadrzewienia przy zachowaniu przepisów p.poż. W przypadku sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się dotychczasowe zagospodarowanie terenu.

Przyjmuje się następujące generalne wytyczne do uwzględnienia w planach miejscowych:

- adaptuje się istniejące zainwestowanie zrealizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, dopuszcza się przebudowę i rozbudowę na warunkach dotyczących nowej zabudowy;
- przyjmuje się minimalną i maksymalną powierzchnię zabudowy – min. 5% - max. 60% powierzchni działki;
- przyjmuje się minimalny i maksymalny udział powierzchni biologicznie czynnej – min. 40% - max. 70% powierzchni działki budowlanej;
- maksymalna wysokość zabudowy – 10 m;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej.

3.1.10. Tereny infrastruktury technicznej

Tereny infrastruktury technicznej obejmują obszary obsługi mieszkańców w zakresie kanalizacji, gospodarowania odpadami, energii elektrycznej, gazownictwa, wodociągów, telekomunikacji, ciepłownictwa. Na przedmiotowym terenie dopuszcza się niezbędne do prawidłowego funkcjonowania tych obszarów urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji. Zakazuje się lokalizacji wszelkich obiektów niezwiązanych z funkcją obsługi technicznej i usług z nimi związanych.

Wszystkie obiekty obsługi technicznej gminy, a w szczególności wodno-kanalizacyjne, gazownictwa, energetyczne, ciepłownicze w tym obiekty kubaturowe i budowle lokalizowane na innych terenach funkcjonalnych należy realizować zgodnie z opracowaniami dotyczącymi rozwoju infrastruktury technicznej.

Przyjmuje się następujące generalne wytyczne do uwzględnienia w planach miejscowych:

- przyjmuje się minimalną i maksymalną powierzchnię zabudowy – min. 5% - max. 95% powierzchni działki;
- przyjmuje się minimalny i maksymalny udział powierzchni biologicznie czynnej – min. 5% - max. 95% powierzchni działki budowlanej.

3.1.11. Tereny cmentarzy

Na terenach cmentarzy obowiązują następujące ustalenia:

- dopuszcza się zabudowę o charakterze architektury ogrodowej, związanej z podstawową funkcją terenu (kaplice, kolumbaria) oraz związanych z funkcją komunikacyjną (schody, ścieżki);
- wokół cmentarzy czynnych należy lokalizować zabudowę zaplecza obsługi cmentarza (domy pogrzebowe, zakłady kamieniarskie, parkingi, handel);
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację obiektów architektury cmentarnej;
- dla cmentarzy czynnych obowiązek utrzymania stref sanitarnych i obowiązujących w niej zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi;
- lokalizacja cmentarzy na podstawie przepisów odrębnych;
- przyjmuje się minimalną i maksymalną powierzchnię zabudowy – min. 5% - max. 90% powierzchni działki;
- przyjmuje się minimalny i maksymalny udział powierzchni biologicznie czynnej – min. 10% - max. 95% powierzchni działki budowlanej;
- maksymalna wysokość zabudowy – 10 m.

Ogólne warunki zagospodarowania w poszczególnych terenach funkcjonalnych:

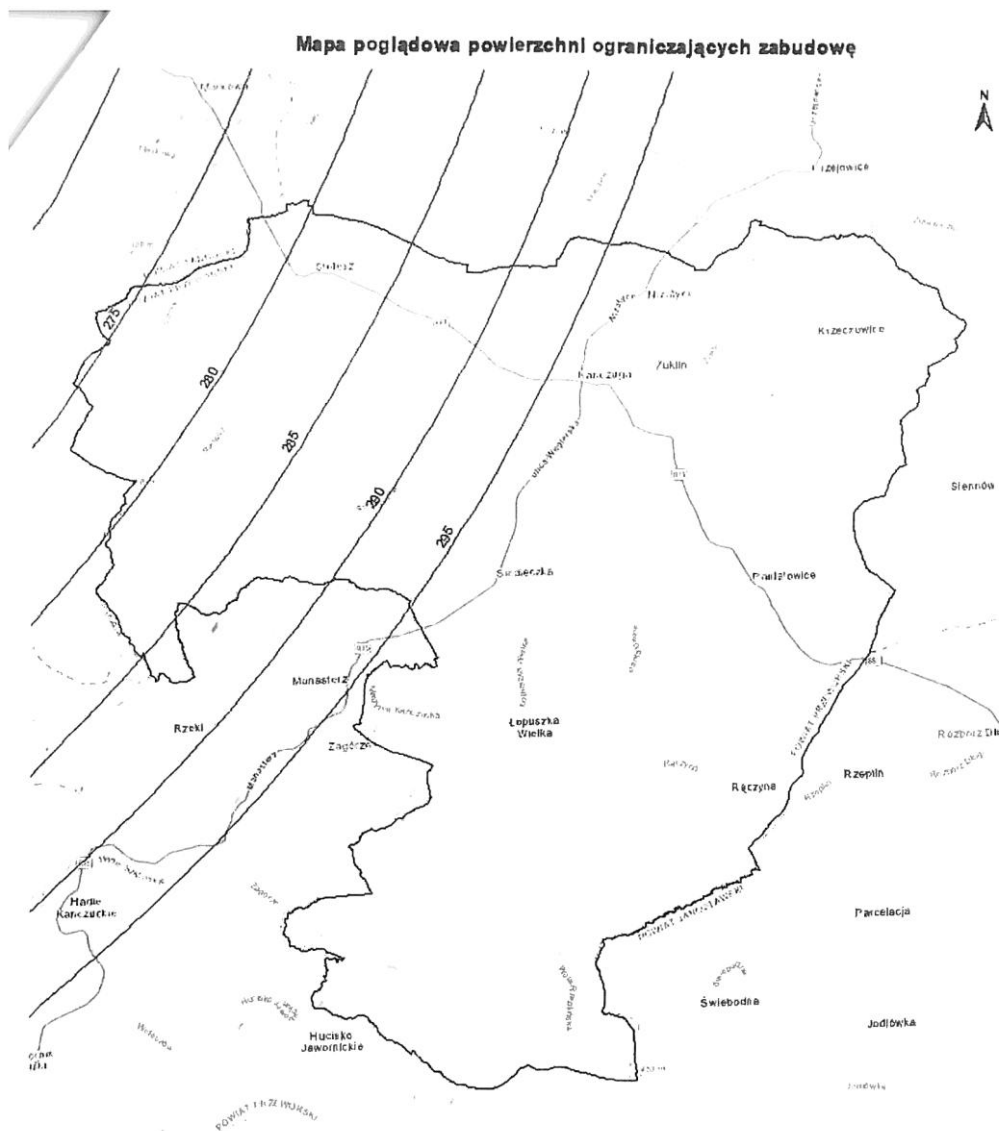
Przed przystąpieniem do zagospodarowania poszczególnych terenów funkcjonalnych wskazane jest wykonanie rozpoznania przyrodniczego w związku z położeniem miasta i gminy Kańczugaw zasięgu obszarów objętych ochroną. Pod uwagę należy brać m.in. warunki hydrologiczne i hydromorfologiczne zbiorników, strefy ochronne z zakazem zabudowy oraz odpowiednie wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania na przedmiot ochrony danego obszaru.

Dotyczy to przede wszystkim prac związanych ze sporządzeniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny zawierać zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz uwzględniać reżimy ochronne zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.2. Obszary wskazane do objęcia zakazem i ograniczeniami zabudowy i zagospodarowania na podstawie przepisów odrębnych

Obszary o ograniczonym sposobie użytkowania na terenie miasta i gminy Kańczuga:

- strefy ochronne cmentarzy (50 m),
- strefy ochronne cmentarzy (150 m),
- obszar specjalnej ochrony Natura 2000 – Nad Husowem (kod PLH180025),
- wody powierzchniowe,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- obszary występowania osuwisk oraz tereny zagrożone ruchami masowymi,
- strefy ochrony wzdłuż dróg, linii energetycznych, gazociągów i sieci wodno-kanalizacyjnych,
- tereny lasów,
- tereny górnicze, obszary górnicze oraz złoża kopalin,
- strefy ochronne od odwiertów oraz pozostałych obiektów kopalnianych - na terenie ośrodków zbioru gazu obowiązuje strefa wolna od zabudowy o promieniu $r=50$ m od urządzeń technologicznych,
- obszary położone w powierzchniach ograniczających zabudowę wokół lotniczych urządzeń naziemnych – radaru meteorologicznego o numerze MET/N/B/4084/0/2009, całkowita wysokość obiektów budowlanych nie może przekraczać wartości przedstawionych na poniższej mapie :

Rysunek 1 Mapa poglądowa powierzchni ograniczających zabudowę
Źródło: Dane Urzędu Lotnictwa Cywilnego

Obszary wyłączone z zabudowy na terenie miasta i gminy Kańczuga:

- Rezerwat przyrody – Husówka,
- obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

3.3. Dopuszczalny zakres zmian

Dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium zmiany zasięgu przestrzennego terenów określających kierunki zagospodarowania przestrzennego oraz zmiany w zakresie ustaleń dla poszczególnych terenów w planach miejscowych w stosunku do ustaleń studium, pod warunkiem zachowania zgodności z określonymi w niniejszym studium celami rozwoju, w następujących sytuacjach:

- konieczności realizacji inwestycji celu publicznego,
- konieczności dostosowania granic poszczególnych terenów do istniejącej rzeźby terenu - dopuszcza się korektę zasięgu terenów wyznaczonych w studium o nie więcej niż 40 m,
- konieczności dostosowania granic poszczególnych terenów ustalonych w studium do zmian w przepisach odrębnych, przebudowy i rozbudowy istniejącej zabudowy oraz dobudowy zabudowy gospodarczej i garaży w przypadkach, gdy nie ma możliwości zachowania ustaleń dla poszczególnych typów terenów z przyczyn technicznych,
- w przypadku nie uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne pozostawienie w planie obecnego przeznaczenia jako gruntów rolnych lub leśnych - będzie zgodne z ustaleniami Studium.

Ponadto:

- we wszystkich terenach, dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium, wyznaczenie w planach miejscowych niewyznaczonych w studium sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium, wyznaczenie w planach miejscowych innych niż określone w studium kierunków rekultywacji,
- dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium, zalesianie gleb o niskiej przydatności dla rolnictwa. Aby zapobiec przekształceniu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony, przed przystąpieniem do prac, wskazane jest wykonanie rozpoznania przyrodniczego w celu minimalizacji negatywnego oddziaływania na w/w obszary,
- we wszystkich terenach dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium wyznaczenie w planach miejscowych niewyznaczonych w studium dróg publicznych i wewnętrznych,
- dopuszcza się w planach miejscowych, jako zgodne z ustaleniami studium wyznaczenie ścieżek rowerowych,
- we wszystkich terenach, w których dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium lokalizowanie budynków mieszkań socjalnych,
- nakazuje się utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych przez właścicieli gruntów, w granicach których się znajdują.

OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

4.1. Ogólne cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska

Głównym kierunkiem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego i kulturowego jest ich ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie. Ogół tych działań będzie korzystnie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców, a poprzez zwiększenie ogólnej atrakcyjności turystycznej gminy przyspieszy rozwój aktywności związanych z obsługą ruchu turystycznego.

Jako podstawowy cel ekologiczny na obszarze miasta i gminy Kańczuga przyjmuje się ochronę i kształtowanie środowiska przyrodniczego w celu poprawy jakości życia mieszkańców oraz zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarczego gminy.

Do celów i priorytetowych działań ekologicznych zaliczono:

1) zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego:

- ochrona powietrza:
  - termomodernizacja obiektów w celu oszczędności energii cieplnej,
  - modernizacja lub wymiana istniejących źródeł ciepła opalanych paliwem stałym na nowoczesne kotły opalane paliwem gazowym, płynnym lub biomasą;
- ochrona przed hałasem:
  - należy dążyć do poprawy istniejącego stanu zgodnie z obowiązującymi standardami, na etapie planowania, projektowania i eksploatacji systemu transportowego,
  - należy zmodernizować ulice i stosować takie rozwiązania techniczne jak np. nawierzchnie o niskich emisjach hałasu od kół pojazdu lub ekrany akustyczne,
  - zwiększanie konkurencyjności transportu publicznego w stosunku do samochodu osobowego,
  - budowa ciągów pieszo – rowerowych;
- ochrona powierzchni ziemi:
  - prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi oraz utrzymanie jakości gleby i ziemi na istniejącym poziomie, a w przypadku przekroczenia wymaganych standardów doprowadzenie ich jakości (poprzez działania rekultywacyjne) co najmniej do wymaganej,
  - monitorowanie stanu środowiska,
  - ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania,

- zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem archeologicznych dóbr kultury, poprzez ustalenia opisane w rozdziale ochrony wartości kulturowych,
  - bieżąca kontrola realizacji przez mieszkańców obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku;
- 2) właściwa gospodarka wodno – ściekowa w celu ochrony wód:
- właściwa gospodarka ściekowa:
    - rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
    - budowa szczelnych bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe;
    - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
  - zaopatrzenie w wodę:
    - rozbudowa sieci wodociągowej,
    - sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej,
    - modernizacja i renowacja ujęć oraz stacji uzdatniania wody zgodnie z przepisami odrębnymi;
  - właściwa gospodarka wodna:
    - renaturalizacja rzek,
    - inwentaryzacja, odbudowa oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji,
    - wdrażanie programu redukcji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł rolniczych;
- 3) rozwój obszarów zalesionych:
- ochrona zasobów przyrody:
    - nadzór nad gospodarką leśną,
    - dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych najniższych klas bonitacyjnych,
    - prowadzenie zalesienia równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów,
    - bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych,
    - objęcie ochroną enklaw leśnych, terenów bagiennych oraz mokradeł;
- 4) gospodarka odpadami i zmniejszenie zagrożenia ekologicznego:
- gospodarka odpadami:
    - prowadzenie działalności edukacyjnej,
    - dofinansowanie usuwania azbestu;

- zmniejszenie zagrożenia ekologicznego:
  - zwiększenie bezpieczeństwa przewozów substancji niebezpiecznych przez kontrole przewozów i stanu technicznego,
  - preferowanie niekonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych;
- 5) edukacja ekologiczna:
  - propagowanie modelu trwałego i zrównoważonego rozwoju,
  - promocja własnych działań i inicjatyw proekologicznych o charakterze cyklicznym: organizowanie konkursów ekologicznych dla szkół i mieszkańców gminy,
  - rozwój zagospodarowania edukacyjnego i turystycznego obszarów leśnych (ścieżki edukacyjne, szlaki, tablice informacyjne),
  - wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy i lokalne organizacje pozarządowe, wspieranie szkolnych kół zainteresowań, konkursów ekologicznych,
  - wspieranie działań stowarzyszeń w zakresie edukacji ekologicznej;
- 6) gospodarczy i rolniczy rozwój regionu z zachowaniem zasad trwałego rozwoju:
  - rozwój rolnictwa ekologicznego – promowanie rolnictwa ekologicznego,
  - wdrażanie programów rolno – środowiskowych,
  - rozwój bazy turystycznej,
  - monitoring ruchu turystycznego,
  - bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych poprzez właściwą politykę gospodarki przestrzennej.

Ponadto do działań minimalizujących zagrożenia środowiska zaliczono:

- dostosowanie struktur obszarów wiejskich i rolnictwa w związku z naszą obecnością w Unii Europejskiej z zachowaniem regionalnego charakteru produkcji rolniczej;
- racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych w zlewniach, w tym zmniejszenie zużycia wody podziemnej do celów przemysłowych;
- zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia;
- poprawa dostępności komunikacyjnej wszystkich gmin powiatu oraz tworzenie warunków dla sprawnego i bezpiecznego przemieszczania się ludzi i towarów przy jednoczesnym minimalizowaniu wpływu na środowisko naturalne;
- poprawa stanu zdrowotnego lasów prywatnych.

Wszelkie działania związane z realizacją w/w celów i priorytetowych działań ekologicznych należy poprzedzić rozpoznaniem przyrodniczym w celu zapobiegania przekształceń siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony.

Skutki realizacji postanowień studium na środowisko będą podlegały monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

Warto także nadmienić, iż ewentualna realizacja przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wymaga przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem celów ochronnych obszarów sieci Natura 2000.

4.2. Elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Na terenie miasta i gminy Kańczuga występują obszary objęte ochroną prawną:

- Obszar Natura 2000 specjalny obszar ochrony siedlisk Nad Husowem PLH180025- w zachodniej części gminy,
- Rezerwat przyrody - Husówka - w zachodniej części gminy,
- Pomniki przyrody.

Ponadto na obszarze gminy występują:

- korytarz ekologiczny - Roztocze-Pogórze Przemyskie – przebiega przez południową część gminy.

Wszelkie zagospodarowanie i użytkowanie w obrębie obszarów objętych ochroną regulują przepisy odrębne w tej mierze.

W obszarach Natura 2000 zgodnie z art. 33 ust. 1 zabrania się podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, z zastrzeżeniem art. 34 ust. 1, który mówi, że jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo wojewoda, może zezwolić na realizację planu lub przedsięwzięcia, które

mogą mieć negatywny wpływ na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000. Jeżeli jednak na obszarze Natura 2000 występuje siedlisko lub gatunek o znaczeniu priorytetowym, zezwolenie, o którym mowa, może zostać udzielone wyłącznie w celu:

- ochrony zdrowia i życia ludzi,
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego,
- uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego,
- wynikających z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.

Właściwy miejscowy regionalny dyrektor ochrony środowiska wydając zezwolenie, o którym mówi artykuł 34 ust. 1 ustala zakres, miejsce termin i sposób wykonania kompensacji przyrodniczej. Zgodnie z zapisem art. 35 ust. 2 koszty kompensacji przyrodniczej ponosi podmiot realizujący plan lub przedsięwzięcie.

Projekty planów i projekty zmian do przyjętych planów oraz planowane przedsięwzięcia, które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszarów Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony, a które mogą na te obszary znacząco oddziaływać, wymagają przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, na zasadach określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska.

Rezerwat został ustanowiony na podstawie Zarządzenia Ministra ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 stycznia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. 1995.5.78) w celu zachowania jedyne w Polsce naturalnego stanowiska kłokoczki południowej (*Staphylea pinnata*).

Aktualnym aktem prawnym regulującym obszar rezerwatu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 9 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Husówka".

Zgodnie z art. 40 obowiązującej obecnie ustawy o ochronie przyrody pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. w stosunku do pomnika przyrody i użytku ekologicznego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

4.3. Ochrona wartości środowiska przyrodniczego

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego należy dążyć do:

- ***zachowania wartości oraz ciągłości powiązań przyrodniczych i ich różnorodności w procesie planistycznym poprzez:***
  - ograniczenie lokalizacji wszelkiego rodzaju obiektów kubaturowych na terenach o trudnych warunkach geotechnicznych (tereny podmokłe, skarpy, doliny),
  - unikanie przerywania podczas inwestycji naturalnych ciągów wodnych,
  - nawiązanie do struktur terenowych podczas projektowania terenów komunikacyjnych;

- ***podporządkowanie zagospodarowania terenów pod potrzeby prawidłowego funkcjonowania środowiska:***
  - proces budowlany, prace ziemne przeprowadzać w sposób skoordynowany w celu uniknięcia przesuszania terenu i zmniejszenia erozji;
- ***ograniczenia takich uciążliwości jak emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, nadmiernego poboru wody, niezgodnego z przepisami sposobu gromadzenia ścieków:***
  - ograniczenie poboru z indywidualnych ujęć wody,
  - ochrona i wykorzystanie naturalnych zagłębień terenu, zwłaszcza podmokłych, istniejących stawów, starorzeczy oraz budowa sztucznych zbiorników wodnych do retencjonowania wód w tym podczyszczonych ścieków deszczowych i roztopowych,
  - zachowanie jak największego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach przewidzianych do urbanizacji,
  - nakłady inwestycyjne na infrastrukturę techniczną,
  - budowa ekranów akustycznych w celu minimalizacji zagrożenia hałasem,
  - ograniczenie działań związanych z wytwarzaniem pól elektromagnetycznych,
  - ochrona czystości rzek,
  - usprawnienie systemu melioracji wodnych,
  - ograniczać lokalizację (przede wszystkim na terenach zabudowy mieszkaniowej oraz o znacznym udziale tej zabudowy) obiektów wymagających pozwolenia na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza – głównego źródła emisji ze źródeł technologicznych (zanieczyszczenia powodowane głównie przez zły stan techniczny zabezpieczeń),
  - stopniową eliminację nieekologicznych źródeł ciepła (głównie z sektora komunalno – bytowego) powodujących tzw. rozproszoną emisję niską na rzecz uciepłowienia obszarów zwartej zabudowy w oparciu o sieć lokalnych systemów centralnego zaopatrzenia w ciepło, ogrzewania gazowego oraz systemów wykorzystujących: energię elektryczną, olej niskosiarkowy lub odnawialne źródła energii czy spalanie biomasy;
- ***ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody:***
  - ochrona terenów wodno – błotnych,
  - poprawa stanu czystości wód powierzchniowych,
  - ochrona i renaturalizacja ciągów i połączeń ekologicznych,

- określenie w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów wrażliwych na antropopresję,
- traktowanie lasów, jako najważniejszego składnika równowagi ekologicznej i krajobrazu gminy,
- zalesienia najsłabszych gleb,
- w celu poprawy oraz ochrony stanu czystości wód powierzchniowych należy stosować m.in. Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej,
- zachowanie bogactwa i różnorodności krajobrazowej poprzez pozostawienie śródładowych łąk, bagien, nieużytków i innych otwartych powierzchni,
- ***ochrona powierzchni ziemi:***
  - rekultywacja obszarów zdegradowanych i zdewastowanych (zgodnie z Ustawą Prawo Ochrony Środowiska),
  - racjonalne gospodarowanie gruntami (poprzez ustalenia opisane przy kierunkach zmian w przeznaczaniu terenów),
  - zachowanie wartości przyrodniczych (poprzez ustalenia opisane w punktach powyżej),
  - zachowanie możliwości produkcyjnego wykorzystania (poprzez ustalenia opisane przy kierunkach zmian w przeznaczaniu terenów),
  - ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania terenu,
  - utrzymanie jakości gleby i ziemi na istniejącym poziomie, a w przypadku przekroczenia wymaganych standardów doprowadzenie ich jakości (poprzez działania rekultywacyjne) co najmniej do wymaganej,
  - zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem dóbr kultury (poprzez ustalenia opisane w rozdziale ochrony wartości kulturowych),
  - wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, pasa zieleni izolacyjnej, celem eliminacji zwiększonej erozji gleb,
  - zmniejszenie ryzyka skażenia gleby poprzez ograniczanie lokalizacji zakładów, wymagających pozwolenia na wytwarzanie, gromadzenie i/lub transport odpadów oraz zakładów wymagających opracowania programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
  - bieżąca kontrola realizacji przez mieszkańców obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku;

- ***dla charakterystycznych form ukształtowania terenu – eksponowanych i identyfikowalnych w krajobrazie miasta obowiązują następujące zasady ochrony:***
  - zachowanie ukształtowania naturalnych form rzeźby terenu za wyjątkiem potrzeb wynikających z realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych (w tym drogowych) służących obsłudze mieszkańców,
  - zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających naturalne formy rzeźby terenu i obniżających walory krajobrazowe, za wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym, z utrzymaniem, budową, odbudową urządzeń wodnych oraz przedsięwzięć infrastrukturalnych (w tym drogowych) służących obsłudze mieszkańców,
  - zachowanie skarpy poprzez zakaz wprowadzania nowej zabudowy oraz wytyczania nowych dróg prostopadłych do skarp,
  - zachowanie i ochrona roślinności utrwalającej zbocza skarp oraz kształtowanie powiązań przyrodniczych w oparciu o formy rzeźby terenu,
  - realizacja zagospodarowania z priorytetem zachowania i wyeksponowania naturalnych elementów krajobrazu w kompozycjach urbanistycznych i przestrzennych;
- ***ochrona zasobów wód podziemnych:***
  - wspieranie i egzekwowanie programów racjonalnej gospodarki ściekowej,
  - odprowadzanie wód deszczowych do gruntu w granicach poszczególnych działek, na terenach zabudowy mieszkaniowej o niskim i średnim wskaźniku intensywności w zależności od warunków gruntowo-wodnych,
  - określenie w planach miejscowych zasad zagospodarowania – między innymi znaczny udział powierzchni biologicznie czynnej - zapewniających gromadzenie, przechowywanie i powolny odpływ wód opadowych i roztopowych,
  - w strefie bezpośredniej ochrony wód należy stosować przepisy odrębne;
- ***ochrona przed polami elektroenergetycznymi:***
  - zachowanie cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej, w tym ochronę obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, realizowane poprzez ustalenia opisane w podrozdziałach powyżej,
  - zapobieganie zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody oraz abiotycznych elementów środowiska, realizowane poprzez ustalenia opisane w podpunktach powyżej;

- **ochrona przed hałasem:**

- należy dążyć do poprawy istniejącego stanu zgodnie z obowiązującymi standardami, na etapie planowania, projektowania i eksploatacji systemu transportowego,
- należy zmodernizować ulice i stosować takie rozwiązania techniczne jak: nawierzchnie o niskich emisjach hałasu od kół pojazdu lub ekrany akustyczne,
- zwiększanie konkurencyjności transportu publicznego w stosunku do samochodu osobowego.

Na obszarze miasta i Gminy Kańczuganie występują uzdrowiska.

Obszary oraz zasady ochrony krajobrazu

Aktualnie nie został sporządzony audyt krajobrazowy. W związku z powyższym w zakresie obszaru objętego studium zgodnie z Uchwałą Nr XVIII/213/2020 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga nie uwzględnia się ustaleń audytu krajobrazowego.

OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 710) określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków.

Według ustawy zabytkiem nazywamy nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zabytkami nieruchomymi są krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki i kultury materialnej, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zieleni zaprojektowanej, także miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne, bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji. Zabytkami nieruchomymi są także stanowiska archeologiczne. Zabytkami

ruchomymi są dzieła sztuki, rzemiosła artystyczne i sztuka użytkowa, kolekcje, numizmaty oraz pamiątki historyczne, wytwory techniki, materiały biblioteczne, instrumenty muzyczne, wytwory sztuki ludowej i rękodzieła oraz inne obiekty etnograficzne, przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji. Wyżej wymienione zabytki podlegają, bez względu na stan zachowania ochronie i opiece.

Formami ochrony prawnej zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków;
- wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Zgodnie z art. 19 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 710) w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- parków kulturowych.

W zależności od potrzeb, w studium ustala się również strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków. Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga występują obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską oraz ochroną archeologiczną - należy postępować zgodnie z przepisami odrębnymi.

5.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz do gminnej ewidencji zabytków

Wykaz zabytków nieruchomości

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga znajduje się wiele cennych zabytków nieruchomości, wśród których na wyróżnienie zasługują: zabytki sakralne, cmentarze, zespoły dworsko - parkowe, zabytki techniki. Opisane szczegółowo w załączniku nr 1 do Studium – uwarunkowania i zagospodarowania przestrzennego – część tekstowa podrozdział 5.3.

Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga kilkadziesiąt zabytków zostało objętych prawnymi formami ochrony, w postaci wpisu do rejestru zabytków. Żaden zabytek nie jest chroniony przez uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego oraz ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Szczegółowy wykaz znajduje się w załączniku nr 1 do Studium – uwarunkowania i zagospodarowania przestrzennego – część tekstowa podrozdział 5.6.

5.2. Wykaz stanowisk archeologicznych

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga jest ok. 400 stanowisk archeologicznych, czyli miejsc w których stwierdzono ślady pobytu człowieka z czasów prehistorycznych, wczesnośredniowiecznych i średniowiecznych. Wykaz stanowisk archeologicznych został umieszczony w załączniku nr 1 do Studium – uwarunkowania i zagospodarowania przestrzennego – część tekstowa podrozdział 5.5.

5.3 Zasady ochrony

Artykuł 36 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa, w jakich przypadkach wymagane jest pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków. Pozwolenia takiego wymaga:

- prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, w tym prac polegających na usunięciu drzewa lub krzewu z nieruchomości lub jej części będącej wpisanym do rejestru parkiem, ogrodem lub inną formą zaprojektowanej zieleni,
- wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku,
- prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru,
- prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru,
- prowadzenie badań archeologicznych,
- przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru,
- trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje,
- dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru,

- zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku,
- umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1 tej ustawy,
- podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru, z wyłączeniem działań polegających na usuwaniu drzew lub krzewów z terenu nieruchomości lub jej części niebędącej wpisanym do rejestru parkiem, ogrodem albo inną formą zaprojektowanej zieleni,
- poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.

Kierunki ochrony w wyodrębnionych jednorodnych obszarach krajobrazu kulturowego:

- przeprowadzanie wszelkich prac ziemnych w rejonie stanowisk archeologicznych oznaczonych na rysunkach studium zgodnie z przepisami odrębnymi;
- wszelkie działania w strefie ochrony konserwatorskiej- obejmującej 5,0 m po obu stronach toru zabytkowego zespołu fragmentów kolejki wąskotorowej Przeworsk-Dynów, w strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej Zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Kańczuga – centrum historyczne miasta, w strefie „B” ochrony zachowanych elementów układu przestrzennego Miasta Kańczuga, w strefie ochrony krajobrazowej obejmującej pas ok. 200 m poza granicami ogrodzenia zespołu dworskiego w Lipniku oraz ścisłej ochrony krajobrazowej obejmującej 200 m we wszystkich kierunkach od granicy zespołu dworskiego w Łopuszce Małej zgodnie z przepisami odrębnymi;
- wszelkie działania w obrębie obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków podlegających bezwzględnej ochronie konserwatorskiej zgodnie z przepisami odrębnymi;
- utworzenie kompletnej ewidencji obiektów (architektury, zabytków techniki, krajobrazów komponowanych, obiektów archeologicznych) o znacznych walorach zabytkowych;
- tworzenie długofalowych projektów zagospodarowania obszarów o dużych wartościach kulturowych;
- czynne wspieranie przez miasto i gminę Kańczuga działań zmierzających do utrzymania lub przywrócenia jak najlepszego stanu terenom i obiektom o wysokiej wartości kulturowej lub zabytkowej wskazanym przez instytucje powołane do opieki na danym terenie;

- harmonijne wkomponowanie w krajobraz obiektów nowych (zwłaszcza związanych ze strefą gospodarczą i użyteczności publicznej) znacznie odbiegających od modelu zabudowy tradycyjnej;
- kontynuacja form zabudowy tradycyjnej w zabudowie współczesnej;
- unikanie zabudowy wielkogabarytowej w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych;
- wstrzymanie rozpraszania zabudowy i zahamowanie procesu zacierania podziałów śródpolnych;
- zharmonizowanie tzw. małej architektury z istniejącymi formami zabudowy oraz prawidłowe wkomponowanie poszczególnych obiektów w obszary o dużych walorach krajobrazowo – kulturowych;
- przeciwdziałanie samowoli budowlanej, a zwłaszcza dotyczącej prac przy obiektach zabytkowych.

Wszystkie zasoby dziedzictwa kulturowego znajdujące się na terenie miasta i gminy Kańczuga podlegają ochronie zgodnie z przepisami odrębnymi – właściwymi na dzień sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

6.1. Komunikacja drogowa

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ustala następujące zasady rozwoju układu komunikacyjnego miasta i gminy Kańczuga:

- budowa nowych dróg i modernizacja istniejących,
- modernizacja światła ulicznego,
- stworzenie bezpiecznych przejść dla pieszych,
- utwardzenie dróg gruntowych,
- modernizacja zniszczonych chodników oraz budowa nowych,
- budowa sygnalizacji świetlnej,
- rozbudowa istniejących parkingów oraz budowa parkingów w okolicach obiektów użyteczności publicznej,
- ewidencja dróg i oznakowania drogowego,
- likwidacja barier architektonicznych i wprowadzenie rozwiązań ułatwiających osobom dotkniętym niepełnosprawnością funkcjonowanie w społeczeństwie,

- budowa ścieżek rowerowych,
- rozbudowa systemu komunikacji pieszej i rowerowej powiązana jest z rozwojem infrastruktury turystycznej i ma na celu minimalizację konfliktów pomiędzy poszczególnymi użytkownikami dróg,
- poprawa jakości infrastruktury drogowej,
- usprawnienie układu komunikacyjnego miasta i gminy Kańczuga ze szczególnym uwzględnieniem poruszania się pojazdów ciężkich,
- drogi powiatowe będą stopniowo modernizowane do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych tym klasom dróg w celu usprawnienia ruchu drogowego,
- zwracanie uwagi na ochronę środowiska przyrodniczego oraz życia człowieka przed negatywnym oddziaływaniem ruchu drogowego.

Generalnie dla całości obszaru miasta i gminy Kańczuga „studium” postuluje poprawę obsługi komunikacyjnej oraz powiązań zewnętrznych i wewnętrznych.

W studium określa się zasady ukształtowania spójnego, hierarchicznego układu powiązań komunikacyjnych, opartych o system dróg: wojewódzkich, powiatowych i gminnych, wzajemnie współdziałających w powiązaniach zewnętrznych i obsłudze wewnętrznej. Założono dostosowanie parametrów sieci dróg do odpowiednich dla funkcji drogi klas technicznych oraz uwzględnienie ich w ustaleniach planów miejscowych.

Parametry dróg wewnętrznych (niepublicznych) wykorzystywanych dla ruchu pojazdów i pieszych, dostosowuje się do potrzeb ruchowych i technicznych. Ich zadaniem jest uzupełnianie obsługi komunikacyjnej w gminie, szczególnie w obszarach rolnych, w obszarach zabudowy rozproszonej oraz w bezpośredniej obsłudze terenów zabudowy. Zakłada się wydzielenie dla nich pasów technicznych, o szerokościach dostosowanych do potrzeb i nie mniejszych niż wynika to z przepisów technicznych i przeciwpożarowych.

6.2. Gospodarka wodno-ściekowa

Najważniejszym kierunkiem dla systemu wodno-kanalizacyjnego jest ochrona zasobów wodnych, stanowiących źródło zaopatrzenia ludności, pod kątem zabezpieczenia perspektywicznego bilansu potrzeb oraz odnawialnych zasobów wód podziemnych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ustala następujące zasady rozwoju gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta i gminy Kańczuga:

- tereny, dla których zaistnieją zmiany w zabudowie mieszkaniowej powinny zostać zbilansowane pod względem ilości mieszkańców; nowy bilans należy uwzględnić przy doborze średnic w projektach sieci wodociągowych,
- rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej,
- budowa sieci kanalizacyjnej na terenach zwartej zabudowy,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków z uwzględnieniem warunków gruntowo-wodnych, w szczególności poziomu wody gruntowej i jego wahań,
- modernizacja oczyszczalni ścieków w Kańczudze oraz Krzeczowicach,
- modernizacja ujęć wody,
- zastosowanie rozwiązań zmierzających do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększenie małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody.

Do głównych zadań, w celu poprawienia jakości zaopatrzenia gminy w wodę należy:

- zapewnienie wody wszystkim mieszkańcom na cele bytowo-socjalne, o jakości spełniającej wymagane przepisami normy i standardy,
- utrzymanie wysokiego stopnia pewności dostawy wody w warunkach normalnych, w sytuacjach awaryjnych i zagrożenia kryzysowego,
- poprawa stanu technicznego sieci dla zminimalizowania jej awaryjności, zapobiegania stratom wody i uniknięcia wtórnego zanieczyszczenia,
- racjonalizacja gospodarki wodnej,
- kontynuacja budowy sieci wodociągowej na terenach nadal nieuzbrojonych,
- kontynuacja budowy przyłączy do budynków.

Bardzo ważnym zadaniem jest rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w celu ochrony gleby i wód podziemnych oraz poprawy warunków sanitarnych mieszkańców miasta i gminy Kańczuga zapobiegając przed skażeniem ściekami zgromadzonymi w zbiornikach na nieczystości ciekłe.

Dla obszarów istniejącej i projektowanej zabudowy zakłada się konieczność budowy kanalizacji deszczowej. Należy zaplanować kanalizację rozdzielczą ułożoną w pasach

rozgraniczających dróg, których przebieg będzie dostosowany do projektowanego układu komunikacyjnego oraz do planowanej zabudowy.

Dla terenów zabudowy położonych poza zasięgiem zbiorczych układów kanalizacyjnych, gdzie kanalizacja zbiorcza jest ekonomicznie i technicznie nieuzasadniona zakłada się stosowanie lokalnych urządzeń kanalizacyjnych:

- kanalizacji bezodpływowej - zbiorników bezodpływowych, przeznaczonych do gromadzenia ścieków okresowo wywożonych taborem asenizacyjnym do zbiorczej oczyszczalni ścieków,
- przydomowych oczyszczalni ścieków, z uwzględnieniem warunków gruntowo-wodnych, w szczególności poziomu wody gruntowej i jego wahań.

6.3. Elektroenergetyka

Zakłada się, że wraz z rozwojem nowoprojektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności gospodarczej, dla pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną niezbędna będzie modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci elektroenergetycznej.

Na terenie gminy wyznacza się przebieg linii 110 kV relacji Łañcut-Pruchnik wraz ze strefą technologiczną. Na etapie sporządzania planu miejscowego nastąpi uszczegółowienie trasy przebiegu elektroenergetycznej linii wysokiego ciśnienia wraz ze strefami ochronnymi. Strefę technologiczną, stacje transformatorowe, urządzenia do sterowania linii elektrycznej 110 kV należy zlokalizować poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczonym według map zagrożenia powodziowego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ustala następujące zasady rozwoju elektroenergetyki na terenie miasta i gminy Kańczuga:

- modernizacja istniejących linii elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia wraz ze stacjami transformatorowymi,
- budowa nowych linii elektroenergetycznych i stacji transformatorowych według potrzeb rozwijającego się budownictwa mieszkaniowego oraz działalności produkcyjno – usługowej,
- budowa przyłączy niskiego napięcia,
- stopniowe zastępowanie linii napowietrznych kablami podziemnymi.

6.4. Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych

W "Założeniach polityki energetycznej Polski do 2020 roku" rząd Polski wskazał na konieczność, dokonywania zmian w planach funkcjonowania i rozwoju sektora energetycznego w celu ochrony środowiska i konieczność stosowania zasad zrównoważonego rozwoju w harmonii ze środowiskiem naturalnym.

Odnawialne źródła energii powinny stanowić istotny udział w bilansie energetycznym gminy. Tym samym przyczynią się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego regionu, a zwłaszcza do poprawy zaopatrzenia w energię na terenach o słabo rozwiniętej infrastrukturze energetycznej. Potencjalnie największym odbiorcą energii ze źródeł odnawialnych może być rolnictwo, a także mieszkalnictwo i komunikacja.

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na terenach rolnych może przyczynić się do obniżenia kosztów związanych z funkcjonowaniem gospodarstw. Równie ważnym czynnikiem rozwijania technologii bazujących na odnawialnych źródłach energii jest eliminacja negatywnych zmian stanu środowiska.

Do źródeł energii odnawialnej zalicza się:

- 1) energię wiatru,
- 2) energię słoneczną (fotowoltaika),
- 3) biomasę,
- 4) biogaz,
- 5) konwencjonalną energię wodną.

Na terenie miasta i gminy Kańczuganie występują elektrownie wiatrowe. Elektrownie wiatrowe nie powinny być lokalizowane w sąsiedztwie terenów ważnych dla ptaków i nietoperzy lub na trasach ich migracji.

Zaleca się stosowanie kolektorów słonecznych do pozyskania energii dla potrzeb uzyskania ciepłej wody i do ogrzewania pomieszczeń w gospodarstwach domowych. Rozwój technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii stwarza szanse dla społeczności lokalnej oraz lokalnych inwestorów na uzyskanie pewnej niezależności energetycznej, rozwoju lokalnego oraz proekologiczną modernizację i decentralizację sektora energetycznego gminy.

Wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i redukcja emisji - przejście na gospodarkę niskoemisyjną:

- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w ramach inwestycji publicznych,

- polepszenie jakości powietrza poprzez obniżenie poziomu zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery,
- termomodernizacja budynków, w szczególności użyteczności publicznej,
- kampanie informacyjne dotyczące promocji działań zmierzających do ograniczania niskiej emisji.

6.5. Gazownictwo

Istniejąca sieć gazowa posiada rezerwy przepustowości gwarantujące dostawę gazu dla odbiorców domowych istniejących oraz powstających nowych budynków mieszkalnych. Stan techniczny sieci gazowej Miasta i Gminy Kańczuga jest zadowalający. Odbiorcy gazu w obrębie terytorialnym miasta Kańczuga zasilani są techniką średniego oraz niskiego ciśnienia poprzez sieć gazociągów z przyłączami domowymi. Redukcja gazu z ciśnienia średniego na niskie odbywa się za pomocą reduktorów domowych zainstalowanych u odbiorców gazu.

W zakresie gazownictwa zakłada się:

- dalszą rozbudowę sieci gazownictwa na terenie gminy,
- budowę nowych urządzeń, przebudowę, remont i rozbiórkę istniejących urządzeń o obiektów budowlanych związanych z eksploatacją gazu ziemnego w ramach stref od odwiertów, odległości podstawowych od gazociągów oraz na terenie ośrodków zbioru gazu.

6.6. Ciepłownictwo

Na terenie Miasta i Gminy nie funkcjonuje sieć ciepłownicza. Przyjmuje się budowę indywidualnych kotłowni ciepłych wbudowanych w budynki jednorodzinne opalanych węglem lub gazem. W zakresie potrzeb ciepłowniczych Gmina dąży i będzie dążyć do ograniczania wykorzystywania w celach grzewczych lokalnych kotłowni i pieców grzewczych opalanych paliwem stałym. Planuje się w coraz większym stopniu wykorzystanie gazu, paliw płynnych oraz energii elektrycznej w celu zaspokajania potrzeb ciepłowniczych Gminy

Preferuje się w kierunkach rozwoju gminy propagowanie źródeł ciepła o kierunku proekologicznym. Zaleca się stosowanie innych niż węgiel dostępnych technologii opartych o paliwa ciekłe i gazowe, a także wykorzystanie dostępnych technologii opartych o energię słoneczną.

W zakresie ciepłownictwa zakłada się:

- budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej,
- docelowo modernizację lokalnych kotłowni na rzecz nowoczesnych systemów grzewczych, wykorzystujących ekologiczne paliwa,
- ograniczenie strat ciepła w ogrzewanych budynkach (termomodernizacja, instalacja termo zaworów),
- budowa nowych wysokosprawnych, zautomatyzowanych źródeł ciepła i węzłów cieplnych,
- budowa źródeł ze skojarzoną produkcją energii z wykorzystaniem paliw proekologicznych, takimi jak: gaz, olej opałowy, wykorzystywanie źródeł energii odnawialnej, o ile istnieją lub pojawią się sprzyjające ku temu warunki,
- na terenach podmokłych należy rozważyć uprawę wierzby energetycznej, pod kątem możliwości jej wykorzystania jako paliwa w kotłowniach do produkcji ciepła dla ogrzewania pomieszczeń.

6.7. Telekomunikacja

Zarządzanie siecią telekomunikacyjną, zarówno telefonii stacjonarnej, jak i komórkowej, należy do zadań odpowiednich gestorów, którzy odpowiedzialni są także za jej rozwój i utrzymanie.

W zakresie telekomunikacji zakłada się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie.

Szczegółowe zasady lokalizacji obiektów infrastruktury sieciowej na terenach planowanej zabudowy zostanie określona w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Rozwój obszarów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności gospodarczej oraz przewidywany wzrost poziomu życia mieszkańców tworzą także dynamiczny rynek konsumentów usług dla systemów telefonii cyfrowej komórkowej. Lokalizacja, wiążących się z systemami telefonii komórkowej, systemów typowych bazowych stacji przekaźnikowych (BTS)

będzie określona w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

6.8. Odpady

Głównymi działaniami niezbędnymi do osiągnięcia poprawy w zakresie gospodarowania odpadami są:

- działania na rzecz efektywnej gospodarki odpadami na terenie gminy,
- stworzenie programu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- promocja selektywnej zbiórki odpadów,
- edukacja uczniów w zakresie segregacji odpadów,
- objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną zbiórką odpadów,
- intensyfikacja edukacji ekologicznej mająca na celu propagowanie selektywnego zbierania odpadów, zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów, przybliżenie korzyści jakie niesie dla środowiska odzysk, w tym recykling odpadów oraz uświadamianie jakim zagrożeniem dla środowiska jest tworzenie nielegalnych składowisk,
- wdrożenie i doskonalenie nowych technologii przetwarzania odpadów (budowa instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, sortowni odpadów zbieranych selektywnie, zakładów termicznego przekształcania odpadów,
- organizowanie zbiórek odpadów wielkogabarytowych, budowlanych, odpadów niebezpiecznych i odpadów ulegających biodegradacji,
- minimalizacja ilości odpadów oraz zmniejszenie ich potencjału szkodliwości, poprzez wzrost recyklingu, w tym recyklingu organicznego,
- prowadzenie polityki gminy w zakresie gospodarki odpadami zgodnie z ustawą o odpadach oraz innymi przepisami odrębnymi, a także realizowanie ustaleń Krajowego, Wojewódzkiego Programu Gospodarki Odpadami.

Należy również podjąć działania związane z likwidacją i zabezpieczeniem tzw. dzikich składowisk oraz prowadzić stały monitoring zanieczyszczeń, w celu zapobiegania ich tworzenia.

OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Studium wyróżnia obszary, na których realizowane są cele publiczne o znaczeniu lokalnym, w szczególności należą do nich:

- tereny obsługi technicznej w zakresie zaopatrzenia w wodę (ujęcia wody, sieć wodociągowa),
- sieć elektroenergetyczna SN i NN wraz z transformatorami i obszary niezbędne do ich modernizacji,
- tereny wskazane do zachowania: m.in. administracji lokalnej – Urząd Gminy, publicznych szkół podstawowych, gimnazjum, przedszkoli, publicznych ośrodków zdrowia,
- tereny cmentarzy, gminnej zieleni urządzonej,
- tereny gminnych dróg publicznych i ciągów pieszych,
- tereny dróg powiatowych,
- tereny ogólnodostępnych parkingów (miejsc postojowych dla samochodów) i/lub garaży,
- pozostałe gminne tereny obsługi technicznej służące zaspokojeniu zbiorowych potrzeb mieszkańców.

Studium zakłada rozwój przestrzenny, który jest uwarunkowany realizacją inwestycji celu publicznego w zakresie systemu transportowego, infrastruktury inżynierskiej, społecznej oraz ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Szczegółowe obszary lokalizacji inwestycji celu publicznego zostaną wyznaczone w oparciu o ustalenia *Studium* na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego według obowiązujących przepisów prawa. Lokalizacje nowych inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym w poszczególnych strefach funkcjonalnych należy uznać za zgodne ze *Studium*.

OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa dla Miasta i Gminy Kańczuga zostały określone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- Budowa, rozbudowa, modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej (art.6 pkt 3 ustawy ogn);

- Budowa/przebudowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk- Grabownica Starzeńska na odcinku od DK 4 do miasta Kańczuga, Lata realizacji 2016-2019 (art. 6 pkt 1 ustawy ogn, Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.16);
- Przebudowa /rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 881 na odcinku Kańczuga –Pruchnik, Lata realizacji 2016-2019 (art. 6 pkt 1 ustawy ogn, Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.22);
- Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Hermanowice – Jarosław
- Głuchów – PogórskaWola, zadanie inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji;
- Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Jarosław – Rozwadów DN 700 mm, MOP 8,4 MPa, L=60 km, zadanie inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji.

OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

W granicach miasta i gminy Kańczuga nie określono obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

W granicach miasta i gminy Kańczuga nie wyznaczono obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszary przestrzeni publicznej

W granicach miasta i gminy Kańczuga nie wyznaczono obszarów przestrzeni publicznej.

OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

W związku z kreowaniem rozwoju społeczno-gospodarczego gminy oraz realizacji podstawowych potrzeb mieszkańców, przystąpiono do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zgodnie z:

- uchwałą Nr XVIII/212/2020 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek położonych w miejscowościach Kańczuga i Łopuszka Mała wzdłuż rzeki Mlecza – gmina Kańczuga,

Obszar zgodny w w/w uchwałą zaznaczony zostały na załączniku nr 3 do studium jako obszary dla których gmina aktualnie sporządza mpzp.

KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Atrakcyjność krajobrazu naturalnego, duże obszary leśne, polne czy też doliny rzeczne stanowią dobro gminy, o które należy zadbać w odpowiedni sposób. Dbłość o ład przestrzenny należy do zadań samorządu terytorialnego, gdyż w interesie gminy jest zapewnienie jak najatrakcyjniejszych warunków dla turystów i osób przyjezdnych. Lecz jego dobro leży także w interesie mieszkańców gminy, zapewniając im wysoką jakość życia w odniesieniu do warunków przestrzennych.

Uporządkowanie przestrzeni rolno-leśnej powinno polegać na docelowym określeniu na terenie gminy sposobu użytkowania gruntów w kierunku rolnym lub leśnym, poprzez wyznaczenie linii rozgraniczającej lasy oraz grunty przewidziane do zalesienia od gruntów przeznaczonych wyłącznie na cele rolne. Przebieg tej granicy polno-leśnej powinien być wyznaczony w oparciu o warunki glebowo-przyrodnicze oraz naturalne granice fizjograficzne i wprowadzony do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kańczuga.

W zakresie kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej ustala się następujące kierunki i zasady:

- stymulowanie rozwoju wszystkich form przedsiębiorczości, a w szczególności branż o strategicznym dla rozwoju gminy znaczeniu przetwórstwa-rolnego; w tym rolno-spożywczego i owocowo-warzywnego;

- wyłączenie z produkcji rolnej gruntów najniższych klas bonitacyjnych lub ze względu na szczególne warunki położenia (wielkość, kształt) celem przeznaczenia ich do zalesienia lub zagospodarowania rekreacyjnego;
- wprowadzanie kierunków produkcji optymalnych w istniejących warunkach lokalnych i najbardziej efektywnych;
- aktywizację rolników na rzecz tworzenia grup marketingowych, producenckich i rozwoju nowoczesnej spółdzielczości;
- rozwijanie agroturystyki jako szansy zaktywizowania gospodarki rolnej na obszarach atrakcyjnie położonych;
- propagowanie form, metod i zasad prowadzenia nowoczesnej gospodarki rolnej, w tym gospodarki ekologicznej poprzez działalność ukierunkowaną na fachowe doradztwo, organizowanie szkoleń;
- zwiększanie konkurencyjności lokalnych produktów rolnych;
- propagowanie rolnictwa wielofunkcyjnego, wielozadaniowego o alternatywnych funkcjach w stosunku do tradycyjnego poprzez wzrost udziału usług i drobnej wytwórczości;
- rozwijanie nowoczesnych systemów energetycznych, jako dodatkowe źródło dochodów gospodarstw rolnych z tytułu dzierżawy gruntów;
- stymulowanie rozwoju infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim kształtowanie właściwej gospodarki wodno-ściekowej (pozyskiwanie funduszy Unii Europejskiej na realizację zadań infrastrukturalnych);
- ograniczenie i przeciwdziałanie degradacji i zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego wynikającego z prowadzenia działalności rolniczej;
- stwarzanie warunków do podnoszenia poziomu kwalifikacji i wykształcenia ludności rolniczej;
- kształtowanie zieleni śródpolnej oparte o gatunki rodzime;
- ochrona gruntów rolnych najwyższych klas bonitacyjnych (I-III) oraz gruntów organicznych ze szczególnym uwzględnieniem zwartych kompleksów, leżących poza terenami zainwestowanymi i rozwojowymi;
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed erozją;
- zachowanie charakteru elementów składających się na rolniczą przestrzeń produkcyjną;
- na obszarach rolnych zaleca się zachowanie i wprowadzanie nowej zieleni śródpolnej w sąsiedztwie cieków, celem eliminacji źródeł powierzchniowego zanieczyszczenia wód

powierzchniowych i podziemnych, jakimi może być intensywnie nawożenie i uprawa ziemi;

- wykorzystywanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej z dostosowaniem kierunków produkcji, jej intensywności, kultury rolnej do walorów i ograniczeń przyrodniczych;
- poprawa jakości życia ludności rolniczej oraz warunków funkcjonowania gospodarstw, poprzez: przeciwdziałanie bezrobociu i wspieranie restrukturyzacja rynku pracy w celu przechodzenia do działalności pozarolniczych, poprawę jakości wykształcenia, rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem przetwórstwa lokalnych płodów rolnych, poprawę wyposażenia w zakresie infrastruktury technicznej, wsparcie dla modernizacji budynków i urządzeń służących produkcji rolnej, wprowadzanie do gospodarstw technologii proekologicznych, wspieranie działań producentów rolnych.

W zakresie kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej wyrazem polityki przestrzennej są następujące kierunki i zasady:

- maksymalna ochrona i utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu gruntów leśnych, z uwagi na ich znaczenie ekologiczne i gospodarcze;
- dopuszcza się zwiększenie areалу gruntów leśnych oraz wzrost udziału lasów o funkcji ochronnej;
- zwiększanie areálu gruntów leśnych powinno w szczególności dotyczyć terenów przyległych do istniejących kompleksów leśnych i gruntów IV z, V i VI klas bonitacyjnych oraz gruntów IV klasy bonitacyjnej jeśli areał przeznaczony do zalesienia nie przekracza 10 arów lub jest gruntem zdegradowanym;
- na terenach lasów dopuszcza się rozwój funkcji rekreacyjnych na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
- zachowanie i wzbogacanie funkcji lasów, zwłaszcza funkcji ekologicznych;
- poprawa stanu sanitarnego lasów;
- zapobieganie degradacji i zanieczyszczenia lasów;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej związanej z organizacją zrębów i nasadzeń;
- powiększanie zasobów leśnych oraz zasady gospodarki leśnej powinny być zgodne z przepisami odrębnymi.

Gospodarkę leśną winno się prowadzić na warunkach określonych w planach urządzenia lasów.

OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Tereny szczególnego zagrożenia powodzią

Zgodnie z art. 77 ust 1 pkt. 3) ustawy Prawo wodne, na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania, lokalizowania nowych cmentarzy. Zasady oraz warunki uzyskania ewentualnego odstępstwa od ww. zakazów reguluje Prawo wodne.

Ustawodawca zagwarantował respektowanie bezpośrednich zakazów na etapie planowania przestrzennego przez wprowadzenie nakazu uwzględniania ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym w koncepcji zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Tereny prawnie chronione oraz tereny na których występują ograniczenia i zakazy zabudowy, ulegają zmianom o czym mogą świadczyć np. raporty o stanie środowiska przyrodniczego oraz monitoringi środowiska. Zakaz zabudowy na terenach szczególnego zagrożenia powodzią wpływa na ograniczenie skutków powodzi.

Od kilku lat można zaobserwować wprowadzanie wielu zmian w przepisach dotyczących ochrony środowiska, które mają na celu skuteczniejsze rozwiązywanie problemów ekologicznych terenów cennych przyrodniczo. Przepisy prawne stanowią gwarancję formalną zadań ochrony środowiska w procedurze planistycznej. Zarówno Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i plany miejscowe muszą uwzględniać przepisy odrębne dotyczące m.in. ochrony przyrody, wód, gruntów rolnych i leśnych. Organy administracyjne mają coraz większą świadomość ekologiczną co ma odzwierciedlenie w zmieniających się przepisach.

Utrzymanie cennych walorów przyrodniczych, czy krajobrazowych danego terenu wiąże się z pewnymi obostrzeniami, co powinno spotykać się ze zrozumieniem społeczeństwa, gdyż bez nich tereny chronione, które przyciągają swoją atrakcyjnością przyrodniczą i krajobrazową mogą stracić swoje największe walory.

W zagospodarowaniu terenów szczególnego zagrożenia powodzią znajdują zastosowanie przepisy ustawy prawo wodne.

W ostatnich latach obserwuje się coraz częściej występujące powodzie, o coraz gwałtowniejszym przebiegu. Intensyfikacja zjawisk powodziowych spowodowana jest głównie przez człowieka. Gospodarka ludzka powodowała i powoduje nadal istotne zmiany w dorzeczach. Zagospodarowanie terenu często zaburza naturalne kierunki spływu wód opadowych. Zmiany sposobu użytkowania ziemi polegające na zastępowaniu lasów gruntami ornymi, łąkami czy pastwiskami prowadzą do zaburzenia obiegu wody, a także do przyspieszenia przenoszenia produktów wietrzenia gleb do doliny rzecznej. Budowa i rozbudowa osiedli, dróg, parkingów wiąże się z pokrywaniem dużych fragmentów terenu betonem i asfaltem. Skutkiem tych działań jest zwiększenie obszaru powierzchni uszczelnionych, co powoduje znaczne ograniczenie możliwości wchłaniania wody opadowej przez glebę oraz przyspieszenie jej spływu powierzchniowego. W efekcie, podczas intensywnych opadów duża część wody trafia w szybkim tempie bezpośrednio lub poprzez kanalizację do rzeki, powodując jej wezbrania.

Obszary zagrożone powodzią występują wzdłuż rzeki Mleczka biegnącą przez teren Miasta i Gminy Kańczuga.

Jak wynika z danych Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych cieki przepływające przez teren gminy stwarzają duże zagrożenie powodziowe. Oznacza to, że mogą wystąpić lokalne podtopienia w przypadku nagłego podniesienia się poziomu wody w ciekach przebiegających przez teren Gminy w wyniku wystąpienia nieprzewidzianych zjawisk meteorologicznych, takich jak: intensywne opady atmosferyczne, zlodowacenie powierzchni koryta rzeki, gwałtowne topnienie pokrywy śnieżnej. Zagrożenie to może wystąpić jako podtopienia pastwisk i łąk wzdłuż cieków.

Na podstawie mapy zagrożenia powodziowego, o której mowa w art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 624 zezm.) ustalono, że obszar objęty Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga znajduje się:

- a) częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.

- d) poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Na terenie gminy Kańczuga znajduje się zbiornik „Kańczuga” który jest suchym zbiornikiem przeciwpowodziowym – polderem przepływowym. Jego zadaniem jest magazynowanie fali powodziowej. Czasza zbiornika w okresach międzywezbraniowych pozostaje sucha, wypełnia się w czasie przejścia fali wezbraniowej na rzece Mleczka. Zbiornik obejmuje obszar doliny rzecznej, od wchodu ograniczony zaporą czołową, od południa zaporą boczną, od zachodu podniesieniem terenu, od północy wysokim brzegiem lub podwyższeniami terenu. Zbiornik zlokalizowany jest obrębie ewidencyjnym Siedlecza na pograniczu z gminą Jawornik Polski.

Aby zapewnić prawidłową ochronę przeciwpowodziową należy:

- dokonywać oceny stanu technicznego obiektów ochrony przed powodzią i powstrzymanie ich degradacji oraz modernizację w zakresie funkcjonalności w ochronie przed powodzią i stanu technicznego;
- systematycznie aktualizować dane o zasięgu i wielkości zalewów powodziowych oraz danych o poziomie zagrożenia i ryzyka powodziowego;
- wspomagać zarządzanie użytkowaniem i zabudową terenu dla ograniczenia wzrostu zagrożenia powodziowego przyszłości;
- wpływać na wzrost świadomości społecznej;
- wspomaganie budowy systemu ostrzeżeń krótkoterminowych,
- w przypadku realizacji inwestycji na obszarach określonych jako tereny : tereny rolne z zabudową zagrodową, tereny lasów, tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej lub usługowej należy zlokalizować planowaną/projektowaną zabudowę kubaturową poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią o głębokości powyżej 0,5 m, wyznaczonej na podstawie map zagrożenia powodziowego,
- w przypadku realizacji ww. inwestycji na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią o głębokości do 0,5 m, należy poziom posadowienia parteru obiektów budowlanych wynieść 0,30 m powyżej rzędnej wody stuletniej (Q1%) określonej na podstawie map zagrożenia powodziowego,
- dla obiektów budowlanych (budynków) zlokalizowanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią o głębokości do 0,5 m należy wykonać pionową izolację

przeciwwodną fundamentów do minimalnej rzędnej wynoszącej 0,30 m powyżej rzędnej wody stuletniej (Q1%) określonej na podstawie map zagrożenia powodziowego,

- obiekty budowlane realizowane w obszarze do głębokości 0,5 m należy wykonać bez podpiwniczenia,
- prace prowadzić poza okresem zagrożenia powodziowego,
- w przypadku zakończonych inwestycji należy uporządkować teren robót.

Obszary osuwania się mas ziemnych oraz tereny zagrożone ruchami masowymi

Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO), na terenie gminy Kańczuga występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych oraz tereny zagrożone ruchami masowymi.

OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Zgodnie z opracowanymi projektami zagospodarowania złoża, na obszarach górniczych wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny. Filary ochronne wyznacza się w przypadku wystąpienia na terenach górniczych obiektów budowlanych, dróg, elementów linii elektroenergetycznych (słupy elektroenergetyczne). Zadaniem filara jest zabezpieczenie tychże elementów przed negatywnym skutkiem eksploatacji górniczej. W projektach zagospodarowania złoża w odniesieniu do filarów ochronnych określa się takie elementy jak:

- zachowanie bezpieczeństwa powszechnego;
- wymogi dotyczące ochrony środowiska;
- ochrona złoża i obiektów budowlanych przed zagrożeniem wodnym, pożarami i wybuchami.

Na terenie gminy występują złoża kopalin dla których nie wyznaczono dotychczas filaru ochronnego. Na terenie eksploatacji kopalin należy zapewnić odpowiednie warunki bezpieczeństwa powszechnego oraz spełnienie wymogów dotyczących ochrony elementów środowiska i obiektów budowlanych, racjonalnej gospodarki złożem.

OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA

DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. z 2015 r., POZ. 2120)

Na terenie miasta i gminy Kańczuga nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120).

OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Na obszarze gminy nie wskazuje się obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

OBSZARY ZDEGRADOWANE

W niniejszym Studium nie wyznaczono obszarów zdegradowanych wyznaczonych na podstawie przepisów prawa.

GRANICE TERENU ZAMKNIĘTEGO I JEGO STREFY OCHRONNEJ, W TYM STREF OCHRONNYCH WYNIKAJĄCYCH Z DECYZJI LOKALIZACYJNYCH WYDANYCH PRZEZ KOMISJĘ PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ INWESTYCJI W ZAKRESIE OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

Na terenie miasta i gminy Kańczuga nie występują tereny zamknięte i ich strefy ochronne.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Mapa pogładowa powierzchni ograniczających zabudowę	23
---	----

ZAŁĄCZNIK NR 1

Część III

**Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań
Oraz synteza ustaleń Studium**

do Zarządzenia Zastępczego Wojewody Podkarpackiego

**w sprawie wprowadzenia obszaru udokumentowanego
złoża gazu ziemnego „Rączyna”
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego miasta i gminy Kańczuga**

znak I-IV.742.3.1.2023

z dnia 2023-10-27

Z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

(-)

Krzysztof Sopol

Dyrektor Wydziału Infrastruktury

(Podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym)

[TEKST JEDNOLITY Z WYRÓŻNIONYMI ZMIANAMI]ZWP

BURMISTRZ MIASTA I GMINY KAŃCZUGA

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXXVIII/431/2022
Rady Miejskiej w Kańczudze
z dnia 23 czerwca 2022 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY KAŃCZUGA

TEKST STUDIUM
CZĘŚĆ III

UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

SPIS TREŚCI

1. CEL, ZAKRES I METODA OPRACOWANIA.....	3
2. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY – SYNTEZA	4
3. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIA KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
4. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY – SYNTEZA	7
Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej.....	8
Tereny zabudowy zagrodowej.....	8
Tereny usług publicznych.....	9
Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej lub usługowej.....	9
Tereny rolne z zabudową zagrodową	9
Tereny lasów	10
Tereny dolesień	10
Tereny zieleni urządzonej.....	10
Tereny usług turystycznych, sportu i rekreacji.....	10
Tereny infrastruktury technicznej.....	11
Tereny cmentarzy	11
5. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA.....	11

1. CEL, ZAKRES I METODA OPRACOWANIA

Głównym celem opracowania *Studium* jest analiza uwarunkowań i wyznaczenie aktualnych kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga.

Obowiązujące dotychczas Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga przyjęto uchwałą Nr V/34/2000 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 27 października 2000 r. ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr V/60/2011 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 20 maja 2011 r. oraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr XXV/273/2017 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 31 maja 2017 r..

W wyniku dokonanej przez Burmistrza Miasta i Gminy Kańczuga analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności Studium, stwierdzono konieczność sporządzenia nowego Studium. Konieczność sporządzenia przedmiotowego opracowania wynika także z nowych potrzeb związanych z rozwojem Miasta i Gminy Kańczuga. Zachodzące zmiany społeczne i ekonomiczne, ale również troska o zrównoważony rozwój przyczyniły się do podjęcia przez Radę Miejską w Kańczudze uchwały nr XVIII/213/2020 z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga

Ustalenia Studium winny być rozumiane, jako świadome działanie władz miasta i gminy Kańczuga, zmierzające do optymalnego wykorzystania uwarunkowań przestrzennych gminy w celu osiągnięcia wyznaczonych kierunków jego rozwoju. Generalną zasadą kształtowania i zagospodarowania przestrzeni gminy winny być reguły określające rozwój zrównoważony. Pojęcie to określa rozwój przestrzenny, gospodarczy, społeczny i kulturowy, który harmonizuje z uwarunkowaniami przyrodniczymi ograniczając jednocześnie degradację przyrody i nie naruszając możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń.

Zakres opracowania Studium obejmuje cały obszar miasta i gminy Kańczuga w granicach administracyjnych.

Pierwszym etapem opracowania była inwentaryzacja uwarunkowań w zakresie środowiska przyrodniczego, kulturowego, stanu zagospodarowania przestrzennego gminy oraz infrastruktury technicznej i społecznej.

Następnym etapem było uwzględnienie ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego oraz rozpatrzenie wniosków do Studium.

Ostatnim etapem było wyznaczenie kierunków rozwoju przestrzennego miasta i gminy Kańczuga.

2. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY – SYNTEZA

Miasto i Gmina Kańczuga położona jest w środkowo-wschodniej części województwa podkarpackiego oraz w południowej części powiatu przeworskiego. Zajmuje obszar 105 km² (stan na rok 2019 wg GUS), co stanowi 15,04 % powierzchni całego powiatu.

Największą powierzchnię miasta i gminy Kańczuga stanowią grunty rolne (77%). Wśród nich przeważają grunty orne – 70,5% przestrzeni rolniczej. Drugie miejsce pod względem powierzchni stanowią grunty leśne, które zajmują 17,5% ogólnej powierzchni Gminy. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 5,5% ogólnej powierzchni gminy (stan na 1 stycznia 2020r.).

Zgodnie z podziałem Polski na mezoregiony fizyczno-geograficzne wg Kondrackiego, obszar opracowania Studium położony jest w obrębie dwóch makroregionów Podgórze Środkowobeskidzkie i Kotliny Sandomierskiej. Kotlina Sandomierska jest rozległą, monotonna równiną, urozmaiconą niewielkimi kulminacjami wydm i płaskowyżów polodowcowych oraz rozcięciami dolinnymi. Gmina Kańczuga leży na pograniczu mezoregionów: Podgórze Rzeszowskie oraz Podgórze Dynowskie.

Miasto i Gmina Kańczuga leży na Pogórzu Rzeszowsko-Dynowskim, na pograniczu Podkarpacia i Niziny Sandomierskiej. Region ten charakteryzuje się pofałdowaniami terenu z niewielkimi wzniesieniami w północno – wschodniej części gminy, w dolinie rzeki Mlecza do oraz w okolicach Łopuszki Wielkiej w południowej części gminy. Północna i środkowa część gminy Kańczuga obejmująca lessowe Pogórze Rzeszowskie charakteryzuje się małym urozmaiceniem rzeźby terenu. Występują tu łagodne wierzchowiny obniżenia przedkarpackiego z charakterystycznymi formami, do których zaliczyć należy przede wszystkim doliny denudacyjno – erozyjne, płytkie zagłębienia bezodpływowe, wąwozy i inne. Południowa część gminy leżąca w obrębie Pogórza Dynowskiego posiada rzeźbę wzgórzową z deniwelacjami dochodzącymi do około 75 m i pochyleniem terenu sięgającym 20°.

Rodzaje gleb występujące na terenie gminy Kańczuga są determinowane przez rodzaj skał na których zostały utworzone, oraz przez warunki glebotwórcze występujące w poszczególnych obszarach gminy. Można wyróżnić następujące rodzaje gleb: gleby bielcowe, brunatne (brunatno-kwaśne, brunatno wylugowane oraz mady). W północno-wschodniej części gminy Kańczuga dominują gleby I-III klasy bonitacyjnej, natomiast w części południowej dominują gleby klasy V-VI (obszar wsi Łopuszka Wielka, Rączyna).

Na terenie miasta i gminy Kańczuga występują obszary objęte ochroną prawną: Obszar Natura 2000 specjalny obszar ochrony siedlisk Nad Husowem PLH180025- w zachodniej części gminy, Rezerwat przyrody - Husówka - w zachodniej części gminy, Pomniki przyrody.

Na terenie gminy Kańczuga w większości występują grądy subkontynentalne, odmiany małopolskiej, formy wyżynnej, serii żyznej. Oprócz grądów subkontynentalnych występują również, nadrzeczne olszyny górskie, niżowe łągi wiązowo - dębowe oraz podgórskie łągi jesionowe.

Na obszarze gminy jest niewiele lasów. Tereny leśne występują w południowej części gminy, w części występujących wyniesień, porozcinanymi przez jary i doliny potoków będących najczęściej dopływami rzeki Mlecza Zachodnia. Dominują tutaj lasy mieszane i liściaste, a najczęściej występującym gatunkiem jest buk. Z drzew szpilkowych największy udział mają jodła i sosna.

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga znajduje się wiele cennych zabytków nieruchomych, wśród których na wyróżnienie zasługują: zabytki sakralne, cmentarze, zespoły dworsko - parkowe, zabytki techniki. Na zabytki ruchome z terenu Miasta i Gminy Kańczuga, wpisane do rejestru zabytków ruchomych składają się głównie wyposażenie oraz wystrój miejscowych świątyń. Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga jest ok. 400 stanowisk archeologicznych, czyli miejsc w których stwierdzono ślady pobytu człowieka z czasów prehistorycznych, wczesnośredniowiecznych i średniowiecznych. Wielkość tych stanowisk jest zróżnicowana. Część z nich to jedynie punkty, inne mają zasięg nawet kilkudziesięciu hektarów.

Jak wynika z informacji, pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego, w 2019 roku teren gminy zamieszkiwało ogółem 12 307 osób, z czego 6 092 mężczyzn oraz 6 215 kobiet. Ludność na przestrzeni lat znacznie maleje i taka tendencja jest prognozowana na przyszłe lata.

Obszar objęty Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga znajduje się częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%, częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.

Na terenie gminy Kańczuga znajdują się 672 osuwiska, w tym: tylko 18 aktywnych, 363 okresowo aktywnych i 258 nieaktywnych. Dwa stopnie aktywności mają 33 osuwiska. Średnie zagęszczenie osuwisk wynosi 6 osuwisk/km². Łączna powierzchnia zajmowana przez

osuwiska to 750,97 ha, a wskaźnik osuwiskowości powierzchniowej wynosi 7,15%. Na terenie gminy Kańczuga znajduje się 6 terenów zagrożonych ruchami masowymi, tj. takich miejsc na których można spodziewać się rozwoju ruchów masowych w przyszłości.

Na terenie gminy Kańczuga występują złoża surowców mineralnych (Kańczuga, Rączyna, Husów-Albigowa-Krasne, Pruchnik-Pantalowice) do których należą: kruszywa naturalne, surowce ceramiki budowlanej oraz gaz ziemny oraz tereny i obszary górnicze.

[Decyzją Ministra Klimatu i Środowiska znak DGK-WD-II.735.27.2022.AJ z dnia 17 stycznia 2023 r., zatwierdzającą dokumentację geologiczno-inwestycyjną złoża gazu ziemnego „Rączyna”, w związku z zakończeniem eksploatacji złoża w dniu 28 lutego 2019 r. oraz koniecznością rozliczenia zasobów przedmiotowego złoża, określono granice złoża gazu ziemnego „Rączyna”, zasoby geologiczne bilansowe wraz z kategorią rozpoznania złoża oraz warunki występowania złoża węglowodorów. Granice określające kontur złoża oznaczone zostały na rysunkach Studium linią przerywaną koloru fioletowego i symbolem G-1.]^{ZWP}

Układ drogowy na terenie miasta i gminy Kańczuga zapewnia sieć dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

System wodociągów Gminy Kańczuga jest rozbudowany i w pełni zabezpiecza potrzeby mieszkańców. Wodociągi przebiegają przez 100% terenów miasta Kańczuga oraz 97% terenów gminy Kańczuga. System sieci kanalizacyjnej Gminy Kańczuga jest rozbudowany i w większości zabezpiecza potrzeby mieszkańców. Do sieci kanalizacji sanitarnej w 2019 roku, na terenie miasta było podłączonych 98,5 % budynków mieszkalnych, natomiast na wsi 61,5 %.

3. WPLYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIA KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Uwarunkowania gminy w sferze ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, rozmieszczenia infrastruktury technicznej i społecznej oraz istniejącej sieci osadniczej są zarówno czynnikiem determinującym jak i ograniczającym rozwój przestrzenny gminy.

Korzystne uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy to przede wszystkim:

- Dobrze rozwinięta sieć dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, zapewniająca powiązania zewnętrzne i wewnętrzne,
- Możliwość uzyskania środków na rozwój infrastruktury z funduszy Unii Europejskiej,

[ ] ^{ZWP} oznaczenie ustaleń wprowadzonych Zarządzeniem Zastępczym Wojewody Podkarpackiego I-IV.742.3.1.2023 z dnia 27 października 2023 r.

- Wysoki stopień zwodociągowania gminy,
- Bliskie położenie w stosunku do Rzeszowa,
- Kompleksowe rozwiązanie infrastruktury technicznej (sieci wodno-kanalizacyjnej oraz sieci gazowniczej),
- Dobry stan wód podziemnych,
- Wysoki udział gleb klas bonitacyjnych (I-III),
- Występowanie złóż kopalin: Kańczuga, Rączyna, Husów-Albigowa-Krasne, Pruchnik-Pantalowice,

Niekorzystne uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy to przede wszystkim:

- Rzeźba terenu oraz budowa geologiczna stanowiąca barierę dla rozwoju zabudowy,
- Występujące osuwiska oraz tereny zagrożenia ruchami masowymi stanowią zagrożenie dla zabudowy,
- Nieodpowiedni stan nawierzchni dróg, który nie spełnia aktualnych wymogów w zakresie transportu i komunikacji,
- Niedostateczna baza turystyczno-rekreacyjna,
- Rozpraszanie zabudowy powodujące wzrost kosztów budowy i utrzymania infrastruktury technicznej i drogowej,
- Obiekty zabytkowe wymagające ciągłej renowacji,
- Istniejąca i projektowana sieć tranzytowej infrastruktury technicznej wraz z towarzyszącymi jej strefami ochronnymi,
- Polityka paliwowo-energetyczna kraju prowadząca do urealnienia cen energii elektrycznej i gazu ziemnego,
- Relatywnie słabe walory krajobrazowe i przyrodnicze, system ekologiczny gminy, na który składają się obszary objęte ochroną przyrody, tereny podmokłe, lasy oraz zadrzewienia śródpolne, które stanowią potencjał do rozwoju funkcji turystycznej w gminie,
- Występowanie terenów z ograniczeniami zabudowy.

4. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY – SYNTEZA

Na podstawie szczegółowej analizy uwarunkowań fizjograficznych, przyrodniczych, kulturowych i infrastrukturalnych wyznaczono granice stref funkcjonalnych, które określają zasady zagospodarowania przestrzeni gminy, jednak granice obszarów funkcjonalnych ściśle

nie przesądzają o faktycznej zmianie przeznaczenia tych terenów i o ich zainwestowaniu. Dokładne określenie granic oraz funkcji zagospodarowania poszczególnych terenów powinny być określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W analizie tej wzięto także pod uwagę obecny kształt sieci osadniczej, zachodzące w ostatnich latach procesy inwestycyjne oraz strukturę własnościową gruntów. *Studium* określa kierunki rozwoju przestrzennego i stanowi podstawę do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a integralną częścią opracowania jest załącznik nr 2 i załącznik nr 3 – rysunek Studium.

Strefy funkcjonalne

Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej

Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej obejmują przede wszystkim obszary zwartej zabudowy położone na terenie miasta oraz gminy Kańczuga. Studium określa na tych terenach rozwój intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej oraz usługowej z możliwością kontynuacji, uzupełnienia oraz rozbudowy istniejącej zabudowy zagrodowej. Przy zmianach użytkowania terenów i wprowadzaniu nowej zabudowy, należy szczególnie dbać o ład przestrzenny i intensyfikować zabudowę, tak aby tworzyła spójne i harmonijne układy urbanistyczne. Zaleca się wprowadzenie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnych.

W przypadku sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się dotychczasowe zagospodarowanie terenu oraz utrzymanie, uzupełnienie, rozbudowę i przebudowę zabudowy zagrodowej, usługowej oraz produkcyjnej.

Tereny zabudowy zagrodowej

Tereny zabudowy zagrodowej obejmują przede wszystkim obszary zabudowy zagrodowej i usługowej w gospodarstwach rolnych położonych na terenie Gminy Kańczuga. Studium stanowi na tych terenach kontynuację i uzupełnienia oraz rozbudowę istniejącej zabudowy zagrodowej i usługowej w gospodarstwach rolnych. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zalesienia. Przy zmianach użytkowania terenów i wprowadzaniu nowej zabudowy, należy szczególnie dbać o ład przestrzenny i intensyfikować zabudowę, tak aby tworzyła spójne i harmonijne układy urbanistyczne. Zaleca się wprowadzenie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnych.

W przypadku sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się dotychczasowe zagospodarowanie terenu oraz utrzymanie, uzupełnienie,

rozbudowę i przebudowę zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej oraz produkcyjnej.

Tereny usług publicznych

Tereny usług publicznych obejmują istniejące i projektowane tereny usług, handlu, administracji, sportu, zdrowia, oświaty, kultury, kultu religijnego, transportu i obsługi komunikacji. Dopuszcza się możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami lub bez usług lub zabudowę mieszkaniową wielorodzinną.

Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej lub usługowej

Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej lub usługowej obejmują obszary pod wielofunkcyjny rozwój terenu w postaci lokalizacji zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej lub usługowej. W przypadku sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się dotychczasowe zagospodarowanie terenu. W zakresie ochrony środowiska postuluje się wprowadzenie w granicy przedmiotowych terenów, zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji.

Tereny rolne z zabudową zagrodową

Tereny rolne zajmują zdecydowaną większość obszaru gminy. Obejmują zarówno grunty o korzystnych warunkach do produkcji rolnej (gleby najwyższych klas bonitacyjnych), jak i gleby niższych klas bonitacyjnych (klasy IV, V i VI).

W studium dopuszcza się dotychczasowe zagospodarowanie terenu oraz budowę, utrzymanie, rozbudowę i przebudowę zabudowy zagrodowej oraz zalesianie gleb o niskiej przydatności dla rolnictwa. Przy zalesianiu gruntów rolnych należy dążyć do tworzenia zwartych kompleksów leśnych. Unikać należy zalesiania niewielkich działek znajdujących się w dużej odległości od istniejących kompleksów. Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach, lokalizację budynków usługowych i produkcyjnych, które będą stanowić uzupełnienie istniejącej zabudowy. Należy dążyć do podnoszenia poziomu organizacji produkcji rolnej oraz rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach niskotowarowych.

W ramach terenów rolnych mogą występować również pojedyncze kompleksy leśne, które nie zostały wyróżnione na rysunku studium. W przypadku sporządzania miejscowych

planów zagospodarowania przestrzennego należy dokonać szczegółowej analizy ewidencji gruntów i wyróżnić pojedyncze kompleksy leśne spośród gruntów rolnych.

Tereny lasów

Obejmują istniejące kompleksy leśne, których zasady zagospodarowania są określane poprzez plany urządzania lasów i operaty urządzeniowe lasu. Z uwagi na leśny sposób użytkowania gruntów obowiązuje zakaz zabudowy poza budynkami i obiektami służącymi gospodarce leśnej.

Tereny dolesień

Obejmują projektowane kompleksy leśne. Z uwagi na leśny sposób użytkowania gruntów obowiązuje zakaz zabudowy poza budynkami i obiektami służącymi gospodarce leśnej.

Tereny zieleni urządzonej

Tereny zieleni urządzonej zlokalizowane są w obrębie istniejących i projektowanych skwerów, parków oraz ogrodów działkowych. Ogólnodostępny charakter skwerów i parków oraz ich reprezentacyjna funkcja powodują konieczność zwrócenia szczególnej uwagi w czasie ich urządzania. W procesie przekształceń należy zachować i silnie wyeksponować wartości kulturowe danych terenów w celu umocnienia poczucia lokalnej więzi społecznej.

Tereny usług turystycznych, sportu i rekreacji

Tereny usług turystycznych, sportu i rekreacji obejmują istniejące i potencjalne obszary rozwoju ww. funkcji, które są zlokalizowane na terenach atrakcyjnych krajobrazowo. Poza istniejącą zabudową mieszkaniową jednorodzinną, rekreacyjną oraz usługową dopuszcza się zabudowę rekreacyjną, obiekty sportu, usługi nieuciążliwe (w tym agroturystykę), które wzbogacą i uatrakcyjnią warunki zamieszkania i przebywania na tym terenie. Dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jako funkcji uzupełniającej. Dopuszcza się uzupełnianie i przekształcanie istniejącej zabudowy w funkcje związane z obsługą ruchu turystycznego. Ponadto należy chronić środowisko przyrodnicze poprzez racjonalne zagospodarowanie przestrzeni strefy oraz odpowiednie uzbrojenie terenu przed realizacją nowych inwestycji. Projektowana zabudowa powinna charakteryzować się wysokimi walorami estetycznymi i harmonizować z otoczeniem poprzez odpowiednie zagospodarowanie terenów biologicznie czynnych, wykorzystywanie naturalnych materiałów budowlanych m.in. kamień, drewno, a także wkomponowywanie obiektów kubaturowych w istniejącą zieleń leśną i zadrzewienia przy zachowaniu przepisów p.poż. W przypadku sporządzania miejscowego

planu zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się dotychczasowe zagospodarowanie terenu.

Tereny infrastruktury technicznej

Tereny infrastruktury technicznej obejmują obszary obsługi mieszkańców w zakresie kanalizacji, gospodarowania odpadami, energii elektrycznej, gazownictwa, wodociągów, telekomunikacji, ciepłownictwa. Na przedmiotowym terenie dopuszcza się niezbędne do prawidłowego funkcjonowania tych obszarów urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji. Zakazuje się lokalizacji wszelkich obiektów niezwiązanych z funkcją obsługi technicznej i usług z nimi związanych.

Wszystkie obiekty obsługi technicznej gminy, a w szczególności wodno-kanalizacyjne, gazownictwa, energetyczne, ciepłownicze w tym obiekty kubaturowe i budowle lokalizowane na innych terenach funkcjonalnych należy realizować zgodnie z opracowaniami dotyczącymi rozwoju infrastruktury technicznej.

Tereny cmentarzy

Na terenach cmentarzy dopuszcza się zabudowę o charakterze architektury ogrodowej, związanej z podstawową funkcją terenu (kaplice, kolumbaria) oraz związanych z funkcją komunikacyjną (schody, ścieżki); wokół cmentarzy czynnych należy lokalizować zabudowę zaplecza obsługi cmentarza (domy pogrzebowe, zakłady kamieniarskie, parkingi, handel); dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub ucytelnienie kompozycji, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację obiektów architektury cmentarnej; dla cmentarzy czynnych obowiązek utrzymania stref sanitarnych i obowiązujących w niej zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi.

5. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem planistycznym określającym politykę zagospodarowania przestrzennego gminy sporządzonym dla jej całego obszaru. Pełni ono rolę koordynacyjną w programowaniu rozwoju gminy, a także przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wieloletnich planów inwestycyjnych. Studium nie jest jednak przepisem prawa miejscowego, a

zatem nie stanowi podstawy do podejmowania decyzji administracyjnych związanych z realizacją inwestycji w gminie.

Wstępne analizy, wykazały konieczność wykonania nowego opracowania. Opracowując nowe Studium uznano, że ustalenia muszą uwzględniać zmieniające się potrzeby i możliwości rozwojowe gminy, jak również obejmować pełny zakres i formę Studium określoną w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. oraz w rozporządzeniu w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w części tekstowej i graficznej (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28.04.2004 r. (Dz. U. Nr 118, poz. 1233). Wobec powyższego niniejsze Studium jest nowym opracowaniem.

Dokument ten stanowi także często podstawę do ubiegania się o środki finansowe na realizację inwestycji z funduszy europejskich. *Studium* określa szereg inwestycji realizujących zadania publiczne. Należy szczególnie podkreślić, iż zdecydowana większość tych inwestycji powinna być realizowana przy wykorzystywaniu funduszy unijnych.

W wyniku akcesji do Unii Europejskiej rozszerzyły się możliwości wykorzystania funduszy zagranicznych, będą pełniły ważną rolę w finansowaniu zadań publicznych, zwłaszcza w kierunku mobilizowania środków krajowych i funduszy własnych podmiotów realizujących inwestycje w celu uzupełniania montażu finansowego. Poza publicznymi środkami finansowania inwestycji oraz funduszami unijnymi należy, tam gdzie pozwalają na to przepisy angażować środki niepubliczne, a także korzystać z partnerstwa publiczno-prywatnego, które w znacznym stopniu mogą przyspieszyć wielokierunkowy rozwój gminy. Zgodnie z polityką Unii Europejskiej szczególny nacisk należy kłaść na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, rozwój infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim rozwój odnawialnych źródeł energii i innowacyjnej gospodarki, a także ogólny wzrost poziomu życia mieszkańców.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, a zatem nie stanowi podstawy do podejmowania decyzji administracyjnych związanych z lokalizacją nowych inwestycji.

Przyjęte rozwiązania dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzeni miasta i gminy Kańczuga wynikają przede wszystkim ze szczegółowej analizy uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, społeczno-gospodarczych i infrastrukturalnych. Kierunki określające politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego uwzględniają zasady i ustalenia określone w strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju i planu

zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego oraz koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

Realizacja polityki przestrzennej gminy jest przede wszystkim uzależniona od decyzji lokalnych władz. Racjonalne i przemyślane decyzje dotyczące planowania przestrzennego w oparciu o niniejszy dokument będą skutkowały przede wszystkim wzrostem poziomu życia mieszkańców gminy, ograniczeniu kosztów związanych z realizacją zadań publicznych oraz możliwością wielokierunkowego rozwoju gminy.